

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläkesäätiölakia, vakuutuskassalakia, maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annettua lakia sekä vakuutusyhtiölakia. Ehdotetuilla laeilla pantaisiin täytäntöön ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi säätämällä direktiivin edellyttämistä välttämättömistä muutoksista. Ehdotettuja lakeja sovellettaisiin eläkesäätiöiden ja eläkekassojen vapaaehtoiseen lisäeläketoimintaan, mutta ei niiden toimintaan siltä osin kuin ne harjoittavat työntekijän eläkelaisissa ja yrittäjän eläkelaisissa tarkoitettua lakisääteistä eläkevakuutusliikettä. Eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin lisättäisiin säännöksiä hallintojärjestelmästä, sijoitusten hoidosta, vakuutetuille ja etuudensaajille annettavista tiedoista, valvonnasta, rajat ylittävästä toiminnasta ja lisäeläkejärjestelyjen rajat ylittävistä siirroista.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

SISÄLLYS

Esityksen pääasiallinen sisältö.....	1
Sisällys.....	2
Yleisperustelut.....	5
1 Johdanto.....	5
2 Direktiivi ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta	5
2.1 Yleistä.....	5
2.2 Direktiivin säännösten sisältö	6
Direktiivin soveltamisala ja määritelmät	6
Rekisteröinti.....	6
Rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävät siirrot	7
Vakuutustekninen vastuuelka ja solvenssimarginaali	8
Sijoittamista koskevat säännöt.....	8
Hallintojärjestelmä ja palkkiot.....	9
Keskeiset toiminnot.....	9
Hallintotapaa koskevat asiakirjat	9
Ulkoistaminen ja sijoitusten hoito.....	10
Säilytysyhteisö.....	10
Tietojen antaminen lisäeläkejärjestelystä.....	10
Vakavaraisuusvalvonta, salassapito ja tietojenvaihto	11
Loppusäännökset.....	11
3 Nykytila ja sen arviointi.....	11
3.1 Yleistä.....	11
3.2 Eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki	12
Soveltamisala ja määritelmät	12
Rekisteröinti.....	12
Rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävät siirrot	13
Vakuutustekninen vastuuelka ja solvenssimarginaali	14
Sijoittamista koskevat säännöt.....	16
Hallintojärjestelmä ja palkkiot.....	17
Keskeiset toiminnot.....	18
Hallintotapaa koskevat asiakirjat	19
Ulkoistaminen.....	19
Sijoitusten hoito ja säilytysyhteisö.....	20
Tietojen antaminen lisäeläkejärjestelystä.....	20
Vakavaraisuusvalvonta, salassapito ja tietojenvaihto	21
Loppusäännökset.....	23
3.3 Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa	23
3.4 Vakuutusyhtiölaki	24
3.5 Direktiivin säännökset, jotka eivät edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön	24
3.6 Käytäntö.....	25
4 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	27
4.1 Direktiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset.....	27
Yleistä	27

HE 205/2018 vp

Eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki	27
Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa	30
Vakuutusyhtiölaki	30
5 Esityksen vaikutukset.....	30
5.1 Vaikutukset kotitalouksiin	30
5.2 Vaikutukset yrityksiin.....	31
5.3 Vaikutukset kansantalouteen ja julkiseen talouteen.....	34
5.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	34
5.5 Vaikutukset ympäristöön, kansalaisten asemaan ja toimintaan yhteiskunnassa, terveyteen, yhdenvertaisuuteen, lapsiin, sukupuolten tasa-arvoon, työllisyyteen ja työelämään sekä muut sosiaaliset vaikutukset	35
5.6 Vaikutukset rikostentorjuntaan ja turvallisuuteen sekä aluekehitykseen.....	36
6 Asian valmistelu.....	36
7 Riippuvuus muista esityksistä	37
YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT	38
1 Lakiehdotusten perustelut	38
1.1 Eläkesäätiölaki	38
1 luku Yleiset säännökset	38
2 luku Eläkesäätiön perustaminen	41
5 a luku Lisäeläkkeitä myöntävän eläkesäätiön hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito	41
6 luku Eläkevastuu ja sen kattaminen sekä vakavaraisuuspääoma.....	51
7 luku Tiedonantosäännökset, etuuden maksaminen ja eläkesäätiön vastuun rajoittaminen	55
8 luku Eläkesäätiöiden valvonta	59
8 a luku Eläkesäätiöiden lisäeläketoiminnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta	59
13 a luku Rajat ylittävä toiminta	61
13 b luku Rajat ylittävät siirrot.....	64
1.2 Vakuutuskassalaki.....	67
1 luku Yleiset säännökset	67
2 luku Vakuutuskassan perustaminen.....	70
6 a luku Lisäeläkkeitä myöntävän eläkekassan hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito.....	70
7 luku Vakuutusmaksut, vastuuvetä ja vakavaraisuuspääoma.....	72
8 luku Tiedonantosäännökset, vakuutuskassan vastuun rajoittaminen ja etuuden maksaminen	75
9 luku Vakuutuskassojen valvonta	76
9 a luku Eläkekassojen lisäeläketoiminnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta	76
14 a luku Rajat ylittävä toiminta	77
14 b luku Rajat ylittävät siirrot.....	79
1.3 Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa	82
1.4 Vakuutusyhtiölaki	82
2 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset	83
3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	83
Lakiehdotukset.....	85
1. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta.....	85
2. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta	113

HE 205/2018 vp

3. Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain muuttamisesta	141
4. Laki vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta.....	142
Liite	144
Rinnakkaistekstit.....	144
1. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta.....	144
2. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta	200
3. Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain muuttamisesta	257
4. Laki vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta.....	260

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Eläkkeiden järjestämistapa luokitellaan Euroopan unionissa pääsääntöisesti kolmeen pilariin, joita ovat I pilarin lakisääteiset eläkkeet, II pilarin kollektiiviset ammatilliset työnantajan järjestämät eläkkeet ja III pilarin yksilölliset eläkkeet. Ansioihin perustuva eläketurva on Suomessa järjestetty pääosin osaksi sosiaaliturvaa luettavalla lakisääteisellä työeläkevakuutuksella. Eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa voidaan järjestää lakisääteisen työeläkkeen lisäksi ammatillisia lisäeläkkeitä, joita Suomessa nimitetään vapaaehtoisiksi lisäeläkkeiksi. Koska lakisääteinen työeläkevakuutus kattaa lähes kaikkeen Suomessa tehtyyn työhön liittyvät ansiot, työnantajan vapaaehtoisesti järjestämien ammatillisten lisäeläkkeiden merkitys on jäänyt vähäiseksi. Suomessa ammatilliset lisäeläkkeet täydentävät lakisääteistä eläketurvaa. Monissa muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa ammatilliset lisäeläkkeet muodostavat keskeisen osan kokonaiseläketurvaa. Ammatillisten lisäeläkkeiden sääntelyn yhtenäistäminen Euroopan unionin tasolla on nähty tarpeellisenä osana sisämarkkinoiden luomista ja työntekijöiden vapaan liikkuvuuden toteuttamista.

2 Direktiivi ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta

2.1 Yleistä

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta 2016/2341/EU (IORP II tai *direktiivi*) on annettu 14 päivänä joulukuuta 2016. Direktiivillä kumotaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/41/EY (*IORP-direktiivi*), joka oli ensimmäinen lainsäädännöllinen askel kohti unionin tasolla organisoituja ammatillisten lisäeläkkeiden sisämarkkinoita. Direktiivin johdanto-osan mukaan tarkoituksena on mahdollistaa ammatillisia lisäeläkkeitä sisämarkkinoilla tarjoavien laitosten (*lisäeläkelaitos*) toiminta muissa jäsenvaltioissa ja samalla varmistaa ammatillisten lisäeläkkeiden järjestelyjen jäsenten ja etuudensaajien korkeatasoinen suoja ja turva.

Direktiivin johdanto-osan mukaan ammatillisten lisäeläkkeiden sisämarkkinoita tarvitaan talouskasvuun ja työpaikkojen luomiseen unionissa ja ikääntyvästä väestöstä aiheutuvan haasteen ratkaisemiseksi. Lisäeläkelaitoksilla on merkittävä rooli unionin talouden pitkän aikavälin rahoituksessa ja turvallisten eläke-etuuksien tarjoamisessa. Ne hallinnoivat unionin alueella yli 2,5 biljoonaa euroa noin 75 miljoonan jäsenen ja etuudensaajan puolesta.

Direktiivillä helpotetaan lisäeläkelaitosten rajat ylittävää toimintaa ja eläkejärjestelyjen rajat ylittäviä siirtoja selkeyttämällä menettelyjä ja poistamalla tarpeettomia esteitä. Direktiivillä pyritään vähimmäistason yhdenmukaistamiseen eikä se estä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai ottamasta käyttöön lisäsäännöksiä järjestelyjen jäsenten ja etuudensaajien suojelemiseksi. Direktiivi ei koske kansallisen sosiaali-, työ-, vero- tai sopimusoikeuden kysymyksiä eikä jäsenvaltioiden eläkejärjestelyjen riittävyttä.

Direktiivin mukaan asianmukainen sääntely ja valvonta unionin tasolla ja kansallisella tasolla on tärkeää turvallisten ja luotettavien ammatillisten lisäeläkkeiden järjestelyjen kehittämiseksi kaikissa jäsenvaltioissa. Direktiivissä asetetaan aiempaa IORP-direktiiviä enemmän

vaatimuksia lisäeläkelaitoksen hallinnolle säätämällä keskeisistä toiminnoista ja riskienhallinnasta. Myös jäsenille, eläkkeen saajille ja mahdollisille jäsenille annettavaa tiedonantovelvollisuutta heidän eläkeoikeuksistaan laajennetaan.

Direktiivillä ei kuitenkaan aseteta kyseenalaiseksi sosiaaliturvan piiriin kuuluvien eläkejärjestelyjen perustavaa merkitystä turvallisenä, kestäväenä ja tehokkaana sosiaalisena suojeluna, jolla taataan kaikille kansalaisille kohtuullinen vanhuusajan elintaso ja joka on keskeisellä sijalla pyrittäessä eurooppalaisten sosiaalisten mallien vahvistamiseen.

Direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 13 päivänä tammikuuta 2019.

2.2 Direktiivin säännösten sisältö

Direktiivin soveltamisala ja määritelmät

Direktiiviä sovelletaan vapaaehtoisia kollektiivisia ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoaviin laitoksiin eli lisäeläkelaitoksiin riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta. Direktiiviä ei sovelleta pakollista sosiaaliturvaa ja sosiaaliturvajärjestelmiä hallinnoiviin laitoksiin muutoin, kuin ei-pakollisia ammatillisia lisäeläkkeitä koskevan toiminnan osalta. Direktiiviä ei siten sovelleta eläkelaitoksiin, jotka harjoittavat työntekijän eläkelaisissa tai yrittäjän eläkelaisissa tarkoitettua lakisääteistä eläkevakuutusliikettä. Direktiiviä ei myöskään sovelleta laitoksiin, jotka tarjoavat yksilöllisiä eläkevakuutuksia. Direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävät myös eräät muut rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla toimivat yritykset, joita ovat esimerkiksi yhteissijoitusyritykset, vaihtoehtoiset sijoitusrahastot, luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset, markkinoiden ylläpitäjät ja raportointipalvelujen tarjoajat.

Direktiiviä voidaan soveltaa jäsenvaltion päätöksellä eräiden Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/138/EY vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (*Solvenssi II direktiivi*) tarkoitettujen henkivakuutusyritysten ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaan liiketoimintaan, jos jäsenvaltiot direktiivin voimaan tullessa sovelsivat jo vastaavia säännöksiä henkivakuutusyrityksiin. Lisäksi jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta direktiiviä eräisiin pieniin lisäeläkelaitoksiin sekä päättää soveltaa direktiiviä tietyiltä osin laitoksiin, jotka tarjoavat ammatillisia lisäeläkkeitä yhtiöjärjestyksen mukaisesti, kansallisen lain nojalla ja viranomaisen takaamina.

Direktiivissä määritellään siinä käytetyt keskeiset käsitteet.

Rekisteröinti

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden täytyy varmistaa, että toimivaltainen viranomainen on rekisteröinyt tai hyväksynyt kaikki lisäeläkelaitokset, joiden keskushallinto sijaitsee jäsenvaltion alueella. Jos lisäeläkelaitos harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, rekisterissä tulee ilmoittaa ne jäsenvaltiot, jossa toimintaa harjoitetaan. Rekisteritiedot tulee toimittaa Komission sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1094/2010 perustetulle Euroopan valvontaviranomaiselle eli Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle (*vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen*), joka julkaisee tiedot verkkosivustollaan.

Jos lisäeläkelaitos harjoittaa myös muuta kuin direktiivissä tarkoitettuja ei-pakollisia ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa liiketoimintaa, näiden toimintojen varat ja vastuut pidettävä pysyvästi erillään muista liiketoiminnoista.

Rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävät siirrot

Jäsenvaltioiden on sallittava alueellaan rekisteröidyn tai hyväksytyt lisäeläkelaitoksen harjoittaa rajat ylittävää toimintaa. Rajat ylittävällä toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, missä ammatillinen lisäeläkelaitos hallinnoi lisäeläkejärjestelyä, jossa rahoittavan yrityksen eli työnantajan sekä vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun jäsenvaltion kuin eläkelaitoksen kotijäsenvaltion lisäeläkejärjestelmiin sovellettavaa sosiaali- ja työoikeutta. Lisäksi direktiivissä säädetään lisäeläkejärjestelyjen rajat ylittävistä siirroista, joilla tarkoitetaan vakuutuskannan luovuttamista lisäeläkelaitokseen, joka on rekisteröity eri jäsenmaassa kuin luovuttava lisäeläkelaitos. Rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävä siirto ovat eri asioita. Rajat ylittävä siirto voi johtaa rajat ylittävään toimintaan, jos vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltiossa sovellettava sosiaali- ja työoikeus ei ole sama kuin siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettava sosiaali- ja työoikeus.

Rajat ylittävää toimintaa säänneltiin jo IORP-direktiivissä. Direktiivin säännökset vastaavat rajat ylittävän toiminnan osalta pääsääntöisesti IORP-direktiivin sääntelyä. Direktiivin mukaan lisäeläkelaitos tarvitsee rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen ennakolta annettavan hyväksynnän kotijäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Hyväksyntää haetaan ilmoittamalla kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle direktiivin edellyttämät tiedot. Kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tulee ilmoittaa tiedot vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tai tehdä perusteltu päätös tietojen toimittamatta jättämisestä, jos lisäeläkelaitos ei täytä rajat ylittävälle toiminnalle asetettuja vaatimuksia. Viranomaisen päätös olla toimittamatta tietoja on voitava saattaa kotijäsenvaltion tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen toimitettua edellä mainitut tiedot vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, sen tulee puolestaan ilmoittaa kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ne ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavat sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset, joiden mukaisesti järjestelyä täytyy hallinnoida vastaanottavassa jäsenvaltiossa sekä vastaanottavassa jäsenvaltiossa rajat ylittävään toimintaan sovellettavista tietojen toimittamista mahdollisille jäsenille, jäsenille ja edunsaajille koskevista vaatimuksista. Tämän jälkeen lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa.

Vastaanottavan jäsenvaltion on valvottava, noudattaako lisäeläkelaitos sen toiminnalle asetettuja sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia. Tarvittaessa vastaanottavan jäsenvaltion ja kotijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat ryhtyä toimiin rikkomusten lopettamiseksi.

Uutta on se, että jäsenvaltioiden on rajat ylittävän toiminnan lisäksi sallittava alueellaan rekisteröityjen tai hyväksytyjen lisäeläkelaitosten vastuiden, varojen ja velvoitteiden siirto toiseen lisäeläkelaitokseen. Rajat ylittävä siirto edellyttää lisäeläkejärjestelyn jäsenten ja etuudensaajien tai näiden edustajien enemmistön sekä tapauksen mukaan rahoittavan yrityksen hyväksyntää. Lisäksi siirto edellyttää kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen ennakkosuostumusta ja vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntää. Vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen lisäeläkelaitoksen siirron hyväksymistä koskevan hakemuksen hylkääminen tai viranomaisen toimimatta jättäminen on voitava saattaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotijäsenvaltion tuomioistuimen käsiteltäväksi. Lisäksi Komission sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1094/2010 perustettu Euroopan valvontaviranomainen voi tarvittaessa toimia neuvonantajana sovittelijana viranomaisten toimiin liittyvissä erimielisyyksissä.

Vakuutustekninen vastuuelka ja solvenssimarginaali

Direktiivin mukaan kotijäsenvaltion on varmistettava, että lisäeläkelaitokset muodostavat riittävän vakuutusteknisen vastuuelan. Vastuuelan laskee vakuutusmatemaatikko tai muu alan asiantuntija varovaisuusperiaatetta ja muita direktiivissä edellytettyjä periaatteita noudattaen. Vastuuelan on oltava riittävä jo maksettavien eläkkeiden maksamiseksi vastakin ja vastattava jäsenille kertyneistä eläkeoikeuksista syntyviä sitoumuksia. Vastuuelan määrittämiseksi käytettävä enimmäiskorkokanta valitaan varovaisuutta noudattaen ja määritetään joko ottaen huomioon lisäeläkelaitoksen vastaavien varojen tuotto ja ennustettu tuotto tai tiettyjen direktiivissä täsmennettyjen korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto taikka ottamalla huomioon sekä sijoitusten tuoton että direktiivissä määritettyjen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotot Lisäeläkelaitoksen kotijäsenvaltio voi vahvistaa enimmäiskoron kansallisesti asettavien sääntöjen mukaisesti. Kotijäsenvaltio voi lisäksi asettaa vastuuelan laskemiselle direktiiviä yksityiskohtaisempia vaatimuksia jäsenten ja etuudensaajien suojaamiseksi. Jos kyseessä ei ole rajat ylittävä toiminta, kotijäsenvaltio voi sallia rajoitetun ajan, että lisäeläkelaitoksen varat ovat riittämättömät vastuuelan kattamiseen.

Jos lisäeläkelaitos itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuskien tietyn tason, sillä tulee olla jatkuvasti puskurina toimivia ylimääräisiä varoja, jotka ylittävät vakuutusteknisen vastuuelan. Jäsenvaltio voi tarvittaessa vaatia myös muilta kuin edellä mainituilta alueellaan sijaitsevilta lisäeläkelaitoksilta lakisääteisiä omia varoja tai säätää yksityiskohtaisemmista säännöistä varojen vähimmäismäärän laskemiseen.

Direktiivin mukaan jäsenvaltion on lisäeläkkeiden tarjoamisen pitkän aikavälin kestävyuden varmistamiseksi edellytettävä, että sen alueella rekisteröidyllä tai hyväksytyllä lisäeläkelaitoksella, joka takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuskien tietyn tason, on käytettävissään riittävä ja vähintään direktiivin vaatimuksia vastaava solvenssimarginaali.

Sijoittamista koskevat säännöt

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että niiden alueella rekisteröidyt tai hyväksytyt lisäeläkelaitokset tekevät sijoituksensa varovaisuusperiaatetta noudattaen ja erityisesti direktiivissä esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat asettaa niiden alueella rekisteröidyille tai hyväksytyille lisäeläkelaitoksille yksityiskohtaisempia sääntöjä, jos se on perusteltua lisäeläkelaitosten hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vuoksi ja edellyttäen, että sitä voidaan perustella varovaisuudella. Jäsenvaltiot eivät kuitenkaan pääsääntöisesti voi rajoittaa alueellaan rekisteröityjä tai hyväksytyjä laitoksia tekemästä eräitä direktiivissä mainittuja sijoituksia kuten esimerkiksi sijoittamasta pitkäaikaisiin sijoitusvälineisiin, joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisissä tai organisoiduissa kaupankäyntijärjestelmissä. Jäsenvaltiot eivät myöskään voi estää lisäeläkelaitosta sijoittamasta enintään 70 prosenttia vastuuelan katteena olevista varoista tai niitä lisäeläkejärjestelyjä vastaavasta sijoitussalkusta, jossa vakuutetut kantavat sijoitusriskin, osakkeisiin, osakkeita vastaaviin vaihtokelpoisiin arvopapereihin ja yritysten liikkeelle laskemiin joukkovelkakirjoihin.

Rajat ylittävää toimintaa harjoittavan lisäeläkelaitoksen vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ei saa asettaa rajat ylittävää toimintaa harjoittaville laitoksille vakuutusteknisen vastuuelan katteena olevien varojen sijoittamista koskevia lisäsääntöjä.

Hallintojärjestelmä ja palkkiot

Jäsenvaltion on direktiivin mukaan edellytettävä, että lisäeläkelaitoksilla on tehokas hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa laitosten toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnon. Järjestelmän on oltava oikeassa suhteessa laitoksen toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen nähden. Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä tulee olla lopullinen vastuu siitä, että lisäeläkelaitos toimii lain mukaisesti. Direktiivillä ei rajoiteta työmarkkinaosapuolten asemaa laitosten johtamisen ja hallinnon suhteen.

Jäsenvaltion on direktiivin mukaan edellytettävä, että kaikki lisäeläkelaitoksen tosiasiallisesta toiminnasta vastaavat tai keskeisiä toimintoja suorittavat henkilöt ovat tehtäviinsä sopivia eli heillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoja ja kokemusta laitoksen järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallintoihin tai keskeisten toimintojen suorittamiseen ja että he ovat luotettavia eli hyvämaineisia ja kunniallisia.

Direktiivin mukaan lisäeläkelaitoksilla tulee olla moitteeton palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan kaikkiin sen toiminnasta vastaaviin ja keskeisiä toimintoja suorittaviin henkilöihin. Palkka- ja palkkiopolitiikan tulee olla oikeassa suhteessa laitoksen kokoon, sisäiseen organisaatioon sekä toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Se ei saa kannustaa liialliseen riskinottoon, joka voisi heikentää lisäeläkelaitoksen riskienhallintaa. Lisäeläkelaitosten tulee myös säännöllisesti julkistaa merkitykselliset tiedot palkka- ja palkkiopolitiikastaan.

Keskeiset toiminnot

Direktiivissä on säännöksiä lisäeläkelaitoksilta edellytettävistä keskeisistä toiminnoista, joita ovat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja tarvittaessa aktuaaritoiminto. Keskeisten toimintojen tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon, sisäiseen organisaatioon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen nähden.

Lisäeläkelaitosten tulee mahdollistaa keskeisten toimintojen tehokas, puolueeton, oikeudenmukainen ja riippumaton hoitaminen. Direktiivin mukaan sama henkilö tai yksikkö voi hoitaa useampaa keskeistä toimintoa, mutta sisäisen tarkastuksen toiminnon on aina oltava riippumaton muista keskeisistä toiminnoista. Lisäksi keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tai yksikön tulee olla eri kuin rahoittavassa yrityksessä samaa toimintoa hoitava henkilö tai yksikkö. Jäsenvaltio voi kuitenkin sallia viimeksi mainitusta vaatimuksesta poikkeuksen ottaen huomioon lisäeläkelaitoksen toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Keskeistä toimintoa suorittavilla henkilöillä on ilmoitusvelvollisuus kaikista vastuualueensa olennaisista havainnoista ja suosituksista lisäeläkelaitoksen johdolle tai valvontaelimille, jotka päättävät tarvittavista toimenpiteistä. Tietyissä, direktiivissä säännellyissä tilanteissa keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tulee ilmoittaa lisäeläkelaitoksen johdon tai valvontaelimen toimenpiteissä ilmenneistä puutteista toimivaltaiselle viranomaiselle.

Hallintotapaa koskevat asiakirjat

Direktiivin mukaan jäsenvaltion on edellytettävä, että lisäeläkelaitokset tekevät oman riskienarvioinnin. Sen tulee olla oikeassa suhteessa laitoksen toiminnan kokoon, sisäiseen organisaatioon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen nähden. Riskienarviointi tulee tehdä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, jos lisäeläkelaitoksen riskiprofilissa tapahtuu merkittävä muutos. Arvioinnin tulee sisältää direktiivissä luettellut kohdat, muun

muassa arviointi uusista tai kehittymässä olevista riskeistä, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön.

Lisäeläkelaitosten tulee laatia ja julkistaa vuositilinpäätös ja vuosikertomus, jotka antavat oikean ja riittävän kuvan lisäeläkelaitoksen varoista, vastuista ja rahoitusasemasta. Vuositilinpäätöksen ja vuosikertomuksen tietojen on oltava keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä kansallisen oikeuden mukaisesti hyväksytyjä. Lisäeläkelaitosten tulee lisäksi laatia sijoituspolitiikan periaatteita koskeva kirjallinen selvitys ja tarkistaa se vähintään joka kolmas vuosi tai viivytyksettä kaikkien merkittävien sijoituspolitiikkaa koskevien muutosten jälkeen.

Ulkoistaminen ja sijoitusten hoito

Jäsenvaltiot voivat sallia tai vaatia, että niiden alueella rekisteröidyt tai hyväksytyt lisäeläkelaitokset ulkoistavat toimintojaan. Ulkoistaminen voi koskea myös direktiivin mukaisia keskeisiä toimintoja sekä johtamista ja hallinnointia. Lisäeläkelaitoksella tulee ulkoistamisesta huolimatta säilyä vastuu direktiivin mukaisista velvoitteista. Toimintojen ulkoistamisaikomuksesta ja aikomuksesta tehdä ulkoistettuihin toimintoihin merkittäviä muutoksia tulee ilmoittaa hyvissä ajoin ennakkoon toimivaltaiselle viranomaiselle.

Direktiivin mukaan jäsenvaltiot eivät saa estää lisäeläkelaitoksia nimeämästä toiseen jäsenvaltioon sijoittautunutta asianmukaisesti hyväksytyä omaisuudenhoidtajaa lisäeläkelaitoksen sijoitusten hoitajaksi.

Säilytysyhteisö

Direktiivissä jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus edellyttää, että lisäeläkelaitos nimeää säilytysyhteisön lisäeläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja valvontatehtäviin, jos jäsenet ja etuudensaajat kantavat lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan tai osittain. Tällöin myös vastaanottava jäsenvaltio voi vaatia rajat ylittävää toimintaa harjoittavan lisäeläkelaitoksen osalta säilytysyhteisön nimeämistä. Kotijäsenvaltio voi edellyttää säilytysyhteisön nimeämistä myös muiden lisäeläkejärjestelyjen osalta.

Direktiivin mukaan jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa lisäeläkelaitoksia käyttämästä varojensa säilyttäjinä asianmukaisesti hyväksytyjä toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneita säilytysyhteisöjä. Säilytysyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Säilytysyhteisö ei pääsääntöisesti saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja lisäeläkelaitoksen, lisäeläkejärjestelyn jäsenten ja etuudensaajien ja säilytysyhteisön välillä. Jos lisäeläkelaitos ei nimeä säilytysyhteisöä, sen on muutoin pyrittävä estämään mahdolliset eturistiriidat.

Direktiivi edellyttää lisäksi sääntelyä varojen säilyttämisestä, säilytysyhteisön vastuusta ja valvontatehtäviin nimetyn säilytysyhteisön tehtävistä.

Tietojen antaminen lisäeläkejärjestelystä

Direktiivin mukaan lisäeläkelaitosten tulee antaa lisäeläkejärjestelystä mahdollisille jäsenille, jäsenille ja etuudensaajille selkeät ja asianmukaiset tiedot, jotka tukevat heidän päätöksentekoaan eläkeasioissa. Lisäeläkelaitosten tulee laatia lisäeläkejärjestelyn jäsenille eläke-etuusote, joka sisältää direktiivissä edellytetyt keskeiset henkilökohtaiset ja tietoja esimerkiksi kertyneistä eläkeoikeuksista, ennustetuista eläke-etuuksien tasoista, riskeistä ja takeista sekä kustannuksista. Etuusotteen tulee olla selkeä ja sen tietojen tulee olla tarkkoja ja

HE 205/2018 vp

ajantasaisia. Etuusote tulee antaa jäsenille vuosittain veloituksetta. Jos jäsenet kantavat sijoitusriskin, heille tulee lisäksi antaa tietoja sijoitusprofiilista, tarjolla olevista vaihtoehtoista sekä aiemmasta tuotto- ja arvokehityksestä.

Jäsenvaltiot voivat myös ottaa käyttöön ja pitää voimassa lisämääräyksiä mahdollisille jäsenille, jäsenille ja etuudensaajille annettavista tiedoista.

Vakavaraisuusvalvonta, salassapito ja tietojenvaihto

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että lisäeläkelaitosten vakavaraisuutta valvotaan jäsenten ja edunsaajien oikeuksien suojelemiseksi sekä lisäeläkelaitosten vakauden ja hyvän kunnon varmistamiseksi. Kotijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat vastuussa lisäeläkelaitoksen vakavaraisuusvalvonnasta. Jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että toimivaltaisilla viranomaisilla on tarvittavat keinot ja valtuudet valvonnan toteuttamiseksi.

Toimivaltaisen viranomaisen tulee voida määrätä hallinnollisia seuraamuksia ja muita toimenpiteitä, jos direktiivin mukaisia säännöksiä rikotaan. Tämä ei kuitenkaan estä jäsenvaltioita säätämästä tai määräämästä rikosoikeudellisia seuraamuksia näiden säännösten rikkomisesta. Toimivaltaisten viranomaisten antamat päätökset tulee voida saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden tulee varmistaa, että toimivaltaiset viranomaiset suorittavat tehtävänsä avoimesti, riippumattomasti ja vastuullisesti huolehtien luottamuksellisten tietojen suojasta. Direktiivissä edellytetyt salassapitosäännökset eivät kuitenkaan estä tietojenvaihtoa lisäeläkelaitosten toimintaa valvovien viranomaisten tai muiden direktiivissä todettujen tahojen välillä niiden tehtävien toteuttamiseksi.

Loppusäännökset

Direktiivin lopussa ovat säännökset viranomaisten välisestä yhteistyöstä direktiivin yhdenmukaiseksi soveltamiseksi, henkilötietojen käsittelystä sekä direktiivin voimaantulosta ja siihen liittyvistä muutoksista. Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 13 päivänä tammikuuta 2019. Komissio tarkastelee direktiiviä ja raportoi sen täytäntöönpanosta ja vaikuttavuudesta Euroopan parlamentille ja neuvostolle 13 päivänä tammikuuta 2023 mennessä.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Yleistä

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen myöntämän vapaaehtoisen lisäeläketurvan järjestämisestä ja hallinnoinnista säädetään eläkesäätiölaissa, vakuutuslainsäädännössä ja maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetussa laissa. Vapaaehtoinen lisäeläketurva voi olla etuus- tai maksuperusteista ja se täydentää lakisääteistä eläketurvaa. Etuusperusteisissa lisäeläkkeissä työnantaja vastaa lisäeläkkeen määrästä. Maksuperusteisissa lisäeläkkeissä eläke määräytyy suoritettujen vakuutusmaksujen ja sijoitustuottojen perusteella vähennettynä hoitokuluilla. Maksuperusteisissa järjestelyissä vakuutusmaksuja voivat maksaa sekä työnantaja että työntekijä sääntöjen mukaan. Voimassa olevaa lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkesäätiöitä ja eläkekassoja koskevaa sääntelyä tulee monissa kohdin täydentää direktiivien saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä.

3.2 Eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki

Soveltamisala ja määritelmät

Eläkesäätiölakia (1774/1995) sovelletaan työnantajan perustamaan eläkesäätiöön, joka myöntää eläkkeitä ja eräitä muita eläkkeisiin verrattavia sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin kuuluvia etuuksia säätiössä vakuutetuille henkilöille. Vastaavasti vakuutuskassalakia (1164/1992) sovelletaan vakuutuskassaan, joka voi myöntää eläkkeitä, korvausta sairauden johdosta sekä muita sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin kuuluvia etuuksia. Eläkesäätiö ja eläkekassa voivat järjestää lakisääteistä työeläketurvaa tai vapaaehtoista lisäeläketurvaa. Direktiiviä sovelletaan työhön perustuvia eläke-etuuksia tarjoaviin eläkesäätiöihin ja vakuutuskassoihin siltä osin kuin ne järjestävät vapaaehtoista lisäeläketurvaa. Direktiiviä sovelletaan siten lisäeläkelaitoksiin, joiden pääasiallisena tarkoituksena on eläke-etuuksien tarjoaminen ja mahdollisesti muiden etuuksien tarjoaminen, mutta ei esimerkiksi sairauskassoihin, työpaikkakassoihin, hautauskassoihin tai eroavustuskassoihin. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa lisäeläketurvaa järjestäviä laitoksia koskevan sääntelyn soveltamisalasta on säännelty direktiivin edellyttämällä tavalla.

Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on määritelty vain osa direktiivissä käytetyistä käsitteistä, joten määritelmiä koskevia lainkohtia tulee tältä osin täydentää.

Eläkesäätiö ja eläkekassa eivät saa harjoittaa muuta toimintaa kuin näitä koskevissa laeissa tarkoitettua eläkesäätiö- ja eläkekassatoimintaa, miltä osin voimassa oleva sääntely vastaa direktiivin edellyttämää sääntelyä. Direktiivi kuitenkin edellyttää toimintaa koskevan sääntelyn sisältävän myös lisäeläkelaitoksen toimintaa ohjaavan periaatteen, jonka mukaan eläkelaitoksen on otettava huomioon tavoite taata riskien ja etujen oikeudenmukainen jakautuminen sukupolvien välillä, miltä osin eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia tulee täydentää.

Soveltamisalaa koskeva kansallinen liikkumavara

Direktiivissä jäsenvaltioille on annettu mahdollisuus soveltaa direktiiviä osittain myös Solvenssi II -direktiivin piiriin kuuluviin vakuutusyrityksiin. Solvenssi II -direktiivissä kuitenkin säädetään, että sen soveltamisalaan kuuluviin vakuutusyrityksiin voidaan soveltaa IORP II:n säännöksiä vain, jos näin on tehty jo ennen IORP II:n voimaan tuloa. Suomessa tätä mahdollisuutta ei enää ole, koska sitä ei ole aiemmin käytetty.

IORP II:n mukaan jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta edellä mainittua direktiiviä sellaisiin pieniin lisäeläkelaitoksiin, joilla on yhteensä alle 100 jäsentä. Koska IORP II:n säännösten soveltaminen kasvattaa eläkesäätiöiden ja eläkekassojen hallinnollista taakkaa nykyisestä, sen soveltaminen näihin pieniin laitoksiin ei ole tarkoituksenmukaista. Näin ollen Suomessa on tarpeen säännellä tästä IORP II:n mahdollistamasta poikkeuksesta direktiivin soveltamisalaan.

Rekisteröinti

Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan eläkesäätiön ja eläkekassan perustamisesta on tehtävä määräajassa ilmoitus Finanssivalvonnan pitämään eläkesäätiörekisteriin tai vakuutuskassarekisteriin. Finanssivalvonta rekisteröi eläkesäätiön tai eläkekassan, jos laissa säädettyt rekisteröinnin edellytykset täyttyvät. Myös ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa tulee merkitä edellä mainittuihin rekistereihin ennen niiden toiminnan

HE 205/2018 vp

aloittamista. ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan osalta rekisteriin merkitään ne ETA-valtiot, jossa toimintaa harjoitetaan.

Voimassa oleva sääntely vastaa pääosin direktiivissä edellytettyä lisäeläkelaitosten rekisteröintiä koskevaa sääntelyä. Direktiivissä on kuitenkin määritelty voimassa olevaa lakia tarkemmin se, milloin lisäeläkelaitoksen katsotaan sijaitsevan jäsenvaltion alueella. Laitos on rekisteröitävä siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella laitoksen keskushallinto sijaitsee. Näiltä osin eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia tulee täydentää.

Direktiivi edellyttää, että rahoittava yritys ja lisäeläkelaitos on erotettu oikeudellisesti toisistaan. Voimassa olevan lain mukaan eläkesäätiö ja eläkekassa syntyvät rekisteröinnillä. Ennen rekisteröintiä niille ei voi syntyä oikeuksia tai velvollisuuksia ja rekisteröinnin myötä eläkesäätiö ja eläkekassa ovat myös tosiasiallisesti rahoittavasta yrityksestä erillinen oikeushenkilö. Nykyinen oikeustila vastaa siis käytännössä direktiivin edellytyksiä, mutta sääntelyä tulee kuitenkin täsmentää tältä osin.

Rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävät siirrot

Voimassa olevan lain mukaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä tarjoavat eläkesäätiöt ja eläkekassat voivat harjoittaa rajat ylittävää toimintaa ETA-valtioissa eli ne voivat hallinnoida toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan työnantajan vapaaehtoisia lisäeläkejärjestelyjä. Rajat ylittävässä toiminnassa noudatetaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa rahoittavan yrityksen eli työnantajan sekä vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovellettavaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä.

Lisäeläkelaitos tarvitsee rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen ennakolta annettavan hyväksynnän kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta eli Suomessa Finanssivalvonnalta. Hyväksyntää haetaan ilmoittamalla kotijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot vastaanottavasta jäsenvaltiosta, rahoittavasta yrityksestä ja hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteistä. Ennen toiminnan aloittamista vastaanottava jäsenvaltio ilmoittaa ne ammatillisten lisäeläkkeiden järjestelyihin sovellettavat sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset, joiden mukaisesti järjestelyä täytyy hallinnoida vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Vastaanottava jäsenvaltio valvoo lisäeläkelaitoksen toiminnalle asetettujen sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksien noudattamista. Jos lisäeläkelaitokselle ei toimiteta sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksia koskevia tietoja, se voi aloittaa rajat ylittävän toiminnan viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on saanut edellä mainittua hyväksyntää haettaessa toimitetut tiedot.

Uutena IORP II edellyttää sääntelyä, jonka mukaan kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on annettava perusteltu päätös, jos se kieltää rajat ylittävän toiminnan. Lisäksi kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava kantansa, jos se kieltäytyy toimittamasta rajat ylittävän toiminnan harjoittamista koskevia tietoja vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Suomessa viranomaisten toimintaa säätelevät hallinnon yleislait kuten tässä hallintolaki (434/2003), jonka mukaan viranomaisen on annettava ratkaisu asiaan pääsääntöisesti kirjallisena ja päätös on myös pääsääntöisesti perusteltava.

Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa edellytetään rajat ylittävään toimintaan liittyvien varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen pitämistä erillään Suomessa harjoitettavasta toiminnasta. Tämän on sallinut IORP -direktiivin 16 artiklan 3 kohta. Uudessa direktiivissä ei ole vastaavaa säännöstä, joten eläkesäätiölaista ja vakuutuskassalaista on kumottava säännös rajat ylittävän toiminnan varojen ja vastuiden erillään pitämisestä muusta toiminnasta. Kuten

nykyisinkin toisessa ETA-valtiossa sijaitseva työnantaja, joka vakuuttaa työntekijänsä ETA-lisäeläkesäätiössä tai ETA-lisäeläkekassassa on vastuussa kannatusmaksujen tai vakuutusmaksujen maksamisesta samojen säännösten nojalla kuin Suomessa rekisteröity työnantaja. Jos toisessa ETA-valtiossa sijaitseva työnantaja laiminlyö ETA-lisäeläkesäätiötä tai -kassaa kohtaan olevan maksuvelvollisuutensa, asia voidaan saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi kansainvälisen yksityisoikeuden lainvalinta, oikeuspaikka ja tuomion täytäntöönpanoa koskevien säännösten mukaisesti.

Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on myös säännös siitä, että muussa ETA-valtioissa hoidettavien lisäeläkejärjestelyjen varat on pidettävä toisistaan erillään, jos jonkin ETA-valtion kansalliset sijoittamista koskevat säännökset sitä edellyttävät. Myös tämä säännös kumotaan. Uudessa direktiivissä ei sallita kansallisia sijoittamista koskevia lisäsäännöksiä rajat ylittävissä toiminnassa.

Rajat ylittäviä siirtoja koskeva sääntely direktiivissä on kokonaan uutta. Direktiivissä ei ole rajat ylittäviä siirtoja koskevaa kansallista liikkumavaraa, joten direktiivin edellyttämä sääntely tulee saattaa sellaisenaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus tarjota lisäeläke-toimintaa Suomeen siten kuin direktiivissä säädetään vastaanottamalla rahoitusta Suomessa sijaitsevilta yrityksiltä. Nykyisin tähän toimintaan sovelletaan lakia ulkomaisen vakuutusyhtiön toiminnasta Suomessa. Niin sanotun Solvenssi II -direktiivin 2009/138/EY sääntelyn täytäntöönpanon jälkeen vakuutusyhtiöiden sääntely on erkaantunut lisäeläkelaitosten toiminnan sääntelystä ja siksi tarvittavat säännökset lisätään eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin.

Vakuutustekninen vastuovelka ja solvenssimarginaali

Voimassa olevan lain mukaan lisäeläkelaitosten eläkevastuun laskuperusteet laaditaan ottaen huomioon ensisijaisesti toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien etuuskien turvaaminen. Eläkevastuun laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla pääsääntöisesti samoja tilikaudesta toiseen. Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset lisäeläkelaitosten eläkevastuuseen ja sen laskuperusteisiin liittyen.

Lisäeläkelaitoksen vastuovelka on voimassa olevan lain mukaan pääsääntöisesti katettava täysimääräisesti. Lisäeläkkeitä tarjoavilta laitoksilta ei pääsääntöisesti edellytetä vastuuvelan ylittäviä varoja eli vakavaraisuuspääomaa, mutta käytännössä laitoksen varautuvat vastuuvelan kasvuun laskuperusteiden ja indeksikorotusvastuun kautta. Lisäeläkelaitoksilla voi myös olla taseessa omaa pääomaa. Eläkekassoilla vararahasto on pakollinen oman pääoman erä. Siinä tapauksessa, että laitos takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuskien tason, sillä tulee olla jatkuvasti vakavaraisuuspääomaa.

Voimassa oleva laki ja soveltamiskäytäntö vastaavat pääosin direktiivin edellyttämää sääntelyä vakuutusteknisen vastuuvelan muodostamisesta ja sen kattamisesta. Taloudellisissa vaikeuksissa olevalta eläkesäätiöltä ja -kassalta edellytettävän tervehdyttämissuunnitelman sisällöstä on säädettävä nykyistä yksityiskohtaisemmin. Lisäksi on säädettävä lisäeläkejärjestelyn purkamisen edellyttämästä lisäeläkejärjestelyn siirrosta, jos järjestely halutaan purkaa tervehdyttämissuunnitelman aikana. Direktiivi edellyttää myös tarkempaa sääntelyä biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuskien tason itse takaavilta lisäeläkelaitoksilta edellytettävästä solvenssimarginaalista ja sen laskuperusteista.

HE 205/2018 vp

Eläkekassojen vastuvelan laskennassa käytettävästä korosta säädetään lisäeläketoiminnan osalta vakuutuslainsäädännön 82 a §:ssä. Eläkesäätiöiden eläkevastuun laskennassa käytettävästä korosta säädetään eläkesäätiölain 44 a §:ssä. Eläkesäätiölain 44 a §:n mukaan säätiön tulee valita A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko varovaisuutta noudattaen. Eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Enimmäiskoron asettamisessa on otettava huomioon pitkäaikaisten korkealaatuisten tai valtion pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto. Finanssivalvonta voi myös hakemuksesta myöntää luvan käyttää asetuksessa säädettyä enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa. Eläkekassojen osalta vastaavat säännökset ovat vakuutuslainsäädännön 82 a §:ssä. Mainittujen säännösten yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 156/2005) todetaan, että aktuaarin tulee soveltaa enimmäiskorkoa matalampaa korkoa, jos varovaisuus sitä edellyttää. Perustelujen mukaan varovaisuuden noudattaminen korkoa valittaessa on perusteltua, koska koron tulisi olla tasolla, joka vastaa vuosittain lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkesäätiön tai -kassan taikka sellaisen osaston sijoituksille saatavaa tuottoa. Finanssivalvonnan tehtävä on valvoa lainsäädännön noudattamista ja tarvittaessa estää eläkesäätiötä tai -kassaa käyttämästä korkoa, joka ei ole lain tarkoittamalla tavalla turvaava.

Enimmäiskorkoa koskevat säännökset on lisätty mainittuihin lakeihin IORP-direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä vuonna 2006. Säännöksillä on pantu täytäntöön IORP-direktiivin 15 artiklan 4 kohdan b alakohda. Enimmäiskoron sääntely uuden direktiivin 13 artiklan 4 kohdan b alakohdassa vastaa aiempaa IORP-direktiivin sääntelyä. Säännökseen on kuitenkin lisätty tietyt eurooppalaisia uusia julkisyhteisöjen joukkovelkakirjojen muotoja.

Koska enimmäiskoron määrittämisessä on kyse teknisestä koron määrittämisestä laissa säädettyjen seikkojen perusteella, enimmäiskorosta säätäminen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella ei ole tarkoituksenmukaista. Hallinnollisen taakan keventämiseksi ja menettelyn joustavoittamiseksi on perusteltua määrätä enimmäiskorosta Finanssivalvonnan määräyksellä.

Monet lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat viime vuosina saaneet huomattavasti enimmäiskorkoa korkeampaa tuottoa sijoituksilleen. Tuottotason huomioiminen enimmäiskorkoa asetettaessa on perusteltua, jos tämä voidaan toteuttaa vaarantamatta riittävää turvaavuutta. Diskonttokoron tasolla on usein välitön ja merkittävä vaikutus työntekijien maksutasoon eläkesäätiölle ja -kassoille. Mitä alhaisempi diskonttokorko on, sitä suurempi on eläkesäätiön laskennallinen eläkevastuu ja eläkekassan vastuovelka. Lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen vastuuelkaa vastaavien varojen sijoitusten tuoton huomioiminen kokonaisuutena lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen osalta olisi varovainen menettely, joka tasaa paremmin sijoituksiin liittyviä riskejä kuin yksittäisen eläkesäätiön tai -kassan sijoitusten huomioiminen. Jos näin määrätty enimmäiskorko olisi yksittäisen eläkesäätiön tai -kassan tilanteessa turvaavuuden kannalta liian korkea, eläkesäätiön tai -kassan vastuullisen matemaatikon tulisi soveltaa eläkevastuuta tai vastuuelkaa laskiessaan alhaisempaa korkoa.

Sijoitusten tuottotason huomioiminen enimmäiskorkoa asetettaessa vähentäisi myös tarvetta tehdä Finanssivalvonnalle lupahakemuksia käyttäen enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa ja vähentäisi siten myös yksittäisiin hakemuksiin liittyvää hallinnollista taakkaa. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädännössä säädettyä mahdollisuutta käyttää Finanssivalvonnan luvalla eläkevastuun tai vastuvelan laskennassa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa säädettyä enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa ei ole käytetty. Käytettävä korko ei voi olla merkittävästi asetuksella säädettyä enimmäiskorkoa korkeampi, koska säännöksen mukaan Finanssivalvonnan on tehtävä eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotasosta turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Lupamenettely on kuitenkin perusteltua säilyttää, koska osa

eläkesäätiöistä ja -kassoista on saanut sijoituksilleen huomattavasti nykyistä enimmäiskorkoa korkeampia tuottoja huolimatta vallitsevasta poikkeuksellisen alhaisesta korkotasosta.

Vakuutusteknistä vastuuelvelkaa ja solvenssimarginaalia koskeva kansallinen liikkumavara

Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi sallia, että vakuutustekninen vastuuelvelka lasketaan vuosittaisen laskemisen sijaan kolmen vuoden välein. Tällaiselle poikkeukselle Suomessa ei ole arvioitu olevan perusteita, koska se ei olisi eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toiminnan ominaispiirteet huomioiden vakuutettujen kannalta riittävän turvaavaa. Direktiivin mukaan kotijäsenvaltio voi asettaa vakuutusteknisen vastuuelvelan laskemiselle täydentäviä yksityiskohtaisempia vaatimuksia. Näin on Suomessa voimassa olevan lain mukaan toimittu. Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan Finanssivalvonta voi antaa lakia tarkempia määräyksiä eläkevastuun laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä, turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa sekä eläkevastuun laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi vaatia myös muilta kuin biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tietyn tason itse takaavilta lisäeläkelaitoksilta lakisääteisiä omia varoja tai säättää varoja koskevista direktiiviä yksityiskohtaisemmista säännöistä. Suomessa lisäeläketoinnin sääntely on kuitenkin tältä osin vakuutettujen edun kannalta riittävää eikä lisäsääntely ole tarkoituksenmukaista ottaen huomioon toiminnan laajuus ja lisäeläkelaitosten koko sekä niihin suhteutettu hallinnollisen taakan määrä.

Sijoittamista koskevat säännöt

Voimassa olevan lain mukaan eläkesäätiön ja eläkekassan on sijoitettava varansa turvaavasti ja tuottavasti sekä huomioiden laitoksen maksuvalmius. Eläkevastuuta katettaessa on huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä sijoitusten monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tulee sijoittaa vastuuelvelan katteena olevat varat pääosin ETA- ja OECD-valtioihin. Voimassa oleva laki sisältää lisäksi yksityiskohtaisia sääntöjä eläkevastuun katteena olevien varojen sijoittamisesta. Finanssivalvonta voi myös antaa tarkempia määräyksiä lisäeläkelaitoksen varojen sijoittamisesta.

Voimassa oleva eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki vastaa sijoittamista koskevan sääntelyn osalta monin osin direktiivin sääntelyä, joka ei ole olennaisesti muuttunut IORP-direktiivin sääntelystä. Tiettyjä muutoksia kansalliseen sääntelyyn on tehtävä, sillä IORP II -direktiivi edellyttää voimassa olevaa lakia laajempaa ja yksityiskohtaisempaa eläkesäätiön ja eläkekassan varojen sijoittamista koskevaa sääntelyä. Näin ollen direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä edellyttää monilta osin uutta sääntelyä.

Uutta on, että johdannaisiin tehtävät sijoitukset sallittaisiin, jos se pienentää sijoitusriskiä tai helpottaa sijoitusten teknistä hoitoa. Toimivaltaisten viranomaisten tulee valvoa lisäeläkelaitosten luottoarviointiprosessien riittävyttä ja luottoluokituksiin tukeutumista. Rajat ylittävää toimintaa harjoittavan lisäeläkelaitoksen vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ei saa asettaa rajat ylittävää toimintaa harjoittaville laitoksille sijoittamista koskevia lisäsääntöjä. Direktiivissä edellytetään lisäksi, että jäsenvaltion tulee sallia sijoittaminen tiettyihin uusiin eurooppalaisiin joukkovelkakirjoihin sekä sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti ja joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa

kaupankäyntijärjestelmässä. Myös osakkeisiin ja osakkeisiin rinnastuviin arvopapereihin sekä joukkovelkakirjoihin sallitun sijoittamisen ylärajaa on tarpeellista nostaa nykyisestä.

Sijoittamista koskevien sääntöjen kansallinen liikkumavara

Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta eräitä varojen hajauttamista ja rahoittavaan yritykseen tehtäviä sijoituksia koskevia vaatimuksia valtion joukkovelkakirjalainoihin tehtäviin sijoituksiin. Lisäksi jäsenvaltiot voivat asettaa niiden alueella rekisteröidyille tai hyväksytyille lisäeläkelaitoksille yksityiskohtaisempia sääntöjä, jos se on perusteltua lisäeläkelaitosten hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vuoksi ja edellyttäen, että sitä voidaan perustella varovaisuudella. Näiltä osin direktiivin mahdollistamaa kansallista liikkumavaraa on jo Suomessa käytetty.

Direktiivi antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden rajoittaa sijoittamista osakkeisiin tai niitä vastaaviin vaihtokelpoisiin arvopapereihin ja yritysten liikkeelle laskemiin joukkovelkakirjalainoihin vastuuvelan katteena olevista varoista tai sijoitussalkusta, jossa vakuutetut kantavat sijoitusriskin, 70 prosenttia ylittävältä osalta.

Hallintojärjestelmä ja palkkiot

Voimassa olevan lain mukaan eläkesäätiötä johtavat ylintä päätösvaltaa käyttävä hallitus ja eläkesäätiön asiamies, joka hoitaa eläkesäätiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hallitus koostuu osakkaana olevan työnantajan ja toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden edustajista ja se huolehtii eläkesäätiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Eläkesäätiöllä voi olla myös hallintoneuvosto. Eläkekassan ylintä päätösvaltaa käyttää kassankokous tai sitä vastaava edustajisto. Kassankokouksen valitsema hallitus huolehtii eläkekassan hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Eläkekassan toimitusjohtaja hoitaa kassan juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Voimassa olevan lain mukaan eläkesäätiöllä ja eläkekassalla tulee olla toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät. Laki edellyttää laitoksia myös varmistamaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen poikkeusoloissa.

Eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäädännön mukaan laitosten johtoon kuuluvien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja heillä tai heidän palveluksessaan olevilla neuvonantajillaan tulee olla toiminnan laatu ja laajuus huomioiden tarpeellinen pätevyys ja kokemus eläkesäätiön ja eläkekassan eläke-toiminnasta. Direktiivi edellyttää, että lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä tulee yhdessä olla riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta lisäeläkelaitoksen johtamiseen. Eläkesäätiölakia ja vakuutuslainsäädäntä on johdon sopivuutta koskevan sääntelyn osalta muutettava vastaamaan direktiiviä.

Direktiivi sisältää uutta sääntelyä koskien lisäeläkelaitosten hallintojärjestelmiä sekä palkka- ja palkkiopolitiikkaa. Hallintojärjestelmien osalta voimassa oleva laki vastaa pääosin direktiivin edellyttämää sääntelyä, mutta lakia tulee monilta osin täydentää. Direktiivi edellyttää sääntelyä esimerkiksi riskienhallintaa, sisäistä tarkastusta ja ulkoistettuja toimintoja varten vahvistettavista kirjallisista toimintaperiaatteista ja niiden soveltamisesta sekä varautumissuunnitelman laatimista poikkeusoloja silmällä pitäen. Laki ei nykyisellään sääntele eläkesäätiöiden ja -kassojen palkka- ja palkkiopolitiikkaa, joten direktiivin voimaansaattaminen vaatii tältä osin uutta sääntelyä.

Hallintojärjestelmää ja palkkioita koskeva kansallinen liikkumavara

Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi sallia, että lisäeläkelaitoksen toiminnasta vastaa tosiasiallisesti vain yksi henkilö. Muutoin direktiivi edellyttää, että lisäeläkelaitoksen toiminnasta vastaa vähintään kaksi henkilöä. Voimassa olevan lain mukaan eläkesäätiön hallituksessa tulee olla vähintään 5 jäsentä ja eläkekassan hallituksessa vähintään kolme jäsentä. Tältä osin voimassa oleva lainsäädäntö täyttää direktiivin edellytykset. Ottaen huomioon eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden ja lisäeläkejärjestelyä rahoittavan osapuolen roolit eläkesäätiöiden ja eläkekassojen hallinnossa, voimassa olevaa lakia ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa.

Direktiivi antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden vaatia lisäeläkelaitoksen tosiasiallisesta toiminnasta vastaavilta henkilöiltä todistuksen heidän hyvästä maineestaan, sopivuudesta ja siitä, että henkilö ei ole ollut konkurssissa. Jos jäsenvaltio vaatii mainittuja todistuksia, direktiivissä säädetään siitä, mitä on hyväksyttävä todistukseksi muiden jäsenvaltioiden kansalaisten osalta. Finanssivalvonta on antanut määräyksen selvityksestä, jolla johdon sopivuus ja luotettavuus osoitetaan. Eläkesäätiölakiin ja vakuutuslakiin on lisättävä säännökset siitä, miten muun ETA-valtion kuin Suomen kansalainen voi tarvittaessa todistaa Finanssivalvonnalle hyvämaineisuuksensa, sopivuutensa ja sen, ettei hän ole ollut konkurssissa.

Keskeiset toiminnot

Voimassa olevan lain mukaan lisäeläkelaitoksella tulee olla toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset niiden järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista.

Direktiivin sääntely keskeisistä toiminnoista on pääosin uutta ja se tulee saattaa kansallisesti voimaan sellaisenaan. Keskeisellä toiminnolla tarkoitetaan valmiutta suorittaa tiettyjä hallintotehtäviä. Keskeiset toiminnot ovat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja tarvittaessa aktuaaritoiminto. Lisäeläkelaitoksella tulee olla aktuaaritoiminto, jos se itse takaa biometrisen riskin, sijoitusten tuoton tai tietyn etuuksien tason. Keskeisten toimintojen tulee olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon, sisäiseen organisaatioon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen nähden. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuslakaissa edellytetään jo nykyisin, että eläkesäätiöllä ja -kassalla tulee olla vakuutusmatemaatikko vakuutusteknisten laskelmien ja selvitysten laatimista varten. Eläkesäätiölakiin ja vakuutuslakiin on lisättävä säännökset riskienhallintatoiminnosta ja sisäisen tarkastuksen toiminnosta.

Keskeisiä toimintoja koskeva kansallinen liikkumavara

Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi, ottaen huomioon lisäeläkelaitoksen toiminnan koon, luonteen, laajuuden ja monitahoisuuden, sallia, että lisäeläkelaitos suorittaa keskeisiä toimintoja samalla yksittäisellä henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin rahoittava yritys, jos lisäeläkelaitos antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja rahoittavan yrityksen kanssa. Ottaen huomioon lisäeläke-toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnan koon ja luonteen on tarpeellista hallinnollisen taakan estämisestä tarkoituksenmukaista säätää mahdollisuudesta suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin vakuuttavassa työnantajassa. Tämä edellyttäisi Finanssivalvonnan lupaa, jonka edellytyksenä olisi selvitys siitä, kuinka eläkesäätiö tai -kassa välttää tai käsittelee eturistiriitoja.

Hallintotapaa koskevat asiakirjat

Voimassa olevan lain mukaan eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tulee tehdä toiminnastaan oma riski- ja vakavaraisuusarvio. Arvio tulee päivittää säännöllisesti ja aina silloin, kun riskit ovat merkittävästi muuttuneet. Lisäeläkelaitoksen tulee toimittaa yhteenveto arviosta ja siitä tehdyistä johtopäätöksistä Finanssivalvonnalle. Eläkesäätiöt ja eläkekassat ovat toiminnassaan kirjanpitovelvollisia. Kirjanpitolain mukaan laitoksen tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta huomioon ottaen toiminnan laatu ja laajuus. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on lisäksi kirjanpitolakia täydentäviä ja sen soveltamista koskevia erityissäännöksiä, jotka johtuvat tämän vakuutustoiminnan erityisluonteesta. Finanssivalvonta antaa vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat määräykset. Voimassa olevan lain mukaan eläkesäätiöiden ja eläkekassojen on laadittava varojen sijoittamista koskeva suunnitelma, josta Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset. Lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkesäätiön tai eläkekassan sijoitussuunnitelman tulee sisältää sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys, joka on tarkistettava ilman viivytystä sijoituspolitiikkaa koskevien muutosten jälkeen ja vähintään joka kolmas vuosi.

Direktiivin mukaan lisäeläkelaitosten tulee tehdä oma riskienarviointi vähintään kolmen vuoden välein ja aina, kun eläkejärjestelyjen riskiprofiilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Tältä osin direktiivi vastaa kansallista sääntelyä. Direktiivi edellyttää lisäksi nykyistä yksityiskohtaisempaa sääntelyä riskienarvioinnin sisällöstä. Arvioinnin tulee sisältää direktiivissä luetellut kohdat, muun muassa arviointi uusista tai kehittymässä olevista riskeistä, jotka liittyvät ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön. Näiltä osin voimassa olevaa lakia tulee täydentää.

Direktiivin säännökset vuositilinpäätöksestä, vuosikertomuksesta ja sijoituspolitiikan periaatteita koskevasta selvityksestä vastaavat pääosin IORP-direktiivin säännöksiä, jotka on saatettu jo aiemmin osaksi Suomen kansallista lainsäädäntöä. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädetään vuosikertomuksen sijaan toimintakertomuksesta, joka on kirjanpitolaissa säännelty ja sisällöltään laajempi asiakirja kuin vuosikertomus. Tältä osin on tarkoituksenmukaista säilyttää sääntelyn nykytila.

Ulkoistaminen

Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa ei ole säännöksiä toiminnan ulkoistamisesta, mutta lisäeläke-toimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat yleisesti ulkoistaneet toimintojaan palveluyrityksille. Palveluyritys on määritelty yhteisöksi, joka tuottaa eläkesäätiölle tai vakuutuskassalle sen toimintaan liittyviä palveluita. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on palveluyrityksiin sovellettavia tietosuojasäännöksiä. Direktiivi edellyttää, että toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoitetaan etukäteen aikomuksesta ulkoistaa toimintoja sekä kirjallisen sopimuksen tekemistä palveluntarjoajan kanssa. Keskeisten toimintojen sekä johtamisen ja hallinnoinnin ulkoistamisen osalta direktiivi edellyttää, että toimivaltaisille viranomaisille on ilmoitettava ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa. Direktiivissä säädetään myös siitä, että ulkoistaminen ei saa johtaa toiminnan laadun heikkenemiseen ja riskien kasvamiseen. Eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin on lisättävä säännös ulkoistamiselle asettavista vaatimuksista direktiivin täytäntöön panemiseksi.

Ulkoistamista koskeva kansallinen liikkumavara

Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat sallia tai vaatia, että lisäeläkelaitokset ulkoistavat mitä tahansa toimintojaan joko kokonaan tai osittain. Suomessa lisäeläkelaitosten toimintojen

ulkoistaminen on jo mahdollista. Nykytilan säilyttäminen edellyttää, että ulkoistamisesta ja sille asetettavista edellytyksistä säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa.

Sijoitusten hoito ja säilytysyhteisö

Voimassa olevan lain mukaan eläkesäätiöllä ja eläkekassalla on oikeus käyttää varojensa hoitajina Euroopan talousalueelle sijoittautuneita asianmukaisesti hyväksytyjä omaisuudenhoitajia sekä varojensa säilyttäjänä Euroopan talousalueelle sijoittautuneita asianmukaisesti hyväksytyjä säilytysyhteisöjä. Finanssivalvonta voi laitoksen taloudellisen tilanteen vuoksi kieltää laitosta luovuttamasta tai panttaamasta omaisuuttaan, mikä koskee myös omaisuudenhoitajien ja säilytysyhteisöjen hallinnassa olevia lisäeläkelaitoksen varoja. Näiltä osin voimassa oleva sääntely vastaa pääosin direktiivin edellyttämää sääntelyä.

Direktiivin mukaan säilytysyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Säilytysyhteisö ei pääsääntöisesti saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja lisäeläkelaitoksen, eläkejärjestelyn jäsenten ja etuudensaajien ja säilytysyhteisön välillä. Jos lisäeläkelaitos ei nimeä säilytysyhteisöä, sen on muutoin pyrittävä estämään mahdolliset eturistiriidat. Direktiivi edellyttää lisäksi sääntelyä varojen säilyttämisestä, säilytysyhteisön vastuusta ja valvontatehtäviin nimetyn säilytysyhteisön tehtävistä. Näiltä osin direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä edellyttää uutta sääntelyä. Lisäksi viittaukset Euroopan unionin lainsäädäntöön tulee ajantasaistaa.

Sijoitusten hoitoa ja säilytysyhteisöä koskeva kansallinen liikkumavara

Direktiivissä jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus edellyttää, että lisäeläkelaitos nimeää säilytysyhteisön eläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja valvontatehtäviin, jos jäsenet ja etuudensaajat kantavat eläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan tai osittain. Tällöin myös vastaanottava jäsenvaltio voi vaatia rajat ylittävää toimintaa harjoittavan lisäeläkelaitoksen osalta sijoitusyhteisön nimeämistä. Kotijäsenvaltio voi edellyttää säilytysyhteisön nimeämistä myös muiden eläkejärjestelyjen osalta. Jos säilytysyhteisöä ei direktiivin säätämässä tilanteissa nimetä, lisäeläkelaitoksen on otettava käyttöön muut järjestelyt, joilla ehkäistään ja ratkaistaan eturistiriidat hoidettaessa tehtäviä, joita yleensä hoitavat säilytysyhteisöt ja omaisuudenhoitajat. Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi määrätä valvontatehtäviin nimetyn säilytysyhteisön tehtäviksi myös muita kuin direktiivin edellyttämiä tehtäviä.

Säilytysyhteisön käyttäminen on tarkoituksenmukaista säätää pakolliseksi niiden eläkesäätiöiden ja -kassojen lisäeläkkeiden osalta, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin kokonaan tai osittain. Edellä mainitussa tilanteessa direktiivi edellyttää sääntelyä eturistiriitojen välttämiseksi. Säätämällä säilytysyhteisön käyttö pakolliseksi vakuutettujen kantaessa sijoitusriskiä varmistetaan, että direktiivin vaatimukset eturistiriitojen välttämiseksi ja ratkaisemisesta täytetään. Sen sijaan direktiivin mahdollistamaa lisäsääntelyä säilytysyhteisön tehtävistä ei ole tarkoituksenmukaista säätää ottaen huomioon eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnan luonne ja laajuus.

Tietojen antaminen lisäeläkejärjestelystä

Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan eläkesäätiön ja -kassan on annettava toimintapiiriinsä kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille tiedoksi eläkesäätiön tai eläkekassan säännöt, joista tulee käydä ilmi heidän eläkeoikeuksiensa laajuus, etuuksien saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä tiedot eläkejärjestelmän

sääntöihin tehdyistä muutoksista. Lisäksi eläkesäätiön ja -kassan on annettava pyynnöstä toimintapiiriinsä kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille yksityiskohtaiset tiedot eläke-etuuksien tavoitetasosta ja etuuksien tasosta vakuutusosuuden päättyessä.

Eläke-etuutta koskevien tietojen lisäksi toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien on voimassa olevan lain mukaan saatava pyynnöstä eläkejärjestelmää koskeva tilinpäätös ja vuosikertomus sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Direktiivin mukaan lisäeläkelaitosten tulee antaa lisäeläkejärjestelystä mahdollisille jäsenille, jäsenille ja etuudensaajille selkeät ja asianmukaiset tiedot, jotka tukevat heidän päätöksentekoaan eläkeasioissa. Jäsenille tulee lisäksi antaa eläke-etuusote, joka sisältää direktiivissä luetellut keskeiset henkilökohtaiset tiedot lisäeläkejärjestelystä. Eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa lisäeläkejärjestelystä annettavista tiedoista on säädetty pääosin direktiivin mukaisesti. Direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä edellyttää kuitenkin runsaasti uutta yksityiskohtaista sääntelyä mm. eläke-etuusotteesta ja siinä annettavista tiedoista, lisäeläkejärjestelyn mahdollisille jäsenille annettavista tiedoista sekä pyynnöstä annettavista tiedoista.

Tietojen antamista lisäeläkejärjestelystä koskeva kansallinen liikkumavara

Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön ja pitää voimassa lisämääräyksiä mahdollisille jäsenille, jäsenille ja etuudensaajille annettavista tiedoista. Nykyisiä eläkesäätiölain 49 b §:n 3 momenttia ja vakuutuskassalain 84 b §:n 3 momenttia vastaavat lisämääräykset olisivat tarpeen toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden oikeuksien suojaamiseksi liikkeen luovutustilanteessa. Direktiivin edellyttämä uusi tietojen antamista koskeva sääntely on varsin yksityiskohtaista ja se on muilta osin sellaisenaan omiaan turvaamaan lisäeläkejärjestelyjen mahdollisten jäsenten, jäsenten ja etuudensaajien oikeudet siten, ettei muiden lisämääräysten käyttöönottoa Suomessa ole pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Vakavaraisuusvalvonta, salassapito ja tietojenvaihto

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintaa valvoo Finanssivalvonta, jonka tehtävistä ja toimivallasta on säännöksiä eläkesäätiölaissa, vakuutuskassalaissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008). Finanssivalvonta valvoo, että eläkesäätiöt ja eläkekassat noudattavat niiden toiminnasta annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Eläkesäätiö ja eläkekassa rinnastetaan Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun säännöksiä sovellettaessa toimilupavalvottavaan.

Finanssivalvonnan 3 luvun mukaisiin valvontavaltuuksiin kuuluu muun muassa valvottavan johdon toiminnan määräaikainen rajoittaminen, rekisteröitymisen mukaisen toiminnan rajoittaminen ja uhkasakon asettaminen. Sen sijaan Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvun säännöksiä hallinnollisista seuraamuksista sovelletaan eläkesäätiöihin ja eläkekassoihin vain rikemaksun määräämisen osalta. Finanssivalvonta voi määrätä rikemaksun eläkesäätiölle tai -kassalle, joka ei toimita Finanssivalvonnalle tiettyjä laissa säädettyjä asiakirjoja.

Lainvastaisesta toiminnasta voi seurata rikosoikeudellinen vastuu, jos eläkesäätiölaissa, vakuutuskassalaissa tai rikoslaissa säädettyjen eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintaa koskevien rikosten tunnusmerkistöt täyttyvät. Eläkesäätiölain perusteella henkilö voidaan tuomita eläkesäätiötoiminnan luvottomasta harjoittamisesta, eläkesäätiörikoksesta ja eläkesäätiörikkomuksesta. Vakuutuskassalain perusteella henkilö voidaan tuomita

vakuutuskassatoiminnan luvattomasta harjoittamisesta, vakuutuskassarikoksesta ja vakuutuskassarikkomuksesta.

Voimassa oleva vakavaraisuusvalvontaa koskeva sääntely on direktiivin mukaista. Uutta sääntelyä kuitenkin tarvitaan, koska direktiivi edellyttää tältä osin nykyistä laajempaa ja yksityiskohtaisempaa sääntelyä. Direktiivin vakavaraisuusvalvontaa koskevat säännökset on pääosin saatettava sellaisenaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Uutta sääntelyä edellyttävät muun muassa vakavaraisuusvalvonnan tavoitteet ja periaatteet sekä valvonnan osa-alueet. Sääntelyä tulee lisäksi täydentää viranomaisten toimivaltuuksien, tarkastusprosessin ja rikemaksun määräämisen osalta.

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tietojen luovuttamista ja salassapitoa sääntelevät eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain säännösten lisäksi pääasiassa henkilötietolaki (523/1999), laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) ja laki Finanssivalvonnasta. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa julkisuus on pääsääntö eli viranomaisten asiakirjat ovat julkisia, jollei tiedonsaantia niistä ole välttämättömistä syistä lailla rajoitettu. Asiakirja on kuitenkin pidettävä salassa, kun se laissa säädetty salassa pidettäväksi. Viranomaisen voi antaa tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta toiselle viranomaiselle muun muassa silloin, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty ja jos tieto on tarpeen viranomaiseen kohdistuvan yksittäisen valvonta- tai tarkastustehtävän suorittamiseksi. Laki Finanssivalvonnasta puolestaan sisältää yksityiskohtaisempia säännöksiä siitä, milloin Finanssivalvonnalla on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja valvottavilta ja muilta finanssimarkkinoiden toimijoilta, muilta henkilöiltä sekä eri rekistereistä. Tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetään tilintarkastajan salassapitovelvollisuudesta ja oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä tietoja tilintarkastajalta. Lisäksi eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa on yksittäisiä säännöksiä tietojen antamisesta viranomaisille.

Salassapitoa ja tietojenvaihtoa koskeva voimassa oleva laki vastaa direktiivin edellyttämää sääntelyä. Luottamuksellisten tietojen käyttöä koskevaa sääntelyä tulee kuitenkin täydentää siten, että toimivaltainen viranomaisen voi käyttää luottamuksellisia tietoja muiden jo säänneltyjen käyttötapojen lisäksi helpottaakseen lisäeläkelaitosten toiminnan seurantaa, julkaistakseen tulosindikaattoreita, joista voi olla hyötyä lisäeläkejärjestelyn jäsenille.

Vakavaraisuusvalvontaa, salassapitoa ja tietojenvaihtoa koskeva kansallinen liikkumavara

Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat päättää olla antamatta direktiivin mukaisia hallinnollisia seuraamuksia koskevia sääntöjä sellaisten rikkomisten osalta, joihin sovelletaan niiden kansallisen oikeuden nojalla rikosoikeudellisia seuraamuksia. Finanssivalvonnasta annetun lain mukaan rikemaksua tai seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa taikka jolle on annettu samasta teosta lainvoimainen tuomio. Samasta teosta ei voida tuomita sekä rikosoikeudelliseen vastuuseen että määrätä hallinnollista seuraamusta, joten direktiivin mukainen kansallinen liikkumavara on jo nykyisin käytetty ja vastaa voimassa olevaa oikeustilaa.

Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat sallia, että toimivaltaisen viranomaisen palveluksessa työskennelleet ja sen puolesta toimineet henkilöt voivat luovuttaa luottamuksellisia tietoja siviili- tai kauppaoikeudellisessa menettelyssä, jos eläkejärjestely on purkumenettelyn kohteena. Kansallista liikkumavaraa ei tältä osin ole tarpeen käyttää, koska Suomessa toimivaltainen viranomaisen eli Finanssivalvonta ei ole eläkejärjestelyn purkumenettelyssä

sellaisessa roolissa, että sen tulisi luovuttaa liikesalaisuuden piirissä olevia tietoja muille kuin viranomaisille.

Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat sallia luottamuksellisten tietojen luovuttamisen toimivaltaisten viranomaisten ja jäsenvaltioiden vakuutusyritysten valvontaa koskevan lainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien keskushallinnon yksiköiden välillä tai näiden yksiköiden toimeksiannosta toimiville tarkastajille. Lisäksi jäsenvaltiot voivat sallia, että lisäeläkelaitosten vakavaraisuusvalvontaa koskevia luottamuksellisia tietoja luovutetaan parlamentaarisisille tutkintavaliokunnille ja tilintarkastustuomioistuimille sekä muille tutkinnasta vastaaville elimille. Näiltä osin direktiivin mahdollistamaa kansallista liikkumavaraa on jo käytetty Suomessa muutoin paitsi tilintarkastustuomioistuinten osalta, koska Suomessa ei ole direktiivin tarkoittamia erillisiä tilintarkastustuomioistuimia.

Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi sallia, direktiivin mukaisten edellytysten täytyessä, rahoitusjärjestelmän vakauden ja eheyden lujittamiseksi tietojenvaihtoa toimivaltaisten viranomaisten ja rahoittaviin yrityksiin sovellettavan yhtiöoikeuden noudattamisen seurannasta ja rikkomusten tutkinnasta vastaavien viranomaisten ja elinten kesken. Suomessa direktiivin mahdollistamaa kansallista liikkumavaraa on tältä osin jo käytetty. Finanssivalvonta valvoo osaltaan yhteisöoikeuden noudattamista eli esimerkiksi sitä, että eläkesäätiön hallituksessa on lainmukainen määrä jäseniä. Finanssivalvonnalla on oikeus ja velvollisuus antaa rahoitusvakausviranomaiselle tiedot asioista, jotka saattavat vaikuttaa merkittävästi rahoitusmarkkinoiden vakauteen tai rahoitusmarkkinoiden kehitykseen taikka aiheuttaa merkittäviä häiriöitä rahoitusjärjestelmän toiminnassa, tai vaikuttaa luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen toiminnan jatkuvuuteen. Vastaavasti rahoitusvakausviranomaisella on oikeus ja velvollisuus antaa näitä tietoja Finanssivalvonnalle.

Loppusäännökset

Finanssivalvonnasta annetun lain mukaan Finanssivalvonnan on tehtävä yhteistyötä eräiden finanssimarkkinoita koskevien EU-säädösten mukaan muun muassa Euroopan keskuspankin, Euroopan valvontaviranomaisten, Euroopan valvontaviranomaisten yhteiskomitean ja Euroopan järjestelmäriskikomitean kanssa ja toimitettava niiden tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot. Finanssivalvonnasta annettu laki vastaa mainituilta osin direktiivin edellyttävää sääntelyä jäsenvaltioiden, komission sekä vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen välisestä yhteistyöstä. Eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia tulee kuitenkin täydentää jäsenvaltion ilmoitusvelvollisuudella komissiolle sekä vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista direktiivin soveltamiseen liittyvistä merkittävästä vaikeuksista.

3.3 Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa

Määritelmät

Voimassa olevassa laissa on erikseen määritelty muun muassa käsitteet rahoittava yritys ja vakuutettu, jotka pääosin vastaavat direktiivissä määriteltyjä käsitteitä rahoittava yritys ja jäsen.

Sijoittamista koskevat säännöt

Voimassa olevan lain mukaan lisäeläkejärjestelyn vakuutusteknisen vastuuvelan kattamiseen sovelletaan eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia, jos sijoituskohteiden valinnasta päättää vakuutuskassan hallitus ja toimitusjohtaja tai eläkesäätiön hallitus ja asiamies. Sijoitussidonnaisten lisäeläkejärjestelyjen vastuuvelasta on katettava vähintään 95 prosenttia

näiden järjestelyjen arvonkehityksen määrääviin sijoituskohteisiin kuuluvilla varoilla. Lisäksi vastuuvastuusta tai eläkevastuusta vähintään 70 prosenttia on katettava arvopapereilla ja muilla sitoumuksilla sekä sijoitusrahaston osuuksilla, joilla käydään kauppaa lähinnä Euroopan talousalueen valtiossa tai siihen rinnastettavassa valtiossa sijaitsevilla säännellyllä markkinalla.

Direktiivin mukaan jäsenvaltiot eivät saa estää lisäeläkelaitoksia sijoittamasta enintään 70 prosenttia vakuutusteknisen vastuuvastuun katteena olevista varoista osakkeisiin tai niitä vastaaviin vaihtokelpoisiin arvopapereihin ja yritysten liikkeelle laskemiin joukkovelkakirjalainoihin säännellyllä markkinalla, monenkeskisissä tai organisoiduissa kaupankäyntijärjestelmissä ja päättämästä arvopapereiden suhteellisesta painoarvosta sijoitussalkussa. Jäsenvaltiot eivät pääsääntöisesti voi rajoittaa alueellaan rekisteröityjä tai hyväksytyjä laitoksia tekemästä myöskään eräitä muita direktiivissä mainittuja sijoituksia kuten esimerkiksi sijoittamasta pitkäaikaisiin sijoitusvälineisiin, joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisissä tai organisoiduissa kaupankäyntijärjestelmissä. Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiössä ja eläkekassoissa on direktiivin mukainen mainitun 70 prosentin säännön osalta.

Tietojen antaminen lisäeläkejärjestelystä

Voimassa olevan lain mukaan eläkesäätiön ja eläkekassan on huolehdittava siitä, että vakuutettu saa liittymisen yhteydessä tiedot vakuutusturvan laajuudesta ja olennaisista rajoituksista, etuuksien suorittamisajasta, lisäeläkejärjestelystä eroamisen vaikutuksista sekä laissa luetelluista maksuja sijoituksia ja varojen siirtoa koskevista seikoista. Lisäksi tietoja on annettava vahvistetusta sijoitussuunnitelmasta tai sijoitussidonnaisissa lisäeläkejärjestelyissä sijoituskohteiden valintaan liittyvistä seikoista. Vakuutetulle on myös vuosittain annettava tietoja eläke-etuuksien kertymästä ja muista vakuutetulle merkityksellisistä seikoista. Vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen eläkesäätiön ja eläkekassan tulee antaa tiedot eläkejärjestelmästä suoritukseen oikeutetulle.

Direktiivi edellyttää voimassa olevaa lakia laajempaa ja yksityiskohtaisempaa sääntelyä. Tietojen antamista koskevien säännösten saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä vaatii siten uutta sääntelyä muun muassa eläke-etuusotteen antamisesta ja sisällöstä.

3.4 Vakuutusyhtiölaki

IORP II -direktiivillä muutetaan vakuutusyhtiöihin sovellettavat ns. Solvenssi II -direktiivin 2009/138/EY jälleenvakuutuksen määritelmää. Määritelmään lisätään jälleenvakuutusyrityksen IORP II -direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla lisäeläkelaitokselle tarjoama suoja. Vastaava muutos jälleenvakuutuksen määritelmään tehtäisiin vakuutusyhtiölakiin.

3.5 Direktiivin säännökset, jotka eivät edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön

Direktiivin 3 artiklan mukaan lisäeläkelaitoksen harjoittaessa sekä pakollista työeläkevakuuttamista, joka kuuluu asetuksen (EY) N:o 883/2004 ja (EY) 987/2009 soveltamisalaan, että vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista, on edellä mainittujen toimintojen varat ja vastuut pidettävä erillään eikä lisäeläke-toiminnan varoja saa siirtää pakollisiin eläkejärjestelmiin. Eläkesäätiölain 6 §:n ja vakuutuskassalain 8 a §:n mukaan lakisääteistä ja vapaaehtoista eläkevakuuttamista harjoittavien osastojen varat on pidettävä erillään. Varoja voidaan siirtää osastojen välillä vain siltä osin kuin kyse on pysyväksi arvioidusta ylikatteesta eli varoista, jotka ylittävät siirtävän osaston vastuuvastuun ja muiden velkojen määrän.

HE 205/2018 vp

Direktiivin 7 artiklan mukaan lisäeläkelaitoksen on rajoitettava toimintansa eläke-etuuksiin liittyviin ja tästä toiminnasta johtuviin toimintoihin. Eläkesäätiölain 1 §:n mukaan eläkesäätiö myöntää eläkkeitä ja muita niihin verrattavia etuuksia. Mainitun lain 4 §:n mukaan eläkesäätiö ei saa harjoittaa muuta kuin 1 §:ssä mainittua eläkesäätiötoimintaa. Vakuutuskassalain 1 §:n mukaan vakuutuskassa myöntää muun muassa eläkkeitä ja korvausta kuoleman, sairauden, vain tai vamman johdosta. Sama vakuutuskassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa. Vakuutuskassalain 7 §:n mukaan vakuutuskassa ei saa harjoittaa muuta toimintaa kuin 1 §:ssä mainittua vakuutuskassatoimintaa.

Direktiivin 10 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava kaikkien alueellaan rekisteröityjen tai hyväksytyjen lisäeläkelaitosten ottaneen käyttöön eläkejärjestelyjen toimintaan koskevat asianmukaisesti asetetut säännöt. Eläkesäätiölain 8 §:n mukaan eläkesäätiön perustamiskirjan on sisällettävä ehdotus eläkesäätiön säännöiksi, joille on mainitun lain 10 §:n mukaan haettava Finanssivalvonnan vahvistus. Vakuutuskassalain 11 ja 13 §:ssä on eläkekassojen osalta vastaavat säännökset.

Direktiivin 10 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan, jos rahoittava yritys takaa eläke-etuuksien maksamisen, yrityksen on sitouduttava säännölliseen maksamiseen. Eläkesäätiölain 45 §:n 2 momentin mukaan työnantajan on suoritettava A-eläkesäätiölle ja AB-eläkesäätiön A-osastolle kannatusmaksuja tai asetettava eläkevastuun kattamiseksi hyväksyttäviä vakuuksia vastuuvajauksen täyttämiseksi vuosittain siten, että ne yhdessä muiden varojen ja vakuuksien kanssa riittävät eläkevastuun kattamiseen. Vakuutuskassalain 83 §:n mukaan vakuutuskassan on katettava vastuovelka. Jos tilinpäätös osoittaa alijäämää, tulee sen peittämiseksi ensin käyttää rahastot ja takuupääoma. Tämän jälkeen on alijäämän peittämiseksi, määrättävä lisämaksu niille, jotka ovat tilikauden aikana olleet maksuvelvollisia.

Direktiivin 11 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on sallittava, että niiden alueella sijaitsevat yritykset rahoittavat lisäeläkelaitoksia, jotka harjoittavat rajat ylittävää toimintaa. Rajoituksia edellä mainitun laitoksen rahoittamiseen ei ole, vaikka eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa ei ole nimenomaista säännöstä, jossa rahoitus sallitaan. Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan työnantajan, joka vakuuttaa työntekijänsä laitoksessa on velvollinen rahoittamaan säännöllisesti eläkesäätiön tai eläkekassan toimintaan siitä riippumatta harjoittaako laitos rajat ylittävää toimintaa.

Direktiivin 11 artiklan 4 kohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä perusteltu päätös, jos se katsoo, että edellytyksiä rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen ei ole. Hallintolain 45 §:n mukaan päätökset on perusteltava, joten asiasta ei ole syytä säätää erikseen eläkesäätiölaissa tai vakuutuskassalaissa.

Direktiivin 33 artiklan 8 kohdassa, 34 artiklan 5 kohdassa ja 35 artiklan 3 kohdassa on edellytykset lisäeläkelaitoksen toiminnan järjestämisestä silloin, kun se ei nimeä varojen säilyttämiseen ja valvontatehtäviin säilytysyhteisöä. Ehdotuksessa on käytetty kansallista liikkumavaraa, jonka mukaan jäsenvaltio voi edellyttää lisäeläkelaitokselta säilytysyhteisön käyttämistä varojen säilyttämiseen ja valvontatehtäviin, jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin kokonaan tai osittain. Näin ollen ensin mainittuja direktiivin säännöksiä ei ole tarpeen saattaa kansallisesti voimaan.

3.6 Käytäntö

Finanssivalvonnan rekisterissä oli vuoden 2018 keväällä yhteensä 47 eläkesäätiötä ja -kassaa, jotka harjoittavat joko vapaaehtoista lisäeläkevakuuttamista taikka sekä

HE 205/2018 vp

lisäeläkevakuuttamista että lakisääteistä eläkevakuuttamista. Edellä mainituista eläkesäätiöistä ja -kassoista 14 harjoitti sekä lakisääteistä työeläkevakuutusta että lisäeläkevakuutusta ja 33 pelkästään lisäeläketoimintaa. Lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkesäätiötä on huomattavasti enemmän kuin lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkekassoja. Vuoden 2017 lopussa vain lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkesäätiötä oli 31 kappaletta, kun vain lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkekassoja oli 2 kappaletta. Edellä mainittuna ajankohtana sekä lisäeläketoimintaa että lakisääteistä eläketoimintaa harjoittavia eläkesäätiötä oli 12 kappaletta ja vastaavaa toimintaa harjoittavia eläkekassoja oli 2 kappaletta. Lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat pääosin suljettuja. Uusia henkilöitä voidaan vakuuttaa kahdessa etuusperusteisessa lisäeläkelaitoksessa ja yhdessä maksuperusteisesti toimivassa lisäeläkelaitoksessa. Suomessa ei ole yhtään rajat ylittävää toimintaa harjoittavaa ETA-lisäeläkesäätiötä tai -kassaa.

Lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat kokonaismäärä	
Vuosi	Laitoksia kpl
2011	57
2012	55
2013	53
2014	48
2015	48
2016	47
2017	47

Lähde Finanssivalvonta

Vapaaehtoista lisäeläketoimintaa harjoittavissa lisäeläkesäätiöissä ja -kassoissa oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 10 284 vakuutettua, 9 847 vapaakirjan saanutta ja 48 796 eläkkeensaajaa. Suurimmassa lisäeläkesäätiössä oli vuoden 2017 lopussa yhteensä noin 18 100 vakuutettua, vapaakirjan saanutta sekä eläkkeensaajaan ja vastaavasti pienimmässä yhteensä 2 vakuutettua ja eläkkeensaajaa.

A- eläkesäätiöitä ja AB-eläkesäätiöiden A-osastoja, joissa oli vähemmän kuin 100 vakuutettua, oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 27 kpl. A-eläkesäätiöitä ja AB-eläkesäätiöiden A-osastoja, joissa oli vähemmän kuin 16 vakuutettua, oli vuoden 2017 lopussa 18 kpl. Lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkekassoja ja eläkekassojen lisäeläketoimintaa harjoittavia osastoja, joissa oli vähemmän kuin 100 vakuutettua, oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 2 kpl. Lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkekassoja ja eläkekassojen lisäeläketoimintaa harjoittavia osastoja, joissa oli vähemmän kuin 16 vakuutettua, ei ollut vuoden 2017 lopussa.

Lisäeläkesäätiöiden ja lisäeläkekassojen vastuuelka vapaaehtoisen ryhmäeläkevakuuttamisen kokonaisvastuuelasta on noin 33 prosenttia.

Vastuuelka miljardia euroa

HE 205/2018 vp

	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat	3,42	3,52	3,60	3,67	3,75	3,7
Ryhmäeläke henkiyhtiöissä	6,95	6,87	6,80	6,63	5,99	5,93

Lähde Finanssivalvonta

4 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

4.1 Direktiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset

Yleistä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen toiminnasta direktiivin edellyttämällä tavalla ilman kansallista lisäsääntelyä. Samalla varmistettaisiin lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuudensaajien korkeatasoinen suoja. Suomessa lisäeläkkeiden merkitys suhteessa kokonaiseläketurvaan on pieni, joten direktiivin edellyttämä yksityiskohtainen sääntely voi vaikuttaa kansallisesta näkökulmasta ylimitoitetulta. Jäsenvaltioiden sääntelyä yhtenäistämällä voidaan kuitenkin myös lisäeläkelaitosten osalta parantaa Euroopan unionin sisämarkkinoiden toimintaedellytyksiä ja lisätä työntekijöiden mahdollisuuksia vapaaseen liikkumiseen sisämarkkinoilla.

Eläkesäätiölaki ja vakuutuslaki

Soveltamisala ja määritelmät

Esityksessä direktiivin johdosta annettavien säännösten soveltamisalaa ehdotetaan rajattavaksi direktiivin kansallisen liikkumavaran mahdollistamalla tavalla siten, että niitä ei pääsääntöisesti sovelleta sellaisiin eläkesäätiöihin ja eläkekassoihin, joissa on alle 100 vakuutettua. Rajoituksen tavoitteena on vähentää direktiivin johdosta annettavien säännösten aiheuttamaa hallinnollista taakkaa pienten eläkesäätiöiden ja -kassojen osalta. Sijoitusten hoitoa ja varojen säilyttämistä koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin myös mainittua pienempiin lisäeläketoimintaa harjoittaviin eläkesäätiöihin ja -kassoihin.

Rajat ylittävä toiminta ja rajat ylittävät siirrot

Esityksessä ehdotetaan direktiivin edellyttämällä tavalla täsmennettäväksi lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen rajat ylittävän toiminnan sääntelyä sekä säädettäväksi rajat ylittävistä siirroista. Säännösten tavoitteena on menettelyjä selkeyttämällä helpottaa rajat ylittävää toimintaa ja sallia lisäeläkejärjestelyjen rajat ylittävät siirrot toisessa ETA-valtiossa toimivaan lisäeläkelaitokseen. Rajat ylittävässä toiminnassa eläkesäätiö tai eläkekassa hoitaa lisäeläkejärjestelyä, johon ei sovelleta Suomen sosiaali- ja työoikeutta. Lakia ehdotetaan täsmennettäväksi direktiiviä vastaavalla tavalla rajat ylittävän toiminnan aloittamista ja valvontaa koskevien menettelysäännösten osalta. Lisäksi direktiivin kanssa ristiriidassa oleva sääntely rajat ylittävään toimintaan liittyvien varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen pitämisestä erillään ehdotetaan kumottavaksi.

Rajat ylittävässä siirrossa lisäeläkelaitos voi siirtää koko lisäeläkejärjestelyn tai sen osan toisessa ETA-valtiossa hyväksytyyn tai rekisteröityyn lisäeläkelaitokseen. Direktiivin mukaan siirron toteuttaminen edellyttää, että vakuutettujen ja etuudensaajien enemmistö hyväksyy siirron. Lisäksi edellytetään vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen ennakolta antamaa hyväksyntää. Lakiin ehdotetaan otettavaksi myös säännöksiä lisäeläkejärjestelyyn sovellettavaa kansallista sosiaali- ja työoikeutta koskevista tiedoista. Vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen valvoo vastaanottavan jäsenvaltion sosiaali- ja työlaainsäädännön noudattamista rajat ylittävää toimintaa harjoittavassa lisäeläkelaitoksessa.

Vakuutustekninen vastuuvulka ja solvenssimarginaali

Vakuutustekninen vastuuvulka määritettäisiin samoin peruseriaattein kuin nykyisin. Eläkesäätiöiltä ja eläkekassoilta ei jatkossakaan edellytetä vastuuvulan ylittävää solvenssipääomaa, elleivät ne takaa itse biometristä riskiä. Eläkekassoilla vararahasto säilyy pakollisena oman pääoman eränä kuten nykyisin.

Vastuuvulan laskennassa käytettävän enimmäiskorkokannan määrittämistä uudistettaisiin direktiivin mahdollistamalla tavalla. Direktiivin mukaan enimmäiskorkokanta voidaan määrittää vaihtoehtoisesti kolmella eri tavalla. Enimmäiskorko voi perustua joko lisäeläkelaitoksen vastaavien varojen tuottoihin tai tiettyjen korkealaatuisten joukkovelkakirjojen markkinatuottoon tai kahden edellisen vaihtoehdon yhdistelmään. Nykyisin eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan enimmäiskorosta säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tiettyjen pitkäaikaisten ja korkealaatuisten joukkovelkakirjojen markkinatuoton perusteella. Lisäeläketoimintaa harjoittava eläkesäätiö ja -kassa voi hakea Finanssivalvonnalta yksittäistapauksessa lupaa käyttää enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa vastuuvulan katteena olevan omaisuuden tuottotason mukaan.

Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonta antaisi määräyksen enimmäiskorosta. Kuten nykyisin enimmäiskorko määritettäisiin ottamalla huomioon tiettyjen laissa yksilöityjen korkealaatuisten joukkovelkakirjojen markkinatuotto. Ehdotuksen mukaan Finanssivalvonnan tulee lisäksi enimmäiskorkoa määrätessään ottaa huomioon eläkesäätiöiden ja -kassojen lisäeläketoimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso.

Toteutuneen tuottotason huomioiminen enimmäiskorosta määrättäessä on perusteltua silloin, kun sen kautta voidaan turvaavuutta vaarantamatta vaikuttaa työnantajien maksutasoon eläkesäätiölle ja -kassoille. Monet lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat viime vuosina saaneet huomattavasti enimmäiskorkoa korkeampaa tuottoa sijoituksilleen. Sijoitusten tuoton huomioiminen kokonaisuutena lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen osalta tasaa paremmin sijoituksiin liittyviä riskejä kuin yksittäisen eläkesäätiön tai -kassan sijoitusten huomioiminen. Menettely myös vähentää yksittäisiin lupahakemuksiin liittyvää hallinnollista taakkaa.

Sijoittamista koskevat säännöt

Sijoittamista koskevat säännöt pysyisivät pääosin ennallaan. Eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin tehtäisiin direktiivin edellyttämät välttämättömät muutokset. Johdannaisten käyttäminen sallittaisiin, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Osakkeisiin, osuuksiin, osakkeisiin rinnastuviin vaihtokelpoisiin arvopapereihin ja sijoitusrahasto-osuuksiin, olisi sallittua sijoittaa enintään 70 prosenttia vastuuvulan katteena olevista varoista. Myös joukkovelkakirjoihin olisi sallittua sijoittaa

HE 205/2018 vp

70 prosenttia vastuuvelan katteena olevista varoista. Vastuuvelan katteena olevia varojen sijoittamiseen sovelletaan yhtäaikaaisesti myös yleissäännöstä varojen sijoittamisesta turvaavasti, suojatusti, laadukkaasti, tuloa tuottavasti ja maksuvalmius silmällä pitäen. Varat on sijoitettava vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin etujen mukaisesti.

Edellytyksenä sekä osakkeisiin että joukkovelkakirjoihin sijoittamiselle olisi, että niillä käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Lisäksi ehdotetaan, että 10 prosenttia vastuuvelan katteena olevista varoista olisi sallittua sijoittaa sellaisiin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti ja joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Hallintojärjestelmä ja palkkiot

Esityksessä ehdotetaan uutta direktiivin edellyttämään sääntelyä lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan hallintojärjestelmästä ja palkkioista. Lisäeläketoimintaa harjoittavilta eläkesäätiöiltä ja -kassoilta edellytettäisiin jatkossa hallinnon järjestämistä siten, että se mahdollistaisi niiden vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnon. Lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen tulisi vahvistaa riskienhallintaa, sisäistä tarkastusta ja mahdollisia aktuaaritoimintoja ja ulkoistettuja toimintoja koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet sekä asianmukainen palkka- ja palkkiopolitiikka, joka ei kannustaisi liialliseen riskinottoon tai vaarantaisi vakuutettujen tai etuudensaajien etuja. Niillä tulisi myös olla sisäisen valvonnan järjestelmä ja varautumissuunnitelma. Hallinto tulisi järjestää suhteessa lisäeläketoiminnan kokoon ja laajuuteen nähden, jolloin hallinnollinen taakka ei muodostuisi kohtuuttomaksi yksittäiselle eläkesäätiölle tai -kassalle.

Keskeiset toiminnot

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin edellyttämällä tavalla lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan keskeisistä toiminnoista, joita ovat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja tarvittaessa aktuaaritoiminto. Toiminnot määriteltäisiin laissa, mutta eläkesäätiö tai -kassa voisi päättää vapaasti siitä, millä tavoin nämä toiminnot käytännössä järjestetään. Esityksen mukaan yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voisi tarvittaessa hoitaa useampaa keskeistä toimintoa, mikä ei kuitenkaan olisi mahdollista sisäisen tarkastuksen toiminnon osalta. Laissa säädettäisiin keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden velvollisuudesta ilmoittaa eläkesäätiön tai -kassan hallitukselle vastuualueellaan olennaisista havainnoista ja suosituksista. Lisäksi säädettäisiin tiettyihin poikkeuksellisiin tilanteisiin liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta Finanssivalvonnalle, jos hallitus ei toteuttaisi asianmukaisia toimenpiteitä liittyen sille ilmoitettuihin merkittäviin riskeihin tai muihin puutteisiin.

Hallintotapaa koskevat asiakirjat

Esityksessä ehdotetaan direktiivin edellyttämällä tavalla uutta sääntelyä lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan oman riskienarvioinnin sisällöstä. Lisäksi lainsäädäntöä ehdotetaan täsmennettäväksi vuositilinpäätöstä ja toimintakertomusta sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen osalta.

Ulkoistaminen, sijoitusten hoito ja säilytysyhteisö

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi lisäeläkelaitoksen toiminnan ulkoistamista koskevaa sääntelyä. Myös jatkossa toiminnan ulkoistaminen olisi mahdollista laissa säädettyjen

reunaehtojen mukaisesti. Ulkoistaminen voisi käytännössä koskea hallitusta, hallitusneuvostoa ja kassankokousta tai kassankokouksen sijaan toimivaa edustajistoa lukuun ottamatta kaikkea eläkesäätiön ja -kassan toimintaa. Ulkoistamisesta tulisi tehdä kirjallinen sopimus ja siitä tulisi ilmoittaa etukäteen Finanssivalvonnalle.

Esityksessä sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi omaisuudenhoitajien ja säilytisyhteisöjen osalta sekä lisäksi ehdotetaan säädettäväksi säilytisyhteisön osalta varojen säilyttämisestä, säilytisyhteisön vastuusta ja tehtävistä.

Tietojen antaminen lisäeläkejärjestelystä

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi direktiivin edellyttämällä tavalla vakuutetuille, etuudensaajille ja mahdollisille vakuutetuille annettavista lisäeläkejärjestelyä koskevista tiedoista. Uutena säädettäisiin lisäeläkkeen eläke-etuusotteesta ja sen sisällöstä. Eläke-etuusotteella ilmoitettaisiin muun muassa vakuutetun henkilötiedot, lisäeläkelaitoksen tunnistetiedot, tiedot suoritetuista maksuista ja kustannuksista, tiedot kertyneistä etuuksista tai pääomasta, lisäeläke-ennusteet sekä tiedot lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta. Ajantasainen ote toimitettaisiin vuosittain vakuutetuille. Eläke-etuusotetta koskevalla sääntelyllä on tarkoitus yhdenmukaistaa lisäeläkejärjestelyistä annettavat tiedot ja pyrkiä varmistamaan tietojen vertailukelpoisuus.

Vakavaraisuusvalvonta

Vakavaraisuusvalvonta on laaja käsite, joka kattaa kaiken direktiivin mukaisen sääntelyn valvonnan. Vakavaraisuusvalvontaa kuuluu muun muassa hallintojärjestelmän ja vakuutetuille annettavien tietojen lainmukaisuuden valvonta. Eläkesäätiöiden ja -kassojen valvonnasta on säännöksiä eläkesäätiölaissa, vakuutuslainsäädännössä ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa. Direktiivin täytäntöön panemiseksi tarvitaan osittain uutta sääntelyä muun muassa rikemaksun määräämisestä, stressitesteistä sekä Finanssivalvonnan tehtävistä Suomen sosiaali- ja työoikeuden valvojana, kun Suomi on vastaanottavana valtiona rajat ylittävässä toiminnassa.

Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain soveltamisalaa ja eräitä viittauksia koskevia säännöksiä siten, että myös maksuperusteisiin järjestelyihin sovelletaan tiettyjä direktiivin edellyttämiä eläkesäätiölain ja vakuutuslainsäädännössä säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan kumottavaksi eräitä jo eläkesäätiölaissa ja vakuutuslainsäädännössä säänneltyjä tilanteita koskevat kohdat.

Vakuutusyhtiölaki

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vakuutusyhtiölain jälleenvakuutuksen määritelmää direktiivin edellyttämällä tavalla. Jälleenvakuutuksen määritelmään lisättäisiin niiden riskien hyväksyminen, jotka lisäeläke-toimintaa harjoittava eläkesäätiö tai -kassa tai direktiivissä tarkoitettu muussa ETA-valtiossa toimiva lisäeläkelaitos on luovuttanut.

5 Esityksen vaikutukset

5.1 Vaikutukset kotitalouksiin

Ehdotuksella on vähäisiä välillisiä taloudellisia vaikutuksia osaan kotitalouksista. Vaikutukset koskevat kotitalouksia, joissa on vakuutettuja sellaisissa lisäeläke-toimintaa harjoittavissa

eläkesäätiöissä ja -kassoissa, joihin sovelletaan direktiivin täytäntöön panemiseksi annettuja uusia säännöksiä. Ehdotus lisää näissä kotitalouksissa käytettävissä olevia tietoja vakuutetulle ja vapaakirjan saaneelle henkilölle kertyneestä vapaaehtoisesta lisäeläkkeestä. Myös eläkkeensaajille annetaan aiempaa enemmän tietoja heidän lisäeläkkeestään. Annettavilla tiedoilla, erityisesti vuosittain annettavalla maksuttomalla eläke-etuusotteella, voi olla vaikutusta edellä tarkoitetuissa kotitalouksissa tehtäviin taloudellisiin päätöksiin. Eläke-etuusotteella annetaan vakuutetulle tietoa kertyneen etuuden tai karttuneen pääoman määrästä sekä eläke-ennuste. Useimmille kotitalouksille näillä tiedoilla on vain vähäinen merkitys, koska vapaaehtoisen lisäeläkkeen osuus eläkeajan toimentulon turvaajana on Suomessa yleensä vähäinen. Finanssivalvonnan mukaan niissä eläkesäätiöissä ja -kassoissa, joihin direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavia uusia säännöksiä sovelletaan, oli vuoden 2016 lopussa yhteensä noin 65 000 vakuutettua, vapaakirjan saanutta henkilöä ja eläkkeensaajaa. Suurin osa lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen vakuutuskannoista on suljettuja, joten niihin ei voida liittää enää uusia vakuutettuja.

Direktiivin täytäntöönpano lisää eläkesäätiöiden ja -kassojen hallinnollista taakkaa ja saattaa vaikuttaa vielä avoinna olevien vakuutuskantojen sulkemiseen. Lakiehdotus voi vaikuttaa kielteisesti uusien lisäeläkejärjestelyjen perustamiseen. Jatkossa todennäköisesti yhä harvempi palkansaaja tai yrittäjä on vakuutettuna lisäeläketoimintaa harjoittavassa eläkesäätiössä tai -kassassa. Tämä vaikutus kohdistuu erityisesti nuorempiin työikäisiin henkilöihin, koska suljettuihin vakuutuskantoihin ei voida liittää enää uusia jäseniä ilman päätöstä niiden uudelleen avaamisesta. Lisäksi maksuperusteisissa lisäeläkejärjestelyissä direktiivin johdosta kasvavat eläkesäätiöiden ja -kassojen hallintokulut vähentävät vakuutettujen tulevaa eläkettä.

Direktiivin mukaan lisäeläkelaitosten on tapauksen mukaan otettava huomioon tavoite taata toiminnassaan riskien ja etujen oikeudenmukainen jakautuminen sukupolvien välillä. Ehdotukseen sisältyy direktiivin täytäntöön panemiseksi vastaava periaatteellinen säännös. Lakiehdotus ei määrittele lisäeläkkeiden tasoa tai sitä, miten lisäeläkkeet jakautuvat sukupolvien välillä. Säännöksen tarkoituksena on turvata lisäeläketoimintaa harjoittavissa eläkesäätiöissä ja -kassoissa eri ikäryhmiin kuuluvien henkilöiden lisäeläkkeet kestäväällä tavalla. Suomessa säännös ei muuta nykytilaan, koska eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan kaikki lisäeläkkeet turvataan samojen säännösten mukaisesti.

5.2 Vaikutukset yrityksiin

Ehdotuksella on välittömiä taloudellisia vaikutuksia niiden työnantajien asemaan, jotka vakuuttavat työntekijöitään sellaisissa lisäeläketoimintaa harjoittavissa eläkesäätiöissä ja -kassoissa, joihin sovelletaan direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä. Näitä säännöksiä sovelletaan lisäeläketoimintaa harjoittaviin eläkesäätiöihin ja -kassoihin, joissa on yhteensä vähintään 100 vakuutettua vapaakirjan saaneet henkilöt mukaan lukien. Tällaisia eläkesäätiöitä ja -kassoja oli Finanssivalvonnan mukaan vuoden 2016 lopussa 19 kpl ja niissä vakuutti työntekijöitään 323 työnantajaa. Nämä työnantajat ovat pääasiassa suuria ja keskisuuria yrityksiä vakuutettujen ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden lukumäärää koskevan säännöksen johdosta.

Ehdotuksen johdosta lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen hallintokulujen arvioidaan yhteensä nousevan noin 2 miljoonaa euroa vuodessa. Arvio perustuu lisäeläke-etuusotteen aiheuttamiin kustannuksiin sekä eläkesäätiöiden ja -kassojen hallintojärjestelmään direktiivin johdosta tehtäviin muutoksiin. Kulujen arvioidaan hieman laskevan, kun ehdotetun lain voimaantulon edellyttämät muutokset eläkesäätiöiden ja -kassojen toimintaan on tehty. Hallintokulujen nousu aiheutuu uusista aiempaa yksityiskohtaisimmista tietojen antamista ja hallintojärjestelmää koskevista säännöksistä,

jotka edellyttävät uusien menettelytapojen käyttöön ottamista, uusien asiakirjojen tuottamista ja toiminnan aiempaa yksityiskohtaisempaa dokumentointia. Ehdotuksella ei ole vaikutuksia lakisääteiseen eläkesäätiöiden ja -kassojen toimintaan. Kun vapaaehtoista lisäeläketoimintaa ja lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoitetaan samassa eläkesäätiössä tai -kassassa, tulee lisäeläketoimintaa harjoittaa omassa osastossaan. Lakisääteinen eläkevakuutustoiminnan harjoittaminen on julkinen hallintotehtävä, johon sovelletaan erilaisia periaatteita kuin lisäeläketoimintaan.

Työnantaja, joka vakuuttaa työntekijöitään lisäeläketoimintaa harjoittavassa eläkesäätiössä tai -kassassa, on vastuussa eläkesäätiön tai -kassan varojen riittävydestä. Työnantajan on maksettava lisäeläketoimintaa harjoittavalle eläkesäätiölle tai -kassalle vuosittain maksuja niin, että ne yhdessä eläkesäätiön tai -kassan muiden varojen kanssa riittävät kattamaan lisäeläkkeistä aiheutuvan vastuun. Ehdotuksen johdosta yhä suurempi osa maksuista tarvitaan eläkevastuun kattamisen sijaan eläkesäätiön tai -kassan hallintokulujen peittämiseen. Työnantajien maksut eläkesäätiölle ja -kassoille eivät kuitenkaan nouse, jos sijoitustuotot ja laskevat eläkevastuut riittävät kattamaan muutoksesta aiheutuvat kulut. Maksuperusteisissa lisäeläkejärjestelyissä kasvavat kustannukset vähentävät vakuutettujen tulevan lisäeläkkeen määrää.

Lisäeläketoiminnan osalta ehdotetaan muutosta myös eläkevastuun ja vastuuvelan laskennassa käytettävän koron sääntelyyn. Voimassa olevan eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan vastuuvelan laskennassa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen. Tämä on vakuutettujen etujen turvaamiseksi keskeistä, koska laissa ei edellytetä, että lisäeläketoimintaa harjoittavilla eläkesäätiöillä ja -kassoilla olisi vakavaraisuuspääomaa turvaamassa erilaisista riskeistä selviytymistä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään laskennassa käytettävästä enimmäiskorosta. Eläkesäätiön ja -kassan tulee käyttää enimmäiskorkoa alhaisempaa korkoa, jos varovaisuus sitä edellyttää. Ehdotuksen mukaan enimmäiskorosta annettaisiin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen sijaan Finanssivalvonnan määräys. Finanssivalvonnan tulisi enimmäiskorkoa määrätessään ottaa huomioon laissa nimettyjen joukkovelkakirjojen tuottotason lisäksi myös eläkesäätiöiden ja -kassojen lisäeläketoimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso. Muutoin ehdotus vastaa voimassa olevaa sääntelyä.

Sosiaali- ja terveysministeriön voimassa oleva asetus enimmäiskorosta on annettu vuonna 2006 ja sen mukainen enimmäiskorko on 3,5 prosenttia. Ehdotetun muutoksen johdosta voimassa oleva sosiaali- ja terveysministeriön asetus kumoutuisi ja samalla Finanssivalvonta antaisi määräyksen enimmäiskorosta. Ehdotetulla muutoksella ei ole välittömiä vaikutuksia enimmäiskoron tasoon. Pitkään jatkuneen matalan korkotason johdosta voimassa olevan enimmäiskoron tasoa lienee syytä arvioida uudelleen. Nykyinen riskitön korkotaso on tällä hetkellä tätä selvästi alhaisempi. Toisaalta eläkesäätiöt ja -kassat ovat viime vuosina yleisesti saaneet lisäeläketoimintaa vastaaville varoilleen huomattavasti riskitöntä korkotasoa korkeampia tuottoja.

Enimmäiskoron voimakkaita heilahteluja lyhyellä aikavälillä tulee välttää. Vastuuvelan laskennassa käytettävän koron nostaminen vähentää vastuuvelan määrää ja alentaminen kasvattaa niitä. Esimerkiksi yhden prosenttiyksikön muutos korossa muuttaa vastuun määrää karkeasti 15 prosentilla. Lisäeläkelaitosten vastuuvelan määrä oli vuoden 2016 lopussa noin 3,2 miljardia euroa, joten vastuun muutos olisi noin 0,5 miljardia euroa. Vastuunmuutoksen eläkelaitoskohtaiset erot ovat suuria riippuen eläkelaitoksen vakuutuskannan rakenteesta. Enimmäiskorko on säädetty käytettäväksi myös työnantajan eläkesäätiöstä tekemän takaisinlainan vähimmäiskorkona, joten tältä osin enimmäiskoron lasku alentaa eläkesäätiön korkotuottoja ja nosto puolestaan nostaisi korkotuottoja.

Vastuun muutos korkoa laskettaessa ei kuitenkaan aina aiheuttaisi vastuun muutosta vastaavaa kannatus- tai vakuutusmaksutarpeen lisäystä lisäeläkelaitosten työnantajille. Syitä on useita. Esimerkiksi eläkelaitoksella voi olla jo valmiiksi käytössään enimmäiskorkoa alempi korko vastuuvelan laskennassa. Lisäeläkelaitoksista noin 30 prosenttia käyttää vastuuvelan laskennassa asetuksen mukaista enimmäiskorkoa alemmaa korkoa. Eläkelaitoksella voi myös olla taseellaan indeksikorotusvastuu, jota voidaan käyttää indeksikorotuksiin varautumisen lisäksi laskuperusteiden muutoksesta aiheutuvan vastuuvelan kasvun peittämiseen. Vastuuvelan laskennassa käytettävän koron laskeminen on tällainen laskuperustemuutos. Lisäksi eläkelaitoksilla on usein taseellaan omaa pääomaa. Eläkelaitosten sijoitusten käypä arvo voi olla merkittävästikin korkeampi kuin vastuuvelka, joten myös sijoitusten realisointi voi olla mahdollinen tapa peittää vastuun muutoksesta mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia. Enimmäiskoron alentamisesta seuraa kuitenkin useissa tapauksissa vaikeuksia lisäeläketuimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen tuloksen hallintaan. Tällaisissa lisäeläketuimintaa harjoittavissa eläkesäätiöissä ja -kassoissa enimmäiskoron laskeminen aiheuttaa välittömiä tai lähes välittömiä lisämaksuja niissä vakuuttaville työnantajille.

Finanssivalvonta voi myös myöntää eläkelaitokselle määräajaksi katevajauksen. Eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain mukaan Finanssivalvonta voi hakemuksesta myöntää lisäeläketuimintaa harjoittavalle eläkesäätiölle ja -kassalle luvan vastuuvajaukseen, joka on katettava määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Finanssivalvonta voi myöntää luvan katevajaukseen, jos eläkevastuun laskemisperusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta ja uusien perusteiden mukainen eläkevastuu on vanhojen perusteiden mukaista suurempi. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkesäätiö laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkesäätiön arvioituun katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien saatavilla. Eläkevastuun laskennassa käytettävän koron muuttaminen on juuri laissa tarkoitettu laskemisperusteiden muutos, jolloin katevajauksen myöntämistä tulisi käyttää työnantajien liiallisen maksurasituksen välttämiseksi.

Vastuuvelan laskennassa käytettävän enimmäiskoron nostaminen puolestaan vähentäisi vastuuvelan määrää, jos eläkelaitos päättäisi muuttaa vastuuvelan laskennassa käytettävää korkoa enimmäiskoron muutosta vastaavasti. Jos koron muutoksen jälkeen eläkelaitoksen varojen katsotaan tilinpäätöksen yhteydessä pysyvästi ylittävän velkojen määrän, erotusta vastaavat varat voidaan Finanssivalvonnan suostumuksella palauttaa työnantajalle. Esitetyn lainmuutoksen tarkkaa vaikutusta lisäeläkelaitoksille ei voida etukäteen arvioida tarkasti, koska enimmäiskoron mahdollinen muutos jäisi Finanssivalvonnan määräyksellä annettavaksi. Lisäksi edellä mainittujen keinojen, kuten indeksikorotusvastuun, käytön päättää kukin eläkelaitos itse. Jos Finanssivalvonta päättäisi muuttaa enimmäiskorkoa, vaikutukset voitaisiin arvioida muutoksen yhteydessä tarkemmin.

Hallintokulujen kasvu vähentää työnantajien kiinnostusta lisäeläketuiminnan harjoittamiseen eläkesäätiöissä ja -kassassa. Tämä saattaa lisätä työnantajien kiinnostusta siirtää lisäeläkevakuutuskantoja eläkesäätiöistä ja -kassoista henkivakuutusyhtiöihin silloin, kun vakuutettuja on vähintään 100 ja eläkesäätiön tai -kassan toimintaan sovelletaan direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavia uusia säännöksiä. Tällaisessa tilanteessa raskaan hallinnon aiheuttamia kuluja kannattavampi vaihtoehto voi olla lisäeläketuimintaa harjoittavan eläkesäätiön tai -kassan vakuutuskannan siirtäminen. Koska henkivakuutusyhtiöissä vakuutuskantaan kohdistuu suurempi vakavaraisuusvaatimus kuin eläkesäätiöissä ja -kassoissa, kannan siirtäminen edellyttäisi kuitenkin lisää varoja, jotka tulisivat työnantajien

maksettaviksi. Lisäeläkevakuutuskannan siirtäminen henkivakuutusyhtiöön voi johtaa eläkesäätiön tai -kassan purkamiseen. Eläkesäätiöiden ja -kassojen purkamiseen vaikuttaa myös se, harjoittaako eläkesäätiö tai -kassa lakisääteistä eläkevakuuttamista. Jos eläkesäätiö tai -kassa harjoittaa sekä lisäeläketoimintaa että lakisääteistä eläkevakuuttamista, lisäeläkevakuutuskannan siirtäminen ei johda koko eläkesäätiön tai -kassan purkamiseen.

Uusia etuusperusteista lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkesäätiötä ja -kassoja ei ole perustettu 1990-luvun jälkeen. Maksuperusteista lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkesäätiöitä on perustettu kaksi kappaletta 2010-luvun vaihteessa, kun laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiössä ja -kassoissa tuli voimaan. Hallintokulujen kasvaminen uusien säännösten johdosta nostaa myös entisestään työnantajien kynnyistä perustaa uusia lisäeläketoimintaa harjoittavia eläkesäätiötä ja -kassoja.

Lakiehdotus mahdollistaa lisäeläkevakuutuskannan siirtämisen toisessa ETA-valtiossa toimivaan ammatilliseen lisäeläkelaitokseen, jos laissa säädetyt edellytykset siirrolle täyttyvät. Mahdollisuus vakuutuskantojen rajat ylittäviin siirtoihin lähtökohtaisesti lisää kilpailua ammatillisten lisäeläkelaitosten välillä ja voi tehostaa niiden toimintaa. Kilpailun lisääntyminen voi alentaa työnantajille lisäeläkevakuuttamisesta aiheutuvia kuluja. Koska lisäeläke-etuuksia koskevat säännöt vaihtelevat kansallisesti, lisäeläkejärjestelyjen laajamittainen siirtäminen toiseen ETA-valtioon ei ole todennäköistä. Näin on erityisesti suomalaisten lisäeläkejärjestelyjen osalta, jotka vakuutettujen vähäisen lukumäärän vuoksi ja siksi ettei kantoihin pääsääntöisesti voida enää liittää uusia vakuutettuja, eivät ole ulkomaisille lisäeläkelaitoksille houkuttelevaa liiketoimintaa. Vakuutuskannan siirtäminen edellyttää myös vakuutettujen enemmistön suostumusta. Jo nykyisin voimassa oleva sääntely sallii rajat ylittävän toiminnan eli työnantaja voi vakuuttaa ETA-valtiossa työskentelevän henkilön toisessa ETA-valtiossa toimivassa ammatillisessa lisäeläkelaitoksessa. Tällainen rajat ylittävä toiminta on kuitenkin ollut koko ETA-alueella vähäistä.

Ehdotuksella ei ole pääsääntöisesti vaikutusta niiden lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen asemaan, joissa on yhteensä vähemmän kuin 100 vakuutettua ja vapaakirjan saanutta henkilöä. Näitä eläkesäätiöitä ja -kassoja oli Finanssivalvonnan mukaan vuoden 2017 lopussa 29 kpl. Nämä pienet lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat jäävät pääosin voimassa olevan sääntelyn piiriin, jotta toimintaan kohdistuvat vaatimukset säilyvät kohtuullisessa suhteessa toiminnan laajuuteen nähden. Pieniin lisäeläketoimintaa harjoittaviin eläkesäätiöihin ja -kassoihin olisi kuitenkin sovellettava säännöksiä omaisuudenhoitajista ja säilytysyhteisöstä sekä yleissäännöstä tehokkaasta hallintojärjestelmästä. Edellä tarkoitettujen pienten lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen lukumäärä tulee todennäköisesti kasvamaan, koska suljetuissa vakuutuskannoissa vakuutettujen ja vapaakirjana saaneiden henkilöiden määrä tulee alenemaan.

5.3 Vaikutukset kansantalouteen ja julkiseen talouteen

Ehdotuksella on hyvin vähäisiä vaikutuksia kansantalouteen, sillä lisäeläkkeiden merkitys Suomen kansantaloudessa on pieni. Lisäeläketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden -kassojen vastuovelka vuonna 2016 oli noin 3,5 miljardia euroa, mikä sisältää maksussa oleviin eläkkeisiin liittyvät vastuut ja vastuun tulevista eläkkeistä.

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen, koska valtiot ja kunnat eivät rahoita eläkesäätiöiden ja -kassojen hoitamia lisäeläkkeitä.

5.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotuksella on vaikutusta Finanssivalvonnan toimintaan. Ehdotus lisää Finanssivalvonnan tehtäviä eläkesäätiöiden ja -kassojen valvojana huomattavasti sekä hetkellisesti että pitkällä aikavälillä. Uusia tehtäviä sisältyy rajat ylittävään toimintaan ja rajat ylittäviin lisäeläkejärjestelyin siirtoihin. Finanssivalvonnan valvontatyötä lisää myös hallintojärjestelmän sekä vakuutetuille, vapaakirjan saaneille henkilöille ja etuudensaajille annettavien tietojen aiempaa yksityiskohtaisempi sääntely. Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet eläkesäätiöille ja eläkekassoille täytyy ehdotettavan lain johdosta uudistaa, mikä tulee aiheuttamaan lisää työtä lain voimaantulon yhteydessä. Uusien säännösten ja Finanssivalvonnalle tulevien velvoitteiden lisäksi valvontaa vaikeuttaa monin osin epäselvä lainsäädäntö erityisesti siltä osin, mitä säännöksiä sovelletaan mihinkin eläkelaitokseen. Finanssivalvonta arvioi, että kokonaisuudessaan ehdotettava laki lisää Finanssivalvonnan työtehtäviä yhden henkilötyövuoden verran.

Ehdotuksella ei ole kuitenkaan merkittävää vaikutusta Finanssivalvonnan toimintaan, sillä se valvoo jo nykyisin ehdotetun uuden sääntelyn piiriin tulevia eläkesäätiöitä ja -kassoja. Rajat ylittävään toimintaan ja vakuutuskantojen rajat ylittäviin siirtoihin liittyvät lupamenettelyt jäävät todennäköisesti vähäisiksi.

5.5 Vaikutukset ympäristöön, kansalaisten asemaan ja toimintaan yhteiskunnassa, terveyteen, yhdenvertaisuuteen, lapsiin, sukupuolten tasa-arvoon, työllisyyteen ja työelämään sekä muut sosiaaliset vaikutukset

Ehdotuksen riskienhallintajärjestelmää ja sijoittamista koskevilla säännöksillä on vähäisiä välillisiä vaikutuksia talouteen ja yhteiskuntaan. Lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan tulee osana riskienhallintajärjestelmää tehdä riskienarviointi eläkkeisiin liittyvästä toiminnasta. Jos sijoituspäätöksissä otetaan huomioon ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät riskit (*ESG-tekijät eli environmental, social and governance issues*), riskienarvioinnin tulee sisältää arvio ESG-tekijöihin liittyvistä uusista riskeistä. Lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkesäätiön ja -kassan on myös julkaistava sijoituspolitiikastaan selvitys, jossa kerrotaan muun muassa, miten sijoituspolitiikassa otetaan huomioon ESG-tekijät. Lisäksi mahdollisille vakuutetuille on kerrottava, onko eläkesäätiö tai -kassa huomionut ESG-tekijät sijoituspolitiikassaan, ja jos on, miten. Vakuutetuille ja etuudensaajille on pyynnöstä annettava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Direktiivissä ei tarkemmin määritellä, mitä ESG-tekijöillä tai niiden huomioon ottamisella tarkoitetaan. Yleensä ympäristötekijöillä tarkoitetaan laaja-alaisesti ympäristön tilaa huomioivia toimia, jotka voivat liittyä esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjuntaan, luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen tai kiertotalouteen. Sosiaalinen vastuullisuus on myös käsite, joka kattaa hyvin erilaisia tavoitteita, joiden edistämistä pidetään kulloinkin yhteiskunnallisesti tärkeänä. Sosiaalisella vastuulla voidaan tarkoittaa esimerkiksi lapsityövoiman käytön välttämistä, työturvallisuudesta huolehtimista tai kansalaisten aseman ja toimintamahdollisuuksien edistämistä yhteiskunnassa. Hyvällä hallintotavalla tarkoitetaan yhtiöiden sisäistä toimintaa kuten hallintojärjestelmiä ja -kulttuuria. Hyvään hallintotapaan voidaan esimerkiksi katsoa sisältyvän yhtiön hallituksen jäsenten riippumattomuus ja yhtiön etujen mukaiset palkitsemisjärjestelmät.

ESG -tekijät voidaan huomioida kaikkia omaisuuslajeja koskevissa sijoituspäätöksissä. Ehdotus jättää lisäeläke-toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen päätettäväksi, ottavatko ne ESG-tekijät huomioon sijoituspolitiikassaan. Ehdotus jättää myös avoimeksi, miten edellä mainitut tekijät huomioitaisiin ja mitä valintaperusteita sijoituspäätöksissä täsmällisemmin käytettäisiin. Määräävässä omistaja-asemassa oleva sijoittaja voi vaikuttaa suoraan omistamiensa yhtiöiden toimintaan. Sijoittaja, joka ei ole määräävässä omistaja-

asemassa, voi vaikuttaa sijoituskohteiden valinnalla. Esimerkiksi rahasto-osuuden ostaja vaikuttaa rahastovalinnallaan, koska kullakin rahastolla on oma sijoitusstrategiansa. Lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat pääasiassa melko pieniä sijoittajia ja ne voivat huomioida ESG-tekijät sijoituskohteita valitessaan. Suomessa lisäeläketoimintaa harjoittavat eläkesäätiöt ja -kassat ovat taseeltaan pieniä eikä niiden mahdollisuus vaikuttaa sijoitustensa kautta talouteen ja yhteiskuntaan ole kovin merkittävä.

5.6 Vaikutukset rikostorjuntaan ja turvallisuuteen sekä aluekehitykseen

Ehdotuksella ei ole vaikutusta rikostorjuntaan ja turvallisuuteen. Ehdotuksella ei ole aluekehitysvaikutuksia.

6 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmisteluun ovat osallistuneet Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK, Eläkesäätiöyhdistys ESY ja Finanssivalvonta.

Esityksestä pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Finanssivalvonnalta, Akava ry:ltä, Eläkesäätiöyhdistys ESY ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Finanssiala ry:ltä, OP Ryhmältä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:lta, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:lta ja Vakuutuskassat ry:ltä. Lausuntoa eivät antaneet oikeusministeriö ja OP Ryhmä.

Valtiovarainministeriö ja Suomen Yrittäjät totesivat, että niillä ei ole asiasta lausuttavaa. Elinkeinoelämän keskusliitto EK totesi, että Suomessa pääosa eläketurvasta hoidetaan lakisääteisen työeläketurvan kautta eikä sillä ole huomautettavaa esitykseen. Palkansaajakeskusjärjestöt Akava, SAK ja STTK totesivat yhteisessä lausunnossaan, että ne ovat osallistuneet esityksen valmisteluun eikä niillä ole esitykseen huomautettavaa.

Finanssivalvonta kannatti lausunnossaan soveltamisalan rajaamista koskevaan vain suurempia lisäeläketoimintaa harjoittavia laitoksia, mutta totesi samalla lakien soveltamisen olevan ratkaisun vuoksi ongelmallista. Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että epäselvää katesääntelyä uudistettaisiin kokonaisuutena mahdollisimman pian ja että eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain kokonaisuudistus saatetaan loppuun mahdollisimman nopeassa aikataulussa. Finanssivalvonta toteaa myös, että ehdotetut muutokset tulevat vaikuttamaan sen työmäärään hetkellisesti ja pitkällä aikavälillä. Lisäksi Finanssivalvonnalla oli esitystä koskevia lakitekniisiä huomioita.

Finanssiala pitää lausunnossaan tärkeänä direktiivin tavoitteita, joilla halutaan varmistaa ammatillisten lisäeläkejärjestelyjen jäsenten ja etuudensaajien korkeatasoinen suoja ja turva. Finanssiala toteaa, että direktiivejä implementoitaessa tulee välttää kansallista lisäsääntelyä ja tarpeetonta hallinnollista taakkaa. Finanssiala toteaa myös, että eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain kokonaisuudistusta tulee jatkaa ja uudistuksen yhteydessä lisäeläketoiminta tulee eriyttää työeläketoiminnasta. Finanssiala katsoo myös, että eläkesäätiöiden ja -kassojen lisäeläketoiminnalle tulee asettaa riittävät, henkivakuutusyhtiöiden vaatimuksia vastaavat vakavaraisuusvaatimukset. Lisäksi Finanssialalla oli muutamia yksityiskohtaisia huomioita esityksen sisältöön.

Eläkesäätiöyhdistys ESY ry pitää tärkeänä, että direktiivin täytäntöönpanossa on pyrkä vähentämään hallinnollista taakkaa ja välttämään kansallista lisäsääntelyä. ESY ry lausuu myös vastuunlaskennassa käytettävän enimmäisdiskonttokoron sääntelyä koskevasta muutosesityksestä. ESY ry pitää pykälän kirjoitusasua selkeänä ja sopivana sitä, että diskonttokorko määrätään ottaen huomioon vallitseva korkotaso ja sijoitusten todelliset tuotot, ESY ry katsoo, että ESY ry toivoo pykälään ja sen perusteluihin lisätsemennyksiä Finanssivalvonnan valtuuksien osalta. Lisäksi ESY ry pitää poistettavaksi ehdotettavaa lupamenettelyä tarpeellisena, koska Finanssivalvonnan määräämä enimmäiskorko voi osoittautua jollekin eläkesäätiölle tai -kassalle liian alhaiseksi. Lisäksi ESY ry katsoo, että mahdollinen enimmäiskoron lasku vaikuttaisi useisiin eläkelaitoksiin, joilla ei ole keinoja hillitsemässä vastuun nousun kattamaa menoerää. ESY ry lausuu esityksen yritysvaikutuksista, että työnantajien maksut eläkesäätiöille tulevat nousemaan vallitsevasta tasosta, koska yhä harvemmin laitoksen sijoitustuotot ja vastuun väheneminen riittää kattamaan vastuun määrän. Lisäksi ESY ry:llä oli useita yksityiskohtaisia huomioita esityksen sisältöön.

Vakuutuskassat ry toteaa launnessaan, että direktiiviä ei sovelleta sairauskassoihin, työpaikkakassoihin, hautauskassoihin tai eroavustuskassoihin. Vakuutuskassat ry toteaa yleisesti, että ehdotetut muutokset tulevat lisäämään ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten hallinnollista työtä ja toiminnan kustannuksia. Vakuutuskassat ry pitää perusteltuna alle 100 vakuutetun eläkesäätiöiden ja -kassojen jättämistä soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi Vakuutuskassat ry:llä oli lakitekniisiä huomioita, jotka koskivat vakuutuskassalakiin ehdotettavia muutoksia.

7 Riippuvuus muista esityksistä

Esityksen eläkesäätiöiden ja -kassojen sijoituspolitiikkaa koskevat säännökset liittyvät direktiivin 2007/36/EY muuttamisesta osakkeenomistajien pitkäaikaiseen vaikuttamiseen kannustamisen osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/828 (muutosdirektiivi) kansalliseen täytäntöönpanoon. Muutosdirektiivin erityisenä tavoitteena on edistää pitkäaikaista osakeomistajavaikuttamista sekä lisätä avoimuutta yhtiöiden ja sijoittajien välillä.

Muutosdirektiiviä sovelletaan myös lisäeläketoimintaa harjoittaviin eläkesäätiöihin ja -kassoihin, joten direktiivin kansallisen täytäntöönpanon johdosta ehdotetaan muutoksia eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin. Erityisesti muutosdirektiivin vaikuttamispolitiikkaan ja sijoitusstrategiaa koskevat säännökset ovat osittain päällekkäisiä tässä esityksessä täytäntöön pantavan IORP II -direktiivin sijoituspolitiikkaan ja riskienhallintaan koskevien säännösten kanssa. Hallituksen esitys eduskunnalle muutosdirektiivin täytäntöön panemiseksi arvioidaan annettavan eduskunnalle loppuvuodesta 2018.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Eläkesäätiölaki

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Pykälään tehdään lainsäädäntötekniisiä muutoksia. Pykälän 1—3 momentti vastaavat voimassa olevaa eläkesäätiölakia. Pykälän 4 ja 5 momenttiin on tehty lainsäädäntötekniisiä muutoksia. Pykälän 4 momentin mukaan ETA-lisäeläkesäätiöön sovelletaan, mitä muualla tässä laissa säädetään A-eläkesäätiöstä tai AB-eläkesäätiön A-osastosta, jollei 13 a ja 13 b luvusta muuta johdu. Lisäeläke-toimintaa harjoittava eläkesäätiö perustetaan joko A-eläkesäätiönä tai AB-eläkesäätiönä. Perustamisen jälkeen tällainen eläkesäätiö voidaan lisäksi rekisteröidä eläkesäätiörekisteriin ETA-lisäeläkesäätiönä, jos Finanssivalvonta antaa luvan rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen. Pykälän 5 momentissa täsmennetään ne eläkesäätiölain säännökset, joita ei sovelleta lakisääteiseen toimintaan eli B-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön B-osastoon. Pykälän 6 momentissa säädetään siitä, että AB-eläkesäätiön hallituksen jäseniin ja asiamieheen sovelletaan 42 e §:ää hyvämaineisuudesta ja sopivuudesta, jos A-osastolla on vähintään 100 vakuutettua. Käytännössä on mahdotonta erottaa AB-eläkesäätiön hallitusta ja asiamiestä koskevat säännökset toisistaan lakisääteisen ja vapaaehtoisen lisäeläke-toiminnan osalta, koska AB-eläkesäätiön hallitus ja asiamies vastaavat sekä lakisääteisestä että lisäeläke-toiminnasta.

1 a §. Lisäeläke-toimintaa harjoittaviin eläkesäätiöihin sovellettavat säännökset riippuvat eläkesäätiön koosta. Pieniä A-eläkesäätiöitä ja AB-eläkesäätiön A-osastoja säännellään kevyemmin, jotta pieniin eläkesäätiöihin kohdistuva hallinnollinen taakka ei direktiivin täytäntöönpanon vuoksi muodostuisi kohtuuttoman raskaaksi. Pykälän 1 momentissa säädetään pieniä lisäeläke-toimintaa harjoittavia eläkesäätiöitä koskevista poikkeuksista. Edellä mainitun momentin mukaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, ei pääsääntöisesti sovelleta direktiivin täytäntöön panemiseksi annettuja säännöksiä. Pykälän 1 momentilla käytetään direktiivin 5 artiklan ensimmäinen kohdan kansallinen liikkumavara, joka mukaan jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta direktiiviä tai osaa siitä sellaiseen lisäeläkelaitokseen, jossa on alle 100 jäsentä, lukuun ottamatta direktiivin 32—35 artiklaa. Direktiivin 19 artiklan 1 kohtaa ja 21 artiklan 1 ja 2 kohtaa on kuitenkin sovellettava kaikkiin A-eläkesäätiöihin, joissa on vähintään 16 jäsentä. Edellä mainitut artiklat koskevat sijoitusten hoitoa ja varojen säilyttämistä. Direktiivissä jäsen määritellään samoin kuin eläkesäätiölaissa vakuutettu, joka on uusi määritelmä. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiöön, jonka lisäeläke-toiminnassa on enemmän kuin 15, mutta alle 100 vakuutettua ei sovelleta direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavia uusi säännöksiä mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille annettavista tiedoista. Myöskään uusia hallintojärjestelmää koskevia säännöksiä ei sovelleta, hallintojärjestelmää koskevaa 42 b §:n yleissäännöstä lukuun ottamatta. Pieniin lisäeläke-toimintaa harjoittaviin eläkesäätiöihin ei sovelleta pääsääntöisesti sovelleta direktiivin täytäntöön panemiseksi säädettävää uutta 8 a lukua eläkesäätiöiden valvonnasta, uutta 13 a lukua rajat ylittävistä toiminnasta tai uutta 13 b lukua rajat ylittävistä siirroista.

Pykälän 2 momentti on kansallista sääntelyä. Momentin mukaan niihin lisäeläketointia harjoittaviin eläkesäätiöihin, joissa on vähintään 100 vakuutettua ja joihin tämän vuoksi sovelletaan direktiivin täytäntöön panemiseksi annettuja säännöksiä, ei sovelleta niitä jo voimassa olevia säännöksiä, joita jatkossa sovelletaan pieniin eläkesäätiöihin. Pykälän 3 momentin mukaan sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään tiettyjä säännöksiä ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua. Nämä säännökset koskevat varojen sijoittamista, hoitoa ja säilyttämistä sekä hallintojärjestelmän tehokkuudelle, tarkoituksenmukaisuudelle ja suhteellisuudelle asetettavaa vaatimusta. Edellä mainitulla momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 5 artiklan ensimmäinen kohta. Pykälän 4 momentin mukaan, mitä säädetään A-eläkesäätiöstä, sovelletaan myös AB-eläkesäätiön A-osastoon.

1 b §. Pykälässä säädetään lisäeläketointia harjoittavan eläkesäätiön vakuutettujen määrään liittyvästä ilmoitusmenettelystä. Koska sovellettavat säännökset riippuvat siitä, onko A-eläkesäätiössä tai A-osastossa alle 100 vakuutettua, A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle edellä mainitun lukumäärän alittumisesta. Eläkesäätiö voi kuitenkin päättää jatkaa toimintaansa edelleen niiden säännösten mukaisesti, joita sovelletaan eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua. Jos eläkesäätiö ei tee Finanssivalvonnalle ilmoitusta vakuutettujen määrän vähenemisestä alle sataan vakuutettuun, eläkesäätiö jatkaa toimintaansa edellä mainittujen säännösten mukaisesti. Momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 5 artiklan ensimmäinen kohta.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle viipymättä, jos vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään sataan. Pykälän 3 momentin mukaan pienen lisäeläketointia harjoittavan eläkesäätiön, jonka lisäeläketoinnassa vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16 vakuutettuun, on ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle. Direktiivin 5 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan tiettyjä sijoittamista, varojen hoitoa ja säilyttämistä koskevia säännöksiä on sovellettava A-eläkesäätiöön ja A-osastoon, jossa on vähintään 16 vakuutettua. Finanssivalvonnalla tulee edellä mainitusta syystä olla ajantasainen tieto vakuutettujen lukumäärästä. Pykälän 5 momentissa säädetään 1—4 momentissa tarkoitettun tiedon merkitsemisestä eläkesäätiörekisteriin sekä Finanssivalvonnan ilmoituksen sisältöä koskevasta määräyksenantovaltuudesta.

2 §. Pykälä uudistetaan lainsäädäntöteknisistä syistä. Pykälän määritelmät vastaavat osittain kumottavan 2 §:n määritelmiä. Lisäksi pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 6 artikla, missä olevia määritelmiä sovelletaan vain vapaaehtoiseen lisäeläketointaan. Pykälässä määritellään A-eläkesäätiö, B-eläkesäätiö, AB-eläkesäätiö, yhteiseläkesäätiö, toimintapiiriin kuuluva henkilö ja ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos. Edellä mainitut määritelmät vastaavat aiemmin voimassa olleita eläkesäätiölain 2 §:n määritelmiä. Lisäksi pykälässä määritellään aiempaa sääntelyä vastaavasti palveluyritys, kiinteistöyhteisö, velkasitoumus, ETA-valtio ja biometrinen riski. Pykälän 15 kohdassa määriteltiin Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen määritelmään sekä 29 kohdassa määriteltiin konsernin määritelmään on tehty lakitekniisiä muutoksia. Pykälän 6—13 kohdat vastaavat direktiivin määritelmiä. Pykälän 7 kohdassa määritellään lisäeläkejärjestely, millä tarkoitetaan sopimusta, muuta perustamiskirjaa tai sääntöjä, joissa määritellään järjestelyssä myönnettävät etuudet ja niiden myöntämisedellytykset. Eläkesäätiön säännöissä voidaan määritellä useita lisäeläkejärjestelyjä, jos etuudet ja niiden myöntämisedellytykset poikkeavat toisistaan esimerkiksi henkilöstöryhmittäin. Pykälän 32—34 kohdan määritelmät vastaavat kansallista lainsäädäntöä, jolla on pantu täytäntöön direktiivi 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista.

Pykälän 8 kohdassa määritellään lisäeläkejärjestelyä rahoittava yritys, millä tarkoitetaan työnantajaa tai itsenäistä ammatinharjoittajaa, joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa maksuosuuksia lisäeläkelaitokselle. Rahoittavan yrityksen määritelmällä ei laajenneta tai muuteta eläkesäätiön perustajatahoja koskevaa sääntelyä. Eläkesäätiölain mukaan eläkesäätiön voi perustaa työnantaja tai yhteiseläkesäätiön tapauksessa tietyt työnantajat yhdessä. Itsenäinen ammatinharjoittaja voi olla eläkesäätiön perustaja ja liittyä eläkesäätiöön myöhemmin vain, jos itsenäinen ammatinharjoittaja on samalla myös työnantaja. Pykälän 9 kohdassa määritellään, mitä tarkoitetaan lisäeläke-etuuksilla vapaaehtoisessa lisäeläketuominnassa. Määritelmän mukaan lisäeläke-etuuksilla tarkoitetaan myös eläkkeitä täydentäviä tai eläkkeiden lisäksi maksettavia kuolemaan, työkyvyttömyyteen, sairauteen tai työnteon keskeytymiseen liittyviä etuuksia. Lisäeläke-etuuksilla ei tarkoiteta työeläkejärjestelmän niin sanottua rekisteröityä lisäeläketurvaa. Pykälän 10 kohdassa määritellään vakuutettu. Vakuutetulla tarkoitetaan sekä lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvaa henkilöä, että henkilöä, joka on nykyisen tai aiemman ammatillisen toimintansa nojalla oikeutettu lisäeläke-etuuksiin. Vakuutettu voi olla A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluva henkilö tai vapaakirjan saanut henkilö. Vakuutetun määritelmä on laajempi kuin toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden piiri, sillä vakuutetuksi luetaan lisäeläketuominnassa myös vapaakirjan saaneet henkilöt. Vakuutetulla ei kuitenkaan tarkoiteta sellaista vapaakirjan saanutta henkilöä, jonka vapaakirja ei nyt eikä tulevaisuudessa oikeuta lisäeläkkeeseen. Vakuutetulla ei tarkoiteta etuudensaajaa. Koska vakuutetun määritelmää käytetään myös rajat ylittävissä toiminnassa ja rajat ylittävissä lisäeläkejärjestelyjen siirroissa, vakuutetun määritelmä on yleinen siten, että se ei ole sidottu vain eläkesäätiömuotoiseen lisäeläketuomintaan. Vakuutetun määritelmä vastaa direktiivin 6 artiklan 5 kohdan jäsenen määritelmää. Pykälän 14 kohdassa määritellään ETA-lisäeläkesäätiö, jolla tarkoitetaan sellaista lisäeläketuomintaa harjoittavaa eläkesäätiötä, jonka hallinnoimaan lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan muun ETA-valtion kuin Suomen sosiaali- ja työlainsäädäntöä ja tietojen antamista vakuutetuille ja etuudensaajille koskevaa lainsäädäntöä. ETA-eläkesäätiö voi hallinnoida tällaista lisäeläkejärjestelyä joko 13 a luvussa tarkoitettujen rajat ylittävän menettelyn tai 13 b luvussa tarkoitettujen rajat ylittävän siirron johdosta.

2 a §. Eläkesäätiölakiin lisätään lakiteknisistä syistä uusi 2 a § toimintapiiriin kuuluvista henkilöistä. Pykälä vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 2 §:n 2—4 momenttia.

5 a §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön lisäeläketuominnassa varat on sijoitettava vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. Eläkesäätiön ja sen sijoitussalkkua hoitavan yhteisön tulee eturistiriitatilanteessa varmistaa, että sijoitukset tehdään vain vakuutettujen ja etuudensaajien etujen mukaisesti. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 1 kohdan a alakohta. Pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiö voi myös lisäeläketuominnan varoja sijoitettaessa ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 1 kohdan b alakohta.

5 b §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön lisäeläketuominnan varat on sijoitettava siten, että varmistetaan kokonaisuutena sijoitusten suojaus, laadukkuus, tuottavuus ja rahaksi muutettavuus. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 1 kohdan c alakohta. Uuden 5 b §:n 2 momentin mukaan eläkesäätiön lisäeläketuominnan varat on sijoitettava pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Sijoitukset säännellyn markkinan ulkopuolella on pidettävä varovaisuuden edellyttämällä tasolla. Momentissa säädetään yleisperiaatteesta, jonka noudattamisesta on tarkempia säännöksiä 6 luvussa, jossa säädetään eläkevastuusta ja sen kattamisesta sekä vakavaraisuuspääomasta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 1 kohdan d alakohta.

6 a §. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 7 artiklan kolmannen kohdan edellyttämä periaate ottaa tarvittaessa huomioon lisäeläkesäitiön toiminnassa riskien ja etujen oikeudenmukainen jakautuminen sukupolvien välillä. Kyseessä on yleinen periaate, jonka sisältö konkretisoituu kunkin lisäeläkejärjestelyn ominaispiirteiden mukaisesti. Pykälää sovelletaan sekä etuus- että maksuperusteisiin lisäeläkejärjestelyihin. Pykälä korostaa lisäeläkejärjestelyjen kestävyyttä pitkällä aikavälillä.

2 luku **Eläkesäitiön perustaminen**

7 §. Pykälän 1, 2 ja 4 momentti vastaavat voimassa olevaa eläkesäitiölain 7 §:ää. Pykälän 3 momentti on osittain muutettu lisäämällä siihen edellytys eläkesäitiön keskushallinnon sijaitsemisesta Suomessa. Muutetulla 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 9 artiklan 1 kohta. Direktiivissä edellytetään lisäeläkelaitoksen rekisteröintiä laitoksen keskushallinnon sijaintipaikkakunnan perusteella. Keskushallinnolla tarkoitetaan paikkaa, jossa laitoksen keskeiset strategiset päätökset tehdään. Direktiivin vaatimusten täyttämiseksi eläkesäitiön keskushallinnon on sijaittava Suomessa, jos säitiön tarkoituksena on tarjota lisäeläkkeitä. Keskushallinto voi sijaita eri kunnassa kuin, missä on laitoksen kotipaikka. Kotipaikaksi voidaan rekisteröidä Suomen kunta, josta käsin toimintaa ei tosiasiallisesti johdeta.

9 §. Muutetaan pykälän 2 kohta direktiivin 9 artiklan 1 kohdan täytäntöön panemiseksi. Edellä mainittuun kohtaan lisätään edellytys siitä, että eläkesäitiön säännöissä on määrättävä Suomen kunta, jossa A-eläkesäitiön ja AB-eläkesäitiön keskushallinto sijaitsee, jos keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa. Keskushallinnon sijaintipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa eläkesäitiön keskeiset strategiset päätökset tehdään.

16 §. Pykälän 2 ja 3 momentti vastaavat voimassa olevan eläkesäitiön 16 §:n 2 ja 3 momenttia. Pykälän 1 momenttiin lisätään lause, jossa todetaan nimenomaisesti eläkesäitiön olevan erillinen oikeushenkilö. Eläkesäitiö on perustajistaan ja vakuuttajina olevista työnantajista erillinen oikeushenkilö, joka vastaa sitoumuksistaan. Momentti vastaa nykyistä oikeustilaa. Kyseessä on lainsäädäntötekniinen muutos, jolla pannaan täytäntöön direktiivin 8 artikla.

19 §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa eläkesäitiölain 19 §:ää. Pykälään lisätään uusi 5 momentti, jonka mukaan Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että johto täyttää tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä selvityksen sisällöstä. Uusi 5 momentti vastaa asiasisällöltään Finanssivalvonnan eläkesäitiöille annetussa määräys- ja ohjekokoelmassa nykyisin määrättyä asiantilaa.

5 a luku **Lisäeläkkeitä myöntävän eläkesäitiön hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito**

42 a §. Pykälä on uusi ja siinä ehdotetaan säädettäväksi uuden 5 a luvun soveltamisalasta. Pykälän mukaan tämän luvun säännöksiä sovelletaan muuhun kuin lakisääteiseen toimintaan eli A-eläkesäitiöön ja Ab-eläkesäitiön A-osastoon.

42 b §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 21 artiklan 1 ja 2 kohdat. Pykälässä säädettäisiin yleisistä lisäeläkelaitoksen hallintotapaa ja sen käytännön järjestämistä koskevista vaatimuksista. Ehdotetuilla hallintotapaa koskevilla säännöksillä pyritään osaltaan mahdollistamaan lisäeläkelaitosten asianmukainen riskienhallinta ja suojaamaan vakuutettujen ja etuudensaajien etuja. Hallintojärjestelmää koskevat vaatimukset tulee suhteuttaa kunkin eläkesäitiön toimintaan, jotta hallinnollinen taakka ei muodostuisi kohtuuttomaksi. Hallintojärjestelmä tukee eläkesäitiön johtamista, jolloin järjestelmälle asetettavat vaatimukset riippuvat toiminnan koosta, luonteesta, laajuudesta ja monitahoisuudesta.

Hallintojärjestelmässä on otettava huomioon eläkesäätiön sijoituksiin liittyvät ympäristötekijät, sosiaaliset tekijät ja hallintotapaan liittyvät tekijät. Eläkesäätiöllä ei ole velvollisuutta tehdä sijoituspäätöksiään siten, että edellä mainitut tekijät vaikuttavat niihin. Tällaisen sijoituspolitiikan on kuitenkin perustuttava tietoiseen valintaan. Hallintojärjestelmän tarkoituksenmukaisuudesta on tehtävä säännöllisesti sisäinen arvio.

Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksella tulee olla tehokkaasti järjestetty hallinto, joka mahdollistaa lisäeläkelaitoksen toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnoinnin ja, joka on oikeassa suhteessa sen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen nähden. Pykälän 2 momentin mukaan järjestelmän organisaattiorakenteen tulee olla tarkoituksenmukainen ja avoin, sen vastualueet tulee jakaa selvästi ja erottaa toisistaan asianmukaisesti. Hallintojärjestelmän tulee sisältää tehokas järjestelmä tiedonvälityksen varmistamiseksi.

42 c §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 21 artiklan 3—5 kohdat. Pykälässä säädettäisiin 42 b §:n ohella yleisistä lisäeläkelaitoksen hallintotapaa ja sen käytännön järjestämisestä koskevista vaatimuksista. Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen tulee vahvistaa kirjalliset toimintaperiaatteet riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, tarvittaessa aktuaaritoiminnan ja ulkoistetun toiminnan järjestämisestä sekä sovellettava niitä. Toimintaperiaatteet pitää hyväksyä ennakolta ja niitä tulee tarkastella vähintään kolmen vuoden välein.

Pykälän 2 momentin mukaan lisäeläkelaitoksella tulee olla tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, johon kuuluvat hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, sisäisen valvonnan rakenne ja asianmukaiset raportointijärjestelmät lisäeläkelaitoksen kaikilla tasoilla.

Pykälän 3 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen tulee toteuttaa kohtuullisia toimenpiteitä toiminnan jatkuvuuden ja säännöllisyyden varmistamiseksi sekä laatia varautumissuunnitelma. Tätä varten lisäeläkelaitoksen tulee käyttää tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhteisia järjestelmiä, voimavaroja ja menettelyjä. Ehdotettu säännös täsmentää lain tasolla asetettua varautumisvelvollisuutta. Vakuutusalan poolin työeläke- ja sosiaalivakuutusryhmän varautumisohjeen (Työeläkealan varautumisohje 2017) mukaan varautumisella tarkoitetaan toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa tilanteissa. Varautumistoimenpiteitä ovat esimerkiksi riskien arviointi, jatkuvuus- ja valmiussuunnittelu, tekniset ja rakenteelliset etukäteisvalmistelut, koulutus, harjoitukset sekä kriittisten resurssien varaukset. Varautuminen jakaantuu suunnitteluun, varautumisen edellyttämiin käytännön valmistelutoimenpiteisiin, näiden toteuttamiseen ja kehittämiseen sekä harjoitteluun. Mainitun varautumisohjeen mukaan valmiussuunnittelun tarkoituksena on puolestaan varmistaa elintärkeiden toimintojen jatkuminen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa niin, että ihmisten elinmahdollisuudet, yhteiskunnan toimintakyky ja kansallinen itsenäisyys turvataan aina. Valmiuslain mukaan valtion viranomaisten, valtion liikelaitosten ja kuntien lakisääteinen velvollisuus on varmistaa tehtäviensä häiriötön hoitaminen kaikissa oloissa. Eläkesäätiöiden osalta valmiussuunnittelusta säädetään eläkesäätiölain 4 a §:ssä, jonka mukaisesti Finanssivalvonta on antanut ohjeita poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisesta. Finanssivalvonnan ja Vakuutusalan poolin ohjeistuksen noudattaminen täyttää direktiivin edellyttämät varautumista koskevat vaatimukset, joten ehdotettu säännös ei käytännön tasolla muuta lisäeläkelaitosten asianmukaisen varautumisen edellyttämiä toimenpiteitä.

42 d §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 22 artiklan 1 kohta keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden osalta. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on

ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia sekä tehtävään sopivia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö. Hyvämaineisuudella tarkoitetaan myös luotettavuutta ja kunniallisuutta.

Keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja, keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavien henkilöiden ja muiden keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sopivuudella tarkoitettaisiin sitä, että heillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta sen keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen, jota he hoitavat. Jos eläkesäätiön on nimennyt keskeisiä toimintoja suorittavat vastuuhenkilöt, kuten esimerkiksi sisäisestä tarkastuksesta vastaavan henkilön, riittävää on, että nimetyllä vastuuhenkilöllä on pykälän mukaiset edellytykset keskeisen toiminnon suorittamiseen. Vaatimusta keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sopivuudesta sovelletaan myös henkilöihin, joille vastuu keskeisestä toiminnosta on ulkoistettu eli eläkesäätiön palveluyrityksen palveluksessa oleviin henkilöihin, jotka on nimetty edellä mainitun eläkesäätiön keskeisistä toiminnoista vastaaviksi henkilöiksi.

Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 22 artiklan 2 kohta. Momentin mukaan Finanssivalvonta voi pyytää selvityksen siitä, miten 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä muun muassa edellä mainitun selvityksen sisällöstä, toimitustavasta sekä antamisajankohdasta.

42 e §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 22 artiklan 1 kohta eläkesäätiön toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden osalta. Pykälän mukaan lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia sekä tehtävään sopivia. Hyvämaineisuudella tarkoitetaan myös luotettavuutta ja kunniallisuutta.

Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitettaisiin eläkesäätiön hallituksen jäsenten osalta sitä, että heillä on yhdessä riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta lisäeläkelaitoksen järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallinointiin. Myös eläkesäätiön asiamiehellä tulee olla riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tehtäviensä hoitamiseen. Toisin kuin voimassa olevassa eläkesäätiölaissa riittävää ei olisi, että eläkesäätiön palveluksessa on riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia. Eläkesäätiön toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä tarkoitetaan eläkesäätiön hallituksen jäseniä ja eläkesäätiön asiamiestä. Eläkesäätiöllä tulee olla hallitus, johon kuuluu vähintään viisi jäsentä ja vähintään viisi varajäsentä. Lisäksi eläkesäätiöllä tulee olla asiamies. Eläkesäätiölain mukaan hallitus huolehtii eläkesäätiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Eläkesäätiön asiamies hoitaa eläkesäätiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaan. Asiamiehen on lisäksi huolehdittava, että eläkesäätiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Jos hallituksen jäsenen tilalle tulee hallituksen kokoukseen hallituksen varajäsen, varsinaisen jäsenen ollessa pysyvästi tai tilapäisesti estynyt, myös tässä kokoonpanossa olevan hallituksen on yhdessä eläkesäätiön asiamiehen kanssa täytettävä johdon sopivuutta ja hyvämaineisuutta koskevat vaatimukset.

Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 21 artiklan 2 kohta. Finanssivalvonnan on pystyttävä arvioimaan, täyttävätkö eläkesäätiön hallituksen jäsenet ja varajäsenet, asiamies ja keskeisiä toimintoja suorittavat henkilöt 1 momentissa säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä muun muassa edellä mainitun selvityksen sisällöstä, toimitustavasta sekä antamisajankohdasta.

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön, jossa on vähintään sata vakuutettua, hallituksen jäseniin ja varajäseniin sekä asiamieheen sovelletaan tämän pykälän lisäksi, mitä eläkesäätiölain 19 §:n

1, 3 ja 4 momentissa säädetään. Edellä mainituissa momenteissa säädetään asuinpaikkaa koskevasta vaatimuksesta, eläkesäätiön johtamiselle asetettavista vaatimuksista. Lisäksi säädetään siitä, että vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä, varajäsenenä tai asiamiehenä.

42 f §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 22 artiklan 3—6 kohdat. Pykälässä säädetään niistä asiakirjoista, joiden avulla muun ETA-valtion kuin Suomen kansalainen voi osoittaa hyvämaineisuuksensa ja sopivuutensa. Lähtökohtana on, että muun ETA-valtion kuin Suomen kansalainen voi osoittaa hyvämaineisuuksensa ja sopivuutensa vastaavilla asiakirjoilla kuin Suomen kansalainen. Näistä asiakirjoista on annettu eläkesäätiön johdon eli asiamiehen ja hänen sijaisensa sekä hallituksen jäsenten ja varajäsenten osalta Finanssivalvonnan määräys. Jos Finanssivalvonnan määräyksessä tarkoitettuja asiakirjoja ei ole saatavissa muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaisesta tai jos edellä mainittu henkilö niin haluaa, hän voi vaihtoehtoisesti esittää selvityksenä muita tässä pykälässä säädettyjä asiakirjoja. Pääsääntöisesti nämä asiakirjat ovat saatavissa siitä ETA-valtiosta, jonka kansalainen kyseinen henkilö on.

42 g §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 23 artikla. Pykälässä säädettäisiin lisäeläkelaitoksen palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevasta vaatimuksista. Lisäeläkelaitoksen palkka- ja palkkiopolitiikka vaikuttaa osaltaan sen riskienhallintaan.

Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen tulisi vahvistaa palkka- ja palkkiopolitiikka. Sitä tulisi soveltaa lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja sellaisiin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus eläkesäätiön riskiprofiiliin. Palkka- ja palkkiopolitiikkaa sovellettaisiin lisäeläkelaitokseen ja sen ulkoistettua toimintaa hoitaviin palveluntarjoajiin, paitsi jos nämä palveluntarjoajat kuuluvat direktiivin 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisten direktiivien eli Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU ja 2014/65/EU soveltamisalaan. Jos eläkesäätiö on ulkoistanut keskeisen toiminnon tai asiamiehen tehtävän palvelu yrityksessä hoidettavaksi, tässä pykälässä säädettäviä palkka- ja palkkiopolitiikan periaatteita sovelletaan myös henkilöön, joka palvelu yrityksen palveluksessa hoitaa eläkesäätiön keskeistä tehtävää. Muilla henkilöstöryhmillä, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus eläkesäätiön riskiprofiiliin, tarkoitetaan esimerkiksi eläkesäätiön sijoitusten hoitajia.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiön palkka- ja palkkiopolitiikan vahvistamisen ja soveltamisen tulisi olla oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon, sisäiseen organisaatioon sekä toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Palkka- ja palkkiopolitiikka olisi vahvistettava ja pantava täytäntöön ja sitä on ylläpidettävä lisäeläkelaitoksen toiminnan, riskiprofiilin, tavoitteiden, pitkän aikavälin etujen, rahoitusvakauden ja suorituskyvyn mukaisesti. Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saisi kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa lisäeläkerahaston riskiprofiilien tai sääntöjen kanssa.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkesäätiön olisi vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet, tarkasteltava ja ajantasaistettava ne vähintään kolmen vuoden välein sekä vastattava politiikan täytäntöönpanosta. Palkka- ja palkkiopolitiikasta tulisi julkistaa säännöllisesti merkitykselliset tiedot, jollei Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 eli yleisessä tietosuoja-asetuksessa toisin säädetä. Palkka- ja palkkiopolitiikasta voi julkaista tietoja niin yleisellä tasolla, ettei yksittäisten henkilöiden tietosuoja loukata.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin periaatteista, joita lisäeläkelaitoksen tulisi noudattaa palkka- ja palkkiopolitiikkaa vahvistaessa ja soveltaessa. Momentin mukaan palkka- ja palkkiopolitiikan olisi tuettava lisäeläkelaitoksen turvaavaa, varovaista ja tehokasta johtamista ja hallinnointia. Palkka- ja palkkiopolitiikan olisi vastattava lisäeläkelaitoksen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin etuja ja sen tulisi sisältää toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään eturistiriidat. Palkka- ja palkkiopolitiikan tulisi olla johdonmukainen moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa. Palkkoja ja palkkioita olisi lisäksi hallinnoitava ja valvottava selkeästi, läpinäkyvästi ja tehokkaasti.

42 h §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 24 artiklan 1—3 kohdat. Pykälässä säädettäisiin eläkesäätiön keskeisiä toimintoja koskevista yleisistä vaatimuksista. Direktiivin johdanto-osan mukaan keskeinen toiminto on valmius suorittaa tiettyjä hallintotehtäviä. Eläkesäätiöllä olisi siten oltava riittävät valmiudet harjoittaa riskienhallintatoimintoa, sisäinen tarkastuksen toimintoa ja tarvittaessa aktuaaritoimintoa. Keskeisen toiminnon määrittelemisen ei kuitenkaan estäisi eläkesäätiötä päättämästä vapaasti, miten keskeinen toiminto järjestetään käytännössä.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiöllä tulisi olla keskeiset toiminnot, joita olisivat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja tarvittaessa aktuaaritoiminto. Eläkesäätiön tulisi mahdollistaa keskeisten toimintojen tehokas, puolueeton, oikeudenmukainen ja riippumaton hoitaminen.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiö voisi sallia, että yksi henkilö tai organisaatioyksikkö hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa. Tämä mahdollisuus ei kuitenkaan koskisi sisäisen tarkastuksen toimintoa, jonka tulisi olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista.

Pykälän 3 momentin mukaan keskeistä toimintoa suorittavan yhden henkilön tai organisaatioyksikön tulisi myös olla eri kuin eläkesäätiössä vakuuttavassa työnantajassa samaa keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö. Finanssivalvonnan luvalla huomioon ottaen eläkesäätiön toiminnan koon, luonteen, laajuuden ja monitahoisuuden eläkesäätiö voisi suorittaa keskeisiä toimintoja samalla yksittäisellä henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin eläkesäätiössä vakuuttava työnantaja. Tämä edellyttää eläkesäätiön antamaa selvitystä siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan kanssa. Finanssivalvonnan luvalla myös sisäisen tarkastuksen toimintoa voi suorittaa sama henkilö tai organisaatioyksikkö kuin eläkesäätiössä vakuuttavassa työnantajassa.

Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

42 i §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 24 artiklan 4—6 kohdat. Pykälässä säädettäisiin eläkesäätiön keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden ilmoitusvelvollisuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan keskeistä toimintoa suorittavien henkilöiden tulisi ilmoittaa kaikki vastuualueensa olennaiset havainnot ja suositukset lisäeläkelaitoksen hallitukselle, jonka olisi päätettävä, mihin toimiin näiden havaintojen ja suositusten johdosta on ryhdyttävä. Kynnystä ilmoittaa havainnoista ja suosituksista hallitukselle tulisi pitää matalana.

Pykälän 2 momentin mukaan keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tulisi tietyissä momentissa mainituissa tilanteissa ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos eläkesäätiön hallitus ei toteuta asianmukaisia ja oikea-aikaisia korjaavia toimia sille ilmoitetusta huomattavasta riskistä, ettei laitos noudata merkittävää lakisäätteistä vaatimusta tai säännösten merkittävästä

aineellisesta rikkomisesta. Momentissa tarkoitettuna asianmukaisena toimenä voitaisiin pitää esimerkiksi menettelyn keskeyttämistä, asian korjaamista tai oikaisemista sekä menettelyn vaikutusten poistamista. Momentissa säädetty velvollisuus ei rajoittaisi henkilön oikeutta olla todistamatta itseään vastaan.

42 j §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 25 artikla. Pykälässä säädettäisiin lisäeläkelaitoksen riskienhallintatoiminnosta, joka on yksi direktiivin mukaisista lisäeläkelaitoksen keskeisistä toiminnoista.

Pykälän 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksella tulee olla tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toimintaan. Riskienhallintatoiminnon on rakenteeltaan edistettävä riskienhallintajärjestelmää. Riskienhallintajärjestelmään kuuluu tarpeelliset strategiat, prosessit ja menettelyt, joiden avulla eläkesäätiöön ja sen lisäeläkejärjestelyihin eli sääntöjen mukaisiin eläkkeisiin kohdistuvia ja kohdistuneita riskejä tunnistetaan, mitataan, seurataan, hallitaan ja joiden avulla riskeistä ilmoitetaan. Riskienhallintajärjestelmään kuuluu myös menettely, jonka riskeistä ilmoittamiseksi eläkesäätiön hallitukselle.

Pykälän 2 momentin mukaan riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa oikeassa suhteessa lisäeläkelaitosten kokoon ja sisäiseen organisaatioon sekä sen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen nähden riskit, joita voi esiintyä lisäeläkelaitoksissa tai ulkoistettuja toimintoja hoitavissa yrityksissä. Riskienhallintajärjestelmän tulee toimia tapauksen mukaan ainakin momentin a—g kohdissa mainituilla aloilla, joita ovat esimerkiksi varojen ja velkojen hallinta, sijoitukset sekä operatiivisten riskien hallinta.

Pykälän 3 momentin mukaan riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava lisäeläkejärjestelyn sääntöjen mukaisia riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta, jos he kantavat näitä riskejä. Tällä tarkoitetaan maksuperusteisia lisäeläkejärjestelyjä, joissa vakuutetun lisäeläkkeen määrä riippuu maksetuista vakuutusmaksuista ja niille saadusta tuotosta. Esimerkiksi sijoitussidonnainen lisäeläke on yksi maksuperusteisen lisäeläkkeen muoto.

42 k §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 26 artikla. Pykälässä säädettäisiin eläkesäätiön sisäisen tarkastuksen toiminnosta, joka on yksi direktiivin mukaisista keskeisistä toiminnoista. Pykälän mukaan eläkesäätiöllä tulee olla tehokas sisäisen tarkastuksen toiminto, joka on oikeassa suhteessa sen kokoon ja sisäiseen organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Sisäisen tarkastuksen toimintoon tulee sisältyä sen arvioiminen, ovatko hallintojärjestelmän osatekijät riittäviä ja tehokkaita. Arviointi koskee toiminnan järjestämistä.

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista eikä sitä voi hoitaa muuta keskeistä toimintoa hoitava henkilö tai organisaatioyksikkö. Muutoin lisäeläkelaitos voi päättää sen toiminnan järjestämisestä samoin kuin muidenkin keskeisten toimintojen osalta.

42 l §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 27 artikla. Pykälässä säädettäisiin aktuaaritoiminnosta, joka on yksi direktiivin mukaisista keskeisistä toiminnoista, ja aktuaaritoiminnolle asetettavista vaatimuksista.

Pykälän 1 momentin mukaan, jos eläkesäätiö itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, aktuaaritoiminnon on täytettävä tietyt vaatimukset. Käytännössä, jos eläkesäätiö takaa itse biometrisen riskin, työnantajalla ei ole eläkejärjestelyyn liittyvää lisämaksuvelvollisuutta. Aktuaaritoiminnon tulee olla tehokas ja sen tulee toteuttaa pykälässä

säädettyjä tehtäviä, joita ovat vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan koordinointi ja valvonta, vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettävien menetelmien ja mallien ja näitä varten tehtyjen olettamien asianmukaisuuden arviointi, vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettyjen tietojen riittävyyden ja laadun arviointi, vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa varten tehtyjen olettamien vertaaminen kokemuseräisiin tietoihin, vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta ilmoittaminen eläkesäätiön hallitukselle, lausunnon antaminen eläkesäätiön yleisestä vakuutuspolitiikasta, lausunnon antaminen eläkesäätiön vakuutusjärjestelyjen asianmukaisuudesta sekä riskienhallinta-järjestelmän tehokkaan täytäntöönpanon edistäminen.

Eläkesäätiön vakuutusmatemaatikosta säädetään myös eläkesäätiölain 135 §:ssä. Edellä mainittua pykälää sovelletaan kaikkiin eläkesäätiöihin. Sen sijaan ehdotettavaa 42 l §:ää sovelletaan vain niihin eläkesäätiöihin, joiden lisäeläketoiminnassa on vähintään 100 vakuutettua.

42 m §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 28 artikla. Pykälässä säädettäisiin eläkesäätiön riskienarvioinnista, joka tehtäisi osana riskienhallintajärjestelmää.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön tulee tehdä oma riskienarviointi oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja sisäiseen organisaatioon sekä toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen nähden ja dokumentoitava tämä arviointi. Riskienarviointi on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun eläkesäätiön tai sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofiilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Kun tietyn lisäeläkejärjestelyn riskiprofiili muuttuu merkittävästi, riskienarviointi voidaan rajoittaa kyseiseen lisäeläkejärjestelyyn. Oma riskienarviointi on otettava huomioon eläkesäätiön strategisissa päätöksissä.

Pykälän 2 momentin mukaan riskienarviointiin tulee sisältyä kuvaus siitä, kuinka riskienarviointi on sisällytetty eläkesäätiön prosesseihin ja arviointi riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta sekä kuvaus siitä, kuinka eläkesäätiö estää eturistiriidat eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan kanssa, jos eläkesäätiö ulkoistaa keskeisiä toimintoja edellä mainitulle työnantajalle. Riskienarvioinnin on myös sisällyttävä arviointi eläkesäätiön kokonaisrahoitustarpeesta, mukaan lukien kuvaus tervehdyttämissuunnitelmasta ja arviointi vakuutetuille ja etuudensaajille aiheutuvista riskeistä, jotka liittyvät heidän eläke-etuksiensa maksatukseen, sekä korjaavien toimien tehokkuudesta ottaen huomioon indeksointimekanismit ja etuuksien vähentämismekanismit. Etuuksilla tarkoitetaan ennen muutosajankohtaa karttuneita etuuksia. Riskienarvioinnin ei tarvitse kattaa etuuksien tulevan kasvun rajoittamista. Riskienarviointiin on myös sisällyttävä laadullinen arvio mekanismeista, joilla suojataan eläke-etuuksia, mukaan lukien eläkesäätiön tai vakuutettuja ja etuudensaajia hyödyttävät takeet, sopimukset ja muuntyyppinen eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan antama taloudellinen tuki ja Solvenssi II direktiivin soveltamisalaan kuuluvan vakuutusyrityksen antama vakuutus tai jälleenvakuutus tai eläkkeiden suojajärjestelmän tarjoama suoja. Lisäksi riskienarviointiin on sisällyttävä laadullinen arviointi operatiivisista riskeistä sekä arviointi uusista tai kehittyvässä olevista riskeistä, kuten ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön liittyvistä riskeistä sekä sosiaalisista riskeistä ja sääntelyn muuttumisen aiheuttamaan omaisuuserien arvonalenemiseen liittyvistä riskeistä, kun ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät otetaan huomioon sijoituspäätöksissä. Riskienarviointi tulee suhteuttaa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkesäätiöllä on oltava riskienarvioinnin soveltamiseksi käytössä menetelmät, joilla tunnistetaan ja arvioidaan erilaisia eläkesäätiöön kohdistuvia

riskejä, joilla saattaa olla vaikutusta eläkesäätiön kykyyn huolehtia velvoitteistaan. Näiden menetelmien tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön toimintoihin sisältyvien riskien suuruuteen, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Käytetyt menetelmät on selostettava omassa riskienarvioinnissa.

Pykälän 4 momentti on kansallista sääntelyä. Momentin mukaan eläkesäätiön on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riskienarvioinnin tuloksista ja käytetyistä menetelmistä.

42 n §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 29 artikla. Pykälässä säädettäisiin eläkesäätiöltä vaadittavista vuositilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, joiden avulla eläkesäätiön hallitus pystyy valvomaan eläkesäätiön rahoitustasapainoa ja arvioimaan, pystyykö eläkesäätiö selviytymään velvoitteistaan. Direktiivissä käytetään toimintakertomuksen sijaan ilmaisua vuosikertomus. Vuosikertomus on vapaamuotoinen asiakirja, jonka sisällöstä ei ole säännöksiä. Sen sijaan toimintakertomuksen sisällöstä ja julkaisemisesta säädetään eläkesäätiölaissa ja kirjanpitolaissa. Toimintakertomus on edellä mainituista syistä tarkoituksenmukaisempi asiakirja direktiivin 29 artiklan tavoitteiden saavuttamiseksi. Koska kyseessä on minimidirektiivi, eläkesäätiöille voidaan asettaa kansallisesti tiukempia vaatimuksia. Sääntely ei lisää eläkesäätiöiden hallinnollista taakkaa, koska niiden on jo voimassa olevan lainsäädännön mukaan laadittava vuosittain toimintakertomus.

Pykälän mukaan eläkesäätiön tulee laatia ja julkistaa vuositilinpäätös ja toimintakertomus, joissa otetaan huomioon jokainen eläkesäätiön hallinnoima lisäeläkejärjestely sekä tarvittaessa kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva eläkesäätiön varoista, vastuista ja rahoitusasemasta, ja siinä on esitettävä merkittävät sijoitukset. Lisäksi vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen tulee olla keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä eläkesäätiön hallituksen ja tilintarkastajan asianmukaisesti hyväksymiä.

Muutoin eläkesäätiön tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta säädetään eläkesäätiölain 5 luvussa, jonka mukaan eläkesäätiön tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sovelletaan pääsääntöisesti, mitä kirjanpitolaissa säädetään. Pykälä ei muuta vallitsevaa oikeustilaa. Säännös on luonteeltaan informatiivinen.

42 o §. Pykälässä säädetään luvun soveltamisalaan kuuluvan eläkesäätiön sijoituspolitiikan periaatteille asetettavista lisävaatimuksista. Sijoitussuunnitelmasta ja sijoituspolitiikan periaatteista säädetään myös 47 a §:ssä, jota sovelletaan kaikkiin eläkesäätiöihin. Uuden 42 o §:n 1 momentin mukaan eläkesäätiön on selvitettävä sijoituspolitiikan periaatteissa sen lisäksi, mitä 47 a §:ssä säädetään prosessit riskien hallitsemiseksi sekä strategia, jota noudattaen eläkesäätiö on hajauttanut sijoittamansa varat vastaamaan eläkevastuiden luonnetta ja kestoja, miten sijoituspolitiikassa otetaan huomioon ympäristötekijät sekä sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät, miten se ottaen huomioon toimintansa koon, luonteen, laajuuden ja monitahoisuuden arvioi sijoitustensa luottokelpoisuutta sekä miten se käyttää luottoluokituksia sijoittaessaan velkainstrumentteihin ja sijoituksia hoitaessaan. Luottoluokituksilla tarkoitetaan asetuksessa (EY) N:o 1060/2009 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua luottoluokituksiin viittaamista. Pykälän 2 momentin mukaan eläkesäätiön on julkaistava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys. Pykälän 1 momentin 1—2 kohdilla, 2 momentilla ja 47 a §:llä pannaan täytäntöön direktiivin 30 artikla.

Pykälän 1 momentin 3 ja 4 kohdat ovat uusia ja niillä pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 2 kohta. Kohdan mukaan eläkesäätiön on selvitettävä sijoituspolitiikan periaatteissa, miten se välttää yksinomaista ja mekaanista tukeutumista luottoluokituksiin sekä luottoarviointiprosessinsa riittävyys ottaen huomioon eläkesäätiön toiminnan koko, luonne,

laajuus ja monitahoisuus. Nykyisin luottoluokituksien käytöstä sijoitustoiminnassa on määräys Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa eläkesäätiöille. Tällä määräyksellä on pantu kansallisesti täytäntöön IORP I direktiivin 18 artiklan 1a kohta, joka on lisätty IORP I -direktiiviin liiallisesta luottoluokituksiin tukeutumisesta annetulla direktiivillä 2013/14/EU.

42 p §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 31 artiklan 1—5 kohdat. Pykälällä sallittaisiin direktiivin mahdollistamalla tavalla eläkesäätiön toiminnan ulkoistaminen ja säädettäisiin sille asetetuista edellytyksistä. Pykälää ei sovellettaisi 42 h §:n 3 momentissa tarkoitettuun keskeisien toimintojen suorittamiseen eläkesäätiössä vakuuttavalla työnantajalla.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiö voisi siirtää toimintaansa osaksi tai kokonaan palveluyritykselle, joka toimisi näissä tehtävissä lisäeläkelaitoksen puolesta. Momentin perusteella olisi mahdollista ulkoistaa eläkesäätiön toimintoja eli myös keskeisiä toimintoja, johtamista ja hallinnointia. Mahdollisuus ulkoistaa toimintoja koskisi myös edelleen ulkoistamista, jolloin palveluyritykselle, jolle eläkesäätiö on ulkoistanut toimintoja, voisi ulkoistaa toimintaa kolmannelle taholle.

Pykälän 1 momentin mukainen oikeus ulkoistaa toimintaa ei koske eläkesäätiön hallitusta, joka tämän lain mukaan huolehtii eläkesäätiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitusta ei voisi ulkoistaa, koska eläkesäätiöllä tulee säilyä 3 momentin mukaisesti vastuu kaikista sille kuuluvista velvoitteista ja hallitus on se taho, joka tosiasiallisesti on niistä vastuussa.

Pykälän 2 momentin mukaan ulkoistaminen ei saisi johtaa siihen, että eläkesäätiön hallintojärjestelmän laatu heikkenee, operatiivinen riski kasvaa kohtuuttomasti, Finanssivalvonnan valvontamahdollisuudet heikkenevät sen suhteen täyttääkö eläkesäätiö velvoitteensa tai vakuutetuille ja etuudensaajille tarjottava jatkuva ja tyydyttävä palvelu heikkenee.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkesäätiöllä säilyisi vastuu kaikista säännösten ja määräysten mukaisista velvoitteista, vaikka se ulkoistaisi toimintojaan tai vaikka palveluyritys edelleen ulkoistaisi toimintaa. Lisäksi eläkesäätiön tulisi varmistaa ulkoistetun toiminnan moitteettomuus palveluyrityksen valintamenettelyn ja jatkuvan seurannan avulla. Viimeksi mainitun veloitteen asianmukainen hoitaminen on käytännössä keskeisessä roolissa sen suhteen, että ulkoistetun toiminnan osalta voidaan täyttää eläkesäätiölle kuuluvat velvoitteet.

Pykälän 4 momentin mukaan eläkesäätiön toiminnan ulkoistamisesta tulee tehdä kirjallinen sopimus ja siinä tulee selkeästi määritellä eläkesäätiön ja palveluyrityksen oikeudet ja velvollisuudet. Sopimuksen kirjallinen muoto tukee sopimuksen täytäntöönpanokelpoisuutta.

42 q §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 31 artiklan 6—7 kohdat. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnalle ulkoistamisesta tehtävistä ilmoituksista ja ulkoistetuista toiminnoista saatavista tiedoista.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin ennakoon aikomuksesta ulkoistaa tai edelleen ulkoistaa toimintojaan. Toiminnoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikkia eläkesäätiön hallintojärjestelmään kuuluvia toimintoja mukaan lukien keskeiset toiminnot. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että ilmoitus tehtäisiin aina ennen toiminnon ulkoistamisen aloittamista ja pääsääntöisesti ennen kuin ulkoistamista koskeva sopimus tulee voimaan. Jos ulkoistaminen koskee eläkesäätiön keskeisiä toimintoja, johtamista tai hallinnointia, ulkoistamisesta on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ennen sitä

koskevan sopimuksen voimaantuloa. Eläkesäätiön tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle myös ulkoistettuihin toimintoihin liittyvistä merkittävistä muutoksista.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää eläkesäätiöltä ja palveluyritykseltä tietoja ulkoistetuista toiminnoista milloin tahansa. Oikeus koskee kaikkia ulkoistettuja toimintoja eli myös edelleen ulkoistettuja toimintoja.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä ulkoistamisilmoituksesta. Vaikka eläkesäätiön tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle kaikista toimintojensa ulkoistamisista, Finanssivalvonta voi tarvittaessa antaa ulkoistamisilmoitusta koskevia tarkempia määräyksiä vain tiettyjen toimintojen ulkoistamisesta.

42 r §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 32 artikla. Pykälässä säädettäisiin eläkesäätiön oikeudesta käyttää omaisuudenhoitajina Euroopan talousalueelle sijoittuneita omaisuudenhoitajia. Omaisuudenhoidolla tarkoitetaan asiakkaan rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan tai osittain omaisuudenhoitajalle. Pykälän mukaan oikeus käyttää kyseisiä omaisuudenhoitajia koskisi pykälässä lueteltujen direktiivien mukaan asianmukaisesti hyväksytyjä omaisuudenhoitajia tai direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja lisäeläkelaitoksia ja hyväksytyjä yhteisöjä. Pykälässä lueteltuja direktiivejä on Suomessa pantu täytäntöön mm. sijoitusrahastolain (48/1999), vakuutusyhtiölain (521/2008), vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014), luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) säännöksillä. Suomessa omaisuudenhoitajalta edellytetään toimilupaa. Suomessa omaisuudenhoitoa tarjoavat muun muassa talletuspankit ja omaisuudenhoitoon toimiluvan saaneet rahastoyhtiöt.

42 s §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 33 artiklan 1—3 ja 5 kohdat. Pykälässä säädettäisiin eläkesäätiölle velvollisuus käyttää varojen säilyttämiseen ja valvontatehtäviin Euroopan talousalueelle sijoittautuneita säilytysyhteisöjä. Säilytysyhteisöllä tarkoitetaan järjestelyä, jossa eläkesäätiö pitää eläkejärjestelyn varat erillään eläkesäätiön muusta omaisuudesta antamalla eläkejärjestelyn varat erillisen oikeushenkilön säilytettäväksi.

Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön tulee käyttää varojensa säilyttämiseen ja valvontatehtäviin yhtä tai useampaa säilytysyhteisöä, jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin osittain tai kokonaan. Säilytysyhteisönä voisi toimia pykälän 1 momentissa mainittujen direktiivien mukaisesti säilytysyhteisönä toimiva yhteisö. Momentissa lueteltuja direktiivejä on Suomessa pantu täytäntöön mm. sijoitusrahastolain, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain, luottolaitostoiminnasta annetun lain ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännöksillä. Monet eläkesäätiöt sijoittavat lisäeläkejärjestelyn varoja sijoitusrahastoon, joka käyttää tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettua säilytysyhteisöä.

Pykälän 3 momentin mukaan säilytysyhteisö olisi nimettävä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksessa tulisi määritellä säilytysyhteisölle toimitettavat tiedot, jotta säilytysyhteisö voisi suorittaa kaikki sille laeissa, asetuksissa ja määräyksissä annetut tehtävät.

42 t §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 33 artiklan 6 ja 7 kohdat. Pykälässä säädettäisiin eläkesäätiön ja säilytysyhteisön varojen säilyttämisessä ja valvonnassa noudatettavista periaatteista. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön ja säilytysyhteisön tulisi varoja säilyttäessään ja valvontatehtäviä suorittaessaan toimia rehellisesti, oikeudenmukaisesti, ammattitaitoisesti, riippumattomasti ja vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan säilytysyhteisö ei lähtökohtaisesti saisi harjoittaa sellaista toimintaa, joka voisi aiheuttaa eturistiriitoja eläkesäätiön, eläkejärjestelyn vakuutettujen ja etuudensaajien sekä säilytysyhteisön itsensä välillä. Tällainen toiminta olisi kuitenkin poikkeuksellisesti mahdollista, jos säilytysyhteisö on toiminnallisesti ja hierarkkisesti erottanut säilytystehtäviensä hoitamisen muista tehtävistään, joihin voi sisältyä eturistiriitoja, ja jos eturistiriidat tunnistetaan ja käsitellään, niitä valvotaan ja ne ilmoitetaan asianmukaisesti vakuutetuille ja etuudensaajille sekä eläkesäätiön hallitukselle.

42 u §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 34 artiklan 1—4 kohdat. Pykälässä säädettäisiin varojen säilyttämisestä ja säilytysyhteisön vastuusta. Pykälän 1 momentin mukaan säilytysyhteisön on säilytettävä ja pidettävä kirjaa kaikista sille säilytettäväksi annetuista varoista. Varat voivat muodostua säilytettäväksi kelpaavista rahoitusvälineistä. Jos varat muodostuvat sellaisista rahoitusvälineistä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon avatulle rahoitusvälineille, tulee kirjaus suorittaa pykälässä mainitussa Euroopan unionin rahoitusvälineiden markkinoita koskevassa direktiivissä vahvistettujen sääntöjen mukaisesti. Tarkoituksena on, että varojen voidaan milloin tahansa todeta selkeästi kuuluvan mainitulle lisäeläkesäätiölle, vakuutetuille ja etuudensaajille. Mainittu direktiivi 2014/65/EU on Suomessa implementoitu mm. sijoituspalvelulain (747/2012) ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain säännöksillä.

Pykälän 2 momentissa säädetään eläkesäätiön muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen varojen säilyttämisestä, joiden osalta säilytysyhteisön on todennettava, että eläkesäätiö omistaa varat ja pidettävä kirjaa näistä varoista. Todentaminen tulee tehdä eläkesäätiön toimittamien tietojen tai asiakirjojen perusteella ja ulkopuolisen näytön perusteella, jos sellaista on saatavilla. Säilytysyhteisön on pidettävä kirjanpitoa ajan tasalla.

Pykälän 3 momentin mukaan säilytysyhteisö on vastuussa eläkelaitokselle, vakuutetuille ja etuudensaajille tappioista, jotka johtuvat velvoitteiden tahallisesta tai tuottamuksellisesta laiminlyönnistä tai säilytysyhteisön tehtävien puutteellisesta suorittamisesta. Tämä vastuu koskee säilytysyhteisöä myös siinä tapauksessa, että se olisi siirtänyt varoja kolmannelle osapuolelle.

42 v §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 35 artiklan 1 ja 2 kohdat. Pykälässä säädettäisiin valvontatehtävää varten nimetyn säilytysyhteisön tehtävistä. Pykälän 1 momentin mukaan valvontatehtäviin nimetyn säilytysyhteisön tulee toteuttaa eläkesäätiön toimeksiannot, jos ne eivät ole ristiriidassa lain tai eläkesäätiön sääntöjen kanssa. Säilytysyhteisön on myös varmistettava, että eläkesäätiön varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan eläkesäätiölle yleisesti käytettäviä määräaikoja noudattaen. Lisäksi säilytysyhteisön on varmistettava, että varojen tuotot käytetään eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi 1 momentin estämättä määrätä muita valvontatehtäviä säilytysyhteisön suoritettaviksi.

6 luku **Eläkevastuu ja sen kattaminen sekä vakavaraisuuspääoma**

44 §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan eläkesäätiölain 44 §:n 1 ja 4 momenttia. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 13 artiklan 1 ja 3 kohdat sekä 13 artiklan 4 kohdan d alakohta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 13 artiklan 5 kohta. Pykälän 1 momenttiin lisätään direktiivin täytäntöön panemiseksi periaate siitä, että eläkesäätiön on muodostettava lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia vastaava eläkevastuu. Tämä vastaa nykyistä käytäntöä ja oikeustilaa.

Eläkevastuun tulee olla riittävä kattamaan jo maksettavien eläkkeiden ja muiden etuuskien jatkuminen sekä vastaiset eläkkeet. Eläkesäätiön vakuutusmatemaatikko muodostaa vakuutusteknisen eläkevastuun vuosittain. Eläkesäätiöllä tulee olla vakuutusmatemaatikko, mutta tämän ei tarvitse olla eläkesäätiön palveluksessa. Riittävää on, että eläkesäätiölle vakuutusmatemaattisia palveluja tarjoavalla taholla on vakuutusmatemaatikko vakuutusmatemaattisten laskelmien ja selvitysten laatimiseksi eläkesäätiötä varten.

44 a §. Pykälää sovellettaisiin A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskentaan. Pykälän 1 momentti vastaa asiallisesti voimassa olevan eläkesäätiölain 44 a §:n 1 momenttia. Pykälän 1 momentin sanamuotoa tarkistettaisiin sen korostamiseksi, että lisäeläkeketoiminnassa eläkevastuun laskennassa käytettävän koron määrittäminen kuuluu eläkesäätiön tehtäviin ja on sen vastuulla. Käytännössä eläkesäätiön vakuutusmatemaatikon tulee määrittää diskonttokorko ja tehdä siitä esitys eläkesäätiön hallitukselle. Eläkevastuun laskennassa käytettävää diskonttokorkoa harkitessaan vakuutusmatemaatikon tulee noudattaa varovaisuutta ja ottaa huomioon ainakin kyseisen eläkesäätiön sijoitusten tuotto ja riskillisuus, sijoitusten duraatio eli tulevien kassavirtojen ajoittuminen, lisäeläkeketoiminnan vakuutuskannan rakenne sekä käytettävissä olevat riskipuskurit kuten indeksikorotusvastuu ja eläkesäätiön eläkevastuun ylittävät varat. Jos Finanssivalvonnan määräämä enimmäiskorko on yksittäisen A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston turvaavuuden kannalta liian korkea, eläkesäätiön vakuutusmatemaatikon tulee soveltaa eläkevastuuta laskeessaan enimmäiskorkoa alhaisempaa korkoa.

Pykälän 2 momentti olisi osittain uusi ja sen mukaan Finanssivalvonta antaisi määräyksen eläkevastuun laskennassa käytettävästä enimmäiskorosta. Voimassa olevan eläkesäätiölain 44 a §:n 4 momentin mukaan eläkevastuun laskennassa käytettävän koron enimmäismäärästä säädetään sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksella. Kuten nykyisin enimmäiskorkoa koskevan sääntelyn tarkoituksena on varmistaa turvaavan ja riittävän riskittömän koron käyttäminen myös silloin, kun korot ovat lyhyellä aikavälillä poikkeuksellisen korkealla. Finanssivalvonnan tulee pyrkiä määräämään enimmäiskorko siten, että sen taso pysyy suhteellisen vakaana. Lisäeläkevakuutustoiminta on pitkäjänteistä toimintaa, jossa eläkevastuun laskemiseksi asetettavan koron tulee vastata sellaisia pitkän aikavälin tuotto-odotuksia, joihin liittyy alhainen riski. Enimmäiskoron heilahteluja lyhyellä aikavälillä tulee välttää. Enimmäiskoron muutoksen voimaantulo on usein perusteltua jaksottaa siirtymäajalle, jotta eläkesäätiöt ja niissä vakuuttavat työnantajat ehtivät sopeutua koron muutokseen. Näin on erityisesti enimmäiskorkoa laskettaessa, sillä koron lasku kasvattaa eläkevastuun määrää ja mahdollisesti lisää työnantajien kannatusmaksuja eläkesäätiölle.

Pykälän 2 momentissa määritettäisiin ne joukkovelkakirjalainat, joiden tuottotaso Finanssivalvonnan tulee ottaa huomioon enimmäiskorkoa määritessään. Enimmäiskorkoa määrittäessä huomioon otettavien joukkovelkakirjalainojen sääntely pysyisi pääosin ennallaan. Momentti vastaa nykyisin voimassa olevaa sääntelyä, mutta siihen on lisätty direktiivin edellyttämät uudemmat joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskijat. Uutta enimmäiskoron sääntelyssä olisi, että Finanssivalvonnan tulee enimmäiskorkoa määritessään ottaa huomioon eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläkeketoimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso. Yleisellä tuottotasolla tarkoitettaisiin eläkesäätiöiden ja eläkekassojen edellä mainitussa toiminnassa yleisesti saavuttamaa tuottotasoa. Tulevien tuottojen arviointi perustuisi jo aiemmin pitkällä aikavälillä saavutettuun tuottotasoon ja sijoitusjakaumaan, ellei ole todennäköisiä syitä poiketa tästä periaatteesta.

Finanssivalvonta kiinnittäisi yksittäisen eläkesäätiön tai -kassan lisäeläkeketoimintaa vastaavien varojen tuoton sijaan huomiota lisäeläkeketoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja -kassojen

yleisesti saavuttamiin sijoitustuottoihin. Tällä ei tarkoitettaisi alhaisinta eläkesäätiön tai -kassan lisäeläketoimintaa vastaavien varojen tuottotasoa.

Pykälän 3 momentti vastaa eläkesäätiölain 44 a §:n voimassa olevaa 3 momenttia siten, että momentin sanamuotoon on tehty lainsäädäntöteknisiä muutoksia. Kuten nykyisin vapaaehtoista lisäeläketoimintaa harjoittava eläkesäätiö voisi hakea Finanssivalvonnalta lupaa käyttää vapaaehtoisen lisäeläketoiminnan eläkevastuun laskennassa Finanssivalvonnan määräämää enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa edellä mainittua eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin lisäeläketoiminnan vastuuvetäjä kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin edellä mainitun vastuuvetäjän kesto. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta.

Pykälän 1—3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 13 artiklan 4 kohdan b alakohta.

44 b §. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 44 §:n 2 momenttia ja pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan eläkesäätiölain 44 §:n 3 momenttia. Pykälän 3 ja 4 momentit ovat uusia. Pykälän 3 momentissa luetellaan katevajauksen kattamiseksi tehtävässä suunnitelmassa huomioon otettavat seikat. Suunnitelmassa on huomioitava eläkesäätiön lisäeläketoiminnan vastuiden ja varojen vastaavuus, riskit, maksuvalmius, vakuutettujen ikärakenne, mahdolliset perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä osittain rahastoitujen tai rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttuminen täysin rahastoiduiksi. Jos lisäeläkejärjestely ei ole täysin rahastoitettu, järjestely voi rahastoimattomalta osaltaan perustua jakojärjestelmään, jossa eläkkeet rahoitetaan osittain kunkin vuoden vakuutusmaksuilla. Suomessa ei tällaisia lisäeläkejärjestelyjä käytännössä ole. Pykälän 4 momenttia sovelletaan tilanteessa, jossa lisäeläkejärjestely puretaan. Kyseessä ei siis ole koko eläkesäätiön purkaminen. Käytännössä lisäeläkejärjestely voidaan purkaa vain siirtämällä lisäeläkejärjestelyn vastuut toiseen eläkelaitokseen tai vakuutusyhtiöön. Momentin mukaan lisäeläkejärjestelyn purkaminen 1 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa edellyttää suunnitelmaa lisäeläkejärjestelyn siirtämisestä. Momenttia sovelletaan sen lisäksi, mitä 11 luvussa säädetään vakuutustoiminnan luovuttamisesta. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 14 artiklan 2 kohta.

46 §. Muutetaan pykälän 2 momentti. Pykälän 2 momentti vastaa asiasisällöltään voimassa olevaa eläkesäätiölain 46 §:n 2 momenttia. Momenttiin tehdään lainsäädäntötekninen lisäys direktiivin 19 artiklan 1 kohdan f alakohdan täytäntöön panemista varten toteamalle, että sijoitukset yhteen liikkeeseenlaskijaan tai samaan ryhmään kuuluviin liikkeeseenlaskijoihin eivät saa asettaa eläkesäätiön lisäeläketoimintaa alttiiksi liialliselle riskien keskittymiselle. Kyseessä on yleisperiaate, jota täsmennetään kansallisilla yksityiskohtaisilla säännöksillä eläkevastuun katteena olevien varojen sijoittamisesta.

46 a §. Tehdään pykälään lainsäädäntötekninen muutos lisäämällä säännöksiin, joiden osalta OECD-valtio rinnastetaan sijoituksia tehdessä ETA-valtioon, uusi 46 b ja 47 p §.

46 b §. Pykälä on uusi ja sillä mahdollistetaan johdannaissopimusten käyttäminen eläkesäätiön vapaaehtoisessa lisäeläketoiminnassa. Pykälän 1 momentin mukaan A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiön A-osasto voi käyttää johdannaissopimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Johdannaissopimusten kohdeetuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat eläkesäätiön

vapaaehtoisen lisäeläketoiminnan eläkevastuun katteena. Eläkesäätiön vapaaehtoisessa lisäeläketoiminnassa on johdannaissopimuksia tehdessä vältettävä liiallista yhteen vastapuoleen liittyvää riskiä sekä muita johdannaisiin liittyviä riskejä. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston toimintaan liittyvät johdannaissopimukset on luettava vapaaehtoisen lisäeläketoiminnan varoihin. Johdannaissopimukset on arvostettava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon kohde-etuus. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 1 kohdan e alakohta. Osittain 1 momentti on kansallista sääntelyä, jolla täsmennetään johdannaissopimusten käytön ehtoja riittävän varovaisuuden varmistamiseksi. Kansallista sääntelyä on kohde-etuuksien yhteismäärälle asetettu yläraja, joka on tarpeen liiallisen riskinoton välttämiseksi. Kohde- etuuksien yhteismäärän sääntely vastaa aiemmin vakuutusyhtiölaissa ollutta sääntelyä, joka kumottiin solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä. Eläkesäätiöiden lisäeläketoiminnan tarkoituksena on lisäeläkkeiden turvaaminen eikä voiton tavoittelu korkealla riskillä. Pykälän 2 momentilla säädetään Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudesta.

47 §. Pykälään tehdään lainsäädäntöteknisiiä muutoksia. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus muutetaan vastaamaan nyt ehdotettavan lain mukaista viittausta. Pykälän 5 momentti kumotaan lainsäädäntöteknisesti tarpeettomana.

47 b §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölain 47 b §:ää. Pykälän 1 momenttiin on lisätty uusi omaisuuslaji, johon on mahdollista sijoittaa koko eläkevastuun katteena oleva varallisuus. Pykälän 6 kohdan mukaan eläkevastuun bruttomäärä voidaan kattaa täysin Euroopan investointipankin liikkeelle laskemilla sijoituskohteilla ja sen takaamalla sijoituksilla Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaisrahoitusrahastoon, eurooppalaisen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahastoon tai eurooppalaiseen riskipääomarahastoon. Euroopan investointipankin eli EIP:n päätehtävät määritellään Euroopan Unionin toiminnasta annetussa sopimuksessa (SEUT artiklat 308 ja 309). Pankin jäseniä ja osakkeenomistajia ovat kaikki EU:n jäsenvaltiot. EIP myöntää pitkäaikaisia lainoja, joiden tavoitteena edistää EU:n jäsenvaltioiden yhdentymistä, tasapainoista alueellista kehitystä sekä taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Pykälän 6 kohdalla pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 6 kohdan d alakohta.

47 c §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölain 47 c §:ää. Pykälässä säädettyihin velkasitoumuksiin saa kuitenkin sijoittaa enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista, kun tällä hetkellä sijoittaa voi enintään 50 prosenttia. Velkasitoumuksille, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä ei enää aseteta yhteisön kotipaikkaa koskevia vaatimuksia. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 19 artiklan 6 kohdan a alakohta.

47 d §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölain 47 d §:ää. Pykälässä säädettyihin osakkeisiin saa kuitenkin sijoittaa enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista, kun tällä hetkellä sijoittaa voi enintään 50 prosenttia. Vaikka eläkesäätiölaissa osakkeisiin sijoittamisen ylärajaa nostetaan, eläkesäätiön on sijoituksia tehdessään otettava huomioon myös 46 §:n 2 momentin yleisperiaatteet muun muassa varojen varmuudesta ja hajauttamisesta. Osakkeille, osuuksille ja osakkeisiin rinnastuville arvopapereille, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä ei enää aseteta yhteisön kotipaikkaa koskevia vaatimuksia. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 19 artiklan 6 kohdan a alakohta.

47 p §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 6 kohdan c alakohta. Säännöksen mukaan enintään 10 prosenttia eläkevastuun katteena olevista varoista voidaan sijoittaa sellaisiin osakkeisiin, osuuksiin, osakkeisiin rinnastuviin arvopapereihin sekä joukkovelkakirjalainoihin, joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa sijoittaminen kohteisiin, joihin liittyy tuotto-odotuksia pitkällä aikavälillä, kuten esimerkiksi sijoittaminen listaamattomien yritysten infrastruktuurihankkeisiin ja listaamattomiin kasvuyrityksiin.

48 e §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa eläkesäätiölain 48 e §, mutta siihen on tehty direktiivin täytäntöönpanon vaatimat muutokset vastaavalla tavalla kuin vakuutuskassalain 83 s §:ään.

7 luku **Tiedonantosäännökset, etuuden maksaminen ja eläkesäätiön vastuun rajoittaminen**

49 a §. Pykälää sovelletaan lisäeläke-toimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua. Pykälän käsitteistö ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi pykälän soveltamisalaa vastaavien säännösten mukaiseksi siten, että maininta A-eläkesäätiöstä ja AB-eläkesäätiön A-osastosta ehdotetaan muutettavaksi eläkesäätiöksi. Lain 7 luvun 49 §:ssä säädetään, että tämän luvun säännöksiä sovelletaan muihin kuin lakisääteisiin etuuksiin, joten pykälän soveltamisala säilyy nykyisenä.

49 b §. Pykälää sovelletaan lisäeläke-toimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua. Pykälän 1 ja 2 momenttiin tehdään lakitekkinen muutos säännöksessä käytetyn terminologian yhdenmukaistamiseksi muun 7 luvussa käytettävän terminologian kanssa. Pykälän 1 ja 2 momentissa ilmaisut toimintapiiriin kuuluva ja vapaakirjan saanut henkilö korvataan ilmaisulla vakuutettu. Lisäksi voimassa olevassa 1 momentissa säädettävä vuosikertomuksen antaminen korvataan toimintakertomuksen antamisella. Toimintakertomuksen sisällöstä säädetään kirjanpitolaisissa, kun taas vuosikertomus on vapaamuotoinen asiakirja.

49 c §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 36 artiklan 2 kohta, jossa säädetään vakuutetuille, etuudensaajille ja mahdollisille vakuutetuille annettavia tietoja koskevista vaatimuksista sekä direktiivin 37 artiklan 4 kohta. Pykälässä annettaville tiedoille asetetut vaatimukset tulee täyttää kaikkien eläkesäätiölain 49 c—49 g §:n mukaan annettavien tietojen osalta.

Ehdotetun pykälän mukaan lisäeläkejärjestelystä annettavat tiedot on saatettava ajan tasalle säännöllisesti. Tiedot tulee kirjoittaa pääasiassa yleiskieltä käyttäen mahdollisimman selkeästi ja ymmärrettävästi. Kirjoittamisessa tulee välttää ammattikieltä ja teknisiä termejä, jos niiden sijasta voidaan käyttää yleiskieltä. Lisäeläkejärjestelystä annettavat tiedot eivät saa olla harhaanjohtavia, ja niiden käsitteistön ja sisällön tulee olla johdonmukaisia. Tiedot tulee esittää helppolukuisella tavalla ja niiden on oltava saatavilla suomen tai ruotsin kielellä. Lisäksi tiedot on asetettava mahdollisten vakuutettujen, vakuutettujen ja etuudensaajien saataville veloitusetta sähköisessä muodossa tai paperikopiona. Sähköisellä muodolla tarkoitetaan pysyvää sähköistä välinettä tai verkkosivua.

49 d §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 37 artiklan 1 ja 3 kohdat, jossa on säännökset vakuutettujen, etuudensaajien ja tarvittaessa heidän edustajiensa saataville asetettavista lisäeläkejärjestelyn ehtoja koskevista tiedoista. Direktiivin 37 artiklan 4 kohdan mukainen säännös sisältyy 49 c §:n 1 momentin f-kohtaan.

Ehdotetun 1 momentin mukaan vakuutetuille ja etuudensaajille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen on annettava riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista. Erityisesti on annettava tiedot, joista selviää lisäeläkelaitoksen nimi ja jäsenvaltio, jossa se on rekisteröity tai hyväksytty, sekä lisäeläkejärjestelyn toimivaltaisen viranomaisen nimi sekä tiedot lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista. Lisäksi on annettava sijoitusprofiilia koskevat tiedot, tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien rahoitusriskien luonteesta, lisäeläkejärjestelyn täysimääräisiä tai osittaisia takeita taikka tiettyä etuuksien tasoa mahdollisesti koskevat säännöt tai tieto siitä, että takeita ei anneta sekä mahdolliset mekanismit, joilla kertyneitä etuuksia suojataan tai mahdolliset etuuksien vähentämismekanismit. Jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, vakuutetuille ja etuudensaajille on annettava tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi. Lisäeläkejärjestelystä on annettava tiedot myös vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta järjestelmissä, joissa ei vahvisteta tiettyä etuuksien tasoa. Lisäksi on annettava tiedot vakuutetuille tarjolla olevista eläke-etuuksien ottamista koskevista vaihtoehdoista, tiedot eläkeoikeuksien siirtoon liittyvistä järjestelyistä, jos vakuutetuilla on oikeus eläkeoikeuksien siirtoon. Momentin g, ja h kohtien säännökset koskevat maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä annettavia tietoja.

Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 37 artiklan 2 kohta. Momentin mukaan sellaisissa lisäeläkejärjestelyissä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa tarjotaan useampi kuin yksi vaihtoehto, joilla on eri sijoitusprofiili, vakuutetuille tulee ilmoittaa saatavilla olevia sijoitusvaihtoehtoja ja oletuksena olevaa sijoitusvaihtoehtoa koskevat ehdot sekä lisäeläkejärjestelyn sääntö, jonka mukaan vakuutettu liitetään yksittäiseen sijoitusvaihtoehtoon.

Pykälän 3 momentin mukaan eläkesäätiön on annettava vakuutetuille, etuudensaajille ja heidän edustajilleen kohtuullisen ajan kuluessa kaikki lisäeläkejärjestelyn sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tiedot sekä selvitys vakuutusteknisen vastuuvelan merkittävien muutosten vaikutuksista vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

49 e §. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 44 artikla. Ehdotetun momentin mukaan vakuutetulle ja etuudensaajalle tai heidän edustajilleen on pyynnöstä annettava lisäeläkejärjestelyn vuositilinpäätös ja toimintakertomus, sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys sekä tarkemmat tiedot olettamista, joita on käytetty lisäeläke-etuusotteella ilmoitetun lisäeläke-ennusteen ja mahdollisen talousskenaarion tuottamisessa.

Pykälään ehdotettu 2 momentti vastaa voimassa olevan 49 b §:n 3 momenttia. Säännös on direktiivin 36 artiklan 3 kohdan sallimaa lisäsääntelyä, joka on tarpeen toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden oikeuksien suojaamiseksi liikkeen luovutustilanteessa. Momentin mukaan liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneista etuuksista, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeenluovutustilanteessa.

49 f §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 38 artikla. Pykälässä säädettäisiin lisäeläkkeen eläke-etuusotteesta, jonka tarkoituksena on tehdä eläkeoikeuksien ymmärtämisestä helpompaa ja osaltaan myös edistää työvoiman liikkuvuutta.

Ehdotetussa 1 momentissa säädetään lisäeläkkeen eläke-etuusotteeseen liittyvistä direktiivin 38 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisista yleisistä säännöksistä. Lisäeläkelaitoksen tulee antaa vakuutetuille lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot veloituksetta vähintään kerran vuodessa.

Tiedot ilmoitetaan sähköisessä muodossa tai paperikopiona asiakirjalla, jonka otsikossa on maininta lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vakuutetun tulee saada pyynnöstä paperikopio sähköisesti toimitettujen tietojen lisäksi. Sähköisellä muodolla tarkoitetaan pysyvää välinettä tai verkkosivustoa. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteen tietojen tulee olla tarkkoja ja ajantasaisia.

Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 38 artiklan 2 ja 4 kohdat sekä 39 artikla. Ehdotetussa 2 momentissa säädetään vakuutetuille annettavan lisäeläkkeen eläke-etuusotteen sisällöstä. Yhdenmukaisella lisäeläkkeen eläke-etuusotteella parannetaan vakuutettujen tiedonsaantia ja mahdollisuuksia arvioida lisäeläkejärjestelyn tarjoamien etuuksien sisältöä. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on ilmoitettava vakuutetuille vähintään pykälän a-j kohdissa luetellut keskeiset tiedot. Vakuutetuille tulee ilmoittaa vakuutetun henkilötiedot, mukaan lukien tapauksen mukaan lakisääteinen eläkeikä, lisäeläkejärjestelyssä vahvistettu tai lisäeläkelaitoksen arvioima eläkeikä tai vakuutetun asettama eläkeikä, eläkesäätiön nimi ja osoite yhteydenottoa varten sekä vakuutetun lisäeläkejärjestelyn tunnistetiedot sekä tapauksen mukaan tiedot lisäeläkejärjestelyn tarjoamista täysimääräisistä tai osittaisista takeista ja tarvittaessa paikka, josta saa lisätietoja takeista. Lisäksi tulee ilmoittaa tiedot vakuutetulle ilmoitetun eläkeiän perusteella tehdyistä lisäeläke-ennusteista sekä vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että kyseiset ennusteet saattavat poiketa saatujen etuuksien lopullisesta arvosta. Tässä yhteydessä lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa tulee kertoa selkeästi ja ymmärrettävästi, jos työeläkejärjestelmästä karttunut eläke-etuus sovitetaan yhteen lisäeläke-etuuden kanssa ja millainen vaikutus tällä voi olla maksettavaan lisäeläkkeeseen. Tällä ei tarkoiteta euromääräisiä vaikutuksia, koska ne eivät ole tiedossa ennen lopullista eläkeikää. Lisäksi jos lisäeläke-ennusteet perustuvat talousskenaarioihin, tietoihin on sisällyttävä myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne. Näitä tietoja voi käytännössä olla vain maksuperusteisissa lisäeläkejärjestelyissä. Vakuutetulle tulee ilmoittaa tiedot kertyneistä etuuksista tai karttuneesta pääomasta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne. Etuusperusteisissa lisäeläkejärjestelyissä maksettava lisäeläkkeen määrä voidaan tietää vasta eläkkeelle siirtymisvaiheessa, kun lisäeläke yhteen sovitetaan lakisääteisen työeläkkeen kanssa. Maksuperusteisissa lisäeläkejärjestelyissä etuuden määränä ilmoitetaan maksuja vastaavien sijoitusten sen hetkinen markkina-arvo eli karttunut pääoma. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteella ilmoitetaan myös tiedot eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan ja vakuutetun lisäeläkejärjestelyyn suorittamista maksuista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne, erittely lisäeläkelaitoksen vähentämistä kustannuksista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta sekä tiedot koko lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteella ilmoitetaan ainakin maksuperusteisesta lisäeläkejärjestelystä vähennetyt kustannukset. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa tulee myös ilmoittaa selkeästi tarkka päivämäärä, johon tiedot viittaavat sekä edelliseen vuoteen verrattuna tietoihin tulleet merkittävät muutokset.

Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 40 artikla. Momentin mukaan lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa 2 momentin mukaan ilmoitettavien tietojen lisäksi lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa ilmoitetaan, mistä ja millä tavalla vakuutettu saa käytännönläheiset lisätiedot lisäeläkejärjestelyn vakuutetulle tarjoamista vaihtoehtoista; vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen; tapauksen mukaan tiedot olettamista, joita käytetään elinkorkoina ilmaistuihin määriin, erityisesti kun kyse on elinkoron tasosta, tarjoajan tyypistä ja elinkoron kestosta; tiedot etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä sekä lisätietoja, jos kyse on lisäeläkejärjestelyistä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa vakuutettu sidotaan sijoitusvaihtoehtoon kyseisessä lisäeläkejärjestelyssä vahvistetulla erityisellä säännöllä. Arvioitaessa mahdollista etuuksien tasoa työsuhteen päättyessä, tulee vakuutetulle ilmoittaa arvioon liittyvä epävarmuus sekä se, että Suomessa lakisääteinen työeläke useimmiten

lisäeläkejärjestelyn sääntöjen mukaan yhteen sovitetaan lisäeläke-etuuden kanssa, jolloin lisäeläke-etuutta maksetaan etuudensaajalle yhteen sovitettu määrä. Lisäeläke-eläkkeet on pääsääntöisesti tarkoitettu täydentämään alhaiseksi jäävää työeläkettä, jolloin työeläkkeen saavuttaessa tietyn tason lisäeläke vastaavasti alenee. Voimassa oleva 3 momentin säännös siirretään 49 a §:n uudeksi 4 momentiksi.

Pykälän 4 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 38 artiklan 5 kohta. Ehdotetun 4 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa ilmoitettavan lisäeläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista määräykset, jota lisäeläkelaitoksen tulee soveltaa määritellössään sijoitusten vuotuisen tuottoprosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat.

49 g §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 41 artikla. Pykälässä säädetään mahdollisille vakuutetuille ennen liittymistä ja automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn liitettävälle vakuutetuille viipymättä liittymisen jälkeen annettavista tiedoista.

Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön 41 artiklan 1 ja 3 kohdat. Momentissa säädetään mahdollisille vakuutetuille, joita ei liitetä automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, ennen liittymistä annettavista tiedoista ja vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, viipymättä liittämisen jälkeen annettavista tiedoista. Tarkoituksena on mahdollisten vakuutettujen osalta mahdollistaa tietoon perustuvan valinnan tekeminen ja automaattisesti järjestelyyn liitettävien vakuutettujen riittävä tiedonsaanti. Mahdollisille vakuutetuille ja automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn liitettävälle vakuutetuille tulisi antaa tiedot lisäeläkejärjestelyssä heidän käytettävissään olevista merkityksellisistä vaihtoehdoista, sijoitusvaihtoehdot mukaan luettuina; lisäeläkejärjestelyn merkityksellisistä ominaisuuksista, etuuksien luonne mukaan luettuna sekä tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa, ja jos on, miten sekä se mistä lisätietoja on saatavilla.

Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 41 artiklan 2 kohta. Momentin mukaan silloin, kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, mahdollisille vakuutetuille on annettava tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

49 h §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 42 artikla. Momentin mukaan lisäeläkkeen eläke-etuusotteen lisäksi lisäeläkelaitosten on toimitettava vakuutetuille tiedot heille tarjolla olevista lisäeläke-etuuksien ottamista koskevista maksatusvaihtoehdoista hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä. Eläkeiällä tarkoitetaan direktiivin 39 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua lakisääteistä eläkeikää, lisäeläkejärjestelyssä vahvistettua tai lisäeläkelaitoksen arvioimaa eläkeikää tai vakuutetun asettamaa eläkeikää. Säännöksen tarkoituksena on helpottaa eläkkeenaikaisen talouden suunnittelua.

Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 43 artikla. Momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on annettava etuudensaajille säännöllisesti tiedot maksettaviksi tulleista etuuksista ja vastaavista maksatusvaihtoehdoista. Lisäksi etuudensaajille on ilmoitettava viipymättä sen jälkeen, kun on tehty sellainen lopullinen päätös, jonka seurauksena maksettavat etuudet vähenevät, ja kolme kuukautta ennen päätöksen täytäntöönpanoa. Mahdollisuuksien mukaan tällaisista päätöksistä olisi hyvä kertoa etuudensaajille jo ennen päätöksen tekemistä. Eläkesäätiön lisäeläkkeiden vähentämisessä noudatettavasta

päätöksentekomenettelystä säädetään eläkesäätiölain 11 §:ssä. Jos etuudensaajat kantavat merkittävän sijoitusriskin maksatusvaiheen aikana, etuudensaajille on annettava säännöllisesti asianmukaiset tiedot.

8 luku **Eläkesäätiöiden valvonta**

69 §. Pykälään tehdään lainsäädäntötekniisiä muutoksia. Pykälän 1 momentissa mainittu Vakuutusvalvontavirasto korvataan Finanssivalvonnalla. Pykälän voimassa oleva 2 momentti kumotaan, koska sitä vastaa uusi 69 g §:n 1 momentti.

8 a luku **Eläkesäätiöiden lisäeläketoiminnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta**

69 a §. Pykälän mukaan tätä lukua sovelletaan vain eläkesäätiöiden lisäeläketoiminnan valvontaan eli A-eläkesäätiöiden ja AB-eläkesäätiöiden A-osaston valvontaan. Lukua sovelletaan sen lisäksi, mitä tämän lain 8 luvussa säädetään eläkesäätiöiden valvonnasta. Edellä mainittua lukua sovelletaan eläkesäätiöiden lakisääteiseen toimintaan ja vapaaehtoiseen lisäeläketoimintaan. Pykälän 3 momentissa todetaan Finanssivalvonnan tehtäviin kuuluvan valvoa, että eläkesäätiö noudattaa sille tässä laissa säädettyjä toiminnan edellytyksiä. Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 46 artikla.

69 b §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan valvonnan tavoitteena on vakuutettujen etujen suojeleminen sekä eläkesäätiöiden vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 45 artiklan 1 kohta. Pykälän 2 momentin mukaan valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen nähden. Yksittäiseen eläkesäätiöön kohdistuvien valvontatoimenpiteiden sisällössä, määrässä ja taajuudessa tulee ottaa huomioon kunkin eläkesäätiön edellä mainitut erityispiirteet. Lisäksi valvonnan tulee olla tulevaisuuteen suuntautuvaa ja riskilähtöistä. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 47 artiklan 2 ja 4 kohdat. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on tehtävä sekä tarkastuksia eläkesäätiön toimitiloissa että toimenpiteitä eläkesäätiön toimitilojen ulkopuolella. Lisäksi Finanssivalvonnan on tarkasteltava toimenpiteidensä vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen erityisesti poikkeustilanteissa. Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 47 artiklan 3 ja 5 kohdat.

69 c §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan tulee valvontatoiminnassaan ottaa huomioon eläkesäätiöiden toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja toimintoja eläkesäätiölle suorittavat palveluyritykset, kun se arvioi hallintojärjestelmää sekä toimintaan kohdistuvia riskejä ja kykyä hallita niitä. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 49 artiklan 1 kohdan toinen alakohta. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä ja muita vastaavia seurantavälineitä, joiden avulla se voi havaita eläkesäätiön lisäeläketoiminnan taloudellisen tilan heikkenemisen ja seurata eläkesäätiön toimenpiteitä heikkenemisen torjumiseksi. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 49 artiklan 2 kohta. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on vahvistettava valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus ottaen huomioon eläkesäätiön koon, luonteen, laajuuden ja monitahoisuuden. Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 49 artiklan 4 kohta. Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonnan on julkistettava kuvaus valvontamenettelyn vaiheista ja valvonnassa noudatettavista yleisistä periaatteista. Julkistaminen voidaan tehdä esimerkiksi julkaisemalla Finanssivalvonnan kotisivuilla kuvaus valvontaprosessista. Pykälän 4 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 51 artiklan 2 kohdan b alakohta.

69 d §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan eläkesäätiön ja sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja sille keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Erityisesti on toimitettava oma riskienarviointi, selvitys sijoituspolitiikan periaatteista, tilinpäätös ja toimintakertomus, sisäiset osavuosikatsaukset, vakuutusmatemaattiset arviot ja yksityiskohtaiset olettamat, varojen ja vastuiden vastaavuutta koskevat selvitykset, selvitys sijoituspolitiikan periaatteiden noudattamisesta, selvitys suunnitelmien mukaisten maksuosuuksien suorittamisesta eläkesäätiölle sekä tilintarkastuskertomus. Pykälällä ei ole vaikutusta säännöksiin, joissa säädetään valvottavan velvollisuudesta oma-aloitteisesti toimittaa Finanssivalvonnalle tietoja ja asiakirjoja. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 50 artiklan a ja d kohdat.

69 e §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta valvoo, että eläkesäätiön ulkoistaessa toimintojaan ulkoistamisessa noudatetaan eläkesäätiölain 42 p §:n mukaisia periaatteita. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 50 artiklan b alakohta. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnalla on toimivalta suorittaa tarkastuksia myös sellaisen palveluyrittäjän toimitiloissa, jolle eläkesäätiö on ulkoistanut toimintojaan sekä sellaisen palveluntarjoajan toimitiloissa, jolle eläkesäätiön palveluyrittäjä on edelleen ulkoistanut palvelujaan. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 50 artiklan e kohta.

69 f §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta määrää rikemaksun tiettyjen pykälässä yksilöityjen eläkesäätiölain säännösten noudattamatta jättämisestä. Nämä ovat säännöksiä, joilla pannaan kansallisesti täytäntöön IORP II -direktiivi. Finanssivalvonta määrää rikemaksun, jos eläkesäätiö on tahallisesti tai tuottamuksellisesti rikkonut pykälässä yksilöityjä säännöksiä. Rikkomus voi olla säädetyn toimintavelvollisuuden laiminlyönti tai muu toimiminen säännöksen vastaisella tavalla. Pykälän 2 momentin mukaan rikemaksun määräämiseen sovelletaan lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa rikemaksusta säädetään. Finanssivalvonnasta annetussa laissa säädetään perusteista, joilla Finanssivalvonta voi jättää rikemaksun määräämättä. Finanssivalvonnasta annetun lain mukaan Finanssivalvonta voi muun muassa jättää rikemaksun määräämättä, jos virheellistä menettelyä on pidettävä vähäisenä tai rikemaksun määräämistä olisi pidettävä muutoin ilmeisen kohtuuttomana. Jos teko tai laiminlyönti on erityisen moitittava, rikemaksun sijaan voidaan määrätä seuraamusmaksu. Rikemaksu voidaan määrätä eläkesäätiölle tai sellaiselle sen johtoon kuuluvalla henkilölle, jonka velvollisuuksien vastainen teko tai laiminlyönti on. Rikemaksua ei voida määrätä teosta tai laiminlyönnistä, jonka osalta on käynnissä esitutkinta, syyteharkinta tai asia on vireillä tuomioistuimessa rikosasiana. Rikemaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 48 artiklan 2 kohta.

69 g §. Pykälän 1 momentti vastaa asiasisällöltään kumottavaa 69 §:n 2 momenttia, mutta momenttiin tehdään lainsäädäntötekniisiä muutoksia. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi kieltää ETA-alueella toimivan omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön hallussa olevien eläkesäätiön lisäeläketoininnan varojen käytön, jos eläkesäätiö on tilanteessa tai vaarassa joutua tilanteeseen, jossa se tulisi purkaa. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 48 artiklan 6 kohta. Pykälän 2 momentti on uusi. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi kieltää ja rajoittaa Suomessa toimivan omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön hallussa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käytön edellä mainitun lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä. Suomessa toimivia omaisuudenhoitajia ovat muun muassa pankit, sijoituspalveluyritykset ja omaisuudenhoitoa harjoittavat rahastoyhtiöt. Finanssivalvonta valvoo omaisuudenhoitajia ja säilytisyhteisöjä, joille on myönnetty Suomessa toimilupa tai jotka ovat tehneet

Finanssivalvonnalle ilmoituksen palvelujen tarjoamisesta Suomessa sekä Suomessa toimivia kolmannen maan sivuliikkeitä. Sen sijaan Suomessa olevan ETA-valtiossa toimiluvan saaneen omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön sivuliikkeen valvonta kuuluu omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Finanssivalvonta voi kuitenkin tämän pykälän 2 momentin nojalla kieltää tai rajoittaa myös edellä mainitun sivuliikkeen hallussa olevien sellaisten varojen käytön, jotka kuuluvat ulkomaiselle ETA-lisäeläkelaitokselle. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 33 artiklan 4 kohta ja 48 artiklan 6 kohta ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen osalta.

69 h §. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan on annettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eli EIOPA:lle tiedoksi päätökset, joilla kielletään tai rajoitetaan eläkesäätiön lisäeläketoimintaa. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 48 artiklan 5 kohta.

69 i §. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta, kun edellä mainittu laitos harjoittaa toimintaa, jossa Suomi on vastaanottava valtio. Direktiivin 11 artiklan 10 kohdan mukaan vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen valvoo, noudattaako lisäeläkelaitos toiminnassaan vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeutta ja tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos eläkesäätiö harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden valvonta kuuluu vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Muutoin eläkesäätiöiden lisäeläketoiminnan valvonta kuuluu Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa. Tästä yhteistyöstä säädetään tarkemmin 13 a ja 13 b luvussa. Pykälän 1 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 46 artikla.

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ne eläkesäätiölain säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työoikeutta. Eläkesäätiölain säännökset kuuluvat pääosin vakavaraisuussääntelyn piiriin. Lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen harjoittaman vakavaraisuusvalvonnan laajuus vaihtelee ETA-valtioiden välillä. Tämän vuoksi on tärkeää rajat ylittävän toiminnan kannalta selventää, mitkä osa-alueet kuuluvat Finanssivalvonnan valvonnan piiriin. Eläkesäätiölain 7 luku tiedonantosäännöksistä, etuuden maksamisesta ja eläkesäätiön vastuun rajoittamisesta on luonteeltaan sosiaali- ja työoikeudellinen eikä siten kuulu vakavaraisuussääntelyn piiriin. Direktiivin 46 artiklan mukainen vakavaraisuusvalvonta, joka kuuluu Finanssivalvonnalle, kattaa koko eläkesäätiölain lukuun ottamatta eläkesäätiölain 7 luvun säännöksiä etuuksien maksamisesta ja eläkesäätiön vastuunrajoittamisesta. Momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 59 artikla.

69 j §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 60 artikla. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan on edistettävä yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa tietojenvaihtoa ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä komission kanssa. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen kanssa. Pykälän 4 momentin mukaan Finanssivalvonnan on ilmoitettava direktiivin soveltamiseen liittyvistä merkittävistä vaikeuksista komissiolle ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sekä pyrittävä yhteistyössä näiden ja ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa ratkaisemaan vaikeudet viipymättä.

13 a luku **Rajat ylittävä toiminta**

125 a §. Pykälässä säädetään rajat ylittävää toimintaa harjoittavista ETA-lisäeläkesäätiöistä. Kun eläkesäätiö on perustettu A- tai AB-eläkesäätiönä se voi hakea lupaa toimia myös ETA-lisäeläkesäätiönä. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 11 artiklan 1 kohta. Eläkesäätiölakiin on otettu uusi määritelmä rajat ylittävästä toiminnasta. Rajat ylittävällä toiminnalla tarkoitetaan toimintaan, jossa eläkesäätiö hoitaa lisäeläkejärjestelyä, johon ei sovelleta Suomen sosiaali- ja työoikeutta. Tämän lain 1 §:n nojalla ETA-lisäeläkesäätiön toimintaan sovelletaan 13 a luvun lisäksi, mitä muualla eläkesäätiölaissa säädetään, ellei 13 a luvussa toisin säädetä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että ETA-lisäeläkesäätiössä voidaan vakuuttaa vain henkilöitä, joiden työnantaja kuuluu ETA-lisäeläkesäätiön. Työnantajan, joka vakuuttaa työntekijöitään ETA-lisäeläkesäätiössä, on suoritettava ETA-lisäeläkesäätiölle kannatusmaksuja, kuten eläkesäätiölaissa säädetään, riippumatta siitä, missä ETA-valtiossa työnantaja sijaitsee. Pykälän 2 momentilla pannaan asiallisesti osittain täytäntöön direktiivin 3 artikla, jonka mukaan lisäeläkelaitokset, jotka hoitavat myös pakollisia eläkejärjestelmiä, kuuluvat direktiivin soveltamisalaan ei-pakollista, ammatillisia lisäeläkkeitä koskevan toiminnan osalta. AB-eläkesäätiön on siten muutettavissa hakemuksesta ETA-lisäeläkesäätiöksi, mutta B-osasto ei voi harjoittaa rajat ylittävää toimintaa.

125 b §. ETA-lisäeläkesäätiön on haettava Finanssivalvonnalta lupa rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen. Lupahakemuksessa on ilmoitettava vastaanottava valtio, rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka sekä hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteet. Pykälän 1 ja 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 11 artiklan 2 ja 3 kohdat. ETA-lisäeläkesäätiön on haettava lupaa kunkin rajat ylittävän lisäeläkejärjestelyn osalta. Finanssivalvonta arvioi erikseen ETA-lisäeläkesäätiön kykyä hallinnoida jokaista lisäeläkejärjestelyä, jota lupahakemus koskee. Pykälän 3 momentti on kansallista sääntelyä ja vastaa voimassa olevaa 13 a luvun 125 b §:n 3 momenttia.

125 c §. Finanssivalvonta arvioi, onko ETA-lisäeläkesäätiöllä edellytykset sen rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, jota lupahakemus koskee. Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkelaitoksen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila ja johtajien maine sekä pätevyys ovat yhteensopivia sen rajat ylittävän toiminnan kanssa, jota lupahakemus koskee. Hallinnollisen rakenteen arvioiminen liittyy yhteiseläkesäätiön työnantajista säädettyyn 115 §:ään. Eläkesäätiön voi vastaanottaa kannatusmaksuja vain sellaiselta rahoittavalta yritykseltä, joka täyttää eläkesäätiölain 115 §:ssä säädetty edellytykset yhteiseläkesäätiön perustajasta tai 7 §:ssä säädetty edellytykset eläkesäätiön perustajasta, jos kyseessä ei ole yhteiseläkesäätiö. Jos Finanssivalvonta arvioi ETA-lisäeläkesäätiön soveltuvan rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on toimitettava lupahakemuksessa saamansa tiedot vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Tiedot on toimitettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun Finanssivalvonta sai kaikki lupahakemuksessa edellytettävät tiedot. Pykälän 1 ja 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 11 artiklan 4 kohta. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa eläkesäätiölain 125 c §:ää, mutta siihen on tehty lainsäädäntötekniisiä muutoksia. Pykälän 2 momentti on uusi. Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 11 artiklan 5 kohta.

125 d §. Ennen kuin ETA-lisäeläkesäätiö ryhtyy harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa, sen on saatava Finanssivalvonnalta tieto niistä sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joita lupahakemuksen kohteena olevaan lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 11 artiklan 6—9 kohdat. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan tehtävästä toimittaa rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen lupaa hakevalle ETA-lisäeläkesäätiölle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tiedot sekä tieto näiden tietojen merkittävistä muutoksista. Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan rajat ylittävässä toiminnassa on noudatettava vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalioikeutta sekä

tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevia vaatimuksia, jotka vastaanottava valtio on asettanut rajat ylittävälle toiminnalle. Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, milloin ETA-lisäeläkesäätiö voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa. Rajat ylittävän toiminnan voi aloittaa, kun ETA-lisäeläkesäätiö on saanut Finanssivalvonnalta tarpeelliset tiedot sovellettavasta työ- ja sosiaalilainsäädännöstä sekä tietojen toimittamista koskevista säännöksistä. Jos edellä mainittuja tietoja ei anneta säännöksen mukaisessa määräajassa, ETA-lisäeläkesäätiö voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa. Edellytyksenä on kuitenkin tässäkin tapauksessa, että vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä sekä tietojen toimittamista koskevia säännöksiä noudatetaan. Säännöksessä tarkoitettu kuuden viikon määräaika alkaa siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisena on saanut 125 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot. ETA-lisäeläkesäätiön kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava nämä tiedot vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa tietojen vastaanottamisesta. Näin lupamenettely voi kestää yhteensä enintään neljä kuukautta ja kaksi viikkoa.

125 e §. Vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisena valvoo, että rajat ylittävissä toiminnassa noudatetaan vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä ja tietojen toimittamiselle rajat ylittävissä toiminnassa asetettavia vaatimuksia. Jos edellä mainittu viranomaisena havaitsee rikkomuksia, sen on ilmoitettava niistä Finanssivalvonnalle, jonka tulee yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhtyä tarpeellisiin valvontatoimiin rikkomuksen lopettamiseksi. Finanssivalvonta voi ryhtyä Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa säädettyihin valvontatoimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi ja määrätä tarvittaessa tämän lain 69 c §:ssä tarkoitettua rikemaksun. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 11 artiklan 10 kohta.

125 f §. ETA-lisäeläkesäätiön, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava eläkevastuu täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Jos rajat ylittävää toimintaa harjoittavan eläkekassa eläkevastuu ei ole täysin katettu kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta, Finanssivalvonnan on vaadittava ETA-lisäeläkesäätiötä heti kattamaan vastuun täysimääräisesti. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 14 artiklan 3 kohta.

125 g §. Pykälässä säädetään rajat ylittävää toimintaa harjoittavan A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön merkitsemisestä eläkesäätiörekisteriin ETA-lisäeläkesäätiönä. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta merkitsee rajat ylittävää toimintaa harjoittavan A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön eläkesäätiörekisteriin myös ETA-lisäeläkesäätiönä. Jos eläkesäätiö lopettaa rajat ylittävän toiminnan, eläkesäätiö on poistettava rekisteristä ETA-eläkesäätiönä. Eläkesäätiö säilyy kuitenkin edelleen eläkesäätiörekisterissä A-eläkesäätiönä tai AB-eläkesäätiönä. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta merkitsee eläkesäätiörekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkesäätiö toimii. Pykälän 1 momentti on kansallista sääntelyä ja se vastaa voimassa olevaa 13 a luvun 125 d §:n 3 momenttia. Pykälän 2 momentin mukaan rekisteriin merkittäisiin rajat ylittävissä toiminnassa ne ETA-valtiot, joissa A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö toimii. Rajat ylittävissä toiminnassa tällä tarkoitetaan niitä vastaanottavia valtioita, joiden työ- ja sosiaalilainsäädäntöä ja tietojen antamista koskevia säännöksiä sovelletaan eläkekassan hallinnoimiin lisäeläkejärjestelyihin. Pykälän 2 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 9 artiklan 2 kohta. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa mainitut rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle. Pykälän 3 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 9 artiklan 3 kohta.

125 h §. Pykälän 1 momentin mukaan ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa ja vastaanottaa rahoitusta Suomessa sijaitsevilta rahoittavilta yrityksiltä. Ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi tarjota palveluita vain rajat ylittävästi, sillä Suomeen sijoittautuminen edellyttäisi rekisteröitymistä vapaaehtoista lisäeläketoimintaa harjoittavana eläkesäätiönä tai eläkekassana. Pykälän 1 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 11 artiklan 1 kohta. Momentti vastaa osin voimassa olevaa eläkesäätiölain 125 a §:n 2 momenttia. Pykälään on tehty lakitekniisiä muutoksia johtuen ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettuun lakiin aiemmin tehdyistä muutoksista. Ulkomaiseen ETA-lisäeläkelaitokseen ei enää voida soveltaa lakia ulkomaisista vakuutusyhtiöistä, koska ns. Solvenssi II -direktiivin 2009/138/EY täytäntöönpanon yhteydessä vakuutusyhtiöiden sääntely on erkaantunut lisäeläkelaitosten toiminnan sääntelystä.

Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonnan on toimitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tieto Suomessa sovellettavan työ- ja sosiaalilainsäädännön asettamista vaatimuksista sekä rajat ylittävässä toiminnassa mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja edunsaajille tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista. Näillä tiedoilla tarkoitetaan ainakin eläkesäätiölain 7 lukua tiedonantosaännöksistä, etuuden maksamisesta ja eläkesäätiön vastuun rajoittamisesta. Edellä mainitun luvun säännökset etuuden maksamisesta ja eläkesäätiön vastuun rajoittamisesta 50—63 §:ssä ovat luonteeltaan sosiaalioikeudellisia. Suomessa on vähän työ- ja sosiaalioikeudellista sääntelyä lisäeläkkeistä, koska eläkejärjestelmämme pohjautuu pääosin lakisääteisiin eläkkeisiin. Finanssivalvonnan on toimitettava mainitut tiedot kuuden viikon kuluessa siitä, kun se on saanut ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta sen lupahakemuksen yhteydessä saamat 125 b §:ään rinnastuvat tiedot. Momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 11 artiklan 7 kohta. Pykälän 3 momentissa pannaan osittain täytäntöön direktiivin 11 artiklan 9 kohta. Siinä asetetaan Finanssivalvonnalle velvollisuus ilmoittaa ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sovellettavan työ- ja sosiaalioikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten merkittävistä muutoksista.

125 i §. Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toiminnan aloittamisen edellytyksenä on, että laitos on saanut kotivaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta tiedon Suomessa noudattavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen antamista koskevista vaatimuksista. Toiminnan voi aloittaa myös, jos kotivaltion toimivaltainen viranomainen ei anna edellä mainittuja tietoja direktiivin 11 artiklan 8 kohdassa säädettyssä määräajassa. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 11 artiklan 8 kohta.

125 j §. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnalle valvontavastuu siitä, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa rajat ylittävässä toiminnassaan Suomessa sovellettavaa työ- ja sosiaalioikeutta sekä tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia. Finanssivalvonnan valvontakeinoista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa. Momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 11 artiklan 10 ja 11 kohta.

13 b luku **Rajat ylittävät siirrot**

125 k §. Pykälässä säädetään A-eläkesäätiön oikeudesta siirtää eläkevastuu tai sen osa toisessa ETA-valtiossa toimivaan vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen. Tätä lukua sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua. Tätä lukua sovelletaan myös A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, joka on ilmoittanut Finanssivalvonnalle toimivansa niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan A-

eläkesäätiön, jossa on vähintään 100 vakuutettua. Edellä mainitun A-eläkesäätiön osalta tätä lukua sovelletaan ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lähtien.

Lisäksi tätä lukua sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, jos lisäeläkejärjestelyn siirto ei johda rajat ylittävään toimintaan. Rajat ylittävällä toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa rahoittavan yrityksen eli työnantajan ja vakuutettujen sekä etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun ETA-valtion kuin eläkelaitoksen kotivaltion sosiaali- ja työoikeutta. Esimerkiksi edellä mainittu A-eläkesäätiö, jonka vakuutettujen ja eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan väliseen suhteeseen sovelletaan Suomen sosiaali- ja työoikeutta, ei voi siirtää lisäeläkejärjestelyä toisessa ETA-valtiossa hyväksytyyn tai rekisteröityyn lisäeläkelaitokseen. Vastaavasti A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua ja joka ei ole ilmoittanut toimivansa niiden tämän lain säännösten mukaan, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua, voi toimia rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena vain silloin, kun siirrettävän lisäeläkejärjestelyn vakuutettujen ja rahoittavan yrityksen väliseen suhteeseen sovelletaan Suomen sosiaali- ja työoikeutta.

Siirtävä A-eläkesäätiö vastaa siirron kustannuksista. Lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta eläkesäätiölain 11 lukua. Myös AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuu tai sen osa voidaan siirtää vastaavasti kuin A-eläkesäätiön eläkevastuu. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 1 kohta ja 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 2 kohta. Pykälän 3 momentti on kansallista sääntelyä, jonka mukaan vakuutuskannan luovutusta koskevaa 11 lukua ei sovelleta rajat ylittäviin siirtoihin.

1251 §. Pykälässä säädetään direktiivin edellyttämästä vakuutettujen enemmistön suostumuksesta eläkevastuun siirtoon. Vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltainen viranomainen arvioi siirtoa koskevaa lupahakemusta käsitellessään, onko edellä mainittu suostumus annettu. Tämän lisäksi siirron toteuttaminen edellyttää eläkesäätiön hallituksen päätöstä.

Direktiivin mukaan vakuutettujen enemmistö määrittää kansallisen oikeuden mukaan. Pykälän 1 momentti on siltä osin kansallista sääntelyä kuin siinä säädetään menettelystä, jossa eläkesäätiön hallituksen ne jäsenet, jotka edustavat toimintapiiriin kuuluvia henkilöitä, edustavat vakuutettuja päätettäessä eläkevastuun siirrosta. Kansallisesti säädetään myös menettelystä, jolla päätettäessä lisäeläkejärjestelyn siirrosta toiseen ETA-valtioon etuudensaajat muodostavat kantansa, jos etuudensaajat eivät kuulu eläkesäätiön toimintapiiriin. Lisäeläkejärjestelyn siirron yhtenä edellytyksenä on, että etuudensaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Momentin mukaan etuudensaajat, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, käyttävät päätösvaltaansa ilman kokousta järjestettävissä äänestystilaisuuksissa postitse. Tämän lisäksi äänestys voidaan järjestää myös tietoliikenneyhteyden avulla. Postitse on aina oltava mahdollisuus äänestää kannan siirrosta, koska kaikilla etuudensaajilla ei välttämättä ole käytössään tietoliikenneyhteyttä.

Direktiivin mukaan tiedot siirron ehdoista on asetettava vakuutettujen ja etuudensaajien saataville tai heidän edustajiensa saataville hyvissä ajoin ennen siirtoa koskevan hakemuksen jättämistä. Pykälän 2 momentti on kansallista sääntelyä siltä osin kuin siinä täsmennetään menettely, jolla edellä mainitut tiedot on asetettava vakuutettujen ja etuudensaajien saataville. Lisäksi pykälän 3 momentin mukaan edellytetään, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestelyä siirretään, on antanut siirrolle suostumuksensa. Pykälän 1 ja 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 3 kohdan a alakohta ja pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 3 kohdan b alakohta.

125 m §. Jos A-eläkesäätiö tai Ab-eläkesäätiö aikoo siirtää vapaaehtoisen lisäeläke-toiminnan toisessa ETA-valtiossa toimivaan ammatilliseen lisäeläkelaitokseen tai vakuutusyhtiöön, joka toimii direktiivissä tarkoitettuna ammatillisena lisäeläkelaitoksena, se tarvitsee siirtoon vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen ennakolta antaman hyväksynnän. Tämän hyväksynnän se voi antaa saatuaan ensin Finanssivalvonnan arvion siirron edellytyksistä. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan tehtävistä A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun rajat ylittävässä siirrossa. Luvan eläkevastuun rajat ylittävälle siirrolle antaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltainen viranomainen. Finanssivalvonta toimii yhteistyössä edellä mainitun viranomaisen kanssa. Finanssivalvonta saa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen. Finanssivalvonta arvioi, täytyvätkö siirrossa pykälässä säädetyt edellytykset ja toimittaa arvionsa edellä mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle. Finanssivalvonnan tässä pykälässä tarkoitettu arvio ei ole valituskelpoinen hallintopäätös. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 4 kohta siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antaman arvion osalta. Lisäksi pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 8 kohta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 9 kohta.

125 n §. Pykälässä säädetään vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle annettavista tiedoista. Finanssivalvonta ilmoittaa edellä mainitulle viranomaiselle siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn sovellettavat sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamiseen vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavat vaatimukset. Kun vakuutuskanta on siirretty toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn lisäeläkelaitokseen ja kun siirrettävän kannan osalta vakuutettujen ja etuudensaajien sekä rahoittavan yrityksen väliseen suhteeseen sovelletaan muun ETA-valtion kuin laitoksen kotivaltion työ- ja sosiaalioikeutta, kyseessä on rajat ylittävä toiminta. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 12 artiklan 11 kohdan toinen alakohta ja 14 kohta.

125 o §. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan valvontatehtävästä vastaanottavan valtion toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa siirretyn lisäeläkejärjestelmän osalta Suomen sosiaali- ja työoikeutta ja Suomen lain mukaisia tietojen antamista koskevia säännöksiä. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 12 artiklan 14 kohta siltä osin kuin siinä viitataan direktiivin 11 artiklan 10 ja 11 kohtaan.

125 p §. Pykälässä säädetään A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston toimimisesta vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävässä siirrossa siten, että A-eläkesäätiöön tai AB-eläkesäätiön A-osastoon siirretään lisäeläkejärjestelmä toisesta ETA-valtiosta. Niiden työnantajien piiri, jotka voivat vakuuttaa työntekijänsä eläkesäätiössä on eläkesäätiölaissa rajoitettu. Eläkesäätiöön ei rajat ylittävällä siirrolla voida siirtää lisäeläkejärjestelyä, jos siirrettävää vakuutuskantaa rahoittava yritys eli työnantaja ei ole vastaanottavaan eläkesäätiöön kuuluva työnantaja ellei työnantaja siirron yhteydessä liity eläkesäätiöön. Liittyvään työnantajaan sovelletaan, mitä eläkesäätiön perustajasta säädetään eläkesäätiölain 7 ja 115 §:ssä. Sen sijaan siirrettävä vakuutuskanta, joka on suljettu ja johon ei voida enää liittää uusia vakuutettuja, voidaan siirtää ETA-eläkesäätiöön ilman, että siirron yhteydessä myös rahoittava yritys liittyy eläkesäätiöön työnantajaksi. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 12 artiklan 1 kohta, 2 kohta ja 3 kohta. Osittain 2 momentti on kansallista sääntelyä ja se on luonteeltaan informatiivinen säännös.

125 q §. Pykälässä säädetään luvasta, joka A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on haettava Finanssivalvonnalta lisäeläkejärjestelyn vastaanottamiseen rajat ylittävässä siirrossa. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 5 kohta ja lisäksi osittain täytäntöön

direktiivin 12 artiklan 4 kohta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 6 kohta.

125 r §. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön lupahakemusta koskevasta arviosta. Pykälässä säädettyjä seikkoja koskevan arvion perusteella Finanssivalvonta tekee lupahakemusta koskevan hyväksyvän tai hylkäävän päätöksen. Päätös on valituskelpoinen hallintopäätös. Finanssivalvonta toimittaa päätöksensä tiedoksi siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos Finanssivalvonta ei anna 125 q §:ssä tarkoitettua hakemusta koskevaa päätöstä edellä mainitussa kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva A-eläkesäätiö voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut edellä mainittua lupahakemusta koskevan hyväksyvän tai hylkäävän päätöksen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksen antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 7 kohta. Pykälän 2 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 12 artiklan 4 kohta ja direktiivin 12 artiklan 10 ja 11 kohta.

125 s §. Pykälässä säädetään A-eläkesäätiölle ja AB-eläkesäätiölle toimitettavista tiedoista vastaanotettuun lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista. Finanssivalvonta toimittaa edellä mainitut tiedot A-eläkesäätiölle ja AB-eläkesäätiölle saatuaan tiedot siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 11 kohdan toinen ja kolmas alakohta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 14 kohta siltä osin kuin siinä viitataan 11 artiklan 10 kohtaan.

125 t §. Pykälässä säädetään ajankohdasta, jolloin A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö voi ryhtyä hallinnoimaan vastaanotettavaa lisäeläkejärjestelyä. Siirto voi tapahtua, kun Finanssivalvonta on antanut siihen luvan. A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö voi hallinnoida siirrettyä lisäeläkejärjestelyä myös silloin, jos Finanssivalvonta ei anna lupahakemusta koskevaa päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa 125 q §:ssä tarkoitetun lupahakemuksen tekemisestä. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 12 kohta. Pykälän 2 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 9 artiklan 2 kohta.

125 u §. Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden, joka koskee lisäeläkejärjestelyn siirrossa sovellettavaa menettelyä, toimenpiteiden sisältöä tai toimivaltaisen viranomaisen toimimatta jättämistä, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovitteluun, josta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 31 artiklan toisen kohdan c alakohdassa. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 13 kohta.

1.2 Vakuutuskassalaki

1 luku Yleiset säännökset

2 §. Pykälään tehdään lainsäädäntötekniisiä muutoksia. Pykälän 1—3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi ehdotetuista muutoksista johtuvat viittaussäännökset lain soveltamisalasta. Pykälän 2 momentissa luetellaan ne vakuutuskassalain säännökset, joita ei sovelleta sairaus-, hautaus- ja eroavustuskassoihin. Pykälän 3 momentin mukaan ETA-lisäeläkekassaan sovelletaan, mitä muualla tässä laissa säädetään eläkekassan lisäeläke-toiminnasta, jollei 14 a ja 14 b luvusta muuta johdu. Eläkekassa perustetaan joko kassana, joka harjoittaa

lisäeläketoimintaa tai kassana, joka harjoittaa lakisääteisen eläkevakuuttamisen lisäksi myös lisäeläketoimintaa. Perustamisen jälkeen tällainen eläkekassa voidaan lisäksi rekisteröidä vakuutuskassarekisteriin ETA-lisäeläkekassana, jos Finanssivalvonta antaa luvan rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen. Pykälän 3 momentissa täsmennetään ne vakuutuskassalain säännökset, joita ei sovelleta lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkekassaan. Pykälän 4 momentissa säädetään 3 momenttia koskevasta poikkeuksesta, jonka mukaan eläkekassan tosiasiallisesta toiminnasta vastaavien henkilöiden sopivuutta ja luotettavuutta koskevia vaatimuksia sovelletaan myös lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkekassaan, jossa on lisäeläketoimintaa harjoittava osasto ja tällä osastolla on vähintään 100 vakuutettua.

2 a §. Pykälä on uusi. Lisäeläketoimintaa harjoitaviin eläkekassoihin sovellettavat säännökset riippuvat eläkekassan koosta. Pieniä eläkekassoja säännellään kevyemmin, jotta pieniin kassoihin kohdistuva hallinnollinen taakka ei direktiivin täytäntöönpanon vuoksi muodostuisi kohtuuttoman raskaaksi. Pykälän 1 momentissa säädetään pieniä lisäeläketoimintaa harjoitavia eläkekassoja koskevista poikkeuksista. Edellä mainitun momentin mukaan eläkekassoihin, jossa on enemmän kuin 15, mutta vähemmän kuin 100 vakuutettua, ei pääsääntöisesti sovelleta direktiivin täytäntöön panemiseksi annettuja säännöksiä. Pykälän 1 momentilla käytetään direktiivin 5 artiklan ensimmäinen kohdan kansallinen liikkumavara, joka mukaan jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta direktiiviä tai osaa siitä sellaiseen lisäeläkelaitokseen, jossa on alle 100 jäsentä, lukuun ottamatta direktiivin 32—35 artiklaa. Direktiivin mukaan 19 artiklan 1 kohtaa ja 21 artiklan 1 ja 2 kohtaa on kuitenkin sovellettava lisäeläketoimintaan, jossa on vähintään 16 vakuutettua. Direktiivissä jäsen määrittää samoin kuin vakuutuskassalaissa vakuutettu, joka on uusi määritelmä. Edellä mainitut artiklat sääntelevät sijoitusten hoitoa ja varojen säilyttämistä.

Pykälän 2 momentti on kansallista sääntelyä. Momentin mukaan niihin eläkekassoihin, joissa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua ja joihin tämän vuoksi sovelletaan direktiivin täytäntöön panemiseksi annettuja säännöksiä, ei sovelleta niitä jo voimassa olevia vakuutuskassalain säännöksiä, joita jatkossa sovelletaan pieniin eläkekassoihin. Pykälän 3 momentin mukaan sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, tiettyjä säännöksiä ei sovelleta lisäeläketoimintaan, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua. Nämä säännökset koskevat varojen sijoittamista, säilyttämistä ja hoitoa. Edellä mainitulla momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 5 artiklan ensimmäinen kohta.

2 b §. Pykälä on uusi ja siinä säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan vakuutettujen määrään liittyvästä ilmoitusmenettelystä. Koska sovellettavat säännökset riippuvat siitä, onko eläkekassassa alle 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, eläkekassa voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle edellä mainitun lukumäärän alittumisesta. Eläkekassa voi kuitenkin päättää jatkaa toimintaansa edelleen niiden säännösten mukaisesti, joita sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Jos eläkekassa ei tee Finanssivalvonnalle ilmoitusta lisäeläketoiminnassa vakuutettujen määrän vähenemisestä alle sataan, eläkekassa jatkaa toimintaansa edellä mainittujen säännösten mukaisesti. Momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 5 artiklan ensimmäinen kohta.

Pykälän 2 momentin mukaan eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle viipymättä, jos lisäeläketoiminnassa vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään sataan. Pykälän 3 momentin mukaan pienen lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan, jossa on alle 100, mutta enemmän kuin 15 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, on ilmoitettava vakuutettujen määrää koskevasta asiasta Finanssivalvonnalle. Direktiivin 5 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan tiettyjä sijoittamista, varojen hoitoa ja säilyttämistä koskevia säännöksiä on sovellettava eläkekassaan, jossa on vähintään 16 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Finanssivalvonnalla tulee edellä

mainitusta syystä olla ajantasainen tieto vakuutettujen lukumäärästä. Pykälän 5 momentissa säädetään 1—4 momentissa tarkoitetun tiedon merkitsemisestä vakuutuskassarekisteriin sekä Finanssivalvonnan ilmoituksen sisältöä koskevasta määräyksenantovaltuudesta.

3 §. Pykälä uudistetaan lainsäädäntöteknisistä syistä. Pykälän määritelmät vastaavat osin voimassa olevan 3 §:n määritelmiä. Pykälässä määritellään aiempaa sääntelyä vastaavasti eläkekassa, sairauskassa, lisäeläkehoito, toimintapiiri, jäsen, osakas, palveluyritys, kiinteistöyhteisö, velkasitoumus, ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos, ETA-valtio ja biometrinen riski. Lisäksi pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 6 artikla, missä olevia määritelmiä sovelletaan vain vapaaehtoiseen lisäeläkehoitoon. Pykälän 16 kohdassa määriteltiin Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen määritelmään, kohdassa 25 määriteltiin ulkomaiseen ETA-lisäeläkelaitokseen sekä 30 kohdassa määriteltiin konsernin määritelmään on tehty lakiteknisii muutoksia. Pykälän 5—8, 11—14 ja 17—22 kohdat vastaavat direktiivin määritelmiä. Pykälän 34—36 kohdan määritelmät vastaavat kansallista lainsäädäntöä, jolla on täytäntöön pantu direktiivi 2014/65/EU rahoitusvälineiden markkinoista.

Pykälän 7 kohdassa määritellään rahoittava yritys, millä tarkoitetaan työnantajaa tai itsenäistä ammatinharjoittajaa, joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa maksuosuuksia lisäeläkelaitokselle. Rahoittavan yrityksen määritelmällä on osittain päällekkäinen osakkaan määritelmän kanssa. Rahoittavan yrityksen määritelmä liittyy kuitenkin vain lisäeläkehoitoon. Vakuutuskassalla on osakkaita riippumatta siitä, onko kyseessä lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittava eläkekassa, sairauskassa vai lisäeläkehoitoa harjoittava eläkekassa. Pykälän 8 kohdassa määritellään, mitä tarkoitetaan lisäeläke-etuuksilla vapaaehtoisessa lisäeläkehoitossa. Määritelmän mukaan lisäeläke-etuuksilla tarkoitetaan myös eläkkeitä täydentäviä tai eläkkeiden lisäksi maksettavia kuolemaan, työkyvyttömyyteen, sairauteen tai työnteon keskeytymiseen liittyviä etuuksia. Lisäeläke-etuuksilla ei tarkoiteta työeläkejärjestelmän niin sanottua rekisteröityä lisäeläketurvaa. Pykälän 11 kohdassa määritellään vakuutettu. Vakuutetulla tarkoitetaan henkilöä, joka on nykyisen tai aiemman ammatillisen toimintansa nojalla oikeutettu lisäeläke-etuuksiin eli myös vapaakirjan saanutta henkilöä. Vakuutetulla ei kuitenkaan tarkoiteta sellaista vapaakirjan saanutta henkilöä, jonka vapaakirja ei nyt eikä tulevaisuudessa oikeuta lisäeläkkeeseen. Etuudensaaja ei voi olla vakuutettu. Vakuutetun määritelmä on osittain päällekkäinen vakuutuskassan jäsenen määritelmän kanssa. Jäsenen määritelmä liittyy kuitenkin lisäeläkehoitoon lisäksi myös lakisääteiseen eläkevakuuttamiseen sekä sairauskassahoitoon. Pykälän 15 kohdassa määritellään ETA-lisäeläkekassa, jolla tarkoitetaan sellaista lisäeläkehoitoa harjoittavaa eläkekassaa, jonka hallinnoimaan lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan muun ETA-valtion kuin Suomen sosiaali- ja työlainsäädäntöä ja tietojen antamista vakuutetuille ja etuudensaajille koskevaa lainsäädäntöä. ETA-eläkekassa voi hallinnoida tällaista lisäeläkejärjestelyä joko 14 a luvussa tarkoitetun rajat ylittävän menettelyn tai 14 b luvussa tarkoitetun rajat ylittävän siirron johdosta. Pykälän 31 kohdassa määritellään vastuuvelan bruttomäärä. Määritelmään on tehty lakisääteisen eläkevakuuttamisen osalta lainsäädäntötekniinen muutos.

8 b §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdat. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 5 a §:ään ehdotettua säännöstä.

8 c §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön 19 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdat. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 5 b §:ään ehdotettua säännöstä.

9 a §. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 7 artiklan kolmannen kohdan edellyttämä periaate ottaa huomioon lisäeläkekassan toiminnassa riskien ja etujen oikeudenmukainen jakautuminen sukupolvien välillä. Pykälä korostaa lisäeläkejärjestelyjen kestävyttä pitkällä aikavälillä. Pykälä vastaa eläkesäätiölakiin ehdotettavaa 6 a §:ää.

2 luku **Vakuutuskassan perustaminen**

10 §. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 10 §:n 1 momenttia. Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 10 §:n 2 momenttia. Pykälään on ehdotettu lisättäväksi uusi 2 momentti, jolla pannaan täytäntöön direktiivin 9 artiklan 1 kohta. Direktiivissä edellytetään lisäeläkelaitoksen rekisteröintiä laitoksen keskushallinnon sijaintipaikkakunnan perusteella. Keskushallinnolla tarkoitetaan paikkaa, jossa laitoksen keskeiset strategiset päätökset tehdään. Direktiivin vaatimusten täyttämiseksi Suomessa rekisteröidyn eläkekassan keskushallinnon on sijaittava Suomessa, jos eläkekassa harjoittaa vapaaehtoista lisäeläke-toimintaa. Keskushallinto voi sijaita eri kunnassa kuin, missä on laitoksen kotipaikka. Kotipaikaksi voidaan rekisteröidä Suomen kunta, josta käsin toimintaa ei tosiasiallisesti johdeta.

12 §. Pykälän 1 momentin 2 kohta muutetaan direktiivin 9 artiklan 1 kohdan täytäntöön panemiseksi lisäämällä kohtaan edellytys siitä, että vakuutuskassan säännöissä on määrättävä Suomen kunta, jossa lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkekassan keskushallinto sijaitsee, jos keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa. Keskushallinnolla tarkoitetaan paikkaa, jossa eläkekassan keskeiset strategiset päätökset tehdään.

18 §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa 18 §:ää. Pykälän 1 momenttiin lisätään lause, jossa todetaan nimenomaisesti vakuutuskassan olevan erillinen oikeushenkilö. Vakuutuskassa on siis perustajistaan ja osakkaistaan erillinen oikeushenkilö, joka vastaa sitoumuksistaan. Momentti vastaa nykyistä oikeustilaa. Kyseessä on lainsäädäntötekniinen muutos, jolla pannaan täytäntöön direktiivin 8 artikla.

27 §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa vakuutuskassalain 27 §:ää. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti vastaavalla tavalla kuin eläkesäätiölain 19 §:ään.

6 a luku **Lisäeläkkeitä myöntävän eläkekassan hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito**

77 a §. Pykälä on uusi ja siinä ehdotetaan säädettäväksi uuden 6 a luvun soveltamisalasta. Pykälän mukaan tämän luvun säännöksiä sovelletaan eläkekassan lisäeläke-toimintaan.

77 b §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 21 artiklan 1 ja 2 kohdat. Pykälässä säädettäisiin yleisistä eläkekassan hallintotapaa ja sen käytännön järjestämistä koskevista vaatimuksista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 b §:ään ehdotettua säännöstä.

77 c §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 21 artiklan 3—5 kohdat. Pykälässä säädettäisiin 77 b §:n ohella yleisistä eläkekassan hallintotapaa ja sen käytännön järjestämistä koskevista vaatimuksista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 c §:ään ehdotettua säännöstä.

77 d §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 22 artiklan 1 kohta keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden osalta. Pykälässä säädettäisiin eläkekassan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sopivuutta ja luotettavuutta koskevista vaatimuksista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 d §:ään ehdotettua säännöstä.

77 e §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 22 artiklan 1 kohta eläkesäätiön toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden osalta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 21 artiklan 2 kohta. Finanssivalvonnan on pystyttävä arvioimaan, täyttävätkö eläkekassan hallituksen jäsenet, varajäsenet ja

toimitusjohtaja 1 momentissa säädetyt vaatimukset. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 e §:ään ehdotettua säännöstä.

77 f §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 22 artiklan 3—6 kohdat. Pykälässä säädetään niistä asiakirjoista, joiden avulla muun ETA-valtion kuin Suomen kansalainen voi osoittaa hyvämaineisuutensa ja sopivuutensa. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 f §:ään ehdotettua säännöstä.

77 g §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 23 artikla. Pykälässä säädetäisiin eläkekassan palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskevista vaatimuksista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 g §:ään ehdotettua säännöstä.

77 h §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 24 artiklan 1—3 kohdat. Pykälässä säädetäisiin eläkekassan keskeisiä toimintoja koskevista yleisistä vaatimuksista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 h §:ään ehdotettua säännöstä.

77 i §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 24 artiklan 4—6 kohdat. Pykälässä säädetäisiin eläkekassan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden ilmoitusvelvollisuudesta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 i §:ään ehdotettua säännöstä.

77 j §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 25 artikla. Pykälässä säädetäisiin eläkekassan riskienhallintatoiminnosta, joka on yksi direktiivin mukaisista keskeisistä toiminnoista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 j §:ään ehdotettua säännöstä.

77 k §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 26 artikla. Pykälässä säädetäisiin eläkekassan sisäisen tarkastuksen toiminnosta, joka on yksi direktiivin mukaisista keskeisistä toiminnoista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 k §:ään ehdotettua säännöstä.

77 l §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 27 artikla. Pykälässä säädetäisiin aktuaaritoiminnosta, joka on yksi direktiivin mukaisista keskeisistä toiminnoista, ja tietyssä tilanteessa aktuaaritoiminnolle asetettavista vaatimuksista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 l §:ään ehdotettua säännöstä.

77 m §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 28 artikla. Pykälässä säädetäisiin eläkekassan riskienarvioinnista, joka tehtäisi osana riskienhallintajärjestelmää. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 m §:ään ehdotettua säännöstä.

77 n §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 29 artikla. Pykälässä säädetäisiin eläkekassalta vaadittavista vuositilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, joiden avulla eläkekassan hallitus pystyy valvomaan eläkekassan rahoitustasapainoa ja arvioimaan, pystyykö eläkekassa selviytymään velvoitteistaan. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 n §:ään ehdotettua säännöstä.

77 o §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 30 artikla sekä 19 artiklan 2 kohta. Pykälässä säädetäisiin eläkekassalta vaadittavasta sijoituspolitiikan periaatteita koskevasta selvityksestä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 o §:ään ehdotettua säännöstä.

77 p §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 31 artiklan 1—5 kohdat. Pykälällä sallittaisiin direktiivin mahdollistamalla tavalla eläkekassan toiminnan ulkoistaminen ja säädetäisiin sille asetetuista edellytyksistä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 p §:ään ehdotettua säännöstä.

77 q §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 31 artiklan 6—7 kohdat. Pykälässä säädettäisiin Finanssivalvonnalle ulkoistamisesta tehtävistä ilmoituksista ja ulkoistetuista toiminnoista saatavista tiedoista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 q §:ään ehdotettua säännöstä.

77 r §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 32 artikla. Pykälässä säädettäisiin eläkekassan oikeudesta käyttää omaisuutensa hoitajina Euroopan talousalueelle sijoittuneita omaisuudenhoitajia. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 r §:ään ehdotettua säännöstä.

77 s §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 33 artiklan 1—3 ja 5 kohdat. Pykälässä säädettäisiin eläkekassan velvollisuudesta käyttää varojen säilyttämiseen ja valvontatehtäviin Euroopan talousalueelle sijoittautuneita säilytysyhteisöjä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 s §:ään ehdotettua säännöstä.

77 t §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 33 artiklan 6 ja 7 kohdat. Pykälässä säädettäisiin eläkekassan ja säilytysyhteisön varojen säilyttämisessä ja valvonnassa noudatettavista periaatteista. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 t §:ään ehdotettua säännöstä.

77 u §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 34 artiklan 1—4 kohdat. Pykälässä säädettäisiin varojen säilyttämisestä ja säilytysyhteisön vastuusta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 u §:ään ehdotettua säännöstä.

77 v §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 35 artiklan 1 ja 2 kohdat. Pykälässä säädettäisiin valvontatehtävää varten nimetyn säilytysyhteisön tehtävistä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 42 v §:ään ehdotettua säännöstä.

7 luku **Vakuutusmaksut, vastuuvelka ja vakavaraisuuspääoma**

81 a §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevan vakuutuskassalain 81 a §:n 1 ja 4 momenttia. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 13 artiklan 1 ja 3 kohdat sekä 13 artiklan 4 kohdan d alakohta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 13 artiklan 5 kohta. Pykälän 1 momenttiin lisätään direktiivin täytäntöön panemiseksi nykyistä käytäntöä ja oikeustilaa vastaava yleinen periaate siitä, että eläkekassan on muodostettava myöntämiänsä lisäeläkejärjestelyitä vastaava vastuuvelka. Eläkekassan vakuutusmatemaatikko muodostaa vakuutus teknisen vastuuvelan vuosittain sen merkitsemiseksi eläkekassan tilinpäätökseen. Eläkekassalla tulee olla vakuutusmatemaatikko, mutta tämän ei tarvitse olla eläkekassan palveluksessa. Riittävää on, että eläkekassalle vakuutusmatemaattisia palveluja tarjoavalla taholla on vakuutusmatemaatikko vakuutusmatemaattisten laskelmien ja selvitysten laatimiseksi eläkekassaa varten.

81 b §. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa vakuutuskassalain 81 a §:n 2 momenttia ja pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevan vakuutuskassalain 81 a §:n 3 momenttia. Pykälän 3 ja 4 momentti ovat uusia. Pykälän 3 momentissa luetellaan katevajauksen kattamiseksi tehtävässä suunnitelmassa huomioon otettavat seikat. Suunnitelmassa on huomioitava eläkekassan lisäeläketoiminnan vastuiden ja varojen vastaavuus, riskit, maksuvalmius, vakuutettujen ikärakenne, mahdolliset perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä osittain rahastoitujen tai rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttuminen täysin rahastoiduiksi. Jos lisäeläkejärjestely ei ole täysin rahastoitu, järjestely voi rahastoimattomalta

osaltaan perustua jakojärjestelmään, jossa eläkkeet rahoitetaan osittain kunkin vuoden vakuutusmaksuilla. Suomessa ei tällaisia lisäeläkejärjestelyjä käytännössä ole. Pykälän 4 momentti koskee tilannetta, jossa yksittäinen lisäeläkejärjestely halutaan purkaa, vaikka siihen liittyviä vastuita ei ole täysin katettu. Momentin mukaan lisäeläkejärjestelyn purkaminen 1 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa edellyttää suunnitelmaa lisäeläkejärjestelyn siirtämisestä. Momenttia sovelletaan sen lisäksi, mitä 12 luvussa säädetään vakuutustoiminnan luovuttamisesta. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 14 artiklan 2 kohta.

82 a §. Pykälässä säädetään lisäeläketoinnin osalta eläkekassan vastuuvelan laskennassa käytettävästä korosta ja Finanssivalvonnan määräamästä enimmäiskorosta. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 44 a §:ää.

83 §. Muutetaan pykälän 1 ja 2 momentti sekä lisätään pykälään uusi 8 ja 11 momentti. Pykälän 1 momenttiin tehdään lainsäädäntötekniinen muutos viittauspykälään. Pykälän 2 momentissa säädetään vastuuvelan katteena olevien varojen monipuolisuudesta, hajauttamisesta, varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta. Pykälän 2 momentti vastaa eläkesäätiölain 46 §:n 2 momenttia. Pykälän 8 momentissa säädetään johdannaisten käyttämisestä eläkekassan lisäeläketoinnissa ja 11 momentissa Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudesta johdannaisten käyttöön liittyen. Pykälän 8 ja 11 momentti vastaavat eläkesäätiölain 46 b §:ää.

83 g §. Tehdään pykälään lainsäädäntötekniinen muutos lisäämällä säännöksiin, joiden osalta OECD-valtio rinnastetaan sijoituksia tehdessä ETA-valtioon, uusi 83 §:n 8 ja 11 momentti sekä 83 m §:ä.

83 h §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa vakuutuskassalain 83 h §:ää. Pykälän 1 momentin 6 kohtaan on lisätty direktiivin 19 artiklan 6 kohdan d alakohdan täytäntöön panemiseksi uudempia Euroopan investointipankin liikkeelle laskemia tai takaamia sijoituskohteita. Pykälä vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 47 b §:ää.

83 i §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa vakuutuskassalain 83 i §:ää. Pykälässä säädettyihin velkasitoumuksiin saa kuitenkin sijoittaa enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista, kun tällä hetkellä sijoittaa voi enintään 50 prosenttia. Pykälä vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 47 c §:ää.

83 j §. Pykälä vastaa pääosin voimassa olevaa vakuutuskassalain 83 j §:ää. Ehdotetun pykälän mukaan osakkeisiin, sijoitusrahasto-osuuksiin ja tiettyihin vastaaviin sijoituskohteisiin voi sijoittaa 70 prosenttia vastuuvelan katteena olevista varoista, kun voimassa olevassa laissa yläraja on 50 prosenttia. Vaikka vakuutuskassalaissa osakkeisiin sijoittamisen ylärajaa nostetaan, eläkekassan on sijoituksia tehdessään otettava huomioon myös vakuutuskassalain 83 §:n 2 momentin yleisperiaatteet muun muassa varojen varmuudesta ja hajauttamisesta. Pykälä vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 47 d §:ää.

83 m §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 19 artiklan 6 kohdan c alakohta. Pykälän mukaan eläkekassa voi sijoittaa enintään 10 prosenttia vastuuvelan katteena olevista varoista sellaisiin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti ja joilla ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 47 p §:ää.

83 s §. Pykälässä säädetään direktiivin mukaista lisäeläketointia harjoittavan eläkekassan omien varojen määrästä niissä tapauksissa, joissa eläkekassa vastaa biometrisestä riskistä tai

sijoitustoiminnan tuoton tai etuuskien tason takaamisesta. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 16 artikla. Pykälän 3 momentissa esitetään 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luettavat erät. Momentin 1 kohtaa täsmennetään niin, että siitä käy selkeästi ilmi, että kyse on maksetusta takuupääomasta. Momentin 2 kohtaa muutetaan vastaamaan eläkekassan tilinpäätöksessä käytettäviä termejä. Direktiivin 16 artiklan 4 kohdan mukaan arvostuserot voidaan lukea osaksi oma varoja vain Finanssivalvonnan suostumuksella. Vakuutuslaskalain tällä on täytäntöön pantu niin, että pykälän 5 kohdan mukaan arvostuserot voidaan lukea osaksi vakavaraisuuspääomaa ilman valvontaviranomaisen suostumusta, mutta valvojalla on oikeus erityisestä syystä kieltää kyseisen erän käyttämisen osana vakavaraisuuspääomaa 5 momentin mukaisesti. Kohtaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että se vastaisi direktiiviä. Samalla nykyinen 5 momentti kumotaan. Uuden 6 kohdan mukaan eläkekassan omiin varoihin voidaan lukea eläkekassan hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella ja kun 25 prosenttia pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä on maksettu, puolet maksamatta olevasta pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä. Tätä erää saa uuden 5 momentin mukaan kuitenkin lukea omiin varoihin enintään puolet omien varojen määrästä tai omien varojen vähimmäismäärästä, sen mukaan kumpi on alhaisempi. Kohdalla pannaan täytäntöön direktiivin 16 artiklan 4 kohdan c alakohta.

83 v §. Pykälässä säädetään omien varojen vähimmäismäärän laskemisesta henkivakuutusluokkaan 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osalta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi kaksi uutta momenttia. Uudessa 4 momentissa säädettäisiin 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettavan osuuden laskemisesta henkivakuutusluokkaan 6 kuuluvien vakuutusten osalta ja 5 momentissa henkivakuutusluokkaan 5 kuuluvien vakuutusten osalta. Lisättävillä momenteilla pannaan täytäntöön direktiivin 17 artiklan 4 ja 5 kohdat. Näitä kohtia ei ole aikaisemmin ole pantu täytäntöön, koska eläkekassat eivät ole harjoittaneet vakuutusluokkiin 5 ja 6 luettavaa toimintaa.

83 w §. Pykälässä säädetään omien varojen vähimmäismäärän laskennasta henkivakuutusluokkaan 3 kuuluvien vakuutusten osalta. Direktiivissä asiasta säädetään 17 artiklan 6 kohdassa. Direktiivin mukaan jälleenvakuutus ei saa ottaa huomioon alentavana tekijänä omien varojen vähimmäismäärävaatimusta laskettaessa. Tämän takia pykälän 2, 3 ja 4 momenttia muutetaan niin, että jälleenvakuutuksen perusteella laskettavaa suhdelukua ei enää käytetä.

83 x §. Pykälä vastaa voimassa olevaa vakuutuslaskalain 83 y §:ää. Pykälien 83 x ja 83 y paikkaa vaihdetaan, koska uuteen 83 x §:ään lisätään viittauksia uuteen 83 y §:ään. 83 x §:ssä säädetään vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osalta omien varojen vähimmäismäärän laskennasta. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 18 artikla. Artiklan 3 kohdan viimeisen alakohdan ja 4 kohdan viimeisen alakohdan mukaan jälleenvakuutus voidaan ottaa huomioon omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa vähimmäismäärää alentavana tekijänä. Tämän takia pykälän 2 ja 4 momenttiin tehdään lisäys, että saatu tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 83 y §:ssä.

83 y §. Pykälä vastaa voimassa olevaa vakuutuslaskalain 83 x §:ää. Tässä pykälässä säädetään omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa käytettävistä suhdeluvuista, joiden avulla jälleenvakuutus otetaan huomioon vaatimuksia alentavana tekijänä. Pykälän 1 ja 2 momentista poistetaan viittaus 83 w §:ään, koska 83 w §:ssä säädettyssä henkivakuutusluokkaan 3 kuuluvien vakuutusten osalta omien varojen vähimmäismäärään luettavaa osuutta laskettaessa ei jälleenvakuutusta enää oteta huomioon. Pykälän 1 momenttiin lisätään viittaus 83 v §:n 4 momenttiin, koska kyseisessä uudessa momentissa säädettyssä henkivakuutusluokkaan 6 kuuluvien vakuutusten osalta omien varojen vähimmäismäärään luettavaa osuutta laskettaessa jälleenvakuutus otetaan huomioon.

Pykälään 3 momentti poistetaan, koska se ei perustu direktiiviin. Pykälään lisätään uusi 3 momentti. Siinä säädetään jälleenvakuutuksen ottamisesta huomioon vahinkovakuutusluokkaan 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osalta omien varojen vähimmäismäärään luettavaa osuutta laskettaessa pykälän 83 x mukaisesti. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 17 artiklan 4 ja 6 kohdat sekä 18 artiklan 3 ja 4 kohdat.

8 luku **Tiedonantosäännökset, vakuutuskassan vastuun rajoittaminen ja etuuden maksaminen**

84 a §. Pykälää sovelletaan lisäeläketoimintaa harjoittavaan eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua. Pykälän 1 ja 2 momenttiin tehdään lakitekkinen muutos 8 luvussa käytetyn terminologian yhdenmukaistamiseksi. Edellä mainituissa momenteissa ilmaisut jäsen ja vapaakirjan saanut henkilö korvataan ilmaisulla vakuutettu.

84 b §. Pykälää sovelletaan lisäeläketoimintaa harjoittavaan eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua. Pykälän 1 momenttiin tehdään muutos korvaamalla voimassa olevan lain 1 momentissa vakuutetuille pyynnöstä annettava vuosikertomus toimintakertomuksella. Lisäksi pykälään tehdään lakitekkinen muutos korvaamalla voimassa olevan vakuutuskassalain ilmaisu jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille ilmaisulla vakuutetuille. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 49 b §:ää.

84 c §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 36 artiklan 2 kohta ja 37 artiklan 4 kohta. Pykälässä annettaville tiedoille asetetut vaatimukset tulee täyttää kaikkien vakuutuskassalain 84 c—84 g §:n mukaan annettavien tietojen osalta. Pykälä vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 49 c §:ää.

84 d §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 37 artiklan 1 ja 3 kohdat. Direktiivin 37 artiklan 4 kohdan mukainen säännös sisältyy 84 c §:n 1 momentin f-kohtaan. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 49 d §:n 1 momenttiin ehdotettua säännöstä. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 37 artiklan 2 kohta. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 d §:n 2 momenttiin ehdotettua säännöstä. Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 37 artiklan 3 kohta. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 d §:n 3 momenttiin ehdotettua säännöstä.

84 e §. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 44 artikla. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 e §:n 1 momenttiin ehdotettua säännöstä. Pykälään ehdotettu 2 momentti vastaa voimassa olevan 84 b §:n 3 momenttia. Säännös on direktiivin 36 artiklan 3 kohdan sallimaa lisäsääntelyä, joka on tarpeen toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden oikeuksien suojaamiseksi liikkeen luovutustilanteessa. Momentin mukaan liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneista etuuksista, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeenluovutustilanteessa.

84 f §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 38 artikla. Ehdotetussa 1 momentissa säädetään lisäeläke-etuusotteeseen liittyvistä direktiivin 38 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisista yleisistä säännöksistä. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 f §:n 1 momenttiin ehdotettua säännöstä. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 38 artiklan 2 ja 4 kohdat sekä 39 artikla. Ehdotetussa 2 momentissa säädetään vakuutetuille annettavan lisäeläkkeen eläke-etuusotteen sisällöstä. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 f §:n 2 momenttiin ehdotettua säännöstä. Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 40 artikla. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 f §:n 3 momenttiin ehdotettua säännöstä. Pykälän 4

momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 38 artiklan 5 kohta. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 f §:n 4 momenttiin ehdotettua säännöstä.

84 g §. Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön direktiivin 41 artikla. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön 41 artiklan 1 ja 3 kohdat. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 g §:n 1 momenttiin ehdotettua säännöstä. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 41 artiklan 2 kohta. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 g §:n 2 momenttiin ehdotettua säännöstä.

84 h §. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 42 artikla. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 h §:n 1 momenttiin ehdotettua säännöstä. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 43 artikla. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 49 h §:n 2 momenttiin ehdotettua säännöstä. Lisäeläke-etuuksien vähentäminen edellyttää eläkekassan sääntöjen muuttamista, kun etuuksista määrätään säännöissä. Sääntöjen muuttamisesta päättää kassankokouksessa. Eläkekassan lisäeläkkeiden vähentämisessä noudatettavasta päätöksentekomenettelystä säädetään vakuutuskassalain kassankokousta koskevassa 4 luvussa.

9 luku **Vakuutuskassojen valvonta**

101 §. Pykälään tehdään lainsäädäntötekniisiä muutoksia. Pykälän 1 momentissa mainittu Vakuutusvalvontavirasto korvataan Finanssivalvonnalla. Pykälän voimassa oleva 2 momentti kumotaan, koska sitä vastaa uusi 101 g §:n 1 momentti. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi eläkesäätiölain 69 §:ää vastaavalla tavalla.

9 a luku **Eläkekassojen lisäeläketoininnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta**

101 a §. Pykälän mukaan tätä lukua sovelletaan vain eläkekassojen lisäeläketoininnan valvontaan. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta valvoo, että eläkekassa täyttää sille vakuutuskassalaissa säädetyt toiminnan edellytykset. Pykälän 3 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 46 artikla. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 69 a §:ää.

101 b §. Pykälän mukaan eläkekassojen lisäeläketoininnan valvonnan tavoitteena on vakuutettujen etujen suojeleminen sekä eläkekassojen vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 69 b §:ää.

101 c §. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan tulee valvonnassaan ottaa huomioon eläkekassojen toimintaolosuhteet ja ulkoistettuja toimintoja eläkekassalle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnalla tulee olla stressitestejä ja muita seurantavälineitä. Finanssivalvonnan tulee vahvistaa valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus sekä julkistaa kuvaus valvontamenettelyn vaiheista ja yleisistä periaatteista. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 69 c §:ää.

101 d §. Pykälän mukaan eläkekassan ja sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja sille keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 69 d §:ää.

101 e §. Pykälän mukaan Finanssivalvonta valvoo, että eläkekassan ulkoistetuissa toiminnoissa noudatetaan tämän lain 77 p §:n mukaisia periaatteita. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 69 e §:ää.

101 f §. Pykälän mukaan Finanssivalvonta määrää rikemaksun tiettyjen pykälässä yksilöityjen tämän lain säännösten rikkomisesta. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 69 f §:ää.

101 g §. Pykälän 1 momenttiin tehdään lainsäätöteknisiä muutoksia. Pykälän 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää Suomessa toimivan omaisuudenhoidajan ja säilytisyhteisön hallussa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttö tai rajoittaa sitä. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 69 g §:ää.

101 h §. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan on annettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eli EIOPA:lle tiedoksi päätökset, joilla kielletään tai rajoitetaan eläkekassan lisäeläke-toimintaa. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 69 h §:ää.

101 i §. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta, kun edellä mainittu laitos harjoittaa toimintaa, jossa Suomi on vastaanottava valtio. Pykälän 2 momentin mukaan, jos eläkekassa harjoittaa sellaista rajat ylittävää toimintaa, jossa vastaanottava valtio on muu ETA-valtio kuin Suomi, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden valvonta kuuluu vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ne vakuutuskassalain säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työoikeutta. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 69 i §:ää.

14 a luku **Rajat ylittävä toiminta**

157 a §. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 11 artiklan 1 kohta. Vakuutuskassalakiin on otettu uusi määritelmä rajat ylittävästä lisäeläke-toiminnasta. Rajat ylittävällä lisäeläke-toiminnalla tarkoitetaan toimintaan, jossa eläkekassa hoitaa lisäeläkejärjestelyä, johon ei sovelleta Suomen sosiaali- ja työoikeutta. ETA-lisäeläkekassan toimintaan sovelletaan 14 a luvun lisäksi, mitä muualla vakuutuskassalaissa lisäeläke-toimintaa harjoittavista eläkekassoista säädetään, ellei 14 a luvussa toisin säädetä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että ETA-lisäeläkekassassa voidaan vakuuttaa vain henkilöitä, jotka kuuluvat ETA-lisäeläkekassan toimintapiiriin. Työnantajan, joka vakuuttaa työntekijöitään ETA-lisäeläkekassassa, on suoritettava ETA-lisäeläkekassalle vakuutusmaksuja, kuten vakuutuskassalaissa säädetään, riippumatta siitä, missä ETA-valtiossa työnantaja sijaitsee. Pykälän 2 momentilla pannaan asiallisesti osittain täytäntöön direktiivin 3 artikla, jonka mukaan lisäeläkelaitokset, jotka hoitavat myös pakollisia eläkejärjestelmiä, kuuluvat direktiivin soveltamisalaan ei-pakollista, ammatillisia lisäeläkkeitä koskevan toiminnan osalta. Eläkekassa, joka harjoittaa sekä vapaaehtoista lisäeläke-toimintaa että lakisääteistä eläke-toimintaa, on siten muutettavissa hakemuksesta ETA-lisäeläkesäätiöksi, mutta lakisääteistä eläke-toimintaa harjoittava osasto ei voi harjoittaa rajat ylittävää toimintaa. Ehdotus vastaa eläkesäätiölain 125 a §:ää.

157 b §. ETA-lisäeläkekassan on haettava Finanssivalvonnalta lupa rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen. Lupahakemuksessa on ilmoitettava vastaanottava valtio, rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka sekä hallinnoitavan lisäeläkejärjestelmän pääpiirteet. Pykälän 1 ja 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 11 artiklan 2 ja 3 kohdat. ETA-lisäeläkekassan on haettava lupaa kunkin rajat ylittävän lisäeläkejärjestelyn osalta. Finanssivalvonta arvioi ETA-lisäeläkekassan kykyä hallinnoida jokaista lisäeläkejärjestelmää, jota lupahakemus koskee. Pykälän 3 momentti on kansallista sääntelyä ja vastaa voimassa olevaa 14 a luvun 157 b §:n 3 momenttia.

157 c §. Finanssivalvonta arvioi, onko ETA-lisäeläkekassalla edellytykset, sen rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, jota lupahakemus koskee. Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkelaitoksen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila ja johtajien maine sekä pätevyys ovat yhteensopivia sen rajat ylittävän toiminnan kanssa, jota lupahakemus koskee. Pykälä vastaa eläkesäätiölain 125 c §:ää.

157 d §. Ennen kuin ETA-lisäeläkekassa ryhtyy harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa, sen on saatava Finanssivalvonnalta tieto niistä sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joita lupahakemuksen kohteena olevaan lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 11 artiklan 6—9 kohdat. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan tehtävästä toimittaa rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen lupaa hakevalle ETA-lisäeläkekassalle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tiedot sekä tieto näiden tietojen merkittävistä muutoksista. Pykälän 1 ja 2 momentin mukaan rajat ylittävässä toiminnassa on noudatettava vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevia vaatimuksia, jotka vastaanottava valtio on asettanut rajat ylittävälle toiminnalle. Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, milloin ETA-lisäeläkekassa voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa. Rajat ylittävän toiminnan voi aloittaa, kun ETA-lisäeläkekassa on saanut Finanssivalvonnalta toiminnan harjoittamiseksi tarpeelliset tiedot sovellettavasta työ- ja sosiaalilainsäädännöstä sekä tietojen toimittamista koskevista säännöksistä. Jos edellä mainittuja tietoja ei anneta säännöksen mukaisessa määräajassa, ETA-lisäeläkekassa voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa. Edellytyksenä on kuitenkin tässäkin tapauksessa, että vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä sekä tietojen toimittamista koskevia säännöksiä noudatetaan. Säännöksessä tarkoitettu kuuden viikon määräaika alkaa siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisella on saanut 157 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot. Finanssivalvonnan on toimitettava nämä edellä mainitut tiedot vastaanottavan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa tietojen vastaanottamisesta. Näin lupamenettely voi kestää yhteensä enintään neljä kuukautta ja kaksi viikkoa.

157 e §. Vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisella valvoo, että rajat ylittävässä toiminnassa noudatetaan vastaanottavan valtion työ- ja sosiaalilainsäädäntöä ja tietojen toimittamiselle rajat ylittävässä toiminnassa asetettavia vaatimuksia. Jos edellä mainittu viranomaisella havaitsee rikkomuksia, sen on ilmoitettava niistä Finanssivalvonnalle, jonka tulee yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhtyä tarpeellisiin valvontatoimiin rikkomuksen lopettamiseksi. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 11 artiklan 10 kohta.

157 f §. ETA-lisäeläkekassan, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava vastuuvélka täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Jos rajat ylittävää toimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuvélka ei ole täysin katettu kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta, Finanssivalvonnan on vaadittava ETA-lisäeläkekassaa heti kattamaan vastuun täysimääräisesti. Pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 14 artiklan 3 kohta.

157 g §. Pykälässä säädetään lisäeläketointaa harjoittavan eläkekassan, joka harjoittaa myös rajat ylittävää toimintaa, merkitsemisestä vakuutuskassarekisteriin ETA-lisäeläkekassana. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonta merkitsee rajat ylittävää toimintaa harjoittavan eläkekassan vakuutuskassarekisteriin myös ETA-lisäeläkekassana. Jos eläkekassa lopettaa rajat ylittävän toiminnan, eläkekassa on poistettava rekisteristä ETA-eläkekassana. Eläkekassa säilyy kuitenkin edelleen vakuutuskassarekisterissä lisäeläketointaa harjoittavana eläkekassana. Pykälän 2 momentin mukaan Finanssivalvonta merkitsee

vakuutuskassarekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkekassa toimii. Pykälän 1 momentti on kansallista sääntelyä ja se vastaa voimassa olevaa 14 a luvun 157 d §:n 3 momenttia. Pykälän 2 momentin mukaan rekisteriin merkittäisiin rajat ylittävissä toiminnassa ne ETA-valtiot, joissa eläkekassa toimii. Rajat ylittävissä toiminnassa tällä tarkoitetaan niitä vastaanottavia valtioita, joiden työ- ja sosiaalilainsäädäntöä ja tietojen antamista koskevia säännöksiä sovelletaan eläkekassan hallinnoimiin lisäeläkejärjestelyihin. Pykälän 2 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 9 artiklan 2 kohta. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa mainitut rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle. Pykälän 3 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 9 artiklan 3 kohta.

157 h §. Pykälässä on informatiivinen säännös siitä, että ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen oikeudesta tarjota lisäeläketoimintaa Suomeen säädetään eläkesäätölaissa.

14 b luku **Rajat ylittävät siirrot**

157 i §. Pykälässä säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan oikeudesta siirtää vastuuelka tai sen osa toisessa ETA-valtiossa toimivaan vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen. Tätä lukua sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Tätä lukua sovelletaan myös eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua ja joka on ilmoittanut Finanssivalvonnalle toimivansa niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Edellä mainitun eläkekassan osalta tätä lukua sovelletaan ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lähtien.

Lisäksi tätä lukua sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, jos lisäeläkejärjestelyn siirto ei johda rajat ylittävään toimintaan. Rajat ylittävällä toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa rahoittavan yrityksen eli työnantajan ja vakuutettujen sekä etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun ETA-valtion kuin eläkelaitoksen kotivaltion sosiaali- ja työoikeutta. Esimerkiksi edellä mainittu eläkekassa, jonka lisäeläketoiminnassa vakuutettujen ja eläkekassassa vakuuttavan työnantajan väliseen suhteeseen sovelletaan Suomen sosiaali- ja työoikeutta, ei voi siirtää lisäeläkejärjestelyä toisessa ETA-valtiossa hyväksytyyn tai rekisteröityyn lisäeläkelaitokseen. Vastaavasti eläkekassa, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua ja joka ei ole ilmoittanut toimivansa niiden tämän lain säännösten mukaan, joita sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, voi toimia rajat ylittävissä siirroissa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena vain silloin, kun siirrettävän lisäeläkejärjestelyn vakuutettujen ja rahoittavan yrityksen väliseen suhteeseen sovelletaan Suomen sosiaali- ja työoikeutta.

Siirtävä eläkekassa vastaa siirron kustannuksista. Lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta vakuutuskassalain 12 lukua. Myös eläkekassan lisäeläketoimintaa harjoittavan osaston vastuuelka tai sen osa voidaan siirtää vastaavasti kuin vain lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuelka. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 1 kohta ja 2 momentilla direktiivin 12 artiklan 2 kohta. Pykälän 3 momentti on kansallista sääntelyä, jonka mukaan vakuutuskannan luovutusta koskevaa 12 lukua ei sovelleta rajat ylittäviin siirtoihin.

157 j §. Pykälässä säädetään direktiivin edellyttämästä vakuutettujen enemmistön suostumuksesta vastuuelan siirtoon. Vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltainen viranomainen arvioi siirtoa koskevan lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä,

onko edellä mainittu suostumus annettu. Tämän lisäksi siirron toteuttaminen edellyttää eläkekassan hallituksen päätöstä.

Direktiivin mukaan vakuutettujen enemmistö määrittää kansallisen oikeuden mukaan. Pykälän 1 momentti on siltä osin kansallista sääntelyä kuin siinä säädetään menettelystä, jossa eläkekassan hallituksen ne jäsenet, jotka edustavat toimintapiiriin kuuluvia henkilöitä, edustavat vakuutettuja päätettäessä vastuuvelan siirrosta. Kansallisesti säädetään myös menettelystä, jolla päätettäessä lisäeläkejärjestelyn siirrosta toiseen ETA-valtioon etuudensaajat muodostavat kantansa, jos etuudensaajat eivät kuulu eläkesäätiön toimintapiiriin. Lisäeläkejärjestelyn siirron yhtenä edellytyksenä on, että etuudensaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Momentin mukaan etuudensaajat, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, käyttävät päätösvaltaansa ilman kokousta järjestettävissä äänestystilaisuuksissa postitse. Tämän lisäksi äänestys voidaan järjestää myös tietoliikenneyhteyden avulla. Postitse on aina oltava mahdollisuus äänestää kannan siirrosta, koska kaikilla etuudensaajilla ei välttämättä ole käytössään tietoliikenneyhteyttä.

Direktiivin mukaan tiedot siirron ehdoista on asetettava vakuutettujen ja etuudensaajien saataville tai heidän edustajiensa saataville hyvissä ajoin ennen siirtoa koskevan hakemuksen jättämistä. Pykälän 2 momentti on kansallista sääntelyä siltä osin kuin siinä täsmennetään menettely, jolla edellä mainitut tiedot on asetettava vakuutettujen ja etuudensaajien saataville. Lisäksi pykälän 3 momentin mukaan edellytetään, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestelyä siirretään, on antanut siirrolle suostumuksensa. Pykälän 1 ja 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 3 kohdan a alakohta ja pykälän 3 momentilla direktiivin 12 artiklan 3 kohdan b alakohta.

157 k §. Jos eläkekassa aikoo siirtää vapaaehtoisen lisäeläke-toiminnan toisessa ETA-valtiossa toimivaan ammatilliseen lisäeläkelaitokseen tai vakuutusyhtiöön, joka toimii direktiivissä tarkoitettuna ammatillisena lisäeläkelaitoksena, se tarvitsee siirtoon vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen ennakolta antaman hyväksynnän. Tämän hyväksynnän se voi antaa saatuaan ensin Finanssivalvonnan arvion siirron edellytyksistä. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan tehtävistä lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkekassan ja lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkekassan osaston vastuuvelan rajat ylittävissä siirroissa. Luvan vastuuvelan rajat ylittävälle siirrolle antaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltainen viranomainen. Finanssivalvonta toimii yhteistyössä edellä mainitun viranomaisen kanssa. Finanssivalvonta saa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen. Finanssivalvonta arvioi, täytyvätkö siirrosta pykälässä säädetty edellytykset ja toimittaa arvionsa edellä mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle. Finanssivalvonnan tässä pykälässä tarkoitettu arvio ei ole valituskelpoinen hallintopäätös. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 4 kohta siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antaman arvion osalta. Lisäksi pykälällä pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 8 kohta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 9 kohta.

157 l §. Pykälässä säädetään vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle annettavista tiedoista. Finanssivalvonta ilmoittaa edellä mainitulle viranomaiselle siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn sovellettavat sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamiseen vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavat vaatimukset. Kun vakuutuskanta on siirretty toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn lisäeläkelaitokseen ja siirrettävän kannan osalta vakuutettujen ja edunsaajien sekä rahoittavan yrityksen väliseen suhteeseen sovelletaan muun ETA-valtion kuin laitoksen kotivaltion työ- ja sosiaalioikeutta, kyseessä on rajat ylittävä

toiminta. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 12 artiklan 11 kohta toinen alakohta ja 14 kohta.

157 m §. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan valvontatehtävästä vastaanottavan valtion toimivaltaisena viranomaisena. Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa siirretyn lisäeläkejärjestelyn osalta Suomen sosiaali- ja työoikeutta ja Suomen lain mukaisia tietojen antamista koskevia säännöksiä. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 12 artiklan 14 kohta siltä osin kuin siinä viitataan 11 artiklan 10 ja 11 kohtaan.

157 n §. Pykälässä säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan tai sen lisäeläke-toimintaa harjoittavan osaston toimimisesta vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävissä siirrossa siten, että eläkekassaan tai sen lisäeläketoimintaa harjoittavaan osastoon siirretään lisäeläkejärjestelmä toisesta ETA-valtiosta. Niiden työnantajien piiri, jotka voivat vakuuttaa työntekijänsä eläkekassassa on vakuutuskaalissa rajoitettu. Eläkekassaan voidaan siirtää vain sellainen lisäeläkejärjestely, jonka vakuutetut ja etuudensaajat kuuluvat eläkekassan 4 §:ssä tarkoitettuun toimintapiiriin. Eläkekassaan ei rajat ylittävällä siirrolla voida siirtää lisäeläkejärjestelyä, jos siirrettävää vakuutuskantaa rahoittava yritys eli työnantaja ei ole vastaanottavaan eläkekassaan kuuluva työnantaja tai ellei työnantaja siirron yhteydessä liity eläkekassaan osakkaaksi. Pykälällä pannaan osittain täytäntöön direktiivin 12 artiklan 1 kohta, 2 kohta ja 3 kohta. Osittain 2 momentti on kansallista sääntelyä ja se on luonteeltaan informatiivinen säännös.

157 o §. Pykälässä säädetään luvasta, joka lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan on haettava Finanssivalvonnalta lisäeläkejärjestelyn vastaanottamiseksi rajat ylittävissä siirrossa. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 5 kohta ja lisäksi osittain täytäntöön direktiivin 12 artiklan 4 kohta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 6 kohta.

157 p §. Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan lupahakemusta koskevasta arviosta. Pykälässä säädettyjä seikkoja koskevan arvion perusteella Finanssivalvonta tekee lupahakemusta koskevan hyväksyvän tai hylkäävän päätöksen. Päätös on valituskelpoinen hallintopäätös. Finanssivalvonta toimittaa päätöksensä tiedoksi siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos Finanssivalvonta ei anna 157 o §:ssä tarkoitettua lupahakemusta koskevaa päätöstä edellä mainitussa kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva eläkekassa voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut edellä mainittua lupahakemusta koskevan hyväksyvän tai hylkäävän päätöksen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksen antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 7 kohta. Pykälän 2 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 12 artiklan 4 kohta ja direktiivin 12 artiklan 10 ja 11 kohta.

157 q §. Pykälässä säädetään lisäeläketoimintaa harjoittavalle eläkekassalle toimitettavista tiedoista vastaanotettuun lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista. Finanssivalvonta toimittaa edellä mainitut tiedot eläkekassalle saatuaan tiedot siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 11 kohdan toinen ja kolmas alakohta. Pykälän 2 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 14 kohta siltä osin kuin siinä viitataan 11 artiklan 10 kohtaan.

157 r §. Pykälässä säädetään ajankohdasta, jolloin lisäeläketoimintaa harjoittava eläkekassa voi ryhtyä hallinnoimaan vastaanotettavaa lisäeläkejärjestelyä. Siirto voi tapahtua, kun Finanssivalvonta on antanut siihen luvan. Lisäeläketoimintaa harjoittava eläkekassa voi hallinnoida siirrettyä lisäeläkejärjestelyä myös silloin, jos Finanssivalvonta ei anna lupahakemusta koskevaa päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa 125 q §:ssä tarkoitetun lupahakemuksen tekemisestä. Pykälän 1 momentilla pannaan täytäntöön direktiivin 12 artiklan 12 kohta. Pykälän 2 momentilla pannaan osittain täytäntöön direktiivin 9 artiklan 2 kohta.

157 s §. Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovittelumenettelyyn. Ehdotus vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 125 s §:ää.

1.3 Laki maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa

3 §. *Suhde muuhun lainsäädäntöön.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin maininta: ” jollei tässä laissa toisin säädetä”. Eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki sisältävät monilta osin direktiivin edellyttämää sääntelyä, jota sovelletaan myös maksuperusteisiin lisäeläkejärjestelyihin. Esimerkiksi eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin ehdotetut tietojen antamista koskevia säännöksiä sovelletaan myös maksuperusteisiin lisäeläkejärjestelyihin. Tämän lain 10 ja 11 § säännökset soveltuvat siten direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jääviin lisäeläkejärjestelyihin. Pykälän 2 momenttiin tehdään lakiteknisia muutoksia.

4 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 1 ja 3 kohta ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Rahoittava yritys määritellään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa sisällöllisesti vastaavalla tavalla. Lisäksi kumotaan tämän lain vakuutetun määritelmä, sillä eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin lisätään direktiivin täytäntöönpanon johdosta lisäeläkejärjestelmiin sovellettava vakuutetun määritelmä. Eläkesäätiö-lain ja vakuutuskassalain vakuutetun määritelmää sovellettaisiin siis myös maksuperusteisiin lisäeläkejärjestelyihin.

10 §. *Tiedot liittyessä lisäeläkejärjestelyyn.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska jatkossa eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain tietojen antamista koskevia säännöksiä sovelletaan direktiivin soveltamisalalla 3 §:n perusteella.

17 §. *Vastuuvelan kattaminen.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi. Muutos on tekninen ja sillä on tarkoitus varmistaa tarvittavien säännösten soveltaminen myös maksuperusteisiin lisäeläkejärjestelyihin siltä osin kuin direktiivi näin edellyttää.

19 §. *Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Finanssivalvonnan ei ole tarpeen antaa momentissa mainittuja määräyksiä, koska Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön eli OECD:n jäsenvaltioiden rinnastamisesta säädetään eläkesäätiölain 46 a §:ssä ja vakuutuskassalain 83 g §:ssä.

1.4 Vakuutusyhtiölaki

3 § *Henkivakuutus, vahinkovakuutus ja jälleenvakuutustoiminta.* Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:n 1 momenttia. Pykälän 2 momenttiin tehdään direktiivin 63 artiklan täytäntöönpanon edellyttämät muutokset. Ehdotuksen mukaan jälleenvakuutustoiminnalla tarkoitettaisiin myös riskejä, jotka vapaaehtoista lisäeläketoimintaa

harjoittava eläkesäätiö tai -kassa taikka muussa ETA-valtiossa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoava laitos on luovuttanut.

2 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Direktiivin 65 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivi on pantava kansallisesti täytäntöön viimeistään 13.1.2019. Tämän vuoksi ehdotetaan, että lait tulisivat hallinnollisista ja vakuutusteknisistä syistä voimaan 1.1.2019.

Koska direktiivi ei sisällä siirtymäsäännöksiä, lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkesäätiön ja eläkekassan on saatettava toimintansa tämän lain mukaiseksi sen voimaan tullessa. Esimerkiksi palvelujen ulkoistamisesta palveluyritykselle on oltava kirjallinen sopimus tämän lain voimaantullessa myös aiemmin ulkoistettujen palvelujen osalta. Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkesäätiön ja eläkekassan, joka on ulkoistanut lisäeläketoimintaa palveluyritykselle, ennen tämän lain voimaantuloa, on ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Pienelle lisäeläketoimintaa harjoittavalle eläkesäätiöllä ja eläkekassalla, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, on oikeus ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että eläkekassa harjoittaa toimintaansa tämän lain voimaan tulon jälkeen niiden säännösten mukaisesti, joita on sovellettava sellaiseen lisäeläketoimintaa harjoittavaan eläkesäätiöön tai -kassaan, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan, joka on ennen tämän lain voimaantuloa, merkitty Finanssivalvonnan rekisteriin, ei tarvitse hakea uutta lupaa rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen. ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan hakemus rajat ylittävän toiminnan aloittamiseksi, joka on vireillä tämän lain voimaantullessa, raukeaa.

ETA-lisäeläkesäätiö ja ETA-lisäeläkekassa saa ehdotetun lain voimaan tullessa jatkaa sellaisen rajat ylittävän toiminnan harjoittamista, johon sillä on voimassa oleva Finanssivalvonnan lupa. ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan hakemus rajat ylittävän toiminnan aloittamiseksi, joka on vireillä tämän lain voimaantullessa, raukeaa.

Ehdotettavien lakien voimaan tullessa voimassa ollutta sosiaali- ja terveysministeriön asetusta 415/2006 eläkekassan vastuuvelan ja eläkesäätiön eläkevastuun laskemisessa käytettävästä enimmäiskorosta sovelletaan kunnes Finanssivalvonta on antanut määräyksen vastuun laskennassa käytettävän koron enimmäismäärästä.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esitys sisältää useita säännöksiä, joilla valtuutetaan Finanssivalvonta antamaan tarkempia määräyksiä direktiivin soveltamisalaan kuuluvista seikoista. Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan ministeriötä alempi viranomainen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisten valtuuksien tulee myös olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattuja.

HE 205/2018 vp

Perustuslakivaliokunta on useamman kerran arvioinut säännöksiä Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston (nykyisin Finanssivalvonta) määräysenantovallasta (esim. PeVL 17/2004 vp ja PeVL 4/2005 vp) ja pitänyt esityksessä ehdotetun kaltaisten valtuuksien antamista näille viranomaisille mahdollisena. Perustuslakivaliokunta on myös (esim. PeVL 25/2000 vp) katsonut, että vakuutustoimintaan voidaan yleisesti katsoa liittyvän sellaisia ammatilliseksi luonnehdittavia erityispiirteitä, joiden vuoksi säännöstämisvaltaa voidaan antaa myös valvonnasta vastaavalle asiantuntijavirastolle. Perustuslakivaliokunta on samassa yhteydessä todennut, että ehdotettujen valtuuksien nojalla annettavat määräykset kohdistuvat vakuutusyhtiöihin ja -yhdistyksiin ja katsonut, että valtuudet ovat siten soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattuja. Tässä esityksessä tarkoitettuun eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläketoiintaan liittyy mainitussa lausunnossa tarkoitettujen vakuutusyhtiöiden ja -yhdistysten toimintaan rinnastuvia ammatillisia erityispiirteitä. Lisäksi määräysenantovaltuudet on soveltamisalaltaan rajoitettu koskemaan eläkesäätiöitä ja eläkekassoja. Määräysenantovaltuudet on ehdotuksessa täsmällisesti rajattu koskemaan tarkempia määräyksiä tietyistä laissa eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa säädettävistä seikoista.

Esityksellä ei ole vaikutusta lakisääteisiin eläkkeisiin tai vapaaehtoiisiin lisäeläke-etuuksiin. Esityksessä ei ehdoteta muutettavaksi jo maksussa olevia tai ansaittuja eläkkeitä, etuuksia tai korvauksia, jotka kuuluvat perustuslain 15 §:ssä säädetyn omaisuuden suojan piiriin. Esityksellä ei myöskään ole vaikutusta eläkkeiden karttumiseen.

Esitykseen sisältyvät ehdotukset voidaan siten säätää tavallisessa lain säätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 1, 2, 6 a, 7 § ja 9 §:n 2 kohta, 16, 19, 44 ja 44 a §, 46 §:n 2 momentti, 46 a, 47, 47 b—47 d, 48 e, 49 a, 49 b ja 69 § sekä 13 a luku, sellaisina kuin niistä ovat 1 § laeissa 174/2009 ja 322/2015, 2 § osaksi laeissa 421/2003, 391/2006, 174/2009, 1249/2011 ja 322/2015, 6 a, 19, 44, 44 a, 47 b—47 d, 49 a, 49 b ja 69 § laissa 391/2006, 7 § osaksi laeissa 391/2006 ja 174/2009, 46 a § laissa 167/2017, 47 § laeissa 85/1999, 391/2006 ja 1116/2006, 47 a § laeissa 85/1999 ja 391/2006, 48 e § laissa 308/2015 sekä 13 a luku laeissa 391/2006 ja 1249/2011, ja, lisätään lakiin uusi 1 a, 1 b, 2 a, 5 a ja 5 b §, lakiin uusi 5 a luku, 44 b, 46 b, 47 p ja 49 c—49 h § sekä lakiin uusi 8 a ja 13 b luku seuraavasti:

1 §

Tätä lakia sovelletaan työnantajan perustamaan eläkesäätiöön, joka on vakuutus- ja eläkelaitos ja joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiiriinsä kuuluville henkilöille ja näiden edunsaajille eläkkeitä ja niihin verrattavia muita etuuksia, joiden voidaan katsoa kuuluvan sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin.

Lakia sovelletaan myös eläkesäätiöön, joka tarjoaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetussa laissa (173/2009) tarkoitettuja vapaaehtoisia lisäetuja.

Eläkesäätiöön, joka harjoittaa työntekijän eläkelain (395/2006) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainitusta laista ei muuta johdu.

Mikä tämän lain nojalla koskee A-eläkesäätiötä ja AB-eläkesäätiön A-osastoa, sovelletaan ETA-lisäeläkesäätiöön, jollei 13 a tai 13 b luvussa muuta säädetä.

Tämän lain 1 a, 1 b, 5 a, 5 b ja 6 a §:ää, 5 a lukua, 44, 44 a—44 b, 46 a—47 p ja 48 e—48 g §:ää sekä 7, 8 a, 13 a ja 13 b lukua ei sovelleta B-eläkesäätiöön eikä AB-eläkesäätiön B-osastoon.

Sen estämättä, mitä 5 momentissa säädetään, 42 e §:ää sovelletaan AB-eläkesäätiöön, jonka A-osastolla on vähintään 100 vakuutettua.

1 a §

Tämän lain 42 c—42 q, 49 c—49 h, 69 a—69 f ja 69 h §:ää sekä 13 a lukua ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Tämän lain 5 a, 5 b ja 42 b §:ää sekä 46 §:n 2 momenttia ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua.

Tämän lain 19 §:n 2 momenttia, 25 a, 49 a ja 49 b §:ää ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

Mitä tässä pykälässä säädetään A-eläkesäätiöstä, koskee myös AB-eläkesäätiön A-osastoa.

1 b §

Sen estämättä, mitä 1 a §:ssä säädetään, A-eläkesäätiö, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle harjoittavansa toimintaansa ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua. Jos A-eläkesäätiö peruuttaa ilmoituksensa, se toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä tämän lain säännöksiä, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

A-eläkesäätiön, jossa on ollut vähemmän kuin 100 vakuutettua, tulee viipymättä ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen lukumäärä nousee 100:aan.

A-eläkesäätiön, jonka lisäeläketoiminnassa vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:een, tulee ilmoittaa tästä viipymättä Finanssivalvonnalle.

A-eläkesäätiö voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen lukumäärä A-eläkesäätiössä vähenee alle 100:aan vakuutettuun. Ilmoituksen tehneeseen A-eläkesäätiöön sovelletaan 1 a §:ää ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien. Jos A-eläkesäätiö, jonka vakuutettujen lukumäärä on vähentynyt alle 100:n, ei tee edellä tarkoitettua ilmoitusta, sen toimintaan sovelletaan 1 a §:n estämättä säännöksiä, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1—4 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta eläkesäätiörekisteriin. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä.

Mitä tässä pykälässä säädetään A-eläkesäätiöstä, koskee myös AB-eläkesäätiötä sen A-osaston harjoittaman toiminnan osalta.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *A-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

2) *B-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia;

3) *AB-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia (*A-osasto*) että lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (*B-osasto*);

4) *yhteiseläkesäätiöllä* 13 luvun mukaista eläkesäätiötä, johon voi kuulua kaksi työnantajaa tai useampia työnantajia;

5) *toimintapiiriin kuuluvilla henkilöillä* niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina;

6) *ammattillisia lisäeläkkeitä tarjoavalla laitoksella* laitoksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella ja joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia lisäeläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty;

a) yksilöllisesti tai keskitetysti työnantajan (työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai näiden edustajien välillä, tai

b) yksilöllisesti tai keskitetysti itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti,

ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä;

7) *lisäeläkejärjestelyllä* sopimusta, muuta perustamiskirjaa tai sääntöjä, jossa määritellään lisäeläkejärjestelyssä myönnettävät lisäeläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset;

8) *rahoittavalla yrityksellä* yritystä tai muuta elintä, joka toimii työnantajana tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tai näiden yhdistelmänä ja joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa

maksuusuuksia lisäeläkelaitokselle, riippumatta siitä, onko yrityksen tai elimen osana tai muodostaako sen yksi tai useampi oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö;

9) *lisäeläke-etuuksilla* muita kuin lakisääteisiä etuuksia, jotka suoritetaan eläkkeelle siirtymisen tai odotettavissa olevan eläkkeelle siirtymisen perusteella, tai kyseisten etuuksien lisäksi ja niitä täydentävänä kuoleman tai työkyvyttömyyden tapauksessa tai työskentelyn keskeytyessä maksettavia vapaaehtoisia etuuksia taikka sairaustapauksessa, varojen puutteessa tai kuolemantapauksessa myönnettäviä lisätukia tai palveluja; eläkkeellä oloajan taloudellisen turvan mahdollistamiseksi näitä etuuksia voidaan maksaa koko jäljellä olevan elinajan, määräaikaaisesti, kertasuorituksena tai näiden maksutapojen yhdistelminä;

10) *vakuutetulla* henkilöä, joka on aiemman tai nykyisen ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu lisäeläke-etuuksiin lisäeläkejärjestelyn määräysten mukaisesti ja joka ei ole etuudensaaja tai mahdollinen vakuutettu;

11) *etuudensaajalla* henkilöä, joka nauttii lisäeläke-etuuksia;

12) *mahdollisella vakuutetulla* henkilöä, jolla on oikeus liittyä lisäeläkejärjestelyyn;

13) *toimivaltaisella viranomaisella* kansallista viranomaista, joka on nimetty hoitamaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 säädettyjä tehtäviä;

14) *ETA-lisäeläkesäätiöllä* 13 a ja 13 b luvussa tarkoitettua eläkesäätiötä, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai edellä mainitun lisäksi myös vapaaehtoista lisäeläketoimintaa;

15) *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua viranomaista;

16) *kotivaltioilla* ETA-valtiota, jossa lisäeläkelaitos on rekisteröity tai hyväksytty ja jossa sen keskushallinto sijaitsee;

17) *vastaanottavalla valtiolla* ETA-valtiota, jonka ammatillisia lisäeläkejärjestelyjä koskevaa sosiaali- ja työoikeutta sovelletaan rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen tai etuudensaajien väliseen suhteeseen;

18) *siirtävällä lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn tai hyväksytyyn lisäeläkelaitokseen;

19) *vastaanottavalla lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka vastaanottaa kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai hyväksytyltä lisäeläkelaitokselta;

20) *pysyvällä välineellä* sellaista välinettä, jonka avulla vakuutettu tai etuudensaaja voi tallentaa hänelle henkilökohtaisesti osoitettuja tietoja siten, että ne ovat saatavilla myöhempää käyttöä varten ja tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen jäljentämisen muuttumattomina;

21) *keskeisellä toiminnolla* A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto;

22) *toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä* A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön hallituksen jäseniä ja asiamiestä;

23) *rajat ylittävällä toiminnalla* sellaisen lisäeläkejärjestelyn hallinnointia, jossa rahoittavan yrityksen sekä vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun ETA-valtion kuin kotivaltion ammatillisiin lisäeläkejärjestelyihin sovellettavaa sosiaali- ja työoikeutta;

24) *ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella* ammatillista lisäeläketoimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja

valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2341/2016/EU tarkoitettua lisäläketoimintaa ja joka on rekisteröity muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa;

25) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa eläkesäätiölle sen toimintaan liittyviä palveluita;

26) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

27) *OECD-valtiolla* Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvaa valtiota;

28) *kiinteistöyhteisöllä* yhteisöä, jonka pääasiallisena omaisuutena on ETA-valtiossa sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennuksia, ETA-valtiossa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia sekä osuuksia ja osakkeita yhteisöistä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden pääasiallisena tarkoituksena on omistaa edellä tarkoitettuja kiinteistöjä ja rakennuksia ja edellä tarkoitettuja oikeuksia;

29) *konsernilla* kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia;

30) *velkasitoumuksella* laina- ja muuta saamista ja edellä mainituille sitoumuksille kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

31) *biometrisellä riskillä* kuolemaan, työkyvyttömyyteen ja pitkäikäisyyteen liittyviä riskejä;

32) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua säänneltyä markkinaa;

33) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

34) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää.

2 a §

Eläkesäätiössä vakuutettuina voi olla myös tietty säännöissä määrätty ryhmä 2 §:n 5 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä.

Eläkesäätiön toimintapiiriin voi kuulua myös eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan toiseen ETA-valtioon lähettämiä työntekijöitä, jotka työskentelevät edellä tarkoitettun työnantajan tai tämän kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräysvalta, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan.

Eläkesäätiön säännöissä voidaan määrätä, että eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat myös:

1) eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan Euroopan talousalueen ulkopuolella olevaan valtioon lähettämä työntekijä, joka työskentelee työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- tai tytäryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan;

2) eläkesäätiön eläkkeensaaja.

5 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on sijoitettava varansa vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston ja niiden sijoituksia hoitavan yhteisön tulee eturistiriitatilanteessa varmistaa, että sijoitukset tehdään vain vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään, A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiön A-osasto voi lisäläketoiminnan varoja sijoittaessaan ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin.

5 b §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston varat on sijoitettava siten, että varmistetaan sijoitusten suojaus, laadukkuus, tuottavuus ja rahaksi muutettavuus kokonaisuutena.

HE 205/2018 vp

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston varat on sijoitettava pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Sijoitukset säännellyn markkinan ulkopuolelle on pidettävä varovaisuuden edellyttämällä tasolla.

6 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on toiminnassaan pyrittävä riskien ja etujen oikeudenmukaiseen jakautumiseen sukupolvien välillä.

7 §

Eläkesäätiön voi perustaa työnantaja. Työnantaja voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä varten eläkesäätiön voivat perustaa myös vakuutetut yhdessä työnantajan kanssa.

Työnantajan on oltava joko ETA-valtion kansalainen, jolla on asuinpaikka ETA-valtiossa, tai oikeushenkilö, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa, jollei Finanssivalvonta myönnä lupaa poiketa tästä. Oikeushenkilöllä on kotipaikka ETA-valtiossa, kun oikeushenkilö on perustettu ETA-valtion lainsäädännön mukaan ja kun sillä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka ETA-valtiossa.

Työnantajan on harjoitettava Suomessa sitä toimintaansa, jonka piirissä toimivien henkilöiden eläketurvan järjestämistä varten eläkesäätiö perustetaan, jollei kyseessä ole ETA-lisäeläkesäätiö. Vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävän eläkesäätiön keskushallinnon on sijaittava Suomessa. Keskushallinnon sijaintipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa eläkesäätiön keskeiset strategiset päätökset tehdään.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty työnantaja ei voi perustaa eläkesäätiötä.

9 §

Eläkesäätiön säännöissä on mainittava:

2) eläkesäätiön kotipaikkana oleva Suomen kunta ja jos A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa, Suomen kunta, jossa keskushallinto sijaitsee;

16 §

Eläkesäätiö on oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä. Ennen rekisteröimistä eläkesäätiö ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään hakea, kantaa tai vastata tuomioistuimissa tai muiden viranomaisten luona. Hallitus voi kuitenkin käyttää puhevaltaa eläkesäätiön perustamista koskevissa asioissa.

Eläkesäätiön puolesta ennen sen rekisteröimistä tehdystä toimesta aiheutuneesta veloitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet yhteisvastuullisesti. Perustamiskirjasta johtuvasta veloitteesta siirtyy vastuu kuitenkin eläkesäätiölle sen jälkeen, kun se on rekisteröity.

Jos eläkesäätiön puolesta on ennen sen rekisteröimistä tehty sopimus sellaisen henkilön kanssa, joka tiesi eläkesäätiön olevan rekisteröimätön, hän voi, jollei toisin ole sovittu, luopua sopimuksesta, jos ilmoitusta rekisteröimisestä ei ole tehty 13 §:ssä säädetyssä ajassa tai jos rekisteröiminen on evätty. Jollei sopimuskumppani tiennyt eläkesäätiön olevan rekisteröimätön, hän voi luopua sopimuksesta siihen asti kunnes eläkesäätiön on rekisteröity.

19 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä sekä asiamiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Finanssivalvonta myönnä eläkesäätiölle lupaa poiketa tästä.

Johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkesäätiötoiminnan tuntemus kuin eläkesäätiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Johtoon tulee hoitaa eläkesäätiötä ammattitaitoisesti ottaen huomioon toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä asiamiehenä.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että johto täyttää tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettusta selvityksestä.

5 a luku

Lisäeläkkeitä myöntävän eläkesäätiön hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito

42 a §

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan A-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön A-osastoon.

42 b §

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnoinnin ja joka on oikeassa suhteessa toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Hallintojärjestelmässä on otettava huomioon eläkesäätiön sijoituspäätösten vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Hallintojärjestelmää on arvioitava säännöllisesti.

Eläkesäätiön organisaatorakenteen on oltava tarkoituksenmukainen ja selkeä. Vastuualueet tulee jakaa ja erottaa asianmukaisesti toisistaan. Eläkesäätiöllä on oltava tehokas tiedonvälitysjärjestelmä.

42 c §

Eläkesäätiön on vahvistettava riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, tarvittaessa aktuaaritoiminnan ja ulkoistetun toiminnan järjestämistä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja sovellettava niitä. Eläkesäätiön hallituksen on hyväksyttävä toimintaperiaatteet ennakolta sekä tarkasteltava niitä vähintään kolmen vuoden välein. Toimintaperiaatteet on mukautettava asianomaisen toiminnon tai alan merkittäviin muutoksiin.

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, joka kattaa hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, sisäisen valvonnan periaatteet sekä asianmukaiset raportointijärjestelmät eläkesäätiön kaikilla organisaatiotasolla.

Eläkesäätiön tulee tarkoituksenmukaisin ja oikeasuhteisin toimenpitein varmistaa toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys sekä laatia varautumissuunnitelma.

42 d §

Eläkesäätiön keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö. Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:

1) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;

2) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;

3) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta hoitamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettusta selvityksestä.

42 e §

Eläkesäätiön toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Eläkesäätiön hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä eläkesäätiön asiamiehellä yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta eläkesäätiön järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallintointiin.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettusta selvityksestä.

42 f §

Jos Finanssivalvonta vaatii 42 d tai 42 e §:ssä tarkoitettulta henkilöltä selvityksen siitä, että hän täyttää mainitussa pykälässä säädetyt vaatimukset tai siitä että hän ei ole ollut konkurssissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta selvitykseksi vastaavat asiakirjat kuin Suomen kansalaiselta.

Finanssivalvonnan on myös hyväksyttävä 1 momentissa tarkoitetuksi selvitykseksi tuomioistuimen antama rekisteriote tai, jos tällaista ei ole saatavissa, vastaava asiakirja, jonka toimivaltainen oikeus- tai hallintoviranomainen on antanut siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen 42 d tai 42 e §:ssä tarkoitettu henkilö on. Jos edellä tarkoitettut asiakirjat eivät ole saatavissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi vakuutus, jonka 42 d tai 42 e §:ssä tarkoitettu henkilö on antanut Finanssivalvonnalle tai toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle tai notaarille siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen hän on. Edellä tarkoitettun oikeus- tai hallintoviranomaisen tai notaarin on todistettava vakuutus oikeaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi siitä, että toisen ETA-valtion kuin Suomen kansalainen ei ole ollut konkurssissa, hänen toisen ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaiselle viranomaiselle tai ammatti- tai toimialajärjestölle asiasta antama kirjallinen vakuutus.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettut asiakirjat on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa niiden myöntämispäivästä.

42 g §

Eläkesäätiöllä on oltava palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus eläkesäätiön riskiprofiiliin. Palkka- ja palkkiopolitiikkaa on sovellettava myös eläkesäätiön ulkoistettua toimintaa hoitaviin palveluyrityksiin elleivät ne kuulu seuraavien säädösten soveltamisalaan:

1) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY;

2) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY;

3) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU;

4) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien

HE 205/2018 vp

2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU;

5) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU.

Palkka- ja palkkiopolitiikan tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Palkka- ja palkkiopolitiikan vahvistamisen, täytäntöönpanon ja ylläpidon on sovittava yhteen eläkesäätiön toiminnan, riskiprofiilin, tavoitteiden, pitkän aikavälin etujen, rahoitusvakauden ja suorituskyvyn kanssa. Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa eläkesäätiön riskiprofiilin tai sääntöjen kanssa.

Eläkesäätiön on vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet, joiden ajantasaisuutta on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein. Eläkesäätiö vastaa palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanosta ja sen tulee hallinnoida sekä valvoa palkkoja ja palkkioita selkeästi, läpinäkyvästi ja tehokkaasti. Eläkesäätiön on säännöllisesti julkistettava merkitykselliset tiedot palkka- ja palkkiopolitiikastaan, jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) toisin säädetä. Eläkesäätiön palkka- ja palkkiopolitiikan on:

- 1) tuettava eläkesäätiön turvaavaa, varovaista ja tehokasta johtamista ja hallinnointia;
- 2) vastattava eläkesäätiön hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin etuja;
- 3) sisällettävä toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään eturistiriidat;
- 4) oltava johdonmukainen moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa.

42 h §

Eläkesäätiöllä on oltava keskeiset toiminnot. Eläkesäätiön keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden tulee voida hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja riippumattomasti.

Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta 42 k §:ssä tarkoitettuun sisäisen tarkastuksen toimintoon, jonka tulee olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tai organisaatioyksikön on oltava eri kuin sillä työnantajalla, joka vakuuttaa työntekijöitä tai muita henkilöitä eläkesäätiössä, samaa keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö. Sen estämättä, mitä edellä säädetään, Finanssivalvonta voi eläkesäätiön hakemuksesta myöntää luvan suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin edellä tarkoitettu työnantaja, jos eläkesäätiö antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan kanssa ja jos eläkesäätiön toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellytä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

42 i §

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava kaikki olennaiset havainnot vastuualueeltaan ja niiden johdosta antamansa suositukset toimenpiteiksi eläkesäätiön hallitukselle, joka päättää tarvittavista toimenpiteistä.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on, rajoittamatta oikeutta olla todistamatta itseään vastaan, ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos eläkesäätiön hallitus ei toteuta asianmukaisia ja oikea-aikaisia korjaavia toimia, kun keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö on ilmoittanut eläkesäätiön hallitukselle havainneensa:

1) huomattavan riskin, ettei eläkesäätiö noudata merkittävää lakisääteistä vaatimusta, ja tämä voisi vaikuttaa merkittävästi vakuutettujen ja etuudensaajien etuihin;

2) toimintonsa suorittamisen yhteydessä eläkesäätiöön ja sen toimintaan sovellettavien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten merkittävän aineellisen rikkomisen.

42 j §

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintatoiminnon on edistettävä riskienhallintajärjestelmän toimintaa. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla strategioita, prosesseja ja menettelyjä eläkesäätiöön ja sen lisäeläkejärjestelyihin kohdistuvien yksittäisten ja yhdistettyjen riskien sekä näiden keskinäisten yhteyksien säännöllistä tunnistamista, mittaamista, seurantaa, hallintaa ja ilmoittamista varten. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ja niiden keskinäisistä yhteyksistä ilmoittamiseksi eläkesäätiön hallitukselle.

Eläkesäätiön riskienhallintajärjestelmän tulee sopia yhteen eläkesäätiön organisaation ja päätöksentekoprosessin kanssa. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa riskit, joita voi esiintyä eläkesäätiössä tai ulkoistettuja toimintoja hoitavissa palveluyrityksissä ja sen tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) vakuutusliike ja varausten muodostaminen;
- 2) varojen ja velkojen hallinta;
- 3) sijoitukset, erityisesti johdannaiset, arvopaperistettut tuotteet ja vastaavat sitoumukset;
- 4) likviditeetti ja keskittymäriskin hallinta;
- 5) operatiivisten riskien hallinta;
- 6) vakuuttaminen ja muut riskienvähentämistekniikat;
- 7) sijoitussalkkua ja sen hoitoa koskevat ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät riskit ja niiden hallinta.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

42 k §

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen on arvioitava, ovatko sisäinen valvontajärjestelmä, hallintojärjestelmän muut osatekijät ja ulkoistettut toiminnot riittäviä ja tehokkaita. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

42 l §

Jos eläkesäätiö itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on oltava tehokas aktuaaritoiminto, joka:

- 1) koordinoi ja valvoo vakuutusteknisen eläkevastuun laskentaa;
- 2) arvioi vakuutusteknisen eläkevastuun laskennassa käytettävien menetelmien ja mallien sekä näitä varten tehtyjen olettamien asianmukaisuuden;
- 3) arvioi vakuutusteknisen eläkevastuun laskennassa käytettyjen tietojen riittävyyden ja laadun;
- 4) vertaa vakuutusteknisen eläkevastuun laskentaa varten tehtyjä olettamia kokemukseräisiin tietoihin;
- 5) ilmoittaa eläkesäätiön hallitukselle vakuutusteknisen eläkevastuun laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;

- 6) antaa lausunnon eläkesäätiön yleisestä vakuutuspolitiikasta, jos sillä on käytössä tällainen politiikka;
- 7) antaa lausunnon eläkesäätiön vakuutusjärjestelyjen asianmukaisuudesta, jos sillä on käytössä tällaisia järjestelyjä;
- 8) edistää riskienhallintajärjestelmän tehokasta täytäntöönpanoa.

42 m §

Eläkesäätiön on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienarviointi on dokumentoitava. Riskienarviointi on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun eläkesäätiön tai sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofiilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Jos tietyn lisäeläkejärjestelyn riskiprofiili muuttuu merkittävästi, riskienarviointi voidaan rajoittaa mainittuun lisäeläkejärjestelyyn. Riskienarviointi on otettava huomioon eläkesäätiön strategisissa päätöksissä.

Riskienarviointiin on sisällyttävä:

- 1) kuvaus siitä, kuinka riskienarviointi on sisällytetty eläkesäätiön johto-, hallinnointi- ja päätöksentekoprosesseihin;
- 2) arviointi riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta;
- 3) kuvaus siitä, kuinka eläkesäätiö estää eturistiriidat eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan kanssa, jos eläkesäätiö ulkoistaa keskeisiä toimintoja edellä tarkoitetulle työnantajalle 42 h §:n 3 momentin mukaisesti;
- 4) arviointi eläkesäätiön kokonaisrahoitustarpeesta ja tervehdyttämissuunnitelmasta, jos eläkesäätiöllä on tervehdyttämissuunnitelma;
- 5) arviointi vakuutetuille ja etuudensaajille aiheutuvista riskeistä, jotka liittyvät heidän eläke-etuksiensa maksatukseen, sekä korjaavien toimien tehokkuudesta ottaen huomioon indeksointimekanismit ja kertyneiden etuuksien vähentämismekanismit mukaan lukien missä määrin ja millä ehdoilla kertyneitä eläke-etuuksia voidaan vähentää ja kuka vähennyksen toteuttaa;
- 6) laadullinen arviointi mekanismeista, joilla suojataan eläke-etuuksia mukaan lukien eläkesäätiötä tai vakuutettuja ja etuudensaajia hyödyttävät takeet, sopimukset ja muu eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan antama taloudellinen tuki, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY soveltamisalaan kuuluvan vakuutusyrityksen antama vakuutus tai jälleenvakuutus tai eläkkeiden suojajärjestelmä;
- 7) laadullinen arviointi operatiivisista riskeistä;
- 8) kun ympäristö, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, arviointi uusista tai kehittymässä olevista riskeistä mukaan lukien ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön liittyvistä riskeistä sekä sosiaalisista riskeistä ja sääntelyn muuttumisen aiheuttamaan omaisuuserien arvonalenemiseen liittyvistä riskeistä.

Riskienarvioinnin soveltamiseksi eläkesäätiöllä on oltava käytössä menetelmät, joilla tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, joille se on altistunut tai saattaa altistua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja joilla saattaa olla vaikutusta eläkesäätiön kykyyn huolehtia velvoitteistaan. Näiden menetelmien tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön toimintoihin sisältyvien riskien suuruuteen, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Käytetyt menetelmät on selostettava eläkesäätiön riskienarvioinnissa.

Eläkesäätiön on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riskienarvioinnista. Finanssivalvonnalle toimitettavassa yhteenvedossa tulee olla ainakin riskienarvioinnin tulokset ja kuvaus riskienarvioinnissa käytetyistä menetelmistä.

42 n §

Eläkesäätiön on laadittava ja julkistettava vuositilinpäätös ja toimintakertomus, joissa otetaan huomioon jokainen sen hallinnoima lisäeläkejärjestely sekä tarvittaessa kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva eläkesäätiön varoista, vastuista ja rahoitusasemasta, ja siinä on esitettävä merkittävät sijoitukset. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen tulee olla keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä eläkesäätiön hallituksen ja tilintarkastajan asianmukaisesti hyväksymiä.

42 o §

Sen lisäksi, mitä 47 a §:ssä säädetään, eläkesäätiön sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) prosessit riskien hallitsemiseksi;
- 2) ympäristön sekä sosiaalisten ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioon ottaminen sijoituspolitiikassa;
- 3) miten eläkesäätiö välttää yksinomaista ja mekaanista tukeutumista luottoluokituksiin;
- 4) eläkesäätiön luottoarvointiprosessi ja sen riittävyys ottaen huomioon eläkesäätiön toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Eläkesäätiön on julkistettava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

42 p §

Eläkesäätiö voi ulkoistaa toimintaansa palveluyrityksille, jotka toimivat eläkesäätiön puolesta.

Keskeisiä toimintoja tai muita tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

- 1) eläkesäätiön hallintojärjestelmän laadun heikkenemiseen;
- 2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;
- 3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen;
- 4) vakuutetuille ja etuudensaajille tarjottavan jatkuvan ja tyydyttävän palvelun heikkenemiseen.

Eläkesäätiö on toiminnan ulkoistamisesta huolimatta vastuussa kaikista sitä koskevien säädösten ja määräysten mukaisista velvoitteista. Eläkesäätiön on varmistettava ulkoistetun toiminnan moitteettomuus palveluyrityksen valintamenettelyn ja jatkuvan seurannan avulla.

Eläkesäätiön toiminnan ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa määritetään selkeästi eläkesäätiön ja palveluyrityksen oikeudet ja velvollisuudet.

42 q §

Eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa toimintojaan. Jos ulkoistaminen koskee eläkesäätiön keskeisiä toimintoja, johtamista tai hallinnointia, eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa. Eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle myös ulkoistettuun toimintoon liittyvistä merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnalla on oikeus ilman aiheetonta viivytystä saada eläkesäätiöltä ja palveluyritykseltä tietoja ulkoistetuista toiminnoista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta.

42 r §

Eläkesäätiöllä on oikeus nimetä omaisuudenhoitajakseen ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lisäeläkelaitos tai yhteisö sekä ETA-valtioon sijoittunut omaisuudenhoitaja, joka on hyväksytty tämän toiminnan harjoittamiseen jonkin 42 g §:n 1 momentin 1—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti.

42 s §

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan, eläkesäätiön tulee nimetä lisäeläkejärjestelyn 42 u §:ssä tarkoitettuun varojen säilyttämiseen ja 42 v §:ssä tarkoitettuun varojen valvontaan yksi tai useampi ETA-valtioon sijoittautunut säilytysyhteisö, joka on hyväksytty jonkin 42 g §:n 1 momentin 1 tai 3—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti. Säilytysyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksessa tulee määrittää säilytysyhteisölle toimitettavat tiedot, jotta säilytysyhteisö voi suorittaa sille säädetyt tehtävät.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat eivät kannan lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskiä kokonaan, eläkesäätiöllä on oltava järjestelmä, jolla ehkäistään ja ratkaistaan sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välisiä lisäeläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja omaisuudenhoitoon liittyviä eturistiriitoja. Eläkesäätiön edellä tarkoitettua järjestelmän on:

- 1) varmistettava, että rahoitusvälineitä hoidetaan ja suojellaan asianmukaisesti;
  - 2) pidettävä kirjaa, jonka avulla eläkesäätiö kykenee yksilöimään kaikki varat jatkuvasti ja viipymättä;
  - 3) toteutettava tarvittavat toimenpiteet varojen säilyttämiseen liittyvien eturistiriitojen estämiseksi;
  - 4) toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot siitä, miten varoja säilytetään.
- Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitettua järjestelmästä.

42 t §

Säilytysyhteisön on varoja säilyttäessään sekä valvontatehtäviä suorittaessaan toimittava rehellisesti, oikeudenmukaisesti, ammattitaitoisesti, riippumattomasti sekä vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Säilytysyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja, sen ja eläkesäätiön tai sen vakuutettujen tai etuudensaajien välillä, ellei se ole toiminnallisesti ja hierarkkisesti erottanut säilytystehtäviensä hoitamista sellaisista muista tehtävistä, joihin voi liittyä eturistiriitoja ja ellei se tunnista, käsittele ja valvo eturistiriitoja ja ilmoita niistä vakuutetuille, etuudensaajille ja eläkesäätiön hallitukselle.

42 u §

Kun eläkesäätiön lisäeläkejärjestelyyn liittyvät rahoitusvälineistä muodostuvat ja säilytettäväksi kelpaavat varat annetaan säilytysyhteisön säilytettäväksi, tulee säilytysyhteisön säilyttää kaikkia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälineilille tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytysyhteisölle. Säilytysyhteisön on tätä varten varmistettava, että rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälineilille, kirjataan eläkesäätiön nimissä avatuille erillisille tileille rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, jotta niiden voidaan milloin tahansa todeta kuuluvan edellä tarkoitettulle eläkesäätiölle tai vakuutetuille ja etuudensaajille.

Jos eläkesäätiön lisäeläkejärjestelyyn liittyvät varat koostuvat muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista varoista, säilytysyhteisön on todennettava, että eläkesäätiö omistaa varat, ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Todentaminen on tehtävä eläkesäätiön toimittamien tietojen tai asiakirjojen perusteella sekä saatavilla olevan ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytysyhteisön on pidettävä kirjanpitonsa ajan tasalla.

Säilytysyhteisö on vastuussa eläkesäätiölle, vakuutetuille ja etuudensaajille tappioista, joita niille aiheutuu säilytysyhteisön velvoitteiden tahallista tai tuottamuksellisesta laiminlyömisestä taikka tehtävien puutteellisesta suorittamisesta. Tähän vastuuseen ei vaikuta se, onko säilytysyhteisö siirtänyt kaikki tai osan säilyttämistään varoista kolmannelle osapuolelle.

HE 205/2018 vp

42 v §

Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön on 42 u §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien lisäksi:

1) toteutettava eläkesäätiön toimeksiannot, jos ne eivät ole ristiriidassa lain tai eläkesäätiön sääntöjen kanssa;

2) varmistettava, että eläkesäätiön varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan eläkesäätiölle yleisesti käytössä olevia määräaikoja noudattaen;

3) varmistettava, että varojen tuotot käytetään eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä säilytysyhteisölle muita valvontatehtäviä.

44 §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun on vastattava jatkuvasti niiden sääntöjen mukaisten lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia. Eläkesäätiön vakuutusmatemaatikon on laskettava eläkevastuu vuosittain. Eläkevastuun laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti vakuutettujen ja etuudensaajien etuuksien turvaaminen. Eläkevastuun laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyihin liittyvien riskien odotetut muutokset. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen. Niiden muuttaminen voi olla perusteltua, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja eläkevastuun laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

44 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on valittava vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko varovaisuutta noudattaen.

Finanssivalvonta antaa määräyksen vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärästä. Finanssivalvonnan on enimmäiskorkoa määrätessään otettava huomioon:

1) korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen, valtion joukkovelkakirjalainojen, Euroopan vakauserämekanismien joukkovelkakirjalainojen, Euroopan investointipankin joukkovelkakirjalainojen tai Euroopan rahoitusvakausvälineen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto;

2) eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläke-toimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso.

Finanssivalvonta voi antaa A-eläkesäätiölle ja AB-eläkesäätiölle hakemuksesta luvan käyttää vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa 2 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuuta kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin edellä mainitun eläkevastuun kesto. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta.

44 b §

Jos A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisperusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen eläkevastuu on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, Finanssivalvonta voi myöntää eläkesäätiölle luvan sallia 43 §:n 5 momentin

mukainen vastuuvajaus, joka on katettava 46 §:n 6 momentin mukaisesti määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa (*katevajaus*).

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkesäätiö laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkesäätiön arvioituun katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava vakuutettujen sekä etuudensaajien saatavilla.

Suunnitelmassa on otettava huomioon A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston varojen ja vastuiden vastaavuus, riskiprofiili, maksuvalmiussuunnitelma, eläke-etuuksien saamiseen oikeutettujen vakuutettujen ikärakenne, perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä rahastoimattomien ja osittain rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttaminen täysin rahastoiduiksi.

Jos lisäeläkejärjestely puretaan 1 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa, A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on laadittava suunnitelma purettavan lisäeläkejärjestelyn vastuiden ja varojen siirtämiseksi toiselle lisäeläketoimintaa harjoittavalle eläkesäätiölle, eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Suunnitelman pääsisällön on oltava vakuutettujen saatavilla.

46 §

Katettaessa eläkevastuun bruttomäärää on huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai samaan yritykseen kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden varoihin eivät saa asettaa A-eläkesäätiötä tai AB-eläkesäätiön A-osastoa alttiiksi liialliselle riskien keskittymiselle. Kun eläkesäätiössä on useita työnantajayrityksiä, sijoitukset näihin työnantajayrityksiin on tehtävä varovaisuutta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.

46 a §

ETA-valtioon rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltiot 46 b, 47 b—47 d, 47 f, 47 h—47 j ja 47 l—47 p §:ää sovellettaessa.

46 b §

A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiön A-osasto voi käyttää johdannaissopimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Johdannaissopimusten kohde-etuuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat eläkesäätiön vapaaehtoisen lisäeläketoiminnan eläkevastuun katteena. Eläkesäätiön on johdannaissopimuksia tehdessään vältettävä liiallista yhteen vastapuoleen liittyvää riskiä sekä muita johdannaisiin liittyviä riskejä. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston toimintaan liittyvät johdannaissopimukset on luettava vapaaehtoisen lisäeläketoiminnan varoihin. Johdannaissopimukset on arvostettava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon kohde-etuus.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä johdannaissopimusten käytöstä eläkesäätiön vapaaehtoisessa lisäeläketoiminnassa.

47 §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on katettava vapaaehtoisista lisäeläkkeistä ja muista etuuksista aiheutuva eläkevastuunsa. Eläkevastuusta voidaan tällöin vähentää 44 b §:n 1 momentissa tarkoitettua katevajakseen kuolettamatta oleva määrä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua eläkevastuun katteeseen sovelletaan vastaavasti, mitä 46 §:n 2—6 momentissa säädetään eläkevastuun bruttomäärän kattamisesta. Mainitun pykälän 5 momentin 8 kohdan mukaista saamista vastuunjaosta koskevaa säännöstä ei kuitenkaan sovelleta. Katteesta 75 prosenttia on oltava sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita tarkoitetaan 46 §:n 3 momentissa.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset eläkesäätiön eläkevastuun katteen luetteloinnista.

47 b §

Eläkevastuun koko bruttomäärän katteena saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö taikka muu sellainen yhteisö, jonka Finanssivalvonta rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

6) Euroopan investointipankin liikkeelle laskemia tai takaamia sijoituksia Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaissijoitusrahastoon, eurooppalaisen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahastoon tai eurooppalaiseen riskipääomarahastoon;

7) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—6 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 c §

Enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 47 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 47 b §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu yhteisö;

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

Mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös velkasitoumuksiin, joilla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

47 d §

Enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, osuuksia ja osakkeisiin rinnastuvia vaihtokelpoisia arvopapereita;

2) yhteisön, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, antamia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b tai 47 c §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b tai 47 c §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös kaupankäyntiin monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 p §

Enintään 10 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista saadaan sijoittaa seuraaviin kohteisiin, kun niillä ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä:

1) osakkeisiin, osuuksiin ja osakkeisiin rinnastuviin arvopapereihin;

2) sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus, kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

3) joukkovelkakirjoihin;

4) muihin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti.

48 e §

Jos vapaaehtoista lisäeläketoimintaa harjoittava eläkesäätiö itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, eläkesäätiöllä on jatkuvasti oltava eläkevastuun lisäksi riittävä määrä omia varoja, joilla se pystyy täyttämään vakuutuskassalain (1164/1992) 83 v—83 y §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*omien varojen vähimmäismäärä*).

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Eläkesäätiön 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

1) sidotun ja vapaan oman pääoman rahastot;

2) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;

3) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä tarkoitettut vapaaehtoiset varaukset;

4) eläkesäätiön hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella taseen omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisenä;

5) eläkesäätiön hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta peruspääoman määrästä, kun 25 prosenttia eläkesäätiön peruspääomasta on maksettu.

Eläkesäätiön 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

HE 205/2018 vp

- 2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käyppien arvojen positiivinen erotus;
  - 3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;
  - 4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä;
  - 5) johdannaissopimuksista eläkesäätiölle koituva mahdollinen enimmäistappio.
- Edellä 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettua maksamatta olevaa määrää saa lukea omiin varoihin enintään määrän, joka vastaa 50 prosenttia omien varojen määrästä tai omien varojen vähimmäismäärästä, sen mukaan kumpi on alhaisempi.
- Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:
- 1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä;
  - 2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimittamisen ajankohdasta.

49 a §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi eläkesäätiön säännöt, joista käy ilmi heidän lisäeläkeoikeuksiensa laajuus, etuuksien saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan.

Kunkin etuudensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin etuudensaajan ja tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto eläkesäätiön sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

49 b §

Vakuutettujen, etuudensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

- 1) tilinpäätös ja toimintakertomus ja, jos eläkesäätiö vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelystä, kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus;
- 2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Vakuutettujen on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

- 1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;
- 2) etuuksien tasosta vakuutussuhteen päättyessä;
- 3) eläkesäätiön säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen vakuutussuhde päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

49 c §

Eläkesäätiön antamien tässä luvussa tarkoitettujen tietojen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- 1) ne on saatettu ajan tasalle säännöllisesti;
- 2) ne on kirjoitettu selkeästi käyttäen selkeää, ytimekästä ja ymmärrettävää kieltä sekä välttämättä ammattikieltä ja teknisiä termejä;
- 3) niiden käsitteistö ja sisältö ovat johdonmukaisia ja tiedot eivät ole harhaanjohtavia;
- 4) niiden esitystapa on helppolukuinen;
- 5) ne ovat saatavilla suomen tai ruotsin kielellä;
- 6) ne on asetettu mahdollisten vakuutettujen, vakuutettujen ja etuudensaajien saataville veloitusetta sähköisessä muodossa tai paperikopiona.

HE 205/2018 vp

49 d §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille ja etuudensaajille riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista, erityisesti seuraavat tiedot:

- 1) eläkesäätiön nimi ja ETA-valtio, jossa se on rekisteröity tai hyväksytty, sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi;
- 2) lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeudet ja velvollisuudet;
- 3) sijoitusprofiilia koskevat tiedot;
- 4) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien rahoitusriskien luonne;
- 5) lisäeläkejärjestelyn täysimääräisiä tai osittaisia takeita taikka tiettyä etuuksien tasoa mahdollisesti koskevat ehdot tai, jos lisäeläkejärjestelyn nojalla ei anneta mitään takeita, maininta siitä;
- 6) mahdolliset mekanismit, joilla kertyneitä etuuksia suojataan, tai mahdolliset etuuksien vähentämismekanismit;
- 7) jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi;
- 8) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenne järjestelmissä, joissa ei vahvisteta tiettyä etuuksien tasoa;
- 9) vakuutetuille tarjolla olevat eläke-etuuksien ottamista koskevat vaihtoehdot;
- 10) jos vakuutetuilla on oikeus eläkeoikeuksien siirtoon, tiedot tällaiseen siirtoon liittyvistä järjestelyistä.

Niissä lisäeläkejärjestelyissä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa tarjotaan useampi kuin yksi vaihtoehto, joilla on eri sijoitusprofiili, vakuutetuille on ilmoitettava ehdot, jotka koskevat saatavilla olevia sijoitusvaihtoehtoja ja oletuksena olevaa sijoitusvaihtoehtoa sekä lisäeläkejärjestelyn sääntö, jonka mukaan vakuutettu liitetään yksittäiseen sijoitusvaihtoehtoon.

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille, etuudensaajille ja heidän edustajilleen kohtuullisen ajan kuluessa kaikki lisäeläkejärjestelyn sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tiedot sekä asetettava heidän saatavilleen selvitys vakuutusteknisen eläkevastuun merkittävien muutosten vaikutuksista vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

49 e §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetun, etuudensaajan tai heidän edustajiansa pyynnöstä seuraavat lisätiedot:

- 1) vuositilinpäätös ja toimintakertomus sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys;
- 2) tarkemmat tiedot olettamista, joita on käytetty 49 f §:ssä tarkoitettulla lisäeläke-etuusotteella ilmoitetun eläke-ennusteen ja mahdollisen talousskenaarion tuottamisessa.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

49 f §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille veloituksetta vähintään kerran vuodessa sähköisessä muodossa tai paperikopiona lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä asiakirja, jonka otsikossa on maininta lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vakuutetulle on toimitettava pyynnöstä paperikopio sähköisesti toimitettujen tietojen lisäksi. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteen tietojen tulee olla tarkkoja ja ajantasaisia.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on ilmoitettava vakuutetulle vähintään:

- 1) vakuutetun henkilötiedot ja eläkeikä;
- 2) eläkesäätiön nimi ja osoite sekä vakuutetun lisäeläkejärjestelyn tunnistetiedot;

3) tiedot lisäeläkejärjestelyn tarjoamista takeista ja tarvittaessa, mistä lisätietoja on saatavissa;

4) tiedot vakuutetun eläkeiän perusteella tehdyistä lisäeläke-ennusteista ja vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että ennusteet saattavat poiketa etuuksien lopullisesta arvosta sekä talousskenaarioihin perustuvien lisäeläke-ennusteiden osalta, myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;

5) tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista tai karttuneesta pääomasta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;

6) tiedot eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan ja vakuutetun lisäeläkejärjestelyyn suorittamista maksuista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;

7) erittely eläkesäätiön vähentämistä kustannuksista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta;

8) tiedot koko lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta;

9) selkeästi tarkka päivämäärä, johon tiedot viittaavat;

9) selkeästi tarkat päivämäärät, johon tiedoissa viitataan;

10) tietoihin tulleet merkittävät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on 2 momentissa ilmoitettavien tietojen lisäksi ilmoitettava, mistä ja millä tavalla vakuutettu saa:

1) käytännönläheiset lisätiedot lisäeläkejärjestelyn vakuutetulle tarjoamista vaihtoehtoista;

2) vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen;

3) tiedot olettamista, joita käytetään elinkorkoina ilmaistuihin määriin, erityisesti kun kyse on elinkoron tasosta, tarjoajan tyypistä ja elinkoron kestosta;

4) tiedot etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä;

5) lisätietoja, jos kyse on lisäeläkejärjestelyistä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa jäsen sidotaan sijoitusvaihtoehtoon kyseisessä lisäeläkejärjestelyssä vahvistetulla erityisellä säännöllä.

Finanssivalvonta antaa määräyksen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista, joita eläkesäätiön on käytettävä määrittäessään sijoitusten vuotuisen tuottoprosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat.

49 g §

Eläkesäätiön on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille, joita ei liitetä automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, sekä vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, viipymättä lisäeläkejärjestelyyn liittämisen jälkeen seuraavat tiedot:

1) heidän käytettävissään olevat merkitykselliset vaihtoehdot, sijoitusvaihtoehdot mukaan luettuina;

2) lisäeläkejärjestelyn merkitykselliset ominaisuudet, etuuksien luonne mukaan luettuna;

3) tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa, ja jos on, miten;

4) mistä lisätietoja on saatavilla.

Kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, eläkesäätiön on annettava mahdollisille vakuutetuille tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

49 h §

Eläkesäätiön on toimitettava vakuutetuille lisäeläkkeen eläke-etuusotteen lisäksi tiedot heille tarjolla olevista vaihtoehdoista lisäeläke-etuuksien maksamiseksi hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä.

Eläkesäätiön on annettava etuudensaajille säännöllisesti tiedot maksussa olevista etuuksista ja vaihtoehdoista niiden maksamiseksi. Lisäksi etuudensaajille on ilmoitettava viipymättä päätöksen antamisen jälkeen ja kolme kuukautta ennen päätöksen täytäntöönpanoa sellaisesta päätöksestä, jonka seurauksena on maksettavien etuuksien väheneminen. Jos etuuksien maksussa ollessa etuudensaajat kantavat merkittävän sijoitusriskin, etuudensaajille on annettava säännöllisesti asianmukaiset tiedot.

69 §

Jos Finanssivalvonta katsoo eläkesäätiön joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että eläkesäätiö on purettava, Finanssivalvonta voi kieltää eläkesäätiötä luovuttamasta tai panttaamasta omaisuuttaan.

8 a luku

Eläkesäätiöiden lisäeläketoiminnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta

69 a §

Tätä lukua sovelletaan eläkesäätiöiden valvontaan sen lisäksi, mitä 8 luvussa säädetään.

Mitä tässä luvussa säädetään eläkesäätiöstä, sovelletaan vain A-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön A-osastoon.

Finanssivalvonta valvoo, että eläkesäätiö täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetty edellytykset. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että eläkesäätiö täyttää vaatimukset, jotka koskevat:

- 1) 6 luvussa säädettyä vakuutusteknistä eläkevastuuta ja sen rahoittamista;
- 2) 48 e §:ssä säädettyjä omia varoja, käytettävissä olevaa omien varojen vähimmäismäärää ja vaadittua omien varojen vähimmäismäärää;
- 3) 6 luvun sekä 5 a ja 5 b §:n sijoittamista koskevia säännöksiä;
- 4) 5 a luvussa säädettyä hallintojärjestelmää ja sijoitusten hoitoa;
- 5) 7 luvussa säädettyjä vakuutetuille ja etuudensaajille toimitettavia tietoja.

69 b §

Valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojeleu sekä eläkesäätiön vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen.

Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan.

Finanssivalvonnan on tehtävä valvonnan vaikuttavuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa suhteessa tarkastuksia eläkesäätiön toimitiloissa ja valvontatoimenpiteitä eläkesäätiön toimitilojen ulkopuolella. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkastettava toimiansa vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen.

69 c §

Finanssivalvonnan on eläkesäätiötä valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja eläkesäätiölle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan tulee eläkesäätiötä valvoessaan erityisesti arvioida:

- 1) täyttääkö eläkesäätiön hallintojärjestelmä 5 a luvussa säädetty laadulliset vaatimukset;
- 2) eläkesäätiön toiminnan riskejä ja sen kykyä arvioida ja hallita edellä tarkoitettuja riskejä.

Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä, joiden avulla se voi havaita eläkesäätiön taloudellisen tilan heikkenemisen ja seurata eläkesäätiön toimenpiteitä heikkenemisen estämiseksi.

Finanssivalvonnan on vahvistettava valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus ottaen huomioon eläkesäätiön koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Finanssivalvonnan on julkistettava kuvaus 1—3 momentissa säädetyn valvontamenettelyn vaiheista ja yleisistä periaatteista.

69 d §

Eläkesäätiön, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Erityisesti on toimitettava:

1) oma riskienarviointi, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevista periaatteista, tilinpäätös ja toimintakertomus;

2) sisäiset osavuosikatsaukset, vakuutusmatemaattiset arviot ja yksityiskohtaiset oletamat, varojen ja vastuiden vastaavuutta koskevat selvitykset, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden noudattamisesta, selvitys suunnitelmien mukaisten maksuosuuksien suorittamisesta ja tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastuskertomus.

69 e §

Finanssivalvonta valvoo eläkesäätiön ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyn 42 p §:n noudattamista erityisesti, kun ulkoistamisella on vaikutusta eläkesäätiön taloudelliseen asemaan tai valvonnan vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentissa säädetään valvottavan ja muun Finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa suoritettavasta tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaisen palveluyrittäjän toimipaikassa suoritettavaan tarkastukseen, jolle eläkesäätiö on ulkoistanut toimintojaan. Mitä edellä säädetään palveluyrittäjän toimipaikassa tehtävästä tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaiseen palveluntarjoajaan, jolle eläkesäätiön palveluyrittäjä on edelleen ulkoistanut eläkesäätiön toimintoja.

69 f §

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikko:

1) riskien ja etujen oikeudenmukaisesta jakautumisesta eri sukupolvien välillä säädettyä 6 a §:ää;

2) hallintojärjestelmästä, omaisuudenhoidosta ja säilytysyhteisön käyttämisestä 5 a luvussa säädettyä;

3) eläkevastuusta, sen kattamisesta, sijoittamisesta sekä vakavaraisuuspääomasta 5 §:n 1 momentissa, 5 a ja 5 b §:ssä, 44, 44 a ja 44 b §:ssä, 46 §:n 2 momentissa, 46 b, 47, 47 b—47 d, 47 p ja 48 e §:ssä säädettyä;

4) tietojentoimittamisesta vakuutetuille ja etuudensaajille 49 c—49 h §:ssä säädettyä;

5) rajat ylittävästä toiminnasta 13 a luvussa säädettyä tai rajat ylittävistä siirroista 13 b luvussa säädettyä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rikemaksun määräämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa rikemaksun määräämisestä säädetään.

69 g §

Finanssivalvonta voi 69 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kieltää 42 r §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan ja 42 s §:ssä tarkoitetun säilytysyhteisön hallinnassa olevien eläkesäätiön varojen käyttämisen.

HE 205/2018 vp

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomeen sijoittautuneen omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön hallussa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä.

69 h §

Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkesäätiön toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös.

69 i §

Finanssivalvonta valvoo siten kuin 125 j §:ssä säädetään, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanottavana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä vapaaehtoisin lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Jos eläkesäätiö harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ne tämän lain säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työlainsäädäntöä, sekä niihin tehdyt muutokset säännöllisesti kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.

69 j §

Finanssivalvonnan on edistettävä tietojenvaihtoa ETA-valtioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvontaa koskevien parhaiden käytäntöjen ja yhteistyön kehittämiseksi, kilpailun vääristymisen estämiseksi sekä rajat ylittävän toiminnan ja rajat ylittävien siirtojen edellytysten turvaamiseksi. Finanssivalvonnan on tietojenvaihtoa edistäessään toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa.

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä Euroopan komission kanssa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvonnan helpottamiseksi.

Finanssivalvonnan on valvoessaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa toimittava yhteistyössä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen kanssa Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 mukaisesti sekä toimitettava ilman aiheutonta viivytystä edellä mainitun asetuksen 35 artiklan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikki tiedot, joita tämä tarvitsee edellä mainitun direktiivin ja edellä mainitun asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamiseen liittyvistä merkittävistä vaikeuksista ja pyrittävä yhteistyössä Euroopan komission, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja muun ETA-valtion toimivaltaisten viranomaisten kanssa ratkaisemaan edellä tarkoitettut vaikeudet viipymättä.

125 a §

Tätä lukua sovelletaan ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävään toimintaan.

HE 205/2018 vp

A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkesäätiönä. Luvan hakemiseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävää toimintaa koskevasta luvasta.

ETA-lisäeläkesäätiönä toimivan AB-eläkesäätiön B-osasto ei saa harjoittaa rajat ylittävää toimintaa.

125 b §

ETA-lisäeläkesäätiön on haettava Finanssivalvonnalta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista ja siihen liittyvän rahoituksen vastaanottamista rahoittavalta yritykseltä.

ETA-lisäeläkesäätiön on ilmoitettava hakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

- 1) vastaanottava valtio;
- 2) rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka;
- 3) rahoittavaa yritystä varten hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteet.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

125 c §

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkesäätiöllä on sen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, laitoksen johtajien maine ja ammatillinen pätevyys sekä kokemus huomioon ottaen edellytykset ehdotetun rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai 125 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 125 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tietojen toimittamisesta ETA-lisäeläkesäätiölle. Ilmoitukseen on liitettävä päätös luvasta aloittaa rajat ylittävä toiminta.

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkesäätiöllä ei ole 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on evättävä 125 b §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanotti 125 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

125 d §

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkesäätiölle tieto niistä rajat ylittävissä toiminnassa noudatettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, jotka se on saanut vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta ja mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista. ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävään toimintaan ei sovelleta tämän lain 7 luvun tiedonantoa, etuuden maksamista ja eläkesäätiön vastuun rajoittamista koskevia säännöksiä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkesäätiölle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tieto niistä rajat ylittävissä toiminnassa noudatettavista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista, jotka vastaanottava valtio on asettanut mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille annettavista tiedoista ja edellä tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Edellä 125 c §:n 1 momentissa tarkoitetun luvan saanut ETA-lisäeläkesäätiö voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa saatuaan tiedon 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista tai kuuden viikon kuluttua siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaislainen on saanut 125 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

125 e §

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaislainen ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että ETA-lisäeläkesäätiö ei noudata toiminnassaan 125 d §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

125 f §

ETA-lisäeläkesäätiön, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava eläkevastuu täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta.

125 g §

Finanssivalvonnan on merkittävä rajat ylittävää toimintaa harjoittava A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö eläkesäätiörekisteriin myös ETA-eläkesäätiönä. Jos ETA-eläkesäätiön rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön rekisteröinti ETA-lisäeläkesäätiönä.

Finanssivalvonnan on merkittävä eläkesäätiörekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-eläkesäätiö toimii.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

125 h §

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa ja vastaanottaa rahoitusta Suomessa sijaitsevilta rahoittavilta yrityksiltä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle rajat ylittävässä toiminnassa lisäeläkejärjestelyyn sovellettavan Suomen sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevat vaatimukset. Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitetut tiedot kuuden viikon kuluessa toimivaltaisen viranomaisen toimittamien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaa koskevien vastaanottavaa valtiota, rahoittavaa yritystä, sen kotipaikkaa ja lisäeläkejärjestelyn pääpiirteitä koskevien tietojen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

125 i §

Ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa Suomessa, kun se on saanut kotivaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta 125 h §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden ja tietojen antamista koskevista vaatimuksista.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa, jos sen kotivaltion toimivaltainen viranomainen ei ole antanut sille 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuuden viikon kuluttua siitä, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedot ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toiminnan aloittamista koskevassa ilmoituksessa annetuista tiedoista.

125 j §

Finanssivalvonta valvoo, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa 125 h §:n 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa havaitsemistaan rikkomuksista ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai niiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaa tai, jos se on välttämätöntä rikkomuksen lopettamiseksi, kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta tai kieltämisestä.

13 b luku

Rajat ylittävät siirrot

125 k §

Tätä lukua sovelletaan eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua, sekä eläkesäätiöön, joka on tehnyt Finanssivalvonnalle 1 b §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen sitä seuraavan tilikauden alusta lukien. Tätä lukua sovelletaan myös eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, jos vastaanottavana eläkesäätiönä toimiva eläkesäätiö tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos ei siirron jälkeen harjoita rajat ylittävää toimintaa.

Eläkesäätiö voi siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuun, joka sisältää vakuutusteknisen vastuuvelan eli eläkevastuun, muut velvoitteet ja oikeudet sekä siirrettävää eläkevastuuta ja muita velvoitteita vastaavat varat tai niitä vastaavan rahanmaksun vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen tässä luvussa säädettyin edellytyksin.

Eläkesäätiö, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, vastaa siirron kustannuksista.

Lisäeläkejärjestelyn osan siirtämiseen sovelletaan, mitä lisäeläkejärjestelyn siirrosta tässä luvussa säädetään. Tässä luvussa tarkoitettuun lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta 11 lukua.

Mitä tässä luvussa säädetään eläkesäätiöstä, sovelletaan vain A-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön A-osastoon.

125 l §

Sen lisäksi, mitä 23 §:ssä säädetään eläkesäätiön hallituksen päätöksestä, 125 k §:n 2 momentissa tarkoitettu lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää, että enemmistö siirtävän eläkesäätiön hallituksen niistä jäsenistä, jotka edustavat toimintapiiriin kuuluvia henkilöitä, puoltaa siirtoa. Jos etuudensaajat eivät kuulu siirtävän eläkesäätiön toimintapiiriin, siirron edellytyksenä on lisäksi, että etuudensaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Etuudensaajat, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, käyttävät päätösvaltaansa äänestämällä postitse tai tietoliikenneyhteyden avulla. Etuudensaajien päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä.

Eläkesäätiön on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä siirrettävään vakuutuskantaan kuuluville vakuutetuille ja heitä edustaville hallituksen jäsenille sekä etuudensaajille ilmoitus lisäeläkejärjestelyn siirtoa koskevasta suunnitelmasta sekä pidettävä heidän saatavillaan toimistossaan tai internetsivuillaan tieto siirron ehdoista. Etuudensaajille, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä ohjeet edellä mainitussa äänestyksessä noudatettavasta menettelystä.

Lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää lisäksi, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestelyä siirretään, on antanut siihen ennakoita suostumuksensa.

125 m §

Eläkesäätiön lisäeläkejärjestelyn 125 k §:n 2 momentissa tarkoitetun rajat ylittävän siirron edellytyksenä on vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antama hyväksyminen, jonka se antaa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut ennakkosuostumuksensa toimivaltaisen viranomaisen sille toimittamaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevaan hakemukseen.

Finanssivalvonnan on saatuaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta edellä mainitun laitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen arvioitava:

1) turvataanko jäljelle jäävien vakuutettujen ja edunsaajien asema pitkällä aikavälillä siirrettäessä lisäeläkejärjestely osittain 125 k §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla;

HE 205/2018 vp

2) ovatko vakuutettujen ja etuudensaajien yksilölliset etuudet vähintään samat siirron jälkeen;

3) ovatko siirrettävää lisäeläkejärjestelyä vastaavat varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutusteknisen eläkevastuun ja muut velvoitteet ja oikeudet 6 luvussa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on kahdeksan viikon kuluessa 1 momentissa tarkoitettujen hakemuksien vastaanottamisesta toimitettava arvionsa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

125 n §

Kun Finanssivalvonta on saanut vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedon siirron hyväksymisestä ja siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle niistä siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joiden mukaisesti mainittua lisäeläkejärjestelyä tulee hallinnoida sekä edellä mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on lisäksi ilmoitettava vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tietojen toimittamiseen mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavista vaatimuksista sekä niitä koskevista merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus neljän viikon kuluessa siitä, kun se sai tiedon siirtoa koskevan hakemuksen hyväksymisestä.

125 o §

Jos Finanssivalvonta on 125 n §:ssä tarkoitettussa tilanteessa vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa 125 n §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa havaitsemistaan rikkomuksista vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu edellä tarkoitettujen toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai niiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimintaa tai kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta tai kieltämisestä.

125 p §

Eläkesäätiö voi toimia rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, jos tässä luvussa siirrolle säädetyt edellytykset täyttyvät.

Siirron edellytyksenä on, että siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn kuuluvat vakuutetut ja etuudensaajat tai vakuutettujen edustajat ja etuudensaajien edustajat ovat antaneet lisäeläkejärjestelyn siirrolle ennakolta suostumuksensa. Lisäksi siirron edellytyksenä on, että siirrettävää lisäeläkejärjestelyä rahoittava yritys on antanut siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että se liittyy eläkesäätiöön työnantajana, joka täyttää 115 §:ssä tai 7 §:ssä työnantajalle säädetyt vaatimukset.

Siirtävä lisäeläkelaitos vastaa siirron kustannuksista.

125 q §

Eläkesäätiön, jonka on tarkoitus toimia vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, on haettava Finanssivalvonnan lupa lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävälle siirrolle. Hakemuksessa on oltava seuraavat tiedot:

1) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka sekä ETA-valtio, jossa lisäeläkelaitos on hyväksytty tai rekisteröity;

2) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen välinen sopimus lisäeläkejärjestelyn siirrosta kaikkine ehtoineen;

3) selvitys siirrettävän lisäeläkejärjestelyn olennaisista piirteistä;

4) selvitys siirrettävästä vastuusta tai vakuutusteknisestä vastuuvastuusta ja muista velvoitteista ja oikeuksista sekä vastaavista varoista tai niitä vastaavista käteisvaroista;

5) rahoittavan yrityksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka;

6) todiste 125 p §:n 2 momentissa tarkoitetuista vakuutettujen, etuudensaajien ja rahoittavan yrityksen suostumuksesta;

7) ETA-valtiot, joiden sosiaali- ja työoikeudetta sovelletaan siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu hakemus viipymättä arvioitavaksi siirtävän lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

125 r §

Finanssivalvonta arvioi 125 q §:ssä tarkoitettun hakemuksen perusteella:

1) onko lupaa hakeva eläkesäätiö toimittanut kaikki 125 q §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot;

2) ovatko eläkesäätiön hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, johtajien hyvä maine ja ammatillinen pätevyys ja kokemus aiotulle siirrolle asetettujen vaatimusten mukaisia;

3) turvataanko eläkesäätiön vakuutettujen ja etuudensaajien sekä niihin siirrettyjen vakuutettujen ja edunsaajien pitkän aikavälin edut siirron aikana ja sen jälkeen;

4) onko eläkesäätiön eläkevastuu täysin katettu siirron ajankohtana, jos siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan;

5) ovatko siirrettävät varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutustekninen eläkevastuu mukaan lukien, sekä muut velvoitteet ja oikeudet tässä laissa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on toimitettava päätöksensä hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä lupaa hakevalle eläkesäätiölle kolmen kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta sekä siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos Finanssivalvonta ei anna päätöstä kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva eläkesäätiö voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut hyväksyvän tai hylkäävän päätöksensä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksensä antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa.

125 s §

Jos rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on toimitettava vastaanottavalle eläkesäätiölle ne tiedot rajat ylittävässä toiminnassa sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista, jotka se on saanut siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Finanssivalvonnan on toimitettava edellä tarkoitettut tiedot viikon kuluessa siitä, kun se sai ne siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jos rajat ylittävää toimintaa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena harjoittava eläkesäätiö ei noudata 1 momentissa tarkoitettuja työ- ja sosiaalioikeuden vaatimuksia tai tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

125 t §

Edellä 125 q §:ssä tarkoitettu lupaa hakeva eläkesäätiö voi ryhtyä hallinnoimaan siirrettävää lisäeläkejärjestelyä, kun se on saanut Finanssivalvonnalta 125 r §:n 2 momentissa tarkoitettun hyväksyvän päätöksen tai jos se ei ole saanut Finanssivalvonnalta hyväksyvää tai hylkäävää päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa hakemuksen tekemisestä.

Jos eläkesäätiön toimiessa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, A-eläkesäätiön merkitsemisestä eläkesäätiörekisteriin sovelletaan, mitä 125 g §:ssä säädetään.

125 u §

Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden, joka koskee lisäeläkejärjestelyn siirrossa ösovellettavaa menettelyä, toimenpiteiden sisältöä tai toimivaltaisen viranomaisen toimimatta jättämistä, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 31 artiklan toisen kohdan c alakohdassa tarkoitettuun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovittelumenettelyyn.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkesäätiö, jossa on tämän lain voimaan tullessa vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että eläkesäätiö harjoittaa toimintaansa tämän lain tultua voimaan niiden eläkesäätiölain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan sellaiseen eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Jos eläkesäätiö peruuttaa ilmoituksensa, sen toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä eläkesäätiölain säännöksiä, joita sovelletaan eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut eläkesäätiölain 44 a §:n 4 momentin nojalla annettua säännöstä eläkekassan vastuuvelan ja eläkesäätiön eläkevastuun laskemisessa käytettävästä enimmäiskorosta sovelletaan A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa kunnes Finanssivalvonnan tämän lain 44 a §:ssä tarkoitettu määräys eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärästä on voimassa.

ETA-lisäeläkesäätiö saa edelleen harjoittaa sellaista rajat ylittävää toimintaa, johon sillä on tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva Finanssivalvonnan lupa.

ETA-lisäeläkesäätiön hakemus rajat ylittävän toiminnan aloittamiseksi, joka on vireillä tämän lain voimaan tullessa, raukeaa.

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön, joka on ulkoistanut lisäeläketoimintaa palveluyritykselle, ennen tämän lain voimaantuloa, on ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 2, 3, 9 a ja 10 §, 12 §:n 2 kohta, 18, 27, 81 a ja 82 a §, 83 §:n 1 ja 2 momentti, 83 g—83 j, 83 s, 83 v—83 y, 84 a, 84 b ja 101 § sekä 14 a luku,

sellaisina kuin niistä ovat 2 § laeissa 392/2006 ja 323/2015, 3 § laeissa 287/2000, 392/2006, 175/2009 ja 1250/2011, 9 a, 27, 81 a ja 82 a §, 83 §:n 1 momentti, 83 h—83 j, 84 a ja 84 b sekä 101 § laissa 392/2006, 10 § osaksi laissa 250/2002, 83 §:n 2 momentti laissa 1777/1995, 83 g § laissa 168/2017, 83 s ja 83 v—83 y § laissa 307/2015 sekä 14 a luku laeissa 392/2006 ja 1250/2011, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a, 2 b, 8 b, 8 c ja 81 b §, lakiin uusi 6 a luku, 83 §:ään uusi 8 ja 11 momentti, lakiin uusi 83 m ja 84 c—84 h § sekä lakiin uusi 9 a ja 14 b luku, seuraavasti:

2 §

Vakuutuskassaan, joka harjoittaa työntekijän eläkelain (395/2006), yrittäjän eläkelain (1272/2006), sairausvakuutuslain (1224/2004) tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainituista laeista ei muuta johdu. Tämän lain 2 a, 2 b, 8 b, 8 c ja 9 a §, 6 a luku, 81 a, 81 b, 82 a ja 83 §, 83 f §:n 3 momentti, 83 g—83 y § sekä 8, 9 a, 14 a ja 14 b luku ei kuitenkaan koske työntekijän eläkelain ja yrittäjän eläkelain mukaista eläkekassan toimintaa. Sama vakuutuskassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa.

Tämän lain 2 a, 2 b, 8 a—8 c, 9 a, 79, 81 a, 81 b, 82 a, 83 s—83y, 84 a—84 h §:ää sekä 6 a, 9 a, 14 a ja 14 b lukua, ei sovelleta vakuutuskassaan, joka myöntää 1 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettuja korvauksia ja avustuksia eikä vakuutuskassaan, joka myöntää 1 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin kuuluvia muita etuuksia kuin lisäeläke-etuuksia.

Mikä tämän lain nojalla koskee eläkekassan lisäeläke-toimintaa, sovelletaan ETA-lisäeläkekassaan, jollei 14 a tai 14 b luvussa toisin säädetä.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, 77 e §:ää sovelletaan lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkekassaan, jossa on myös lisäeläke-toimintaa harjoittava osasto, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

2 a §

Tämän lain 77 c—77 q, 84 c—84 h, 101 a—101 f ja 101 h §:ää ja 14 a lukua, §:ää ei sovelleta lisäeläke-toimintaan, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Tämän lain 8 b, 8 c, 77 b §:ää ja 83 §:n 2 momenttia ei sovelleta lisäeläke-toimintaan, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua.

Tämän lain 27 §:n 2 momenttia, 33 a, 84 a ja 84 b §:ää, ei sovelleta lisäeläke-toimintaan, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

2 b §

Sen estämättä, mitä 2 a §:ssä säädetään, eläkekassa, jonka lisäeläketoiminnassa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle harjoittavansa toimintaansa ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan sellaiseen eläkekassaan, jonka lisäeläketoiminnassa on vähintään 100 vakuutettua. Jos eläkekassa peruuttaa ilmoituksensa, se toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä tämän lain säännöksiä, joita sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Eläkekassan, jossa on ollut vähemmän kuin 100 vakuutettua, tulee viipymättä ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos lisäeläketoiminnassa vakuutettujen lukumäärä nousee 100:aan.

Eläkekassan, jonka lisäeläketoiminnassa vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:een, tulee ilmoittaa tästä viipymättä Finanssivalvonnalle.

Eläkekassa voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen määrä lisäeläketoiminnassa vähenee alle 100 vakuutettuun. Ilmoituksen tehneeseen eläkekassaan sovelletaan 2 a §:ää ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien. Jos eläkekassa, jonka vakuutettujen lukumäärä on vähentynyt alle 100:n, ei tee edellä mainittua ilmoitusta, sen toimintaan sovelletaan säännöksiä, joita muutoin sovelletaan sellaiseen eläkekassaan, jonka lisäeläketoiminnassa on vähintään 100 vakuutettua.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1—4 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta vakuutusassarekisteriin. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä.

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkekassalla* vakuutusassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää eläkkeitä;
- 2) *sairauskassalla* vakuutusassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden johdosta;
- 3) *lisäeläketoiminnalla* yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää eläkekassaa tai eläkekassan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää osastoa;
- 4) *osakkaalla* jatkuvan vakuutusmaksun suorittajaa;
- 5) *ammattillisia lisäeläkkeitä tarjoavalla laitoksella* laitoksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella ja joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia lisäeläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty;
  - a) yksilöllisesti tai keskitetysti työnantajan (työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai näiden edustajien välillä, tai
  - b) yksilöllisesti tai keskitetysti itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti, ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä;
- 6) *lisäeläkejärjestelyllä* sopimusta, muuta perustamiskirjaa tai sääntöjä, jossa määritellään lisäeläkejärjestelyssä myönnettävät lisäeläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset;
- 7) *rahoittavalla yrityksellä* yritystä tai muuta elintä, joka toimii työnantajana tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tai näiden yhdistelmänä ja joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa maksuosuuksia lisäeläkelaitokselle, riippumatta siitä, onko yrityksen tai elimen osana tai muodostaako sen yksi tai useampi oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö;
- 8) *lisäeläke-etuuksilla* eläkekassan myöntämiä muita kuin lakisääteisiä etuuksia, jotka suoritetaan eläkkeelle siirtymisen tai odotettavissa olevan eläkkeelle siirtymisen perusteella, tai kyseisten etuuksien lisäksi ja niitä täydentävänä kuoleman tai työkyvyttömyyden tapauksessa tai työskentelyn keskeytyessä maksettavia vapaaehtoisia etuuksia taikka sairaustapauksessa, varojen puutteessa tai kuolemantapauksessa myönnettäviä lisätukia tai palveluja; eläkkeellä oloajan taloudellisen turvan mahdollistamiseksi näitä etuuksia voidaan

maksaa koko jäljellä olevan elinajan, määräaikaisesti, kertasuorituksena tai näiden maksutapojen yhdistelminä;

9) *toimintapiirillä* niitä henkilöitä, jotka voivat olla kassassa vakuutettuina;

10) *jäsenellä* vakuutuskassassa vakuutettua henkilöä, jolla on äänioikeus kassankokouksessa; henkilö, jonka vakuutettuna oleminen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta, ei ole kassan jäsen;

11) *vakuutetulla* henkilöä, joka on aiemman tai nykyisen ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu lisäeläke-etuuksiin lisäeläkejärjestelyn määräysten mukaisesti ja joka ei ole etuudensaaja tai mahdollinen vakuutettu;

12) *etuudensaajalla* henkilöä, joka nauttii lisäeläke-etuuksia;

13) *mahdollisella vakuutetulla* henkilöä, jolla on oikeus liittyä lisäeläkejärjestelyyn;

14) *toimivaltaisella viranomaisella* kansallista viranomaista, joka on nimetty hoitamaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 säädetyt tehtäviä;

15) *ETA-lisäeläkekassalla* 14 a ja 14 b luvussa tarkoitettua eläkekassaa, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai edellä mainitun lisäksi myös vapaaehtoista lisäeläketoimintaa;

16) *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua viranomaista;

17) *kotivaltiolla* ETA-valtiota, jossa lisäeläkelaitos on rekisteröity tai hyväksytty ja jossa sen keskushallinto sijaitsee;

18) *vastaanottavalla valtiolla* ETA-valtiota, jonka ammatillista lisäeläkejärjestelyä koskevaa sosiaali- ja työoikeutta sovelletaan rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen tai etuudensaajien väliseen suhteeseen;

19) *siirtävällä lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn tai hyväksytyyn lisäeläkelaitokseen;

20) *vastaanottavalla lisäeläkelaitoksella* lisäeläkelaitosta, joka vastaanottaa kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai hyväksytyltä lisäeläkelaitokselta;

21) *pysyvällä välineellä* sellaista välinettä, jonka avulla vakuutettu tai etuudensaaja voi tallentaa hänelle henkilökohtaisesti osoitettuja tietoja siten, että ne ovat saatavilla myöhempää käyttöä varten ja tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen jäljentämisen muuttumattomina;

22) *keskeisellä toiminnolla* lisäeläketoiminnan hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto;

23) *toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä* lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa;

24) *rajat ylittävällä toiminnalla* sellaisen lisäeläkejärjestelyn hallinnointia, jossa rahoittavan yrityksen sekä vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun ETA-valtion kuin kotivaltion ammatillisiin lisäeläkejärjestelyihin sovellettavaa sosiaali- ja työoikeutta;

25) *ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella* ammatillista lisäeläketoimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2341/2016 tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on rekisteröity muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa;

26) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa vakuutuskassalle sen toimintaan liittyviä palveluita;

27) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

28) *OECD-valtiolla* Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvaa valtiota;

29) *kiinteistöyhteisöllä* yhteisöä, jonka pääasiallisena omaisuutena on ETA-valtiossa sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennuksia, ETA-valtiossa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia sekä osuuksia ja osakkeita yhteisöistä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden pääasiallisena tarkoituksena on omistaa edellä tarkoitettuja kiinteistöjä ja rakennuksia ja edellä tarkoitettuja oikeuksia;

30) *konsernilla* kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia;

31) *vastuuvelan bruttomäärällä* vastuuvelan kokonaismäärää ennen 83 §:n 3 momentissa säädettyjen erien vähentämistä;

32) *velkasitoumuksella* laina- ja muuta saamista ja edellä tarkoitetuille sitoumuksille kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

33) *biometrisellä riskillä* kuolemaan, työkyvyttömyyteen ja pitkäikäisyyteen liittyviä riskejä;

34) *säännellyllä markkinalla* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua säänneltyä markkinaa;

35) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

36) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää.

8 b §

Eläkekassan on sijoitettava lisäeläketoinnin varat vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. Eläkekassan ja sen sijoituksia hoitavan yhteisön tulee eturistiriitatilanteessa varmistaa, että sijoitukset tehdään vain vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 8 §:n 1 momentissa säädetään, eläkekassa voi lisäeläketoinnin varoja sijoittaessaan ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin.

8 c §

Eläkekassan lisäeläketoinnin varat on sijoitettava siten, että varmistetaan sijoitusten suojaus, laadukkuus, tuottavuus ja rahaksi muutettavuus kokonaisuutena.

Eläkekassan lisäeläketoinnin varat on sijoitettava pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Sijoitukset säännellyn markkinan ulkopuolelle on pidettävä varovaisuuden edellyttämällä tasolla.

9 a §

Lisäeläketoinnissa on pyrittävä riskien ja etujen oikeudenmukaiseen jakautumiseen sukupolvien välillä.

10 §

Vakuutuskassan voi perustaa yksi tai useampi perustaja. Perustajan tulee olla Suomen tai ETA-valtion kansalainen taikka yhteisö tai säätiö, jonka kotipaikka on Suomessa tai muussa ETA-valtiossa. Avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomen tai muun ETA-valtion kansalaisia. Finanssivalvonnan luvalla voi muukin yhteisö tai säätiö olla perustajana.

HE 205/2018 vp

Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan keskushallinnon on sijaittava Suomessa. Keskushallinnon sijaintipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa ETA-lisäeläkekassan keskeiset strategiset päätökset tehdään.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla perustajana.

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

2) kassan kotipaikkana oleva Suomen kunta ja jos lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa, Suomen kunta, jossa keskushallinto sijaitsee;

18 §

Vakuutuskassa on oikeushenkilö, jonka perustamisesta päätetään perustamiskokouksessa. Perustamiskokous on pidettävä yhden vuoden kuluessa siitä, kun säännöt on vahvistettu.

Kassan perustamisesta päättävät sen perustajat. Jos takuusuuden omistajilla on kassan sääntöjen mukaan äänioikeus, päättävät he perustamisesta.

Jos kassan perustamisesta päättävät yksinomaan perustajat, voidaan perustamiskokous pitää ilman kutsua. Muussa tapauksessa perustajien tulee kutsua hyväksymänsä takuusuuden merkitsijät perustamiskokoukseen perustamiskirjassa määrätyllä tavalla. Perustamiskirja, sosiaali- ja terveysministeriön sääntöjen vahvistamista koskeva päätös ja merkintäasiakirja on perustajien toimesta vähintään viikon ajan ennen kokousta pidettävä kutsussa mainitussa paikassa merkitsijöiden nähtävinä.

Perustamiskokouksessa on perustajien esitettävä 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat alkuperäisinä. Samoin perustajien on ilmoitettava hyväksymiään merkintöjä vastaava takuusuusien lukumäärä, takuusuusien jakautuminen merkitsijöille ja takuusuuksista maksettu määrä. Nämä tiedot on otettava kokouksen pöytäkirjaan.

27 §

Toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA-valtiossa. Lisäksi vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on oltava asuinpaikka ETA-valtiossa, jollei Finanssivalvonta myönnä vakuutuskassalle lupaa poiketa tästä.

Vakuutuskassan johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen vakuutuskassatoiminnan tuntemus kuin vakuutuskassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Vakuutuskassan johdon tulee hoitaa kassaa ammattitaitoisesti ottaen huomioon jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että johto täyttää tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettusta selvityksestä.

6 a luku

Lisäeläkkeitä myöntävän eläkekassan hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito

77 a §

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan eläkekassan lisäeläketoimintaan.

77 b §

Eläkekassalla on oltava tehokas hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnoinnin ja joka on oikeassa suhteessa toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Hallintojärjestelmässä on otettava huomioon eläkekassan sijoituspäätösten vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Hallintojärjestelmää on arvioitava säännöllisesti.

Eläkekassan organisaatorakenteen on oltava tarkoituksenmukainen ja selkeä. Vastuualueet tulee jakaa ja erottaa asianmukaisesti toisistaan. Eläkekassalla on oltava tehokas tiedonvälitysjärjestelmä.

77 c §

Eläkekassan on vahvistettava riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, tarvittaessa aktuaaritoiminnan ja ulkoistetun toiminnan järjestämistä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja sovellettava niitä. Eläkekassan hallituksen on hyväksyttävä toimintaperiaatteet ennakolta sekä tarkasteltava niitä vähintään kolmen vuoden välein. Toimintaperiaatteet on mukautettava asianomaisen toiminnon tai alan merkittäviin muutoksiin.

Eläkekassalla on oltava tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, joka kattaa hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, sisäisen valvonnan periaatteet sekä asianmukaiset raportointijärjestelmät eläkekassan kaikilla organisaatiotasoilla.

Eläkekassan tulee tarkoituksenmukaisin ja oikeasuhteisin toimenpitein varmistaa toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys sekä laatia varautumissuunnitelma.

77 d §

Eläkekassan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö. Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:

1) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;

2) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;

3) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta hoitamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettusta selvityksestä.

77 e §

Eläkekassan toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Eläkekassan hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä eläkekassan toimitusjohtajalla yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta eläkekassan järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallinnointiin.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettusta selvityksestä.

77 f §

Jos Finanssivalvonta vaatii 77 d tai 77 e §:ssä tarkoitettulta henkilöltä selvityksen siitä, että hän täyttää mainitussa pykälässä säädetyt vaatimukset tai siitä että hän ei ole ollut

konkurssissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta selvitykseksi vastaavat asiakirjat kuin Suomen kansalaiselta.

Finanssivalvonnan on myös hyväksyttävä I momentissa tarkoitetuksi selvitykseksi tuomioistuimen antama rekisteriote tai, jos tällaista ei ole saatavissa, vastaava asiakirja, jonka toimivaltainen oikeus- tai hallintoviranomainen on antanut siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen 77 d tai 77 e §:ssä tarkoitettu henkilö on. Jos edellä tarkoitettujen asiakirjat eivät ole saatavissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi vakuutus, jonka 77 d tai 77 e §:ssä tarkoitettu henkilö on antanut Finanssivalvonnalle tai toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle tai notaarille siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen hän on. Edellä tarkoitettuna oikeus- tai hallintoviranomaisen tai notaarin on todistettava vakuutus oikeaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi siitä, että toisen ETA-valtion kuin Suomen kansalainen ei ole ollut konkurssissa, hänen toisen ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaiselle viranomaiselle tai ammatti- tai toimialajärjestölle asiasta antama kirjallinen vakuutus.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen asiakirjat on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa niiden myöntämispäivästä.

77 g §

Eläkekassalla on oltava palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus eläkekassan riskiprofiiliin. Palkka- ja palkkiopolitiikkaa on sovellettava myös eläkekassan ulkoistettua toimintaa hoitaviin palveluyrityksiin elleivät ne kuulu seuraavien säädösten soveltamisalaan:

1) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY;

2) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY;

3) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU;

4) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU;

5) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU.

Palkka- ja palkkiopolitiikan ja sen soveltamisen tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Palkka- ja palkkiopolitiikan vahvistamisen, täytäntöönpanon ja ylläpidon on sovittava yhteen eläkekassan toiminnan, riskiprofiilin, tavoitteiden, pitkän aikavälin etujen, rahoitusvakauden ja suorituskyvyn kanssa. Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa eläkekassan riskiprofiilin tai sääntöjen kanssa.

Eläkekassan on vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet, joiden ajantasaisuutta on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein. Eläkekassa vastaa palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanosta ja sen tulee hallinnoida sekä valvoa palkkoja ja palkkioita selkeästi, läpinäkyvästi ja tehokkaasti. Eläkekassan on säännöllisesti julkistettava merkitykselliset tiedot palkka- ja palkkiopolitiikastaan, jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa

HE 205/2018 vp

(EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) toisin säädetä. Eläkekassan palkka- ja palkkiopolitiikan on:

- 1) tuettava eläkekassan turvaavaa, varovaista ja tehokasta johtamista ja hallinnointia;
- 2) vastattava eläkekassan hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin etuja;
- 3) sisällettävä toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään eturistiriidat;
- 4) oltava johdonmukainen moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa.

77 h §

Eläkekassalla on oltava keskeiset toiminnot. Eläkekassan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden tulee voida hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja riippumattomasti.

Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta 77 k §:ssä tarkoitettuun sisäisen tarkastuksen toimintoon, jonka tulee olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tai organisaatioyksikön on oltava eri kuin sillä työnantajalla, joka vakuuttaa työntekijöitään tai muita henkilöitä eläkekassassa, samaa keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö. Sen estämättä, mitä edellä säädetään, Finanssivalvonta voi eläkekassan hakemuksesta myöntää luvan suorittamaan keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin edellä mainittu työnantaja, jos eläkekassa antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja eläkekassassa vakuuttavan työnantajan kanssa ja jos eläkekassan toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellytä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

77 i §

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava kaikki olennaiset havainnot vastuualueeltaan ja niiden johdosta antamansa suositukset toimenpiteiksi eläkekassan hallitukselle, joka päättää tarvittavista toimenpiteistä.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on, rajoittamatta oikeutta olla todistamatta itseään vastaan, ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos eläkekassan hallitus ei toteuta asianmukaisia ja oikea-aikaisia korjaavia toimia, kun keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö on ilmoittanut eläkekassan hallitukselle havainneensa:

- 1) huomattavan riskin, ettei eläkekassa noudata merkittävää lakisääteistä vaatimusta, ja tämä voisi vaikuttaa merkittävästi vakuutettujen ja etuudensaajien etuihin;
- 2) toimintonsa suorittamisen yhteydessä eläkekassaan ja sen toimintaan sovellettavien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten merkittävän aineellisen rikkomisen.

77 j §

Eläkekassalla on oltava tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintatoiminnon on edistettävä riskienhallintajärjestelmän toimintaa. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla strategioita, prosesseja ja menettelyjä eläkekassan ja sen lisäeläkejärjestelyihin kohdistuvien yksittäisten ja yhdistettyjen riskien sekä näiden keskinäisten yhteyksien säännöllistä tunnistamista, mittaamista, seuranta, hallintaa ja ilmoittamista varten. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ja niiden keskinäisistä yhteyksistä ilmoittamiseksi eläkekassan hallitukselle.

Eläkekassan riskienhallintajärjestelmän tulee sopia yhteen eläkekassan organisaation ja päätöksentekoprosessin kanssa. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa riskit, joita voi esiintyä eläkekassassa tai ulkoistettuja toimintoja hoitavissa yrityksissä ja sen tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon,

luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) vakuutusliike ja varausten muodostaminen;
- 2) varojen ja velkojen hallinta;
- 3) sijoitukset, erityisesti johdannaiset, arvopaperistettut tuotteet ja vastaavat sitoumukset;
- 4) likviditeetti ja keskittymäriskin hallinta;
- 5) operatiivisten riskien hallinta;
- 6) vakuuttaminen ja muut riskienvähentämistekniikat;
- 7) sijoitussalkkua ja sen hoitoa koskevat ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät riskit ja niiden hallinta.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat eläkekassan sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

77 k §

Eläkekassalla on oltava tehokas sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen on arvioitava, ovatko sisäinen valvontajärjestelmä, hallintojärjestelmän muut osatekijät ja ulkoistetut toiminnot riittäviä ja tehokkaita. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

77 l §

Jos eläkekassa itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on oltava tehokas aktuaaritoiminto, joka:

- 1) koordinoi ja valvoo vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa;
- 2) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettävien menetelmien ja mallien sekä näitä varten tehtyjen olettamien asianmukaisuuden;
- 3) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettyjen tietojen riittävyyden ja laadun;
- 4) vertaa vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa varten tehtyjä olettamia kokemuseräisiin tietoihin;
- 5) ilmoittaa eläkekassan hallitukselle vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;
- 6) antaa lausunnon eläkekassan yleisestä vakuutuspolitiikasta, jos sillä on käytössä tällainen politiikka;
- 7) antaa lausunnon eläkekassan vakuutusjärjestelyjen asianmukaisuudesta, jos sillä on käytössä tällaisia järjestelyjä;
- 8) edistää riskienhallintajärjestelmän tehokasta täytäntöönpanoa.

77 m §

Eläkekassan on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienarviointi on dokumentoitava. Riskienarviointi on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun eläkekassan tai sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofiilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Jos tietyn lisäeläkejärjestelyn riskiprofiili muuttuu merkittävästi, riskienarviointi voidaan rajoittaa mainittuun lisäeläkejärjestelyyn. Riskienarviointi on otettava huomioon eläkekassan strategisissa päätöksissä.

Riskienarviointiin on sisällyttävä:

- 1) kuvaus siitä, kuinka riskienarviointi on sisällytetty eläkekassan johto-, hallinnointi- ja päätöksentekoprosesseihin;
- 2) arviointi riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta;

3) kuvaus siitä, kuinka eläkekassa estää eturistiriidat eläkekassassa vakuuttavan työnantajan kanssa, jos eläkekassa ulkoistaa keskeisiä toimintoja edellä tarkoitettulle työnantajalle 77 h §:n 3 momentin mukaisesti:

4) arviointi eläkekassan kokonaisrahoitustarpeesta ja tervehdyttämissuunnitelmasta, jos eläkekassalla on tervehdyttämissuunnitelma:

5) arviointi vakuutetuille ja etuudensaajille aiheutuvista riskeistä, jotka liittyvät heidän eläke-etuksiensa maksatukseen, sekä korjaavien toimien tehokkuudesta ottaen huomioon indeksointimekanismit ja kertyneiden etuuksien vähentämismekanismit mukaan lukien missä määrin ja millä ehdoilla kertyneitä eläke-etuuksia voidaan vähentää ja kuka vähennyksen toteuttaa;

6) laadullinen arviointi mekanismeista, joilla suojataan eläke-etuuksia mukaan lukien eläkekassaa tai vakuutettuja ja etuudensaajia hyödyttävät takeet, sopimukset ja muu eläkekassassa vakuuttavan työnantajan antama taloudellinen tuki, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY soveltamisalaan kuuluvan vakuutusyrityksen antama vakuutus tai jälleenvakuutus tai eläkkeiden suojajärjestelmä;

7) laadullinen arviointi operatiivisista riskeistä;

8) kun ympäristö, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, arviointi uusista tai kehityksessä olevista riskeistä, kuten ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön liittyvistä riskeistä sekä sosiaalisista riskeistä ja sääntelyn muuttumisen aiheuttamaan omaisuuserien arvonalenemiseen liittyvistä riskeistä.

Riskienarvioinnin soveltamiseksi eläkekassalla on oltava käytössä menetelmät, joilla tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, joille se on altistunut tai saattaa altistua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja joilla saattaa olla vaikutusta eläkekassan kykyyn huolehtia velvoitteistaan. Näiden menetelmien tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan toimintoihin sisältyvien riskien suuruuteen, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Käytetyt menetelmät on selostettava eläkekassan riskienarvioinnissa.

Eläkekassan on toimitettava Finanssivalvonnalle yhteenveto riskienarvioinnista. Finanssivalvonnalle toimitettavassa yhteenvedossa tulee olla ainakin riskienarvioinnin tulokset ja kuvaus riskienarvioinnissa käytetyistä menetelmistä.

77 n §

Eläkekassan on laadittava ja julkistettava vuositilinpäätös ja toimintakertomus, joissa otetaan huomioon jokainen sen hallinnoima lisäeläkejärjestely sekä tarvittaessa kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva eläkekassan varoista, vastuista ja rahoitusasemasta, ja siinä on esitettävä merkittävät sijoitukset. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen tulee olla keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä eläkekassan hallituksen ja tilintarkastajan asianmukaisesti hyväksymiä.

77 o §

Sen lisäksi, mitä 83 f §:ssä säädetään, eläkekassan sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen on katettava seuraavat osa-alueet:

1) prosessit riskien hallitsemiseksi;

2) ympäristön sekä sosiaalisten ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioon ottaminen sijoituspolitiikassa;

3) miten eläkekassa välttää yksinomaista ja mekaanista tukeutumista luottoluokituksiin;

4) eläkekassan luottoarviointiprosessi ja sen riittävyys ottaen huomioon eläkekassan toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Eläkekassan on julkistettava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

77 p §

Eläkekassa voi ulkoistaa toimintaansa palveluyrityksille, jotka toimivat eläkekassan puolesta.

Keskeisiä toimintoja tai muita tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

- 1) eläkekassan hallintojärjestelmän laadun heikkenemiseen;
- 2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;
- 3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen;
- 4) vakuutetuille ja etuudensaajille tarjottavan jatkuvan ja tyydyttävän palvelun heikkenemiseen.

Eläkekassa on toiminnan ulkoistamisesta huolimatta vastuussa kaikista sitä koskevien säädösten ja määräysten mukaisista velvoitteista. Eläkekassan on varmistettava ulkoistetun toiminnan moitteettomuus palveluyrityksen valintamenettelyn ja jatkuvan seurannan avulla.

Eläkekassan toiminnan ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa määritetään selkeästi eläkekassan ja palveluyrityksen oikeudet ja velvollisuudet.

77 q §

Eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa toimintojaan. Jos ulkoistaminen koskee eläkekassan keskeisiä toimintoja, johtamista tai hallinnointia, eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa. Eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle myös ulkoistettuun toimintoon liittyvistä merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnalla on oikeus ilman aiheetonta viivytystä saada eläkekassalta ja palveluyritykseltä tietoja ulkoistetuista toiminnoista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta.

77 r §

Eläkekassalla on oikeus nimetä omaisuudenhoitajakseen ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lisäeläkelaitos tai yhteisö sekä ETA-valtioon sijoittunut omaisuudenhoitaja, joka on hyväksytty tämän toiminnan harjoittamiseen jonkin 77 g:n 1 momentin 1—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti.

77 s §

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan, eläkekassan tulee nimetä lisäeläkejärjestelyn 77 u §:ssä tarkoitettuun varojen säilyttämiseen ja 77 v §:ssä tarkoitettuun varojen valvontaan yksi tai useampi ETA-valtioon sijoittautunut säilytisyhteisö, joka on hyväksytty jonkin 77 g §:n 1 tai 3—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti.

Säilytisyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksessa tulee määritellä säilytisyhteisölle toimitettavat tiedot, jotta säilytisyhteisö voi suorittaa sille säädetyt tehtävät.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat eivät kannu lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskiä kokonaan ja jos eläkekassa ei ole nimennyt 1 momentissa tarkoitettua säilytisyhteisöä, eläkekassalla on oltava järjestelmä, jolla ehkäistään ja ratkaistaan sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välisiä lisäeläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja omaisuudenhoitoon liittyviä eturistiriitoja. Edellä tarkoitettun järjestelmän on:

- 1) varmistettava, että rahoitusvälineitä hoidetaan ja suojellaan asianmukaisesti;
  - 2) pidettävä kirjaa, jonka avulla eläkekassa kykenee yksilöimään kaikki varat jatkuvasti ja viipymättä;
  - 3) toteutettava tarvittavat toimenpiteet varojen säilyttämiseen liittyvien eturistiriitojen estämiseksi;
  - 4) toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot siitä, miten varoja säilytetään.
- Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta järjestelmästä.

77 t §

Eläkekassan ja säilytysyhteisön on varoja säilyttäessään sekä valvontatehtäviä suorittaessaan toimittava rehellisesti, oikeudenmukaisesti, ammattitaitoisesti, riippumattomasti sekä vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Säilytysyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja, sen ja eläkekassan tai sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välillä, ellei se ole toiminnallisesti ja hierarkkisesti erottanut säilytystehtäviensä hoitamista sellaisista muista tehtävistä, joihin voi liittyä eturistiriitoja ja ellei se tunnista, käsittele ja valvo eturistiriitoja ja ilmoita niistä vakuutetuille, etuudensaajille ja eläkekassan hallitukselle.

77 u §

Kun eläkekassan lisäeläkejärjestelyyn liittyvät rahoitusvälineistä muodostuvat ja säilytettäväksi kelpaavat varat annetaan säilytysyhteisön säilytettäväksi, tulee säilytysyhteisön säilyttää kaikkia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytysyhteisölle. Säilytysyhteisön on tätä varten varmistettava, että rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille, kirjataan säilytysyhteisön kirjanpitoon eläkekassan nimissä avatuille erillisille tileille rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, jotta niiden voidaan milloin tahansa todeta kuuluvan edellä tarkoitettulle eläkekassalle tai vakuutetuille ja etuudensaajille.

Jos eläkekassan lisäeläkejärjestelyyn liittyvät varat koostuvat muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista varoista, säilytysyhteisön on todennettava, että eläkekassa omistaa varat, ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Todentaminen on tehtävä eläkekassan toimittamien tietojen ja asiakirjojen perusteella sekä saatavilla olevan ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytysyhteisön on pidettävä kirjanpitonsa ajan tasalla.

Säilytysyhteisö on vastuussa eläkekassalle, vakuutetuille ja etuudensaajille tappioista, joita niille aiheutuu säilytysyhteisön velvoitteiden tahallisesta tai tuottamuksellisesta laiminlyömisestä taikka tehtävien puutteellisesta suorittamisesta. Tähän vastuuseen ei vaikuta se, onko säilytysyhteisö siirtänyt kaikki tai osan säilyttämistään varoista kolmannelle osapuolelle.

77 v §

Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön on 77 u §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien lisäksi:

- 1) toteutettava eläkekassan toimeksiannot, jos ne eivät ole ristiriidassa lain tai eläkekassan sääntöjen kanssa;
- 2) varmistettava, että eläkekassan varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan eläkekassalle yleisesti käytössä olevia määräaikoja noudattaen;
- 3) varmistettava, että varojen tuotot käytetään eläkekassan sääntöjen mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä säilytysyhteisölle muita valvontatehtäviä.

81 a §

Lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuelan on vastattava jatkuvasti sen sääntöjen mukaisten lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia. Eläkekassan vakuutusmatemaatikon on laskettava vastuuelka vuosittain. Lisäeläke-toiminnan osalta eläkekassan vastuuelan laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti vakuutettujen ja etuudensaajien etuuksien turvaaminen. Vastuuelan laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon

lisäeläkejärjestelyihin liittyvien riskien odotetut muutokset. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä. Niiden muuttaminen voi olla perusteltua, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu. Jos eläkekassan vastuuvelan perusteita lisäeläketoiminnan osalta muutetaan, perusteita on sovellettava myös ennen muutosta vakuutetuiksi tullessiin, jollei heitä varten laadita eri perusteita.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuvelan laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuvelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

81 b §

Jos vastuuvelan perusteita lisäeläketoiminnan osalta muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen vastuovelka on vanhojen perusteiden mukaista vastuovelkaa suurempi ja eläkekassan lisäeläketoimintaa koskevat varat eivät riittäisi suuremman vastuuvelan kattamiseen, voidaan vastuuvelkojen erotus merkitä Finanssivalvonnan luvalla taseeseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena (vakuutustekninen katevajaus).

Finanssivalvonnan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkekassa laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkekassan arvioituun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava vakuutettujen ja etuudensaajien saatavilla.

Suunnitelmassa on otettava huomioon eläkekassan lisäeläketoiminnan varojen ja vastuiden vastaavuus, riskiprofiili, maksuvalmiussuunnitelma, eläke-etuuksien saamiseen oikeutettujen vakuutettujen ikärakenne, perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä rahastoimattomien ja osittain rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttaminen täysin rahastoiduiksi.

Jos Lisäeläkejärjestely puretaan 1 momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa, eläkekassan on ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Eläkekassan on laadittava suunnitelma purettavan lisäeläkejärjestelyn vastuiden ja varojen siirtämiseksi toiselle lisäeläketoimintaa harjoittavalle eläkekassalle, A- tai AB-eläkesäätiölle tai vakuutusyhtiölle. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Suunnitelman pääsisällön on oltava vakuutettujen saatavilla.

82 a §

Eläkekassan on valittava lisäeläketoiminnan vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko varovaisuutta noudattaen.

Finanssivalvonta antaa määräyksen lisäeläketoiminnan vastuuvelan laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärästä. Finanssivalvonnan on enimmäiskorkoa määrittäessään otettava huomioon:

1) korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen, valtion joukkovelkakirjalainojen, Euroopan vakausmekanismien joukkovelkakirjalainojen, Euroopan investointipankin joukkovelkakirjalainojen tai Euroopan rahoitusvakausvälineen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto;

2) eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläketoimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso.

Finanssivalvonta voi antaa eläkekassalle hakemuksesta luvan käyttää lisäeläketoiminnan vastuuvelan laskemisessa 2 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa edellä mainittua vastuovelkaa kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin lisäeläketoiminnan vastuovelkaa kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin edellä mainitun vastuuvelan kesto. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

83 §

Vakuutuskassan on katettava 79 §:ssä ja 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu vastuovelka. Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan lisäeläketoiminnan vastuuvélasta voidaan tällöin vähentää 81 b §:n 1 momentissa tarkoitettun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Vastuuvélkaa katettaessa on otettava huomioon, millaista vakuutustoimintaa vakuutuskassa harjoittaa ja, tämän mukaisesti huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai samaan yritysryhmään kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden varoihin eivät saa asettaa eläkekassan lisäeläketoimintaa alttiiksi liialliselle riskien keskittymiselle. Kun lisäeläketoimintaa harjoittavassa eläkekassassa on useita osakkaita, sijoitukset osakkaisiin on tehtävä varovaisuutta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.

Eläkekassa voi lisäeläketoiminnassa käyttää johdannaissopimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Johdannaissopimusten kohde-etuuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat eläkekassan lisäeläketoiminnan vastuuvélan katteena. Eläkekassan on johdannaissopimuksia tehdessä vältettävä liiallista yhteen vastapuoleen liittyvää riskiä sekä muita johdannaisiin liittyviä riskejä. Lisäeläketoimintaan liittyvät johdannaissopimukset on luettava lisäeläketoiminnan varoihin. Johdannaissopimukset on arvostettava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon kohde-etuus.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä johdannaissopimusten käytöstä eläkekassan vapaaehtoisessa lisäeläketoiminnassa.

83 g §

ETA-valtioon rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltiot 83 §:n 8 ja 11 momenttia, 83 h—83 j ja 83 l—83 r §:ää sovellettaessa.

83 h §

Vastuuvélan koko bruttomäärän katteena saa olla:

- 1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;
- 2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;
- 3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö taikka muu sellainen yhteisö, jonka Finanssivalvonta rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;
- 4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;
- 5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;
- 6) Euroopan investointipankin liikkeelle laskemia tai takaamia sijoituksia Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaisrahoitusrahastoon,

HE 205/2018 vp

eurooppalaisen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahastoon tai eurooppalaiseen riskipääomarahastoon;

7) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—6 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuelan bruttomäärän katteeseen.

83 i §

Enintään 70 prosenttia vastuuelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 83 h §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 83 h §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu yhteisö;

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

Mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös velkasitoumuksiin, joilla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

83 j §

Enintään 70 prosenttia vastuuelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, osuuksia ja osakkeisiin rinnastuvia vaihtokelpoisia arvopapereita;

2) yhteisön, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, antamia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h tai 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h tai 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös kaupankäyntiin monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuelan bruttomäärän katteeseen.

83 m §

Enintään 10 prosenttia vastuuelan bruttomäärän katteena olevista varoista saadaan sijoittaa seuraaviin kohteisiin, kun niillä ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä:

1) osakkeisiin, osuuksiin ja osakkeisiin rinnastuviin arvopapereihin;

2) sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus, kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

- 3) joukkovelkakirjoihin;
- 4) muihin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti.

83 s §

Jos vapaaehtoista lisäeläketoimintaa harjoittava eläkekassa takaa itse biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, eläkekassalla on jatkuvasti oltava vakuutusteknisen vastuuvelan lisäksi riittävästi omia varoja, joilla se pystyy täyttämään 83 v—83 y §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*omien varojen vähimmäismäärä*).

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Eläkekassan 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

- 1) maksettu pohjarahasto ja maksettu takuupääoma;
- 2) vararahasto ja muut rahastot;
- 3) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 4) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä tarkoitetut vapaaehtoiset varaukset;
- 5) eläkekassan hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella taseen omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisenä:

6) 5 momentissa säädetyin rajoituksin, eläkekassan hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä, kun 25 prosenttia pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä on maksettu.

Eläkekassan 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

- 1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;
- 2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus;
- 3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;
- 4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä;
- 5) johdannaissopimuksista eläkekassalle koituva mahdollinen enimmäistappio.

Edellä 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettua maksamatta olevaa määrää saa lukea omiin varoihin enintään määrän, joka vastaa 50 prosenttia omien varojen määrästä tai omien varojen vähimmäismäärästä, sen mukaan kumpi on alhaisempi.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä;
- 2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimittamisen ajankohdasta.

83 v §

Lukuun ottamatta vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vakuutuksia, mainitussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän pykälän 2 ja 3 momentin mukaiset määrät.

Vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus ja saatu tulos kerrotaan 83 y §:n 1 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nollaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus. Korkeintaan kolmeksi vuodeksi otetussa kuolemanvaravakuutuksessa osuus on kuitenkin 0,1 prosenttia ja, jos vakuutus on otettu useammaksi kuin kolmeksi, mutta enintään viideksi vuodeksi, osuus on 0,15 prosenttia. Saatu tulos kerrotaan 83 y §:n 2 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

HE 205/2018 vp

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 6 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla 4 prosenttia vakuutusten vakuutusmaksuvastuun määrästä viimeksi kuluneen tilikauden lopussa. Näin saatu tulos kerrotaan 83 y §:n 1 momentissa tarkoitettulla suhdeluvulla.

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 5 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla 1 prosentti vakuutuksiin liittyvistä varoista.

83 w §

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 3 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän pykälän 2—5 momentin mukaiset määrät.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa vastaa sijoitusriskistä, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa ei vastaa sijoitusriskistä eikä eläkekassalla ole oikeutta muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 1 prosentin osuus.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nolaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa ei vastaa sijoitusriskistä ja eläkekassalla on oikeus muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten viimeksi kuluneen tilikauden hallintokuluista lasketaan 25 prosentin osuus.

83 x §

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osuus 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärästä on 2—5 momentissa tarkoitettujen laskelmien tuloksista suurin.

Eläkekassan viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 omalla vastuulla olevasta vakuutusmaksutulosta lasketaan yhteen 18 prosenttia ensimmäisestä 50 000 000 eurosta ja 16 prosenttia sen yli menevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 83 y §:n 3 momentissa.

Jos eläkekassan viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 vakuutusmaksutuotto on suurempi kuin vakuutusmaksutulo, tehdään 2 momentin mukainen laskelma käyttäen vakuutusmaksutulon sijasta vakuutusmaksutuottoa.

Eläkekassan kolmen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 omalla vastuulla olevasta korvauskulujen keskiarvosta lasketaan yhteen 26 prosenttia ensimmäisestä 35 000 000 eurosta ja 23 prosenttia sen ylimenevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 83 y §:n 3 momentissa.

Jos 1 momentissa tarkoitettu 2—4 momentin mukaisesti määräytyvä omien varojen vähimmäismäärä on pienempi kuin edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä, on omien varojen vähimmäismäärän oltava vähintään edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna suhdeluvulla, joka saadaan, kun tilikauden lopun omalla vastuulla oleva vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten korvausvastuu jaetaan tilikauden alun omalla vastuulla olevalla korvausvastuulla. Tämä suhdeluku ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 1.

HE 205/2018 vp

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan muuttaa tässä pykälässä säädettyjä määriä Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston julkaiseman Euroopan kuluttajahintaindeksin muutosten perusteella. Tarkistettu euromäärä pyöristetään ylöspäin lähimpään täyteen 100 000 euroon.

83 y §

Edellä 83 v §:n 2 momentissa ja 4 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden omalla vastuulla olevaa vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summaa vastaavaan summaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,85.

Edellä 83 v §:n 3 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden kyseessä olevien vakuutusten omalla vastuulla olevaa riskisummaa vastaavaan riskisummaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

Edellä 83 x §:n 2 momentissa ja 4 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kolmen viimeksi kuluneen tilikauden omalle vastuulle jäävää korvauskulua vastaavaan korvauskuluun ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

84 a §

Eläkekassan on kohtuullisin väliajoin saatettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille vakuutetuille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi voimassa olevat eläkekassan säännöt, joista käy ilmi heidän lisäetujensa laajuus, lisäetujen saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Eläkekassan on annettava vakuutetuille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan lisäeläketoininnan osalta.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä lisäeläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan sekä tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

84 b §

Eläkekassan lisäeläketoininnassa vakuutettujen ja eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

1) tilinpäätös ja toimintakertomus ja, jos lisäeläkekassa vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelystä, kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus;

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Eläkekassan lisäeläketoininnassa vakuutettujen on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

1) lisäeläke-etuuksien tavoitetasosta;

2) etuuksien tasosta jäsenyyden päättyessä;

3) eläkekassan säännöistä, jotka koskevat lisäeläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen jäsenyys päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien vakuutettujen on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa

84 c §

HE 205/2018 vp

Eläkekassan antamien tässä luvussa tarkoitettujen lisäeläketoimintaa koskevien tietojen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- 1) ne on saatettu ajan tasalle säännöllisesti;
- 2) ne on kirjoitettu selkeästi käyttäen selkeää, ytimekästä ja ymmärrettävää kieltä sekä välttäen ammattikieltä ja teknisiä termejä;
- 3) niiden käsitteistö ja sisältö ovat johdonmukaisia ja tiedot eivät ole harhaanjohtavia;
- 4) niiden esitystapa on helppolukuinen;
- 5) ne ovat saatavilla suomen tai ruotsin kielellä;
- 6) ne on asetettu mahdollisten vakuutettujen, vakuutettujen ja etuudensaajien saataville veloitusetta sähköisessä muodossa tai paperikopiona.

84 d §

Eläkekassan on annettava vakuutetuille ja etuudensaajille riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista, erityisesti seuraavat tiedot:

- 1) eläkekassan nimi ja ETA-valtio, jossa se on rekisteröity tai hyväksytty, sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi;
- 2) lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeudet ja velvollisuudet;
- 3) sijoitusprofiilia koskevat tiedot;
- 4) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien rahoitusriskien luonne;
- 5) lisäeläkejärjestelyn täysimääräisiä tai osittaisia takeita taikka tiettyä etuuksien tasoa mahdollisesti koskevat ehdot tai, jos lisäeläkejärjestelyn nojalla ei anneta mitään takeita, maininta siitä;
- 6) mahdolliset mekanismit, joilla kertyneitä etuuksia suojataan, tai mahdolliset etuuksien vähentämismekanismit;
- 7) jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi;
- 8) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenne järjestelmissä, joissa ei vahvisteta tiettyä etuuksien tasoa;
- 9) vakuutetuille tarjolla olevat eläke-etuuksien ottamista koskevat vaihtoehdot;
- 10) jos vakuutetuilla on oikeus eläkeoikeuksien siirtoon, tiedot tällaiseen siirtoon liittyvistä järjestelyistä.

Niissä eläkekassan lisäeläkejärjestelyissä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa tarjotaan useampi kuin yksi vaihtoehto, joilla on eri sijoitusprofiili, vakuutetuille on ilmoitettava ehdot, jotka koskevat saatavilla olevia sijoitusvaihtoehtoja ja oletuksena olevaa sijoitusvaihtoehtoa sekä lisäeläkejärjestelyn sääntö, jonka mukaan vakuutettu liitetään yksittäiseen sijoitusvaihtoehtoon.

Eläkekassan on annettava vakuutetuille, etuudensaajille ja heidän edustajilleen kohtuullisen ajan kuluessa kaikki lisäeläkejärjestelyn sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tiedot sekä asetettava heidän saatavilleen selvitys vakuutus teknisen vastuuvelan merkittävien muutosten vaikutuksista vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

84 e §

Eläkekassan on annettava lisäeläketoiminnassa vakuutetun, etuudensaajan tai heidän edustajiensa pyynnöstä seuraavat lisätiedot:

- 1) vuositilinpäätös ja toimintakertomus sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys;
- 2) tarkemmat tiedot olettamista, joita on käytetty 84 f §:ssä tarkoitettulla lisäeläkkeen eläke-etuusotteella ilmoitetun eläke-ennusteen ja mahdollisen talousskenaarion tuottamisessa.

HE 205/2018 vp

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien eläkekassan lisäeläkejärjestelyjen toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

84 f §

Eläkekassan on annettava vakuutetuille veloituksetta vähintään kerran vuodessa sähköisessä muodossa tai paperikopiona lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä asiakirja, jonka otsikossa on maininta lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vakuutetun on saatava pyynnöstä paperikopio sähköisesti toimitettujen tietojen lisäksi. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteen tietojen tulee olla tarkkoja ja ajantasaisia.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on ilmoitettava vakuutetulle vähintään:

- 1) vakuutetun henkilötiedot ja eläkeikä;
- 2) eläkekassan nimi ja osoite sekä vakuutetun lisäeläkejärjestelyn tunnistetiedot;
- 3) tiedot lisäeläkejärjestelyn tarjoamista takeista ja tarvittaessa, mistä lisätietoja on saatavissa;
- 4) tiedot vakuutetun eläkeiän perusteella tehdyistä lisäeläke-ennusteista ja vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että ennusteet saattavat poiketa etuuksien lopullisesta arvosta sekä talousskenaarioihin perustuvien lisäeläke-ennusteiden osalta, myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 5) tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista tai karttuneesta pääomasta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 6) tiedot osakkaan ja vakuutetun lisäeläkejärjestelyyn suorittamista maksuista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 7) erittely eläkekassan vähentämistä kustannuksista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta;
- 8) tiedot koko lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta;
- 9) selkeästi tarkat päivämäärät, johon tiedoissa viitataan;
- 10) tietoihin tulleet merkittävät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on 2 momentissa ilmoitettavien tietojen lisäksi ilmoitettava, mistä ja millä tavalla vakuutettu saa:

- 1) käytännönläheiset lisätiedot lisäeläkejärjestelyn vakuutetulle tarjoamista vaihtoehtoista;
- 2) vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen;
- 3) tiedot olettamista, joita käytetään elinkorkoina ilmaistuihin määriin, erityisesti kun kyse on elinkoron tasosta, tarjoajan tyypistä ja elinkoron kestosta;
- 4) tiedot etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä;
- 5) lisätietoja, jos kyse on lisäeläkejärjestelyistä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa jäsen sidotaan sijoitusvaihtoehtoon kyseisessä lisäeläkejärjestelyssä vahvistetulla erityisellä säännöllä.

Finanssivalvonta antaa määräyksen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista, joita eläkekassan on käytettävä määrittäessään sijoitusten vuotuisen tuottoprosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat.

84 g §

Eläkekassan on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille, joita ei liitetä automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, sekä vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, viipymättä lisäeläkejärjestelyyn liittämisen jälkeen seuraavat tiedot:

- 1) heidän käytettävissään olevat merkitykselliset vaihtoehdot, sijoitusvaihtoehdot mukaan luettuina;
- 2) lisäeläkejärjestelyn merkitykselliset ominaisuudet, etuuksien luonne mukaan luettuna;

3) tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa, ja jos on, miten;

4) mistä lisätietoja on saatavilla.

Kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, eläkekassan on annettava mahdollisille vakuutetuille tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

84 h §

Eläkekassan on toimitettava vakuutetuille lisäeläkkeen eläke-etuusotteen lisäksi tiedot heille tarjolla olevista vaihtoehdoista lisäeläke-etuuksien maksamiseksi hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä.

Eläkekassan on annettava lisäeläke-toiminnan etuudensaajille säännöllisesti tiedot maksussa olevista etuuksista ja vaihtoehdoista niiden maksamiseksi. Lisäksi etuudensaajille on ilmoitettava viipymättä päätöksen antamisen jälkeen ja kolme kuukautta ennen päätöksen täytäntöönpanoa sellaisesta päätöksestä, jonka seurauksena on maksettavien etuuksien väheneminen. Jos etuuksien maksussa ollessa etuudensaajat kantavat merkittävän sijoitusriskin, etuudensaajille on annettava säännöllisesti asianmukaiset tiedot.

101 §

Milloin Finanssivalvonta katsoo vakuutuskassan joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että kassa on purettava, Finanssivalvonta voi kieltää kassaa luovuttamasta tai panttaamasta kassan omaisuutta.

9 a luku

Eläkekassojen lisäeläke-toiminnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta

101 a §

Tätä lukua sovelletaan eläkekassojen valvontaan sen lisäksi, mitä 9 luvussa säädetään.

Mitä tässä luvussa säädetään eläkekassasta, sovelletaan vain eläkekassan lisäeläke-toimintaan.

Finanssivalvonta valvoo, että eläkekassa täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetyt edellytykset. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että eläkekassa täyttää vaatimukset, jotka koskevat:

- 1) 7 luvussa säädettyä vakuutusteknistä vastuovelkaa ja sen rahoittamista;
- 2) 83 s—83 y §:ssä säädettyjä omia varoja, käytettävissä olevaa omien varojen vähimmäismäärää ja vaadittua omien varojen vähimmäismäärää;
- 3) 7 luvun sekä 8 b ja 8 c §:n sijoittamista koskevia säännöksiä;
- 4) 6 a luvussa säädettyä hallintojärjestelmää ja sijoitusten hoitoa;
- 5) 8 luvussa säädettyjä vakuutetuille ja etuudensaajille toimitettavia tietoja.

101 b §

Valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojeleminen sekä eläkekassan vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen.

Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan.

Finanssivalvonnan on tehtävä valvonnan vaikuttavuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa suhteessa tarkastuksia eläkekassan toimitiloissa ja toimenpiteitä eläkekassan toimitilojen

ulkopuolella. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkasteltava toimiansa vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen.

101 c §

Finanssivalvonnan on eläkekassaa valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja eläkekassalle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan tulee eläkekassaa valvoessaan erityisesti arvioida:

- 1) täyttääkö eläkekassan hallintojärjestelmä 6 a luvussa säädettyt laadulliset vaatimukset;
- 2) eläkekassan toiminnan riskejä ja sen kykyä arvioida ja hallita edellä tarkoitettuja riskejä.

Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä, joiden avulla se voi havaita eläkekassan taloudellisen tilan heikkenemisen ja seurata eläkekassan toimenpiteitä heikkenemisen estämiseksi.

Finanssivalvonnan on vahvistettava valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus ottaen huomioon eläkekassan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Finanssivalvonnan on julkistettava kuvaus 1—3 momentissa säädetyn valvontamenettelyn vaiheista ja yleisistä periaatteista.

101 d §

Eläkekassan, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheutonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Erityisesti on toimitettava:

1) oma riskienarviointi, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevista periaatteista, tilinpäätös ja toimintakertomus;

2) sisäiset osavuosikatsaukset, vakuutusmatemaattiset arviot ja yksityiskohtaiset oletamat, varojen ja vastuiden vastaavuutta koskevat selvitykset, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden noudattamisesta, selvitys suunnitelmien mukaisten maksuosuuksien suorittamisesta ja tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastuskertomus.

101 e §

Finanssivalvonta valvoo eläkekassan ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyn 77 p §:n noudattamista erityisesti, kun ulkoistamisella on vaikutusta eläkekassan taloudelliseen asemaan tai valvonnan vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentissa säädetään valvottavan ja muun Finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa suoritettavasta tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaisen palveluyrittäjän toimipaikassa suoritettavaan tarkastukseen, jolle eläkekassa on ulkoistanut toimintojaan. Mitä edellä säädetään palveluyrittäjän toimipaikassa tehtävästä tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaiseen palveluntarjoajaan, jolle eläkekassan palveluyrittäjä on edelleen ulkoistanut eläkekassan toimintoja.

101 f §

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

1) riskien ja etujen oikeudenmukaisesta jakautumisesta eri sukupolvien välillä säädettyä 9 a §:ää;

2) hallintojärjestelmästä, omaisuudenhoidosta ja säilytysyhteisön käyttämisestä 6 a luvussa säädettyä;

3) eläkevastuusta, sen kattamisesta, sijoittamisesta sekä vakavaraisuuspääomasta 8 §:n 1 momentissa, 8 b, 8 c, 81 a, 81 b ja 82 a §:ssä, 83 §:n 1—2 ja 8 momentissa, 83 h—83 j, 83 m, 83 s ja 83 v—83 y §:ssä säädettyä;

4) tietojentoimittamisesta vakuutetuille ja etuudensaajille 84 c—84 h §:ssä säädettyä;

HE 205/2018 vp

5) rajat ylittävästä toiminnasta 14 a luvussa säädettyä tai rajat ylittävistä siirroista 14 b luvussa säädettyä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rikemaksun määräämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa rikemaksun määräämisestä säädetään.

101 g §

Finanssivalvonta voi 101 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kieltää eläkekassan 77 r §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan ja 77 s §:ssä tarkoitetun säilytysyhteisön hallinnassa olevien eläkekassan varojen käyttämisen.

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomessa toimivan omaisuudenhoitajan ja säilytysyhteisön hallussa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä.

101 h §

Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkekassan toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös.

101 i §

Finanssivalvonta valvoo noudattaen, mitä eläkesäätiölain (1774/1995) 125 j §:ssä säädetään, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanottavana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä vapaaehtoiisiin lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Jos eläkekassa harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ne eläkekassoihin sovellettavat vakuutuslainsäädännön säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työeläkelainsäädäntöä, sekä niihin tehdyt muutokset säännöllisesti kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.

157 a §

Tätä lukua sovelletaan ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävään toimintaan.

Eläkekassa, joka myöntää vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja eläkekassa, joka myöntää sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä että lakisääteisiä eläkkeitä, voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkekassana. Luvun hakemiseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävää toimintaa koskevasta luvusta.

ETA-lisäeläkekassaksi muutetun eläkekassan lakisääteistä eläketointia harjoittava osasto ei voi harjoittaa rajat ylittävää toimintaa.

157 b §

ETA-lisäeläkekassan on haettava Finanssivalvonnalta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista ja siihen liittyvän rahoituksen vastaanottamista rahoittavalta yritykseltä.

ETA-lisäeläkekassan on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

- 1) vastaanottava valtio;
- 2) rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka;
- 3) rahoittavaa yritystä varten hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteet.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

157 c §

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkekassalla on sen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, laitoksen johtajien maine ja ammatillinen pätevyys sekä kokemus huomioon ottaen edellytykset ehdotetun rajat ylittävän lisäeläke toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai 157 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 157 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tietojen toimittamisesta ETA-lisäeläkekassalle. Ilmoitukseen on liitettävä päätös luvasta aloittaa rajat ylittävä toiminta.

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkekassalla ei ole 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on evättävä 157 b §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanotti 157 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

157 d §

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkekassalle tieto niistä rajat ylittävissä toiminnassa noudatettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, jotka se on saanut vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta ja mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista. ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävään toimintaan ei sovelleta tämän lain 8 luvun tiedonantoa, vakuutuskassan vastuun rajoittamisesta ja etuuden maksamisesta koskevia säännöksiä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkekassalle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tieto niistä rajat ylittävissä toiminnassa noudatettavista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista, jotka vastaanottava valtio on asettanut mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja edunsaajille annettavista tiedoista ja edellä tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Edellä 157 c §:n 1 momentissa tarkoitetun luvan saanut ETA-lisäeläkekassa voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa saatuaan tiedon 1 ja 2 momentissa mainituista vaatimuksista tai kuuden viikon kuluttua siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisella on saanut 157 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

157 e §

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisella ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että ETA-lisäeläkekassa ei noudata toiminnassaan 157 d §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

157 f §

ETA-lisäeläkekassan, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava vastuuvélka täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta.

157 g §

Finanssivalvonnan on merkittävä lisäeläke toimintaa harjoittava eläkekassa, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vakuutuskassarekisteriin myös ETA-eläkekassana. Jos ETA-eläkekassan rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava lisäeläke toimintaa harjoittavan eläkekassan rekisteröinti ETA-lisäeläkekassana.

Finanssivalvonnan on merkittävä vakuutuskassarekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-eläkekassa toimii.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

157 h §

HE 205/2018 vp

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa siten kuin eläkesäätiölain (1774/1995) 125 h ja 125 i §:ssä säädetään.

14 b luku

Rajat ylittävät siirrot

157 i §

Tätä lukua sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, sekä eläkekassaan, joka on tehnyt Finanssivalvonnalle 2 b §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen sitä seuraavan tilikauden alusta lukien. Tätä lukua sovelletaan myös eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, jos vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva eläkekassa tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos ei siirron jälkeen harjoita rajat ylittävää toimintaa.

Lisäeläke-toimintaa harjoittava eläkekassa voi siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan, joka sisältää vakuutusteknisen vastuuvelan, muut velvoitteet ja oikeudet sekä siirrettävää vastuuvelkaa ja muita velvoitteita vastaavat varat tai niitä vastaavan rahamaksun vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen tässä luvussa säädetyn edellytyksin.

Eläkekassa, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, vastaa siirron kustannuksista.

Lisäeläkejärjestelyn osan siirtämiseen sovelletaan, mitä lisäeläkejärjestelyn siirrosta tässä luvussa säädetään. Tässä luvussa tarkoitettuun lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta 12 lukua.

157 j §

Sen lisäksi, mitä 31 §:ssä säädetään eläkekassan hallituksen päätöksestä, 157 i §:n 2 momentissa tarkoitettu lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää, että enemmistö siirtävän eläkekassan hallituksen niistä jäsenistä, jotka edustavat toimintapiiriin kuuluvia henkilöitä, puoltaa siirtoa. Jos etuudensaajat eivät kuulu siirtävän eläkekassan toimintapiiriin, siirron edellytyksenä on lisäksi päätös, jossa etuudensaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Etuudensaajat, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, käyttävät päätösvaltaansa äänestämällä postitse tai tietoliikenneyhteyden avulla. Etuudensaajien päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä.

Eläkekassan on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä siirrettävään vakuutuskantaan kuuluville vakuutetuille ja heitä edustaville hallituksen jäsenille sekä etuudensaajille ilmoitus lisäeläkejärjestelyn siirtoa koskevasta suunnitelmasta sekä pidettävä heidän saatavillaan toimistossaan tai internetsivuillaan tieto siirron ehdoista. Etuudensaajille, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, on vähintään kuukausi ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä ohjeet edellä mainitussa äänestyksessä noudatettavasta menettelystä.

Lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää lisäksi, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, on antanut siihen ennakolta suostumuksensa.

157 k §

Eläkekassan lisäeläketoiminnan 157 i §:n 2 momentissa tarkoitetun rajat ylittävän siirron edellytyksenä on vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antama hyväksyminen, jonka se antaa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut ennakkosuostumuksensa toimivaltaisen viranomaisen sille toimittamaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevaan hakemukseen.

Finanssivalvonnan on saatuaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta edellä mainitun laitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen arvioitava:

HE 205/2018 vp

1) turvataanko jäljelle jäävien vakuutettujen ja edunsaajien asema pitkällä aikavälillä siirrettäessä lisäeläkejärjestely osittain 157 i §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla;

2) ovatko vakuutettujen ja etuudensaajien yksilölliset etuudet vähintään samat siirron jälkeen;

3) ovatko siirrettävää lisäeläkejärjestelyä vastaavat varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän eläkevastuun, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet 7 luvussa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on kahdeksan viikon kuluessa 1 momentissa tarkoitettun hakemuksen vastaanottamisesta toimitettava arvionsa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

157 l §

Kun Finanssivalvonta on saanut vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedon siirron hyväksymisestä ja siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle niistä siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joiden mukaisesti mainittua lisäeläkejärjestelyä tulee hallinnoida sekä edellä mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on lisäksi ilmoitettava vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tietojen toimittamiseen mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavista vaatimuksista sekä niitä koskevista merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus neljän viikon kuluessa siitä, kun se sai tiedon siirtoa koskevan hakemuksen hyväksymisestä.

157 m §

Jos Finanssivalvonta on 157 l §:ssä tarkoitettussa tilanteessa vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa 157 l §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa havaitsemistaan rikkomuksista vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu edellä tarkoitettun toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai niiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimintaa tai kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta tai kieltämisestä.

157 n §

Lisäeläke-toimintaa harjoittava eläkekassa voi toimia rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, jos tässä luvussa siirrolle säädetyt edellytykset täyttyvät.

Siirron edellytyksenä on, että siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn kuuluvat vakuutetut ja etuudensaajat tai vakuutettujen edustajat ja etuudensaajien edustajat ovat antaneet lisäeläkejärjestelyn siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että vakuutetut ja etuudensaajat kuuluvat eläkekassan 4 §:ssä tarkoitettuun toimintapiiriin. Lisäksi siirron edellytyksenä on, että siirrettävää lisäeläkejärjestelyä rahoittava yritys on antanut siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että se liittyy eläkekassaan osakkaaksi.

Siirtävä lisäeläkelaitos vastaa siirron kustannuksista.

157 o §

Eläkekassan, jonka on tarkoitus toimia vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, on haettava Finanssivalvonnan lupa lisäeläkejärjestelyn rajat ylittäväälle siirrolle. Hakemuksessa on oltava seuraavat tiedot:

HE 205/2018 vp

- 1) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka sekä ETA-valtio, jossa lisäeläkelaitos on hyväksytty tai rekisteröity;
- 2) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen välinen kirjallinen sopimus lisäeläkejärjestelyn siirrosta kaikkine ehtoineen;
- 3) selvitys siirrettävän lisäeläkejärjestelyn olennaisista piirteistä;
- 4) selvitys siirrettävästä vastuusta tai vakuutusteknisestä vastuuvastausta ja muista velvoitteista ja oikeuksista sekä vastaavista varoista tai niitä vastaavista käteisvaroista;
- 5) rahoittavan yrityksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka;
- 6) todiste 157 n §:n 2 momentissa tarkoitetuista vakuutettujen, etuudensaajien ja rahoittavan yrityksen suostumuksesta;
- 7) ETA-valtiot, joiden sosiaali- ja työoikeudetta sovelletaan siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 momentissa tarkoitettu hakemus viipymättä arvioitavaksi siirtävän lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle.

157 p §

Finanssivalvonta arvioi 157 o §:ssä tarkoitettua hakemuksen perusteella:

- 1) onko lupaa hakeva eläkekassa toimittanut kaikki 157 n §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot;
- 2) ovatko eläkekassan hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, johtajien hyvä maine ja ammatillinen pätevyys ja kokemus aiotulle siirrolle asetettujen vaatimusten mukaisia;
- 3) turvataanko eläkekassassa vakuutettujen ja etuudensaajien sekä eläkekassaan siirrettyjen vakuutettujen ja edunsaajien pitkän aikavälin edut siirron aikana ja sen jälkeen;
- 4) onko eläkekassan vastuovelka täysin katettu siirron ajankohtana, jos siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan;
- 5) ovatko siirrettävät varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuuvastuun, vakuutustekninen vastuuvastuun mukaan lukien, sekä muut velvoitteet ja oikeudet tässä laissa säädettyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on toimitettava päätöksensä hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä lupaa hakevalle eläkekassalle kolmen kuukauden kuluessa edellä mainitun hakemuksen vastaanottamisesta sekä siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos Finanssivalvonta ei anna päätöstä edellä mainitussa kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva eläkekassa voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut hyväksyvän tai hylkäävän päätöksensä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksensä antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa.

157 q §

Jos rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on toimitettava vastaanottavalle eläkekassalle tiedot rajat ylittävässä toiminnassa sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista, jotka se on saanut siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Finanssivalvonnan on toimitettava edellä mainitut tiedot viikon kuluessa siitä, kun se sai ne siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jos rajat ylittävää toimintaa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena harjoittava eläkekassa ei noudata 1 momentissa tarkoitettuja työ- ja sosiaali-oikeuden vaatimuksia tai tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

157 r §

Edellä 157 o §:ssä tarkoitettu lupaa hakeva eläkekassa voi ryhtyä hallinnoimaan siirrettävää lisäeläkejärjestelyä, kun se on saanut Finanssivalvonnalta 157 p §:n 2 momentissa tarkoitettua hyväksyvän päätöksen tai jos se ei ole saanut Finanssivalvonnalta hyväksyvää tai hylkäävää päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa hakemuksen tekemisestä.

Jos eläkekassan toimiessa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, eläkekassan merkitsemisestä vakuutuskassarekisteriin sovelletaan, mitä 157 g §:ssä säädetään.

157 s §

Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden, joka koskee lisäeläkejärjestelyn siirrossa sovellettavaa menettelyä, toimenpiteiden sisältöä tai toimivaltaisen viranomaisen toimimatta jättämistä, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 31 artiklan toisen kohdan c alakohdassa tarkoitettuun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovittelumenettelyyn.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Eläkekassa, jossa on tämän lain voimaan tullessa vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että eläkekassa harjoittaa toimintaansa tämän lain tultua voimaan niiden vakuutuskassalain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan sellaiseen eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Jos eläkekassa peruuttaa ilmoituksensa, sen toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä vakuutuskassalain säännöksiä, joita sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut vakuutuskassalain 82 a §:n 4 momentin nojalla annettua säännöstä eläkekassan vastuuvelan ja eläkesäätiön eläkevastuun laskemisessa käytettävästä enimmäiskorosta sovelletaan eläkekassan lisäeläketoiminnan vastuuvelan laskemisessa kunnes Finanssivalvonnan tämän lain 82 a §:ssä tarkoitettu määräys vastuuvelan laskemisesta käytettävän koron enimmäismäärästä on voimassa.

ETA-lisäeläkekassa saa edelleen harjoittaa sellaista rajat ylittävää toimintaa, johon sillä on tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva Finanssivalvonnan lupa.

ETA-lisäeläkekassan hakemus rajat ylittävän toiminnan aloittamiseksi, joka on vireillä tämän lain voimaantullessa, raukeaa.

Eläkekassan, joka on ulkoistanut lisäeläketoimintaa palveluyritykselle, ennen tämän lain voimaantuloa, on ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

3.

Laki

maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain (173/2009) 4 §:n 1 ja 3 kohta, 10 §:n 2 momentti ja 19 §:n 2 momentti, sekä *muutetaan* 3 § ja 17 §:n 1 momentti seuraavasti:

3 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan lisäksi, mitä vapaaehtoisesta lisäeläketurvasta säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa.

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn ei kuitenkaan sovelleta eläkesäätiölain 3 §:ää, 11 §:n 6 momenttia, 43 §:n 4 momenttia, 44 a §:ää, 45 §:n 2 momenttia, 88 §:n 2, 4 ja 10 momenttia ja 117 §:n 1 momenttia eikä vakuutuskassalain 6 ja 80 §:ää, 81 b §:n 1 ja 2 momenttia, 82, 82 a, 83 a ja 142—150 §:ää.

Jos vakuutetut toimivat eläkesäätiön perustajina yhdessä työnantajan kanssa, maksuperusteiseen järjestelyyn ei sovelleta eläkesäätiölain 17 §:n 3 momenttia.

17 §

Vastuuvelan kattaminen

Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kattamiseen ei sovelleta, mitä vakuutuskassalain 83 h—83 r §:ssä säädetään, jos eläkekassan sijoituskohteiden valinnasta päättää muu taho kuin eläkekassan hallitus ja asiamies. Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kattamiseen ei sovelleta, mitä eläkesäätiölain 47 b—47 o §:ssä säädetään, jos eläkesäätiön sijoituskohteiden valinnasta päättää muu taho kuin eläkesäätiön hallitus ja asiamies.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____.

4.

Laki

vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, seuraavasti:

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

3 §

Henkivakuutus, vahinkovakuutus ja jälleenvakuutustoiminta

Jälleenvakuutustoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa on kyse sellaisten riskien hyväksymisestä, jotka vakuutusyhtiö, jälleenvakuutusyhtiö, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiön A-osasto, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu lisäeläketoimintaa harjoittava eläkekassa tai ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 tarkoitettu muussa ETA-valtiossa toimiva lisäeläkelaitos on luovuttanut.

HE 205/2018 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila

1.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 1, 2, 6 a, 7 § ja 9 §:n 2 kohta, 16, 19, 44 ja 44 a §, 46 §:n 2 momentti, 46 a, 47, 47 b—47 d, 48 e, 49 a, 49 b ja 69 § sekä 13 a luku, sellaisina kuin niistä ovat 1 § laeissa 174/2009 ja 322/2015, 2 § osaksi laeissa 421/2003, 391/2006, 174/2009, 1249/2011 ja 322/2015, 6 a, 19, 44, 44 a, 47 b—47 d, 49 a, 49 b ja 69 § laissa 391/2006, 7 § osaksi laeissa 391/2006 ja 174/2009, 46 a § laissa 167/2017, 47 § laeissa 85/1999, 391/2006 ja 1116/2006, 47 a § laeissa 85/1999 ja 391/2006, 48 e § laissa 308/2015 sekä 13 a luku laeissa 391/2006 ja 1249/2011, ja,
lisätään lakiin uusi 1 a, 1 b, 2 a, 5 a ja 5 b §, lakiin uusi 5 a luku, 44 b, 46 b, 47 p ja 49 c—49 h § sekä lakiin uusi 8 a ja 13 b luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §
Tätä lakia sovelletaan työnantajan perustamaan eläkesäätiöön, joka on vakuutus- ja eläkelaitos ja joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiiriinsä kuuluville henkilöille ja näiden edunsaajille eläkkeitä ja niihin verrattavia muita etuuksia, joiden voidaan katsoa kuuluvan sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin.

Lakia sovelletaan myös eläkesäätiöön, joka tarjoaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetussa laissa (173/2009) tarkoitettuja vapaaehtoisia lisäetuja.

Eläkesäätiöön, joka harjoittaa työntekijän eläkelain (395/2006) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainitusta laista ei muuta johdu.

Mikä tämän lain nojalla koskee A-eläkesäätiötä ja AB-eläkesäätiön A-osastoa, sovelletaan vastaavasti ETA-lisäeläkesäätiöön, jollei 13 a luvussa muuta säädetä.

1 §
Tätä lakia sovelletaan työnantajan perustamaan eläkesäätiöön, joka on vakuutus- ja eläkelaitos ja joka vakuutustoimintaa liikemäisesti harjoittamatta myöntää toimintapiiriinsä kuuluville henkilöille ja näiden edunsaajille eläkkeitä ja niihin verrattavia muita etuuksia, joiden voidaan katsoa kuuluvan sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin.

Lakia sovelletaan myös eläkesäätiöön, joka tarjoaa maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetussa laissa (173/2009) tarkoitettuja vapaaehtoisia lisäetuja.

Eläkesäätiöön, joka harjoittaa työntekijän eläkelain (395/2006) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainitusta laista ei muuta johdu.

Mikä tämän lain nojalla koskee A-eläkesäätiötä ja AB-eläkesäätiön A-osastoa, sovelletaan ETA-lisäeläkesäätiöön, jollei 13 a tai 13 b luvussa muuta säädetä.

Voimassa oleva laki

Tämän lain 46, 46 a ja 47 b—47 j §:ää ei sovelleta B-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön B-osastoon.

Ehdotus

Tämän lain 1 a, 1 b, 5 a, 5 b ja 6 a §:ää, 5 a lukua, 44, 44 a—44 b, 46 a—47 p ja 48 e—48 g §:ää sekä 7, 8 a, 13 a ja 13 b lukua ei sovelleta B-eläkesäätiöön eikä AB-eläkesäätiön B-osastoon.

Sen estämättä, mitä 5 momentissa säädetään, 42 e §:ää sovelletaan AB-eläkesäätiöön, jonka A-osastolla on vähintään 100 vakuutettua.

1 a §

Tämän lain 42 c—42 q, 49 c—49 h, 69 a—69 f ja 69 h §:ää sekä 13 a lukua ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Tämän lain 5 a, 5 b ja 42 b §:ää sekä 46 §:n 2 momenttia ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua.

Tämän lain 19 §:n 2 momenttia, 25 a, 49 a ja 49 b §:ää ei sovelleta A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

Mitä tässä pykälässä säädetään A-eläkesäätiöstä, koskee myös AB-eläkesäätiön A-osastoa.

1 b §

Sen estämättä, mitä 1 a §:ssä säädetään, A-eläkesäätiö, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle harjoittavansa toimintaansa ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua. Jos A-eläkesäätiö peruuttaa ilmoituksensa, se toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä tämän lain säännöksiä, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

A-eläkesäätiön, jossa on ollut vähemmän kuin 100 vakuutettua, tulee viipymättä ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen lukumäärä nousee 100:aan.

A-eläkesäätiön, jonka lisäeläke-toiminnassa vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:een, tulee ilmoittaa tästä viipymättä Finanssivalvonnalle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

A-eläkesäätiö voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos vakuutettujen lukumäärä A-eläkesäätiössä vähenee alle 100:aan vakuutettuun. Ilmoituksen tehneeseen A-eläkesäätiöön sovelletaan 1 a §:ää ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien. Jos A-eläkesäätiö, jonka vakuutettujen lukumäärä on vähentynyt alle 100:n, ei tee edellä tarkoitettua ilmoitusta, sen toimintaan sovelletaan 1 a §:n estämättä säännöksiä, joita sovelletaan A-eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1–4 momentissa tarkoitettua ilmoituksesta eläkesäätiörekisteriin. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä.

Mitä tässä pykälässä säädetään A-eläkesäätiöstä, koskee myös AB-eläkesäätiötä sen A-osaston harjoittaman toiminnan osalta.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *A-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

2) *B-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia;

3) *AB-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäetuuksia (A-osasto) että lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (B-osasto);

4) *yhteiseläkesäätiöllä* 13 luvun mukaista eläkesäätiötä, johon voi kuulua kaksi tai useampia työnantajia;

4 a) **ETA-lisäeläkesäätiöllä** 13 a luvun mukaista eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

4 b) **ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella** ammatillista lisäeläketoimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *A-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

2) *B-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää yksinomaan lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia;

3) *AB-eläkesäätiöllä* eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia (A-osasto) että lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (B-osasto);

4) *yhteiseläkesäätiöllä* 13 luvun mukaista eläkesäätiötä, johon voi kuulua kaksi työnantajaa tai useampia työnantajia;

5) *toimintapiiriin kuuluvilla henkilöillä* niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina;

6) **ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavalla laitoksella** laitoksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella ja joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on

Voimassa oleva laki

2003/41/EY tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on toisessa ETA-valtiossa asianmukaisesti hyväksytty ja rekisteröity;

5) toimintapiiriin kuuluvilla henkilöillä niitä henkilöitä, jotka ovat työnantajaan työ-, virka- tai muussa palvelussuhteessa tai kuuluvat sen johtoon ja jotka ovat eläkesäätiössä vakuutettuina;

6) palveluyrityksellä yhteisöä, joka tuottaa eläkesäätiölle sen toimintaan liittyviä palveluita;

7) ETA-valtiolla Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

7 a) Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista;

8) säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa sijaitsevaa, ETA-valtion viranomaisen valvonnan alaista arvopaperipörssiä ja muuta ETA-valtiossa toimivaa vaihdantajärjestelmää, joka Vakuutusvalvontaviraston antamien määräysten mukaan rinnastetaan tällaiseen arvopaperipörssiin;

10) velkasitoumuksella velkasitoumukseen perustuvaa laina- ja muuta saamista, velkasitoumukselle kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla; (19.5.2006/391)

11) kiinteistöyhteisöllä yhteisöä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on omistaa 47 e §:n 1 momentin 1—3 kohdassa mainittuja varoja;

12) konsernilla osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitettua konsernia;

13) takauksella velkasitoumuksen takaajan antamaa omavelkaista takausta;

14) biometrisellä riskillä kuolemaan, työkyvyttömyyteen tai eliniänodotukseen liittyvää riskiä.

Vakuutettuina voi olla tietty säännöissä

Ehdotus

tarjota työhön perustuvia lisäeläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty;

a) yksilöllisesti tai keskitetysti työnantajan (työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai näiden edustajien välillä, tai

b) yksilöllisesti tai keskitetysti itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti,

ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä;

7) **lisäeläkejärjestelyllä** sopimusta, muuta perustamiskirjaa tai sääntöjä, jossa määritellään lisäeläkejärjestelyssä myönnettävät lisäeläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset;

8) **rahoittavalla yrityksellä** yritystä tai muuta elintä, joka toimii työnantajana tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tai näiden yhdistelmänä ja joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa maksu-osuuksia lisäeläkelaitokselle, riippumatta siitä, onko yrityksen tai elimen osana tai muodostaako sen yksi tai useampi oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö;

9) **lisäeläke-etuuksilla** muita kuin lakisääteisiä etuuksia, jotka suoritetaan eläkkeelle siirtymisen tai odotettavissa olevan eläkkeelle siirtymisen perusteella, tai kyseisten etuuksien lisäksi ja niitä täydentävänä kuoleman tai työkyvyttömyyden tapauksessa tai työskentelyn keskeytyessä maksettavia vapaaehtoisia etuuksia taikka sairaustapauksessa, varojen puutteessa tai kuolemantapauksessa myönnettäviä lisätukia tai palveluja; eläkkeellä oloajan taloudellisen turvan mahdollistamiseksi näitä etuuksia voidaan maksaa koko jäljellä olevan elinajan, määräaikaaisesti, kertasuorituksena tai näiden maksutapojen yhdistelminä;

10) **vakuutetulla** henkilöä, joka on aiemman tai nykyisen ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu lisäeläke-etuuksiin lisäeläkejärjestelyn määräysten mukaisesti ja joka ei ole etuudensaaja tai mahdollinen vakuutettu;

11) **etuudensaajalla** henkilöä, joka nauttii lisäeläke-etuuksia;

12) **mahdollisella vakuutetulla** henkilöä,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

määrätty ryhmä 1 momentin 5 kohdassa mainituista henkilöistä.

Toimintapiiriin voi kuulua myös työnantajan johonkin toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon lähettämiä työntekijöitä, jotka työskentelevät työnantajan tai työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan.

Eläkesäätiön säännöissä olevan määräyksen perusteella eläkesäätiön toimintapiiriin voi myös kuulua:

1) työnantajan Euroopan talousalueen ulkopuolella olevaan valtioon lähettämä työntekijä, joka työskentelee työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo- tai tytäryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan; sekä

2) eläkesäätiön eläkkeensaaja.

jolla on oikeus liittyä lisäeläkejärjestelyyn;

13) **toimivaltaisella viranomaisella** kansallista viranomaista, joka on nimetty hoitamaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 säädettyjä tehtäviä;

14) **ETA-lisäeläkesäätiöllä** 13 a ja 13 b luvussa tarkoitettua eläkesäätiötä, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai edellä mainitun lisäksi myös vapaaehtoista lisäeläketoimintaa;

15) **Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella** Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua viranomaista;

16) **kovavalttiolla** ETA-valtiota, jossa lisäeläkelaitos on rekisteröity tai hyväksytty ja jossa sen keskushallinto sijaitsee;

17) **vastaanottavalla valtiolla** ETA-valtiota, jonka ammatillisia lisäeläkejärjestelyjä koskevaa sosiaali- ja työoikeutta sovelletaan rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen tai etuudensaajien väliseen suhteeseen;

18) **siirtävällä lisäeläkelaitoksella** lisäeläkelaitosta, joka siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuunvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn tai hyväksytyyn lisäeläkelaitokseen;

19) **vastaanottavalla lisäeläkelaitoksella** lisäeläkelaitosta, joka vastaanottaa kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuunvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai hyväksytyltä lisäeläkelaitokselta;

20) **pysyvällä välineellä** sellaista välinettä, jonka avulla vakuutettu tai etuudensaaja voi tallentaa hänelle henkilökohtaisesti osoitettuja tietoja siten, että ne ovat saatavilla myöhempää käyttöä varten ja

tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen jäljentämisen muuttumattomina;

21) **keskeisellä toiminnolla** A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto;

22) **toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä** A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön hallituksen jäseniä ja asiamiestä;

23) **rajat ylittävällä toiminnalla** sellaisen lisäeläkejärjestelyn hallinnointia, jossa rahoittavan yrityksen sekä vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun ETA-valtion kuin kotivaltion ammatillisiin lisäeläkejärjestelyihin sovellettavaa sosiaali- ja työoikeutta;

24) **ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella** ammatillista lisäeläketoimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2341/2016/EU tarkoitettua lisäeläketoimintaa ja joka on rekisteröity muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa;

25) **palveluyrityksellä** yhteisöä, joka tuottaa eläkesäätiölle sen toimintaan liittyviä palveluita;

26) **ETA-valtiolla** Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

27) **OECD-valtiolla** Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvaa valtiota;

28) **kiinteistöyhteisöllä** yhteisöä, jonka pääasiallisena omaisuutena on ETA-valtiossa sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennuksia, ETA-valtiossa sijaitsevaan kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia sekä osuuksia ja osakkeita yhteisöistä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden pääasiallisena tarkoituksena on omistaa edellä tarkoitettuja kiinteistöjä ja rakennuksia ja edellä tarkoitettuja oikeuksia;

29) **konsernilla** kirjanpitolaissa

(1336/1997) tarkoitettua konsernia;

30) **velkasitoumuksella** laina- ja muuta saamista ja edellä mainituille sitoumuksille kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

31) **biometrisellä riskillä** kuolemaan, työkyvyttömyyteen ja pitkäikäisyyteen liittyviä riskejä;

32) **säännellyllä markkinalla** kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua säänneltyä markkinaa;

33) **monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä** kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

34) **organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä** kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää.

2 a §

Eläkesäätiössä vakuutettuina voi olla myös tietty säännöissä määrätty ryhmä 2 §:n 5 kohdassa tarkoitetuista henkilöistä.

Eläkesäätiön toimintapiiriin voi kuulua myös eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan toiseen ETA-valtioon lähettämiä työntekijöitä, jotka työskentelevät edellä tarkoitettun työnantajan tai tämän kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan emo-, tytär- tai sisaryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräysvalta, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan.

aikana työsuhteessa työnantajaan.

Eläkesäätiön säännöissä voidaan määrätä, että eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat myös:

1) eläkesäätiöön kuuluvan työnantajan Euroopan talousalueen ulkopuolella olevaan valtioon lähettämä työntekijä, joka työskentelee työnantajan kanssa samaan taloudelliseen kokonaisuuteen kuuluvan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

emo- tai tytäryrityksen palveluksessa taikka osakkuusyrityksen palveluksessa taikka muussa yrityksessä, jossa työnantajalla on määräämisvaltaa, olematta sinä aikana työsuhteessa työnantajaan;

2) eläkesäätiön eläkkeensaaja.

5 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on sijoitettava varansa vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston ja niiden sijoituksia hoitavan yhteisön tulee eturistiriitatilanteessa varmistaa, että sijoitukset tehdään vain vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään, A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiön A-osasto voi lisäeläke toiminnan varoja sijoittaessaan ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin.

5 b §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston varat on sijoitettava siten, että varmistetaan sijoitusten suojaus, laadukkuus, tuottavuus ja rahaksi muutettavuus kokonaisuutena.

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston varat on sijoitettava pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Sijoitukset säännellyn markkinan ulkopuolelle on pidettävä varovaisuuden edellyttämällä tasolla.

6 a §

A-eläkesäätiöllä ja AB-eläkesäätiön A-osastolla on oikeus käyttää varojensa hoitajina Euroopan talousalueelle sijoittautuneita omaisuudenhoitajia, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun

6 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on toiminnassaan pyrittävä riskien ja etujen oikeudenmukaiseen jakautumiseen sukupolvien välillä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

neuvoston direktiivin 85/611/ETY, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY, luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY tai henkivakuutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/83/EY mukaisesti. A-eläkesäätiöllä ja AB-eläkesäätiöllä A-osaston osalta on myös oikeus käyttää varojensa säilyttäjinä Euroopan talousalueelle sijoittautuneita säilytysyhteisöjä, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin tai luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin mukaisesti.

7 §

Eläkesäätiön voi perustaa työnantaja. Työnantaja voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä varten eläkesäätiön voivat perustaa myös vakuutetut yhdessä työnantajan kanssa.

Työnantajan on oltava joko Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella, tai oikeushenkilö, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä lupaa poiketa tästä. Oikeushenkilöllä on kotipaikka Euroopan talousalueella, kun se on perustettu Euroopan talousalueeseen *kuuluvan valtion* lainsäädännön mukaan ja kun sillä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Työnantajan on harjoitettava Suomessa sitä toimintaansa, jonka piirissä toimivien henkilöiden eläketurvan järjestämistä varten eläkesäätiö perustetaan, jollei kyseessä ole ETA-lisäeläkesäätiö.

7 §

Eläkesäätiön voi perustaa työnantaja. Työnantaja voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä varten eläkesäätiön voivat perustaa myös vakuutetut yhdessä työnantajan kanssa.

Työnantajan on oltava joko *ETA-valtion* kansalainen, jolla on asuinpaikka *ETA-valtiossa*, tai oikeushenkilö, jolla on kotipaikka *ETA-valtiossa*, jollei *Finanssi-valvonta* myönnä lupaa poiketa tästä. Oikeushenkilöllä on kotipaikka *ETA-valtiossa*, kun oikeushenkilö on perustettu *ETA-valtion* lainsäädännön mukaan ja kun sillä on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka *ETA-valtiossa*.

Työnantajan on harjoitettava Suomessa sitä toimintaansa, jonka piirissä toimivien henkilöiden eläketurvan järjestämistä varten eläkesäätiö perustetaan, jollei kyseessä ole ETA-lisäeläkesäätiö. *Vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävän eläkesäätiön keskushallinnon on sijaittava*

HE 205/2018 vp

Voimassa oleva laki

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty työnantaja ei voi perustaa eläkesäätiötä.

Ehdotus

Suomessa. Keskushallinnon sijaintipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa eläkesäätiön keskeiset strategiset päätökset tehdään.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty työnantaja ei voi perustaa eläkesäätiötä.

9 §

Eläkesäätiön säännöissä on mainittava:

2) eläkesäätiön kotipaikkana oleva Suomen kunta;

9 §

Eläkesäätiön säännöissä on mainittava:

2) eläkesäätiön kotipaikkana oleva Suomen kunta ja jos A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa, Suomen kunta, jossa keskushallinto sijaitsee;

16 §

Ennen rekisteröimistä eläkesäätiö ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään hakea, kantaa tai vastata tuomioistuimissa tai muiden viranomaisten luona. Hallitus voi kuitenkin käyttää puhevaltaa eläkesäätiön perustamista koskeissa asioissa.

Eläkesäätiön puolesta ennen sen rekisteröimistä tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet yhteisvastuullisesti. Perustamiskirjasta johtuvasta velvoitteesta siirtyy vastuu kuitenkin eläkesäätiölle sen jälkeen, kun se on rekisteröity.

Jos eläkesäätiön puolesta on ennen sen rekisteröimistä tehty sopimus sellaisen henkilön kanssa, joka tiesi eläkesäätiön olevan rekisteröimätön, hän voi, jollei toisin ole sovittu, luopua sopimuksesta, mikäli ilmoitusta rekisteröimisestä ei ole tehty 13 §:ssä säädettyssä ajassa tai jos rekisteröiminen on evätty. Jollei sopimuskomppani tiennyt eläkesäätiön olevan rekisteröimätön, hän voi luopua sopimuksesta siihen asti, kunnes eläkesäätiö on rekisteröity.

19 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja

16 §

Eläkesäätiö on oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimisellä. Ennen rekisteröimistä eläkesäätiö ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään hakea, kantaa tai vastata tuomioistuimissa tai muiden viranomaisten luona. Hallitus voi kuitenkin käyttää puhevaltaa eläkesäätiön perustamista koskeissa asioissa.

Eläkesäätiön puolesta ennen sen rekisteröimistä tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet yhteisvastuullisesti. Perustamiskirjasta johtuvasta velvoitteesta siirtyy vastuu kuitenkin eläkesäätiölle sen jälkeen, kun se on rekisteröity.

Jos eläkesäätiön puolesta on ennen sen rekisteröimistä tehty sopimus sellaisen henkilön kanssa, joka tiesi eläkesäätiön olevan rekisteröimätön, hän voi, jollei toisin ole sovittu, luopua sopimuksesta, jos ilmoitusta rekisteröimisestä ei ole tehty 13 §:ssä säädettyssä ajassa tai jos rekisteröiminen on evätty. Jollei sopimuskomppani tiennyt eläkesäätiön olevan rekisteröimätön, hän voi luopua sopimuksesta siihen asti kunnes eläkesäätiö on rekisteröity.

19 §

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja

Voimassa oleva laki

varajäsenistä sekä asiamiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä eläkesäätiölle lupaa poiketa tästä.

Johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkesäätiötoiminnan tuntemus kuin eläkesäätiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Johdon tulee hoitaa eläkesäätiötä ammattitaitoisesti ottaen huomioon toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä asiamiehenä.

Ehdotus

varajäsenistä sekä asiamiehellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei *Finanssivalvonta* myönnä eläkesäätiölle lupaa poiketa tästä.

Johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkesäätiötoiminnan tuntemus kuin eläkesäätiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Johdon tulee hoitaa eläkesäätiötä ammattitaitoisesti ottaen huomioon toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä asiamiehenä.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että johto täyttää tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettusta selvityksestä.

5 a luku

Lisäeläkkeitä myöntävän eläkesäätiön hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito

42 a §

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan A-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön A-osastoon.

42 b §

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnoinnin ja joka on oikeassa suhteessa toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Hallintojärjestelmässä on otettava huomioon eläkesäätiön sijoituspäätösten vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Hallintojärjestelmää on arvioitava säännöllisesti.

Eläkesäätiön organisaatiorakenteen on oltava tarkoituksenmukainen ja selkeä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Vastuualueet tulee jakaa ja erottaa asianmukaisesti toisistaan. Eläkesäätiöllä on oltava tehokas tiedonvälitysjärjestelmä.

42 c §

Eläkesäätiön on vahvistettava riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, tarvittaessa aktuaaritoiminnan ja ulkoistetun toiminnan järjestämistä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja sovellettava niitä. Eläkesäätiön hallituksen on hyväksyttävä toimintaperiaatteet ennakolta sekä tarkasteltava niitä vähintään kolmen vuoden välein. Toimintaperiaatteet on mukautettava asianomaisen toiminnon tai alan merkittäviin muutoksiin.

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, joka kattaa hallinto- ja kirjanpitomenettelyt, sisäisen valvonnan periaatteet sekä asianmukaiset raportointijärjestelmät eläkesäätiön kaikilla organisaatiotasolla.

Eläkesäätiön tulee tarkoituksenmukaisin ja oikeasuhteisin toimenpitein varmistaa toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys sekä laatia varautumissuunnitelma.

42 d §

Eläkesäätiön keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö. Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:

1) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;

2) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;

3) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja

kokemusta hoitamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että I momentissa tarkoitetut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetusta selvityksestä.

42 e §

Eläkesäätiön toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Eläkesäätiön hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä eläkesäätiön asiamiehellä yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta eläkesäätiön järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallinnointiin.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että I momentissa tarkoitetut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetusta selvityksestä.

42 f §

Jos Finanssivalvonta vaatii 42 d tai 42 e §:ssä tarkoitetulta henkilöltä selvityksen siitä, että hän täyttää mainitussa pykälässä säädetyt vaatimukset tai siitä että hän ei ole ollut konkurssissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta selvitykseksi vastaavat asiakirjat kuin Suomen kansalaiselta.

Finanssivalvonnan on myös hyväksyttävä I momentissa tarkoitetuksi selvitykseksi tuomioistuimen antama rekisteriote tai, jos tällaista ei ole saatavissa, vastaava asiakirja, jonka toimivaltainen oikeus- tai hallintoviranomainen on antanut siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen 42 d tai 42 e §:ssä tarkoitettu henkilö on. Jos edellä tarkoitetut asiakirjat eivät ole saatavissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi vakuutus, jonka 42 d tai 42 e §:ssä tarkoitettu henkilö on antanut Finanssivalvonnalle tai toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle tai notaarille siinä ETA-valtiossa, jonka

kansalainen hän on. Edellä tarkoitetun oikeus- tai hallintoviranomaisen tai notaarin on todistettava vakuutus oikeaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi siitä, että toisen ETA-valtion kuin Suomen kansalainen ei ole ollut konkurssissa, hänen toisen ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaiselle viranomaiselle tai ammatti- tai toimialajärjestölle asiasta antama kirjallinen vakuutus.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa niiden myöntämispäivästä.

42 g §

Eläkesäätiöllä on oltava palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus eläkesäätiön riskiprofiiliin. Palkka- ja palkkiopolitiikkaa on sovellettava myös eläkesäätiön ulkoistettua toimintaa hoitaviin palveluyrityksiin elleivät ne kuulu seuraavien säädösten soveltamisalaan:

1) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY;

2) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY;

3) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU;

4) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY

ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU;

5) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU.

Palkka- ja palkkiopolitiikan tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Palkka- ja palkkiopolitiikan vahvistamisen, täytäntöönpanon ja ylläpidon on sovittava yhteen eläkesäätiön toiminnan, riskiprofilin, tavoitteiden, pitkän aikavälin etujen, rahoitusvakauden ja suorituskyvyn kanssa. Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa eläkesäätiön riskiprofilin tai sääntöjen kanssa.

Eläkesäätiön on vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet, joiden ajantasaisuutta on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein. Eläkesäätiö vastaa palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanosta ja sen tulee hallinnoida sekä valvoa palkkoja ja palkkioita selkeästi, läpinäkyvästi ja tehokkaasti. Eläkesäätiön on säännöllisesti julkistettava merkitykselliset tiedot palkka- ja palkkiopolitiikastaan, jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) toisin säädetä. Eläkesäätiön palkka- ja palkkiopolitiikan on:

1) tuettava eläkesäätiön turvaavaa, varovaista ja tehokasta johtamista ja hallinnointia;

2) vastattava eläkesäätiön hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin etuja;

3) sisällettävä toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään eturistiriidat;

4) oltava johdonmukainen moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa.

42 h §

Eläkesäätiöllä on oltava keskeiset toiminnot. Eläkesäätiön keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden tulee voida hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja riippumattomasti.

Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta 42 k §:ssä tarkoitettuun sisäisen tarkastuksen toimintoon, jonka tulee olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tai organisaatioyksikön on oltava eri kuin sillä työnantajalla, joka vakuuttaa työntekijöitä tai muita henkilöitä eläkesäätiössä, samaa keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö. Sen estämättä, mitä edellä säädetään, Finanssivalvonta voi eläkesäätiön hakemuksesta myöntää luvan suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin edellä tarkoitettu työnantaja, jos eläkesäätiö antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan kanssa ja jos eläkesäätiön toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellytä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

42 i §

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava kaikki olennaiset havainnot vastuualueeltaan ja niiden johdosta antamansa suositukset toimenpiteiksi eläkesäätiön hallitukselle, joka päättää tarvittavista toimenpiteistä.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on, rajoittamatta oikeutta olla todistamatta itseään vastaan, ilmoitettava Finanssivalvonnalle, jos eläkesäätiön hallitus ei toteuta asianmukaisia ja oikea-aikaisia korjaavia toimia, kun keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö on ilmoittanut eläkesäätiön hallitukselle havainneensa:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1) huomattavan riskin, ettei eläkesäätiö noudata merkittävää lakisääteistä vaatimusta, ja tämä voisi vaikuttaa merkittävästi vakuutettujen ja etuudensaajien etuihin;

2) toimintonsa suorittamisen yhteydessä eläkesäätiöön ja sen toimintaan sovellettavien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten merkittävän aineellisen rikkomisen.

42 j §

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintatoiminnon on edistettävä riskienhallintajärjestelmän toimintaa. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla strategioita, prosesseja ja menettelyjä eläkesäätiöön ja sen lisäeläkejärjestelyihin kohdistuvien yksittäisten ja yhdistettyjen riskien sekä näiden keskinäisten yhteyksien säännöllistä tunnistamista, mittaamista, seuranta, hallintaa ja ilmoittamista varten. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ja niiden keskinäisistä yhteyksistä ilmoittamiseksi eläkesäätiön hallitukselle.

Eläkesäätiön riskienhallintajärjestelmän tulee sopia yhteen eläkesäätiön organisaation ja päätöksentekoprosessin kanssa. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa riskit, joita voi esiintyä eläkesäätiössä tai ulkoistettuja toimintoja hoitavissa palveluyrityksissä ja sen tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) vakuutusliike ja varausten muodostaminen;
- 2) varojen ja velkojen hallinta;
- 3) sijoitukset, erityisesti johdannaiset, arvopaperistetut tuotteet ja vastaavat sitoumukset;
- 4) likviditeetti ja keskittymäriskin hallinta;

- 5) operatiivisten riskien hallinta;
- 6) vakuuttaminen ja muut riskien-vähentämistekniikat;
- 7) sijoitussalkkua ja sen hoitoa koskevat ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät riskit ja niiden hallinta.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

42 k §

Eläkesäätiöllä on oltava tehokas sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen on arvioitava, ovatko sisäinen valvontajärjestelmä, hallintojärjestelmän muut osatekijät ja ulkoistetut toiminnot riittäviä ja tehokkaita. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

42 l §

Jos eläkesäätiö itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on oltava tehokas aktuaaritoiminto, joka:

- 1) koordinoi ja valvoo vakuutusteknisen eläkevastuun laskentaa;
- 2) arvioi vakuutusteknisen eläkevastuun laskennassa käytettävien menetelmien ja mallien sekä näitä varten tehtyjen olettamien asianmukaisuuden;
- 3) arvioi vakuutusteknisen eläkevastuun laskennassa käytettyjen tietojen riittävyyden ja laadun;
- 4) vertaa vakuutusteknisen eläkevastuun laskentaa varten tehtyjä olettamia kokemukspäisiin tietoihin;
- 5) ilmoittaa eläkesäätiön hallitukselle vakuutusteknisen eläkevastuun laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;
- 6) antaa lausunnon eläkesäätiön yleisestä vakuutuspolitiikasta, jos sillä on käytössä tällainen politiikka;
- 7) antaa lausunnon eläkesäätiön

vakuutusjärjestelyjen asianmukaisuudesta, jos sillä on käytössä tällaisia järjestelyjä;

8) edistää riskienhallintajärjestelmän tehokasta täytäntöönpanoa.

42 m §

Eläkesäätiön on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon ja organisaatioon sekä eläkesäätiön toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienarviointi on dokumentoitava. Riskienarviointi on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun eläkesäätiön tai sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Jos tietyn lisäeläkejärjestelyn riskiprofili muuttuu merkittävästi, riskienarviointi voidaan rajoittaa mainittuun lisäeläkejärjestelyyn. Riskienarviointi on otettava huomioon eläkesäätiön strategisissa päätöksissä.

Riskienarviointiin on sisällyttävä:

1) kuvaus siitä, kuinka riskienarviointi on sisällytetty eläkesäätiön johto-, hallinnointi- ja päätöksentekoprosesseihin;

2) arviointi riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta;

3) kuvaus siitä, kuinka eläkesäätiö estää eturistiriidat eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan kanssa, jos eläkesäätiö ulkoistaa keskeisiä toimintoja edellä tarkoitettulle työnantajalle 42 h §:n 3 momentin mukaisesti;

4) arviointi eläkesäätiön kokonaisrahoitustarpeesta ja tervehdyttämissuunnitelmasta, jos eläkesäätiöllä on tervehdyttämissuunnitelma;

5) arviointi vakuutetuille ja etuudensaajille aiheutuvista riskeistä, jotka liittyvät heidän eläke-etuksiensa maksatukseen, sekä korjaavien toimien tehokkuudesta ottaen huomioon indeksointimekanismit ja kertyneiden etuuksien vähentämismekanismit mukaan lukien missä määrin ja millä ehdoilla kertyneitä eläke-etuuksia voidaan vähentää ja kuka vähennyksen toteuttaa;

6) laadullinen arviointi mekanismeista, joilla suojataan eläke-etuuksia mukaan lukien eläkesäätiötä tai vakuutettuja ja

etuudensaajia hyödyttävät takeet, sopimukset ja muu eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan antama taloudellinen tuki, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY soveltamisalaan kuuluvan vakuutusyrityksen antama vakuutus tai jälleenvakuutus tai eläkkeiden suojajärjestelmä;

7) laadullinen arviointi operatiivisista riskeistä;

8) kun ympäristö, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, arviointi uusista tai kehittymässä olevista riskeistä mukaan lukien ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön liittyvistä riskeistä sekä sosiaalisista riskeistä ja sääntelyn muuttumisen aiheuttamaan omaisuuserien arvonalenemiseen liittyvistä riskeistä.

Riskienarvioinnin soveltamiseksi eläkesäätiöllä on oltava käytössä menetelmät, joilla tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, joille se on altistunut tai saattaa altistua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja joilla saattaa olla vaikutusta eläkesäätiön kykyyn huolehtia velvoitteistaan. Näiden menetelmien tulee olla oikeassa suhteessa eläkesäätiön toimintoihin sisältyvien riskien suuruuteen, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Käytetyt menetelmät on selostettava eläkesäätiön riskienarvioinnissa.

Eläkesäätiön on toimitettava Finanssi- valvonnalle yhteenveto riskienarvioinnista. Finanssivalvonnalle toimitettavassa yhteenvedossa tulee olla ainakin riskienarvioinnin tulokset ja kuvaus riskienarvioinnissa käytetyistä menetelmistä.

42 n §

Eläkesäätiön on laadittava ja julkistettava vuositilinpäätös ja toimintakertomus, joissa otetaan huomioon jokainen sen hallinnoima lisäeläkejärjestely sekä tarvittaessa kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja toimintakertomus. Vuositilinpäätöksen ja

toimintakertomuksen on annettava oikea ja riittävä kuva eläkesäätiön varoista, vastuista ja rahoitusasemasta, ja siinä on esitettävä merkittävät sijoitukset. Vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen tulee olla keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä sekä eläkesäätiön hallituksen ja tilintarkastajan asianmukaisesti hyväksymiä.

42 o §

Sen lisäksi, mitä 47 a §:ssä säädetään, eläkesäätiön sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) prosessit riskien hallitsemiseksi;
- 2) ympäristön sekä sosiaalisten ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioon ottaminen sijoituspolitiikassa;
- 3) miten eläkesäätiö välttää yksinomaista ja mekaanista tukeutumista luottoluokituksiin;
- 4) eläkesäätiön luottoarviointiprosessi ja sen riittävyys ottaen huomioon eläkesäätiön toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Eläkesäätiön on julkistettava sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

42 p §

Eläkesäätiö voi ulkoistaa toimintaansa palveluyrityksille, jotka toimivat eläkesäätiön puolesta.

Keskeisiä toimintoja tai muita tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

- 1) eläkesäätiön hallintojärjestelmän laadun heikkenemiseen;
- 2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;
- 3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen;
- 4) vakuutetuille ja etuudensaajille tarjottavan jatkuvan ja tyydyttävän palvelun heikkenemiseen.

Eläkesäätiö on toiminnan ulkoistamisesta huolimatta vastuussa kaikista sitä koskevien säädösten ja määräysten mukaisista velvoitteista. Eläkesäätiön on varmistettava

ulkoistetun toiminnan moitteettomuus palveluyrityksen valintamenettelyyn ja jatkuvan seurannan avulla.

Eläkesäätiön toiminnan ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa määritetään selkeästi eläkesäätiön ja palveluyrityksen oikeudet ja velvollisuudet.

42 q §

*Eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssi-
valvonnalle hyvissä ajoin etukäteen
aikomuksestaan ulkoistaa toimintojaan. Jos
ulkoistaminen koskee eläkesäätiön keskeisiä
toimintoja, johtamista tai hallinnointia,
eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssi-
valvonnalle ulkoistamisesta ennen sitä
koskevan sopimuksen voimaantuloa.
Eläkesäätiön on ilmoitettava Finanssi-
valvonnalle myös ulkoistettuun toimintoon
liittyvistä merkittävistä muutoksista.*

*Finanssivalvonnalla on oikeus ilman
aiheetonta viivytystä saada eläkesäätiöltä ja
palveluyritykseltä tietoja ulkoistetuista
toiminnoista.*

*Finanssivalvonta voi antaa tarkempia
määräyksiä 1 momentissa tarkoitetusta
ilmoituksesta.*

42 r §

*Eläkesäätiöllä on oikeus nimetä
omaisuudenhoitajakseen ammatillisia
lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten
toiminnasta ja valvonnasta annetun
Euroopan parlamentin ja neuvoston
direktiivin (EU) 2016/2341 2 artiklan 1
kohdassa tarkoitettu lisäeläkelaitos tai
yhteisö sekä ETA-valtioon sijoittunut
omaisuudenhoitaja, joka on hyväksytty
tämän toiminnan harjoittamiseen jonkin
42 g §:n 1 momentin 1–5 kohdassa
mainitun säädöksen mukaisesti.*

42 s §

*Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat
lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan,
eläkesäätiön tulee nimetä lisäeläke-
järjestelyn 42 u §:ssä tarkoitettuun varojen
säilyttämiseen ja 42 v §:ssä tarkoitettuun
varojen valvontaan yksi tai useampi ETA-*

valtioon sijoittautunut säilytysyhteisö, joka on hyväksytty jonkin 42 g §:n 1 momentin 1 tai 3—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti. Säilytysyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksessa tulee määrittää säilytysyhteisölle toimitettavat tiedot, jotta säilytysyhteisö voi suorittaa sille säädetty tehtävät.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat eivät kannan lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskiä kokonaan, eläkesäätiöllä on oltava järjestelmä, jolla ehkäistään ja ratkaistaan sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välisiä lisäeläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja omaisuudenhoitoon liittyviä eturistiriitoja. Eläkesäätiön edellä tarkoitettun järjestelmän on:

1) varmistettava, että rahoitusvälineitä hoidetaan ja suojellaan asianmukaisesti;

2) pidettävä kirjaa, jonka avulla eläkesäätiö kykenee yksilöimään kaikki varat jatkuvasti ja viipymättä;

3) toteutettava tarvittavat toimenpiteet varojen säilyttämiseen liittyvien eturistiriitojen estämiseksi;

4) toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot siitä, miten varoja säilytetään.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitettusta järjestelmästä.

42 t §

Säilytysyhteisön on varoja säilyttäessään sekä valvontatehtäviä suorittaessaan toimittava rehellisesti, oikeudenmukaisesti, ammattitaitoisesti, riippumattomasti sekä vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Säilytysyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja, sen ja eläkesäätiön tai sen vakuutettujen tai etuudensaajien välillä, ellei se ole toiminnallisesti ja hierarkkisesti erottanut säilytystehtäviensä hoitamista sellaisista muista tehtävistä, joihin voi liittyä eturistiriitoja ja ellei se tunnista, käsittele ja valvo eturistiriitoja ja ilmoita niistä vakuutetuille, etuudensaajille ja eläkesäätiön hallitukselle.

42 u §

Kun eläkesäätiön lisäeläkejärjestelyyn liittyvät rahoitusvälineistä muodostuvat ja säilytettäväksi kelpaavat varat annetaan säilytysyhteisön säilytettäväksi, tulee säilytysyhteisön säilyttää kaikkia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytysyhteisölle. Säilytysyhteisön on tätä varten varmistettava, että rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille, kirjataan eläkesäätiön nimissä avatuille erillisille tileille rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, jotta niiden voidaan milloin tahansa todeta kuuluvan edellä tarkoitettulle eläkesäätiölle tai vakuutetuille ja etuudensaajille.

Jos eläkesäätiön lisäeläkejärjestelyyn liittyvät varat koostuvat muista kuin I momentissa tarkoitetuista varoista, säilytysyhteisön on todennettava, että eläkesäätiö omistaa varat, ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Todentaminen on tehtävä eläkesäätiön toimittamien tietojen tai asiakirjojen perusteella sekä saatavilla olevan ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytysyhteisön on pidettävä kirjanpitoa ajan tasalla.

Säilytysyhteisö on vastuussa eläkesäätiölle, vakuutetuille ja etuudensaajille tappioista, joita niille aiheutuu säilytysyhteisön velvoitteiden tahallisesta tai tuottamuksellisesta laiminlyömisestä taikka tehtävien puutteellisesta suorittamisesta. Tähän vastuuseen ei vaikuta se, onko säilytysyhteisö siirtänyt kaikki tai osan säilyttämistään varoista kolmannelle osapuolelle.

42 v §

Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön on 42 u §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien lisäksi:

- 1) toteutettava eläkesäätiön*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

toimeksiannot, jos ne eivät ole ristiriidassa lain tai eläkesäätiön sääntöjen kanssa;

2) varmistettava, että eläkesäätiön varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan eläkesäätiölle yleisesti käytössä olevia määräaikoja noudattaen;

3) varmistettava, että varojen tuotot käytetään eläkesäätiön sääntöjen mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä säilytysyhteisölle muita valvontatehtäviä.

44 §

A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien etuuksien turvaaminen. Eläkevastuun laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä.

Jos A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisperusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen eläkevastuu on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, Vakuutusvalvontavirasto voi myöntää eläkesäätiölle luvan sallia 43 §:n 5 momentin mukainen vastuuvajaus, joka on katettava 46 §:n 5 momentin mukaisesti määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa (*katevajaus*).

Vakuutusvalvontaviraston luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkesäätiö laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitettun määräajan pituuden tulee perustua eläkesäätiön arvioituun katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen.

44 §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun on vastattava jatkuvasti niiden sääntöjen mukaisten lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia. Eläkesäätiön vakuutusmatemaattikon on laskettava eläkevastuu vuosittain. Eläkevastuun laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti vakuutettujen ja etuudensaajien etuuksien turvaaminen. Eläkevastuun laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyihin liittyvien riskien odotetut muutokset. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen. Niiden muuttaminen voi olla perusteltua, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja eläkevastuun laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Suunnitelman on oltava toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien saatavilla.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja eläkevastuun laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

44 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen.

Enimmäiskoron asettamisessa 4 momentin mukaisesti on otettava huomioon pitkäaikaisten korkealaatuisten tai valtion pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto.

Sen estämättä, mitä 4 momentissa säädetään, eläkesäätiön hakemuksesta A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko voidaan Vakuutusvalvontaviraston luvalla valita 4 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa suuremmaksi eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin eläkevastuuta kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin eläkevastuun kesto.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettua hakemuksesta.

Eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

44 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on valittava vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa käytettävä korko varovaisuutta noudattaen.

Finanssivalvonta antaa määräyksen vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärästä. Finanssivalvonnan on enimmäiskorkoa määritessään otettava huomioon:

1) korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen, valtion joukkovelkakirjalainojen, Euroopan vakausmekanismin joukkovelkakirjalainojen, Euroopan investointipankin joukkovelkakirjalainojen tai Euroopan rahoitusvakausvälineen joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto;

2) eläkesäätiöiden ja eläkekassojen lisäeläke-toimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso.

Finanssivalvonta voi antaa A-eläkesäätiölle ja AB-eläkesäätiölle hakemuksesta luvan käyttää vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuun laskemisessa 2 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin vapaaehtoisten lisäeläkkeiden eläkevastuuta kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin edellä mainitun eläkevastuun kesto.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitetusta hakemuksesta.

44 b §

Jos A-eläkesätiön tai AB-eläkesätiön A-osaston eläkevastuun laskemisperusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen eläkevastuu on vanhojen perusteiden mukaista suurempi, Finanssivalvonta voi myöntää eläkesätiölle luvan sallia 43 §:n 5 momentin mukainen vastuuvajaus, joka on katettava 46 §:n 6 momentin mukaisesti määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa (katevajaus).

Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkesätiö laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkesätiön arvioituun katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava vakuutettujen sekä etuudensaajien saatavilla.

Suunnitelmassa on otettava huomioon A-eläkesätiön ja AB-eläkesätiön A-osaston varojen ja vastuiden vastaavuus, riskiprofiili, maksuvalmiussuunnitelma, eläke-etuuksien saamiseen oikeutettujen vakuutettujen ikärakenne, perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä rahastoimattomien ja osittain rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttaminen täysin rahastoiduiksi.

Jos lisäeläkejärjestely puretaan I momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa, A-eläkesätiön ja AB-eläkesätiön on ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. A-eläkesätiön ja AB-eläkesätiön on laadittava suunnitelma purettavan lisäeläkejärjestelyn vastuiden ja varojen siirtämiseksi toiselle lisäeläke-toimintaa harjoittavalle eläkesätiölle, eläkekassalle tai vakuutusyhtiölle. Suunnitelma on

Voimassa oleva laki

Ehdotus

toimitettava Finanssivalvonnalle. Suunnitelman pääsisällön on oltava vakuutettujen saatavilla.

46 §

Katettaessa eläkevastuun bruttomäärää on huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta.

46 §

Katettaessa eläkevastuun bruttomäärää on huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen ja sitoumusten varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. *Sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai samaan yritysyryhmään kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden varoihin eivät saa asettaa A-eläkesäätiötä tai AB-eläkesäätiön A-osastoa alttiiksi liialliselle riskien keskittymiselle. Kun eläkesäätiössä on useita työnantajayrityksiä, sijoitukset näihin työnantajayrityksiin on tehtävä varovaisuutta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.*

46 a §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltiot 47 b—47 d, 47 f, 47 h—47 j ja 47 l—47 o §:ää sovellettaessa.

46 a §

ETA-valtion rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltiot 46 b, 47 b—47 d, 47 f, 47 h—47 j ja 47 l—47 p §:ää sovellettaessa.

46 b §

A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiön A-osasto voi käyttää johdannaisopimuksia, jos ne pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Johdannaisopimusten kohde-etuuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat eläkesäätiön vapaaehtoisen lisäeläke-toiminnan eläkevastuun katteena. Eläkesäätiön on johdannaisopimuksia tehdessään vältettävä liiallista yhteen vastapuoleen liittyvää riskiä sekä muita johdannaisiin liittyviä riskejä. A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston

Voimassa oleva laki

Ehdotus

toimintaan liittyvät johdannaisopimukset on luettava vapaaehtoisen lisäeläketoinnin varoihin. Johdannaisopimukset on arvostettava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon kohde-etuus.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä johdannaisopimusten käytöstä eläkesäätiön vapaaehtoisessa lisäeläketoinnissa.

47 §

A- ja AB-eläkesäätiön on katettava vapaaehtoisista lisäeläkkeistä ja muista etuuksista aiheutuva eläkevastuunsa. Eläkevastuusta voidaan tällöin vähentää 44 §:n 2 momentissa tarkoitetun katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun eläkevastuun katteeseen sovelletaan vastaavasti, mitä 46 §:n 2—6 momentissa säädetään eläkevastuun bruttomäärän kattamisesta. Mainitun pykälän 5 momentin 8 kohdan mukaista saamista vastuunjaosta koskevaa säännöstä ei kuitenkaan sovelleta. Katteesta 75 prosenttia on oltava sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita tarkoitetaan 46 §:n 3 momentissa.

Eläkesäätiön eläkevastuun kate on luetteloitava siten, kuin Vakuutusvalvontavirasto tarkemmin määrää.

Vakuutusvalvontavirasto voi antaa ohjeita tämän pykälän ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten soveltamisesta.

47 b §

Eläkevastuun koko bruttomäärän katteena saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

47 §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön on katettava vapaaehtoisista lisäeläkkeistä ja muista etuuksista aiheutuva eläkevastuunsa. Eläkevastuusta voidaan tällöin vähentää 44 b §:n 1 momentissa tarkoitetun katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun eläkevastuun katteeseen sovelletaan vastaavasti, mitä 46 §:n 2—6 momentissa säädetään eläkevastuun bruttomäärän kattamisesta. Mainitun pykälän 5 momentin 8 kohdan mukaista saamista vastuunjaosta koskevaa säännöstä ei kuitenkaan sovelleta. Katteesta 75 prosenttia on oltava sellaisia varoja ja sitoumuksia, joita tarkoitetaan 46 §:n 3 momentissa.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset eläkesäätiön eläkevastuun katteen luetteloinnista.

47 b §

Eläkevastuun koko bruttomäärän katteena saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö taikka muu sellainen yhteisö, jonka Vakuutusvalvontavirasto rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

6) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—5 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 c §

Enintään 50 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 47 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö taikka muu sellainen yhteisö, jonka *Finanssivalvonta* rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

6) *Euroopan investointipankin liikkeelle laskemia tai takaamia sijoituksia Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaissijoitusrahastoon, eurooppalaisen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahastoon tai eurooppalaiseen riskipääoma-rahastoon;*

7) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—6 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 c §

Enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 47 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään

Voimassa oleva laki

kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 47 b §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu yhteisö; ja

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

47 d §

Enintään 50 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) sellaisten yhteisöjen osakkeita ja osuuksia, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa, ei kuitenkaan kiinteistöyhteisön osakkeilla ja osuuksilla;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen liikkeeseen laskemia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b tai 47 c §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b tai 47 c §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa

Ehdotus

kauppaa säännellyllä markkinalla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ja joissa velallisena on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 47 b §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu yhteisö;

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

Mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös velkasitoumuksiin, joilla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

47 d §

Enintään 70 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, osuuksia ja osakkeisiin rinnastuvia vaihtokelpoisia arvopapereita;

2) yhteisön, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, antamia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b tai 47 c §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteissijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 47 b tai 47 c §:ssä taikka tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla,

Voimassa oleva laki

tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

Ehdotus

sovelletaan myös kaupankäyntiin monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta eläkevastuun bruttomäärän katteeseen.

47 p §

Enintään 10 prosenttia eläkevastuun bruttomäärän katteena olevista varoista saadaan sijoittaa seuraaviin kohteisiin, kun niillä ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä:

- 1) osakkeisiin, osuuksiin ja osakkeisiin rinnastuviin arvopapereihin;*
- 2) sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus, kuin velallisen muilla sitoumuksilla;*
- 3) joukkovelkakirjoihin;*
- 4) muihin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti.*

48 e §

Jos vapaaehtoista lisäeläketoimintaa harjoittava eläkesäätiö takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, eläkesäätiöllä on jatkuvasti oltava eläkevastuun lisäksi riittävä määrä omia varoja, joilla se pystyy täyttämään vakuutuskassalain (1164/1992) 83 v—83 y §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*omien varojen vähimmäismäärä*).

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Eläkesäätiön 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

- 1) sidotun ja vapaan oman pääoman rahastot;
- 2) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 3) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä

48 e §

Jos vapaaehtoista lisäeläketoimintaa harjoittava eläkesäätiö itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, eläkesäätiöllä on jatkuvasti oltava eläkevastuun lisäksi riittävä määrä omia varoja, joilla se pystyy täyttämään vakuutuskassalain (1164/1992) 83 v—83 y §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*omien varojen vähimmäismäärä*).

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Eläkesäätiön 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

- 1) sidotun ja vapaan oman pääoman rahastot;
- 2) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 3) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä

Voimassa oleva laki

tarkoitettavat vapaaehtoiset varaukset; sekä
4) taseen omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisena.

Eläkesäätiön 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus;

3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;

4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä; sekä

5) johdannaissopimuksista eläkesäätiölle koitua mahdollinen enimmäistappio.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä kieltää eläkesäätiötä lukemasta 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettua erää osittain tai kokonaan osaksi säätiön 1 momentissa tarkoitettuja varoja.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä; ja

2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimittamisen ajankohdasta.

49 a §

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on annettava toimintapiiriinsä kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi eläkesäätiön säännöt, joista käy ilmi heidän eläkeoikeuksiensa laajuus, etuuksien saamiseen liittyvät

Ehdotus

tarkoitettavat vapaaehtoiset varaukset;

4) *eläkesäätiön hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella* taseen omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisena:

5) *eläkesäätiön hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta peruspääoman määrästä, kun 25 prosenttia eläkesäätiön peruspääomasta on maksettu.*

Eläkesäätiön 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus;

3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;

4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä;

5) johdannaissopimuksista eläkesäätiölle koitua mahdollinen enimmäistappio.

Edellä 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettua maksamatta olevaa määrää saa lukea omiin varoihin enintään määrän, joka vastaa 50 prosenttia omien varojen määrästä tai varojen vähimmäismäärästä, sen mukaan kumpi on alhaisempi.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä;

2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimittamisen ajankohdasta.

49 a §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi eläkesäätiön säännöt, joista käy ilmi heidän lisäeläkeoikeuksiensa laajuus, etuuksien saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot sääntöihin

Voimassa oleva laki

edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä muutoksista.

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston on annettava toimintapiiriinsä kuuluville ja vapaakirjan saaneille henkilöille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan ja tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

49 b §

Toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden, eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

- 1) tilinpäätös ja vuosikertomus ja, jos eläkesäätiö vastaa useammasta kuin yhdestä eläkejärjestelmästä, kunkin eläkejärjestelmän tilinpäätös ja vuosikertomus;
- 2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

- 1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;
- 2) etuuksien tasosta vakuutussuhteen päättyessä; sekä
- 3) säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen vakuutussuhde päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

Ehdotus

tehdyistä muutoksista.

Eläkesäätiön on annettava *vakuutetuille* vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan.

Kunkin *etuudensaajan* on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin etuudensaajan ja tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto eläkesäätiön sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

49 b §

Vakuutettujen, etuudensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

- 1) tilinpäätös ja *toimintakertomus* ja, jos eläkesäätiö vastaa useammasta kuin yhdestä *lisäeläkejärjestelystä*, kunkin *lisäeläkejärjestelyn* tilinpäätös ja *toimintakertomus*;
- 2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Vakuutettujen on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

- 1) eläke-etuuksien tavoitetasosta;
- 2) etuuksien tasosta vakuutussuhteen päättyessä;
- 3) *eläkesäätiön* säännöistä, jotka koskevat eläkeoikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen vakuutussuhde päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

49 c §

Eläkesäätiön antamien tässä luvussa

tarkoitettujen tietojen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- 1) ne on saatettu ajan tasalle säännöllisesti;
- 2) ne on kirjoitettu selkeästi käyttäen selkeää, ytimekästä ja ymmärrettävää kieltä sekä välttäen ammattikieltä ja teknisiä termejä;
- 3) niiden käsitteistö ja sisältö ovat johdonmukaisia ja tiedot eivät ole harhaanjohtavia;
- 4) niiden esitystapa on helppolukuinen;
- 5) ne ovat saatavilla suomen tai ruotsin kielellä;
- 6) ne on asetettu mahdollisten vakuutettujen, vakuutettujen ja etuudensaajien saataville veloitusetta sähköisessä muodossa tai paperikopiona.

49 d §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille ja etuudensaajille riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista, erityisesti seuraavat tiedot:

- 1) eläkesäätiön nimi ja ETA-valtio, jossa se on rekisteröity tai hyväksytty, sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi;
- 2) lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeudet ja velvollisuudet;
- 3) sijoitusprofiilia koskevat tiedot;
- 4) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien rahoitusriskien luonne;
- 5) lisäeläkejärjestelyn täysimääräisiä tai osittaisia takeita taikka tiettyä etuuksien tasoa mahdollisesti koskevat ehdot tai, jos lisäeläkejärjestelyn nojalla ei anneta mitään takeita, maininta siitä;
- 6) mahdolliset mekanismit, joilla kertyneitä etuuksia suojataan, tai mahdolliset etuuksien vähentämismekanismit;
- 7) jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi;
- 8) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenne järjestelmissä, joissa ei vahvisteta tiettyä

etuuksien tasoa;

9) vakuutetuille tarjolla olevat eläke-etuuksien ottamista koskevat vaihtoehdot;

10) jos vakuutetuilla on oikeus eläkeoikeuksien siirtoon, tiedot tällaiseen siirtoon liittyvistä järjestelyistä.

Niissä lisäeläkejärjestelyissä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa tarjotaan useampi kuin yksi vaihtoehto, joilla on eri sijoitusprofiili, vakuutetuille on ilmoitettava ehdot, jotka koskevat saatavilla olevia sijoitusvaihtoehtoja ja oletuksena olevaa sijoitusvaihtoehtoa sekä lisäeläkejärjestelyn sääntö, jonka mukaan vakuutettu liitetään yksittäiseen sijoitusvaihtoehtoon.

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille, etuudensaajille ja heidän edustajilleen kohtuullisen ajan kuluessa kaikki lisäeläkejärjestelyn sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tiedot sekä asetettava heidän saatavilleen selvitys vakuutusteknisen eläkevastuun merkittävien muutosten vaikutuksista vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

49 e §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetun, etuudensaajan tai heidän edustajiensa pyynnöstä seuraavat lisätiedot:

1) vuositilinpäätös ja toimintakertomus sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys;

2) tarkemmat tiedot olettamista, joita on käytetty 49 f §:ssä tarkoitettulla lisäeläke-etuusotteella ilmoitetun eläke-ennusteen ja mahdollisen talousskenaarion tuottamisessa.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutus-tilanteessa.

49 f §

Eläkesäätiön on annettava vakuutetuille veloituksetta vähintään kerran vuodessa sähköisessä muodossa tai paperikopiona lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä

asiakirja, jonka otsikossa on maininta lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vakuutetulle on toimitettava pyynnöstä paperikopio sähköisesti toimitettujen tietojen lisäksi. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteen tietojen tulee olla tarkkoja ja ajantasaisia.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on ilmoitettava vakuutetulle vähintään:

- 1) vakuutetun henkilötiedot ja eläkeikä;
- 2) eläkesäätiön nimi ja osoite sekä vakuutetun lisäeläkejärjestelyn tunnistetiedot;
- 3) tiedot lisäeläkejärjestelyn tarjoamista takeista ja tarvittaessa, mistä lisätietoja on saatavissa;

4) tiedot vakuutetun eläkeiän perusteella tehdyistä lisäeläke-ennusteista ja vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että ennusteet saattavat poiketa etuuksien lopullisesta arvosta sekä talousskenaarioihin perustuvien lisäeläke-ennusteiden osalta, myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;

5) tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista tai karttuneesta pääomasta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;

6) tiedot eläkesäätiössä vakuuttavan työnantajan ja vakuutetun lisäeläkejärjestelyyn suorittamista maksuista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;

7) erittely eläkesäätiön vähentämistä kustannuksista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta;

8) tiedot koko lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta;

9) selkeästi tarkka päivämäärä, johon tiedot viittaavat;

9) selkeästi tarkat päivämäärät, johon tiedoissa viitataan;

10) tietoihin tulleet merkittävät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on 2 momentissa ilmoitettavien tietojen lisäksi ilmoitettava, mistä ja millä tavalla vakuutettu saa:

1) käytännönläheiset lisätiedot lisäeläkejärjestelyn vakuutetulle tarjoamista vaihtoehtoista;

2) vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen;

3) tiedot olettamista, joita käytetään elinkorkoina ilmaistuihin määriin, erityisesti kun kyse on elinkoron tasosta, tarjoajan tyypistä ja elinkoron kestosta;

4) tiedot etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä;

5) lisätietoja, jos kyse on lisäeläkejärjestelyistä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa jäsen sidotaan sijoitusvaihtoehtoon kyseisessä lisäeläkejärjestelyssä vahvistetulla erityisellä säännöllä.

Finanssivalvonta antaa määräyksen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista, joita eläkesäätiön on käytettävä määrittäessään sijoitusten vuotuisen tuottoprosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat.

49 g §

Eläkesäätiön on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille, joita ei liitetä automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, sekä vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, viipymättä lisäeläkejärjestelyyn liittämisen jälkeen seuraavat tiedot:

1) heidän käytettävissään olevat merkitykselliset vaihtoehdot, sijoitusvaihtoehdot mukaan luettuina;

2) lisäeläkejärjestelyn merkitykselliset ominaisuudet, etuuksien luonne mukaan luettuna;

3) tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa, ja jos on, miten;

4) mistä lisätietoja on saatavilla.

Kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, eläkesäätiön on annettava mahdollisille vakuutetuille tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

49 h §

Eläkesäätiön on toimitettava vakuutetuille lisäeläkkeen eläke-etuusotteen lisäksi tiedot heille tarjolla olevista vaihtoehdoista lisäeläke-etuuksien maksamiseksi hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai vakuutetun pyynnöstä.

Eläkesäätiön on annettava etuudensaajille säännöllisesti tiedot maksussa olevista etuuksista ja vaihtoehdoista niiden maksamiseksi. Lisäksi etuudensaajille on ilmoitettava viipymättä päätöksen antamisen jälkeen ja kolme kuukautta ennen päätöksen täytäntöönpanoa sellaisesta päätöksestä, jonka seurauksena on maksettavien etuuksien väheneminen. Jos etuuksien maksussa ollessa etuudensaajat kantavat merkittävän sijoitusriskin, etuudensaajille on annettava säännöllisesti asianmukaiset tiedot.

69 §

Milloin Vakuutusvalvontavirasto katsoo eläkesäätiön joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että eläkesäätiö on purettava, Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää eläkesäätiötä luovuttamasta tai panttaamasta eläkesäätiön omaisuutta.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää 6 a §:ssä tarkoitettujen omaisuudenhoitajien tai säilytysyhteisöjen hallinnassa olevien A-eläkesäätiön tai AB-eläkesäätiön A-osaston varojen käyttämisen I momentissa mainituissa tilanteissa.

69 §

Jos Finanssivalvonta katsoo eläkesäätiön joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että eläkesäätiö on purettava, Finanssivalvonta voi kieltää eläkesäätiötä luovuttamasta tai panttaamasta omaisuuttaan.

8 a luku

Eläkesäätiöiden lisäeläketoiminnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta

69 a §

Tätä lukua sovelletaan eläkesäätiöiden valvontaan sen lisäksi, mitä 8 luvussa säädetään.

Mitä tässä luvussa säädetään

eläkesäätiöstä, sovelletaan vain A-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön A-osastoon.

Finanssivalvonta valvoo, että eläkesäätiö täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetty edellytykset. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että eläkesäätiö täyttää vaatimukset, jotka koskevat:

1) 6 luvussa säädettyä vakuutusteknistä eläkevastuuta ja sen rahoittamista;

2) 48 e §:ssä säädettyjä omia varoja, käytettävissä olevaa omien varojen vähimmäismäärää ja vaadittua omien varojen vähimmäismäärää;

3) 6 luvun sekä 5 a ja 5 b §:n sijoittamista koskevia säännöksiä;

4) 5 a luvussa säädettyä hallintojärjestelmää ja sijoitusten hoitoa;

5) 7 luvussa säädettyjä vakuutetuille ja etuudensaajille toimitettavia tietoja.

69 b §

Valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojelu sekä eläkesäätiön vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen.

Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa eläkesäätiön kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan.

Finanssivalvonnan on tehtävä valvonnan vaikuttavuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa suhteessa tarkastuksia eläkesäätiön toimitiloissa ja valvonta-toimenpiteitä eläkesäätiön toimitilojen ulkopuolella. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkastettava toimiansa vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen.

69 c §

Finanssivalvonnan on eläkesäätiötä valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja eläkesäätiölle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan tulee eläkesäätiötä valvoessaan erityisesti arvioida:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1) täyttääkö eläkesäätiön hallintojärjestelmä 5 a luvussa säädetyt laadulliset vaatimukset;

2) eläkesäätiön toiminnan riskejä ja sen kykyä arvioida ja hallita edellä tarkoitettuja riskejä.

Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä, joiden avulla se voi havaita eläkesäätiön taloudellisen tilan heikkenemisen ja seurata eläkesäätiön toimenpiteitä heikkenemisen estämiseksi.

Finanssivalvonnan on vahvistettava valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus ottaen huomioon eläkesäätiön koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Finanssivalvonnan on julkistettava kuvaus 1–3 momentissa säädetyin valvontamenettelyn vaiheista ja yleisistä periaatteista.

69 d §

Eläkesäätiön, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Erityisesti on toimitettava:

1) oma riskienarviointi, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevista periaatteista, tilinpäätös ja toimintakertomus;

2) sisäiset osavuosikatsaukset, vakuutusmatemaattiset arviot ja yksityiskohtaiset olettamattomat, varojen ja vastuiden vastaavuutta koskevat selvitykset, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden noudattamisesta, selvitys suunnitelmien mukaisten maksuosuuksien suorittamisesta ja tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastuskertomus.

69 e §

Finanssivalvonta valvoo eläkesäätiön ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyin 42 p §:n noudattamista erityisesti, kun ulkoistamisella on vaikutusta eläkesäätiön taloudelliseen asemaan tai valvonnan

vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentissa säädetään valvottavan ja muun Finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa suoritetavasta tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaisen palveluyrittäjän toimipaikassa suoritetavaan tarkastukseen, jolle eläkesäätiö on ulkoistanut toimintojaan. Mitä edellä säädetään palveluyrittäjän toimipaikassa tehtävästä tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaiseen palveluntarjoajaan, jolle eläkesäätiön palveluyrittäjä on edelleen ulkoistanut eläkesäätiön toimintoja.

69 f §

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoor:

1) riskien ja etujen oikeudenmukaisesta jakautumisesta eri sukupolvien välillä säädettyä 6 a §:ää;

2) hallintojärjestelmästä, omaisuudenhoidosta ja säilytysyhteisön käyttämisestä 5 a luvussa säädettyä;

3) eläkevastuusta, sen kattamisesta, sijoittamisesta sekä vakavaraisuuspääomasta 5 §:n 1 momentissa, 5 a ja 5 b §:ssä, 44, 44 a ja 44 b §:ssä, 46 §:n 2 momentissa, 46 b, 47, 47 b—47 d, 47 p ja 48 e §:ssä säädettyä;

4) tietojentoimittamisesta vakuutetuille ja etuudensaajille 49 c—49 h §:ssä säädettyä;

5) rajat ylittävästä toiminnasta 13 a luvussa säädettyä tai rajat ylittävistä siirroista 13 b luvussa säädettyä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rikemaksun määräämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa rikemaksun määräämisestä säädetään.

69 g §

Finanssivalvonta voi 69 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kieltää 42 r §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan ja 42 s §:ssä tarkoitetun säilytysyhteisön hallinnassa olevien eläkesäätiön varojen käyttämisen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomeen sijoittautuneen omaisuudenhoidajan ja säilytysyhteisön hallussa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä.

69 h §

Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkesäätiön toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös.

69 i §

Finanssivalvonta valvoo siten kuin 125 j §:ssä säädetään, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanottavana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä vapaaehtoiisiin lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Jos eläkesäätiö harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomaisena. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ne tämän lain säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työlainsäädäntöä, sekä niihin tehdyt muutokset säännöllisesti kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.

69 j §

Finanssivalvonnan on edistettävä tietojenvaihtoa ETA-valtioiden toimivaltaiten viranomaisten välillä ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvontaa koskevien parhaiden käytäntöjen ja yhteistyön kehittämiseksi, kilpailun vääristymisen estämiseksi sekä rajat ylittävän toiminnan ja rajat ylittävien

Voimassa oleva laki

Ehdotus

siirtojen edellytysten turvaamiseksi. Finanssivalvonnan on tietojenvaihtoa edistäessään toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen kanssa.

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä Euroopan komission kanssa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten valvonnan helpottamiseksi.

Finanssivalvonnan on valvoessaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa toimittava yhteistyössä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen kanssa Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 mukaisesti sekä toimitettava ilman aiheetonta viivytystä edellä mainitun asetuksen 35 artiklan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikki tiedot, joita tämä tarvitsee edellä mainitun direktiivin ja edellä mainitun asetuksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan komissiolle ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamiseen liittyvistä merkittävistä vaikeuksista ja pyrittävä yhteistyössä Euroopan komission, Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja muun ETA-valtion toimivaltaisten viranomaisten kanssa ratkaisemaan edellä tarkoitettut vaikeudet viipymättä.

125 a §

ETA-lisäeläkesäätiön muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa harjoittamaan lisäeläke-toimintaan sovelletaan tämän luvun 125 b—125 j §:n säännöksiä.

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on

125 a §

Tätä lukua sovelletaan ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävään toimintaan. A-eläkesäätiö ja AB-eläkesäätiö voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkesäätiönä. Luvan hakemiseen

Voimassa oleva laki

oikeus harjoittaa Suomessa lisäeläke-toimintaa siten kuin vakuutuskassalain 157 a §:n 2 momentissa säädetään.

125 b §

ETA-lisäeläkesäätiön, jonka tarkoituksena on hoitaa toisen ETA-valtion alueella sijaitsevien yritysten vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia, on haettava Vakuutusvalvontavirastolta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista.

ETA-lisäeläkesäätiön on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolle seuraavat tiedot:

1) sen yrityksen nimi, jonka lisäeläkejärjestelmää ETA-lisäeläkesäätiö alkaa hoitaa;

2) ETA-valtio, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä sovelletaan 1 kohdassa tarkoitetun yrityksen ja vakuutettujen väliseen suhteeseen; sekä

3) selvitys ETA-lisäeläkesäätiölle hoidettavaksi tulevan yrityksen eläkejärjestelmän pääpiirteistä.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

125 c §

Jos Vakuutusvalvontavirastolla ei ole syytä epäillä, että ETA-lisäeläkesäätiön hallinnollinen rakenne tai taloudellinen tila taikka laitoksen johtajien maine tai ammatillinen pätevyys ja kokemus ei ole yhteensopiva ehdotetun lisäeläketoiminnan kanssa, Vakuutusvalvontaviraston on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai kaikki 125 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava asiasta ETA-lisäeläkesäätiölle.

Ehdotus

sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävää toimintaa koskevasta luvasta.

ETA-lisäeläkesäätiönä toimivan AB-eläkesäätiön B-osasto ei saa harjoittaa rajat ylittävää toimintaa.

125 b §

ETA-lisäeläkesäätiön on haettava Finanssivalvonnalta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista ja siihen liittyvän rahoituksen vastaanottamista rahoittavalta yritykseltä.

ETA-lisäeläkesäätiön on ilmoitettava hakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

1) vastaanottava valtio;

2) rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka;

3) rahoittavaa yritystä varten hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteet.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

125 c §

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkesäätiöllä on sen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, laitoksen johtajien maine ja ammatillinen pätevyys sekä kokemus huomioon ottaen edellytykset ehdotetun rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai 125 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 125 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tietojen toimittamisesta ETA-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lisäeläkesäätiölle. Ilmoitukseen on liitettävä päätös luvasta aloittaa rajat ylittävä toiminta.

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkesäätiöllä ei ole 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on evättävä 125 b §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanotti 125 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

125 d §

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkesäätiölle niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työläinsäädännön vaatimuksista ja sijoittamista koskevista säännöksistä, joiden mukaisesti toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaa yritystä koskevaa lisäeläkejärjestelmää tulee hoitaa. Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi ilmoitettava ETA-lisäeläkesäätiölle niistä tiedonantossäännöksistä, joita on sovellettava 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa valtiossa toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta.

Suomessa toimiva ETA-lisäeläkesäätiö voi aloittaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen lisäeläkejärjestelmien hoitamisen, kun ETA-lisäeläkesäätiö on saanut Vakuutusvalvontavirastolta tiedon 1 momentissa tarkoitetuista ehdoista, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun valtion toimivaltainen viranomainen vastaanotti 125 c §:ssä tarkoitettut tiedot Vakuutusvalvontavirastolta.

Ennen ETA-lisäeläkesäätiön toiminnan aloittamista Vakuutusvalvontaviraston on merkittävä ETA-lisäeläkesäätiö eläkesäätiörekisteriin. Eläkesäätiörekisterissä on mainittava lisäksi ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkesäätiö toimii.

125 e §

ETA-lisäeläkesäätiön on noudatettava rajat ylittävässä toiminnassaan 125 b §:n

125 d §

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkesäätiölle tieto niistä rajat ylittävässä toiminnassa noudatettavista sosiaali- ja työöikeuden vaatimuksista, jotka se on saanut vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta ja mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista. ETA-lisäeläkesäätiön rajat ylittävään toimintaan ei sovelleta tämän lain 7 luvun tiedonantoa, etuuden maksamista ja eläkesäätiön vastuun rajoittamista koskevia säännöksiä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkesäätiölle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tieto niistä rajat ylittävässä toiminnassa noudatettavista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista, jotka vastaanottava valtio on asettanut mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille annettavista tiedoista ja edellä tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Edellä 125 c §:n 1 momentissa tarkoitettun luvan saanut ETA-lisäeläkesäätiö voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa saatuaan tiedon 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista vaatimuksista tai kuuden viikon kuluttua siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen on saanut 125 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

125 e §

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen ilmoittaa

Voimassa oleva laki

2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua valtiossa sovellettavaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä. Lisäksi 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa mainitun valtion toimivaltaisten viranomaisten vaatimuksesta ETA-lisäeläkesäitiön on sovellettava kyseisessä valtiossa noudatettavia sijoittamista koskevia säännöksiä niiden varojen osalta, jotka vastaavat kyseisessä valtiossa harjoitettavaa toimintaa. ETA-lisäeläkesäitiön on myös noudatettava kyseisessä valtiossa noudatettavia tiedonantösäännöksiä niiden toimintapiiriin kuuluvien ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta, jotka kuuluvat ETA-lisäeläkesäitiön kyseisessä valtiossa hoitaman eläkejärjestelmän piiriin.

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkesäitiölle 1 momentissa tarkoitettujen säännösten merkittävistä muutoksista, jos ne voivat vaikuttaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen lisäeläkejärjestelmän hoitamiseen.

125 f §

A-eläkesäitiö voidaan muuttaa ETA-lisäeläkesäitiöksi. Hakemukseen ja rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen sovelletaan 125 b—125 d §:ää.

125 g §

ETA-lisäeläkesäitiön on katettava muissa ETA-valtioissa kuin Suomessa harjoittamaansa lisäeläke-toimintaan liittyvä eläkevastuu kokonaisuudessaan.

125 h §

Ehdotus

Finanssivalvonnalle, että ETA-lisäeläkesäitiö ei noudata toiminnassaan 125 d §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

125 f §

ETA-lisäeläkesäitiön, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava eläkevastuu täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta.

125 g §

Finanssivalvonnan on merkittävä rajat ylittävää toimintaa harjoittava A-eläkesäitiö ja AB-eläkesäitiö eläkesäitiörekisteriin myös ETA-eläkesäitiönä. Jos ETA-eläkesäitiön rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava A-eläkesäitiön ja AB-eläkesäitiön rekisteröinti ETA-lisäeläkesäitiönä.

Finanssivalvonnan on merkittävä eläkesäitiörekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-eläkesäitiö toimii.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

125 h §

Voimassa oleva laki

ETA-lisäeläkesätiön on pidettävä rajat ylittävään toimintaan liittyvät varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut erillään Suomessa harjoittamaansa toimintaan liittyvistä vastaavista eristä.

Jos ETA-lisäeläkesätiö hoitaa usean jäsenvaltion alueella lisäeläkejärjestelmiä, sen on pidettävä eri ETA-valtioissa hoidettavien lisäeläkejärjestelmien varat erillään toisistaan, jos jonkin tässä tarkoitetun valtion kansalliset sijoittamista koskevat vaatimukset sitä edellyttävät.

125 i §

ETA-lisäeläkesätiön säännöissä on mainittava ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkesätiö toimii.

ETA-lisäeläkesätiön säännöissä on lisäksi mainittava, miten ETA-lisäeläkesätiön omaisuus ositetaan ennen omaisuuden jakoa 88 §:n 3 momentin mukaisessa tilanteessa rajat ylittävää toimintaa koskevan vakuutustoiminnan ja muun vakuutus-toiminnan kesken.

Ehdotus

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa ja vastaanottaa rahoitusta Suomessa sijaitsevilta rahoittavilta yrityksiltä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle rajat ylittävässä toiminnassa lisäeläkejärjestelyyn sovellettavan Suomen sosiaali- ja työoikeuden vaatimukset sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevat vaatimukset. Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitetut tiedot kuuden viikon kuluessa toimivaltaisen viranomaisen toimittamien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaa koskevien vastaanottavaa valtiota, rahoittavaa yritystä, sen kotipaikkaa ja lisäeläkejärjestelyn pääpiirteitä koskevien tietojen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle 2 momentissa tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

125 i §

Ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa Suomessa, kun se on saanut kotivaltionsa toimivaltaiselta viranomaiselta 125 h §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden ja tietojen antamista koskevista vaatimuksista.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa, jos sen kotivaltion toimivaltainen viranomainen ei ole antanut sille 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuuden viikon kuluttua siitä, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedot ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toiminnan aloittamista koskevassa ilmoituksessa annetuista tiedoista.

Voimassa oleva laki

125 j §
Vakuutusvalvontavirasto voi rajoittaa Suomessa toimivan ETA-lisäeläkesäätiön toimintaa tai kieltää sen kokonaan, jos ETA-lisäeläkesäätiö ei noudata rajat ylittävässä toiminnassa 125 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion sosiaali- ja työlainsäädäntöä.

Ehdotus

125 j §
Finanssivalvonta valvoo, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos noudattaa 125 h §:n 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa havaitsemistaan rikkomuksista ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai niiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen toimintaa tai, jos se on välttämätöntä rikkomuksen lopettamiseksi, kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETAsivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta tai kieltämisestä.

13 b luku

Rajat ylittävät siirrot

125 k §
Tätä lukua sovelletaan eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 vakuutettua, sekä eläkesäätiöön, joka on tehnyt Finanssivalvonnalle 1 b §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen sitä seuraavan tilikauden alusta lukien. Tätä lukua sovelletaan myös eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, jos vastaanottavana eläkesäätiönä toimiva eläkesäätiö tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos ei siirron jälkeen harjoita rajat ylittävää toimintaa.

Eläkesäätiö voi siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuun, joka sisältää vakuutusteknisen vastuuvelan eli eläkevastuun, muut velvoitteet ja oikeudet sekä siirrettävää eläkevastuuta ja muita velvoitteita vastaavat varat tai niitä vastaavan rahamaksun vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen tässä luvussa säädetyn edellytyksin.

Eläkesäätiö, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, vastaa siirron kustannuksista.

Lisäeläkejärjestelyn osan siirtämiseen sovelletaan, mitä lisäeläkejärjestelyn

siirrosta tässä luvussa säädetään. Tässä luvussa tarkoitettuun lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta 11 lukua.

Mitä tässä luvussa säädetään eläkesäätiöstä, sovelletaan vain A-eläkesäätiöön ja AB-eläkesäätiön A-osastoon.

125 l §

Sen lisäksi, mitä 23 §:ssä säädetään eläkesäätiön hallituksen päätöksestä, 125 k §:n 2 momentissa tarkoitettu lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää, että enemmistö siirtävän eläkesäätiön hallituksen niistä jäsenistä, jotka edustavat toimintapiiriin kuuluvia henkilöitä, puoltaa siirtoa. Jos etuudensaaajat eivät kuulu siirtävän eläkesäätiön toimintapiiriin, siirron edellytyksenä on lisäksi, että etuudensaaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Etuudensaaajat, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, käyttävät päätösvaltaansa äänestämällä postitse tai tietoliikenneyhteyden avulla. Etuudensaaajien päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä.

Eläkesäätiön on vähintään kuukausi ennen I momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä siirrettävään vakuutuskantaan kuuluville vakuutetuille ja heitä edustaville hallituksen jäsenille sekä etuudensaaajille ilmoitus lisäeläkejärjestelyn siirtoa koskevasta suunnitelmasta sekä pidettävä heidän saatavillaan toimistossaan tai internetsivuillaan tieto siirron ehdoista. Etuudensaaajille, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, on vähintään kuukausi ennen I momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä ohjeet edellä mainitussa äänestyksessä noudatettavasta menettelystä.

Lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää lisäksi, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestelyä siirretään, on antanut siihen ennakolta suostumuksensa.

125 m §

Eläkesäätiön lisäeläkejärjestelyn

125 k §:n 2 momentissa tarkoitetun rajat ylittävän siirron edellytyksenä on vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antama hyväksyminen, jonka se antaa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut ennakkosuostumuksensa toimivaltaisen viranomaisen sille toimittamaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevaan hakemukseen.

Finanssivalvonnan on saatuaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta edellä mainitun laitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen arvioitava:

1) turvataanko jäljelle jäävien vakuutettujen ja edunsaajien asema pitkällä aikavälillä siirrettäessä lisäeläkejärjestely osittain 125 k §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla;

2) ovatko vakuutettujen ja etuudensaajien yksilölliset etuudet vähintään samat siirron jälkeen;

3) ovatko siirrettävää lisäeläkejärjestelyä vastaavat varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutus- teknisen eläkevastuun ja muut velvoitteet ja oikeudet 6 luvussa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on kahdeksan viikon kuluessa 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen vastaanottamisesta toimitettava arvionsa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

125 n §

Kun Finanssivalvonta on saanut vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedon siirron hyväksymisestä ja siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitetulle toimivaltaiselle viranomaiselle niistä siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joiden mukaisesti mainittua lisäeläkejärjestelyä tulee hallinnoida sekä edellä mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on lisäksi ilmoitettava vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tietojen toimittamiseen mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavista vaatimuksista sekä niitä koskevista merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus neljän viikon kuluessa siitä, kun se sai tiedon siirtoa koskevan hakemuksen hyväksymisestä.

125 o §

Jos Finanssivalvonta on 125 n §:ssä tarkoitettussa tilanteessa vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa 125 n §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa havaitsemistaan rikkomuksista vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu edellä tarkoitettun toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai niiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimintaa tai kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta tai kieltämisestä.

125 p §

Eläkesäätiö voi toimia rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, jos tässä luvussa siirrolle säädetyt edellytykset täyttyvät.

Siirron edellytyksenä on, että siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn kuuluvat vakuutetut ja etuudensaajat tai vakuutettujen edustajat ja etuudensaajien edustajat ovat antaneet lisäeläkejärjestelyn siirrolle ennakolta suostumuksensa. Lisäksi siirron edellytyksenä on, että siirrettävää lisäeläkejärjestelyä rahoittava yritys on antanut siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että se liittyy eläkesäätiöön työnantajana, joka täyttää 115 §:ssä tai 7 §:ssä työnantajalle säädetyt vaatimukset.

Siirtävä lisäeläkelaitos vastaa siirron kustannuksista.

125 q §

Eläkesäätiön, jonka on tarkoitus toimia vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, on haettava Finanssivalvonnan lupa lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävälle siirrolle. Hakemuksessa on oltava seuraavat tiedot:

1) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka sekä ETA-valtio, jossa lisäeläkelaitos on hyväksytty tai rekisteröity;

2) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen välinen sopimus lisäeläkejärjestelyn siirrosta kaikkine ehtoineen;

3) selvitys siirrettävän lisäeläkejärjestelyn olennaisista piirteistä;

4) selvitys siirrettävästä vastuusta tai vakuutusteknisestä vastuuvelasta ja muista velvoitteista ja oikeuksista sekä vastaavista varoista tai niitä vastaavista käteisvaroista;

5) rahoittavan yrityksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka;

6) todiste 125 p §:n 2 momentissa tarkoitetuista vakuutettujen, etuudensaajien ja rahoittavan yrityksen suostumuksesta;

7) ETA-valtiot, joiden sosiaali- ja työoikeudetta sovelletaan siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn.

Finanssivalvonnan on toimitettava I momentissa tarkoitettu hakemus viipymättä arvioitavaksi siirtävän lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä I momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

125 r §

Finanssivalvonta arvioi 125 q §:ssä tarkoitettun hakemuksen perusteella:

1) onko lupaa hakeva eläkesäätiö toimittanut kaikki 125 q §:n I momentissa tarkoitettut tiedot;

2) ovatko eläkesäätiön hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, johtajien hyvä maine ja ammatillinen pätevyys ja kokemus aiotulle siirrolle asetettujen vaatimusten

mukaisia;

3) turvataanko eläkesäätiön vakuutettujen ja etuudensaajien sekä niihin siirrettyjen vakuutettujen ja edunsaajien pitkän aikavälin edut siirron aikana ja sen jälkeen;

4) onko eläkesäätiön eläkevastuu täysin katettu siirron ajankohtana, jos siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan;

5) ovatko siirrettävät varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän vastuun, vakuutustekninen eläkevastuu mukaan lukien, sekä muut velvoitteet ja oikeudet tässä laissa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on toimitettava päätöksensä hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä lupaa hakevalle eläkesäätiölle kolmen kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta sekä siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos Finanssivalvonta ei anna päätöstä kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva eläkesäätiö voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut hyväksyvän tai hylkäävän päätöksensä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksensä antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa.

125 s §

Jos rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on toimitettava vastaanottavalle eläkesäätiölle ne tiedot rajat ylittävässä toiminnassa sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista, jotka se on saanut siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Finanssivalvonnan on toimitettava edellä tarkoitetut tiedot viikon kuluessa siitä, kun se sai ne siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jos rajat ylittävää toimintaa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena

Voimassa oleva laki

Ehdotus

harjoittava eläkesätiö ei noudata I momentissa tarkoitettuja työ- ja sosiaali oikeuden vaatimuksia tai tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

125 t §

Edellä 125 q §:ssä tarkoitettu lupaa hakeva eläkesätiö voi ryhtyä hallinnoimaan siirrettävää lisäeläkejärjestelyä, kun se on saanut Finanssivalvonnalta 125 r §:n 2 momentissa tarkoitetun hyväksyvän päätöksen tai jos se ei ole saanut Finanssivalvonnalta hyväksyvää tai hylkäävää päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa hakemuksen tekemisestä.

Jos eläkesätiön toimiessa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävää siirtoa johtaa rajat ylittävään toimintaan, A-eläkesätiön merkitsemisestä eläkesätiörekisteriin sovelletaan, mitä 125 g §:ssä säädetään.

125 u §

Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden, joka koskee lisäeläkejärjestelyn siirrossa sovellettavaa menettelyä, toimenpiteiden sisältöä tai toimivaltaisen viranomaisen toimimatta jättämistä, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 31 artiklan toisen kohdan c alakohdassa tarkoitettuun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovittelumenettelyyn.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkesäätiö, jossa on tämän lain voimaan tullessa vähemmän kuin 100 lisäeläke-toiminnassa vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että eläkesäätiö harjoittaa toimintaansa tämän lain tultua voimaan niiden eläkesäätiölain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan sellaiseen eläkesäätiöön, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Jos eläkesäätiö peruuttaa ilmoituksensa, sen toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä eläkesäätiölain säännöksiä, joita sovelletaan eläkesäätiöön, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta eläkesäätiölain 44 a §:n 4 momentin nojalla annettua säännöstä eläkekassan vastuuvelan ja eläkesäätiön eläkevastuun laskemisessa käytettävästä enimmäiskorosta sovelletaan A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön A-osaston eläkevastuun laskemisessa kunnes Finanssivalvonnan tämän lain 44 a §:ssä tarkoitettu määräys eläkevastuun laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärästä on voimassa.

ETA-lisäeläkesäätiö saa edelleen harjoittaa sellaista rajat ylittävää toimintaa, johon sillä on tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva Finanssivalvonnan lupa.

ETA-lisäeläkesäätiön hakemus rajat ylittävän toiminnan aloittamiseksi, joka on vireillä tämän lain voimaan tullessa, raukeaa.

A-eläkesäätiön ja AB-eläkesäätiön, joka on ulkoistanut lisäeläketoimintaa palveluyritykselle, ennen tämän lain voimaantuloa, on ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 2, 3, 9 a ja 10 §, 12 §:n 2 kohta, 18, 27, 81 a ja 82 a §, 83 §:n 1 ja 2 momentti, 83 g—83 j, 83 s, 83 v—83 y, 84 a, 84 b ja 101 § sekä 14 a luku,

sellaisina kuin niistä ovat 2 § laeissa 392/2006 ja 323/2015, 3 § laeissa 287/2000, 392/2006, 175/2009 ja 1250/2011, 9 a, 27, 81 a ja 82 a §, 83 §:n 1 momentti, 83 h—83 j, 84 a ja 84 b sekä 101 § laissa 392/2006, 10 § osaksi laissa 250/2002, 83 §:n 2 momentti laissa 1777/1995, 83 g § laissa 168/2017, 83 s ja 83 v—83 y § laissa 307/2015 sekä 14 a luku laeissa 392/2006 ja 1250/2011, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a, 2 b, 8 b, 8 c ja 81 b §, lakiin uusi 6 a luku, 83 §:ään uusi 8 ja 11 momentti, lakiin uusi 83 m ja 84 c—84 h § sekä lakiin uusi 9 a ja 14 b luku, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §
Vakuutuskassaan, joka harjoittaa työntekijän eläkelain (395/2006), yrittäjän eläkelain (1272/2006), sairausvakuutuslain (1224/2004) tai kuntoutusrahalain (611/1991) mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainituista laeista ei muuta johdu. Tämän lain 83 §, 83 f §:n 3 momentti ja 83 g—83 r § ei kuitenkaan koske työntekijän eläkelain ja yrittäjän eläkelain mukaista eläkekassan toimintaa. Sama vakuutuskassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa.

Mikä tämän lain nojalla koskee eläkekassan lisäeläke-toimintaa, sovelletaan vastaavasti ETA-lisäeläkekassaan, jollei 14 a luvussa toisin säädetä.

Ehdotus

2 §
Vakuutuskassaan, joka harjoittaa työntekijän eläkelain (395/2006), yrittäjän eläkelain (1272/2006), sairausvakuutuslain (1224/2004) tai *Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahetuuksista annetun lain (566/2005)* mukaista toimintaa, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jos mainituista laeista ei muuta johdu. Tämän lain 2 a, 2 b, 8 b, 8 c ja 9 a §, 6 a luku, 81 a, 81 b, 82 a ja 83 §, 83 f §:n 3 momentti, 83 g—83 y § sekä 8, 9 a, 14 a ja 14 b luku ei kuitenkaan koske työntekijän eläkelain ja yrittäjän eläkelain mukaista eläkekassan toimintaa. Sama vakuutuskassa ei saa harjoittaa sairausvakuutuslain mukaista toimintaa ja eläkevakuutustoimintaa.

Tämän lain 2 a, 2 b, 8 a—8 c, 9 a, 79, 81 a, 81 b, 82 a, 83 s—83 y, 84 a—84 h §:ää sekä 6 a, 9 a, 14 a ja 14 b lukua, ei sovelleta vakuutuskassaan, joka myöntää 1 §:n

1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitettuja korvauksia ja avustuksia eikä vakuutuskassaan, joka myöntää 1 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja sosiaalisen henkilövakuutustoiminnan piiriin kuuluvia muita etuuksia kuin lisäeläke-etuuksia.

Mikä tämän lain nojalla koskee eläkekassan lisäeläke-toimintaa, sovelletaan ETA-lisäeläkekassaan, jollei 14 a tai 14 b luvussa toisin säädetä.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, 77 e §:ää sovelletaan laki-sääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavaan eläkekassaan, jossa on myös lisäeläke-toimintaa harjoittava osasto, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

2 a §

Tämän lain 77 c—77 q, 84 c—84 h, 101 a—101 f ja 101 h §:ää ja 14 a lukua, §:ää ei sovelleta lisäeläke-toimintaan, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Tämän lain 8 b, 8 c, 77 b §:ää ja 83 §:n 2 momenttia ei sovelleta lisäeläke-toimintaan, jossa on vähemmän kuin 16 vakuutettua.

Tämän lain 27 §:n 2 momenttia, 33 a, 84 a ja 84 b §:ää, ei sovelleta lisäeläke-toimintaan, jossa on vähintään 100 vakuutettua.

2 b §

Sen estämättä, mitä 2 a §:ssä säädetään, eläkekassa, jonka lisäeläke-toiminnassa on vähemmän kuin 100 vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle harjoittavansa toimintaansa ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien niiden tämän lain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan sellaiseen eläkekassaan, jonka lisäeläke-toiminnassa on vähintään 100 vakuutettua. Jos eläkekassa peruuttaa ilmoituksensa, se toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä tämän lain säännöksiä, joita sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua.

Eläkekassan, jossa on ollut vähemmän kuin 100 vakuutettua, tulee viipymättä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos lisäeläke-toiminnassa vakuutettujen lukumäärä nousee 100:aan.

Eläkekassan, jonka lisäeläke-toiminnassa vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:een, tulee ilmoittaa tästä viipymättä Finanssivalvonnalle.

Eläkekassa voi ilmoittaa Finanssi-valvonnalle, jos vakuutettujen määrä lisäeläke-toiminnassa vähenee alle 100 vakuutettuun. Ilmoituksen tehneeseen eläkekassaan sovelletaan 2 a §:ää ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta lukien. Jos eläkekassa, jonka vakuutettujen lukumäärä on vähentynyt alle 100:n, ei tee edellä mainittua ilmoitusta, sen toimintaan sovelletaan säännöksiä, joita muutoin sovelletaan sellaiseen eläkekassaan, jonka lisäeläke-toiminnassa on vähintään 100 vakuutettua.

Finanssivalvonta merkitsee tiedon 1—4 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta vakuutus-kassarekisteriin. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä.

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkekassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää eläkkeitä;

1 a) **lisäeläke-toiminnalla** yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää eläkekassaa tai eläkekassan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää osastoa;

1 b) **ETA-lisäeläkekassalla** 14 a luvussa tarkoitettua eläkekassaa, joka myöntää yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia;

1 c) **ulkomaisella ETA-lisäeläke-laitoksella** ammatillista lisäeläke-toimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/41/EY tarkoitettua lisäeläke-toimintaa ja joka on toisessa ETA-valtiossa asianmukaisesti hyväksytty ja rekisteröity;

2) *sairaukskassalla* vakuutuskassaa, jonka

3 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eläkekassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää eläkkeitä;

2) *sairaukskassalla* vakuutuskassaa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden johdosta;

3) **lisäeläke-toiminnalla** yksinomaan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää eläkekassaa tai eläkekassan vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia myöntävää osastoa;

4) **osakkaalla** jatkuvan vakuutusmaksun suorittajaa;

5) **ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavalla** laitoksella laitoksen oikeudellisesta muodosta riippumatta laitosta, joka toimii rahastointiperiaatteella ja joka on perustettu erillään rahoittavista yrityksistä tai toimialoista ja jonka tehtävänä on tarjota työhön perustuvia lisäeläke-etuuksia sopimuksen tai sovitun sitoumuksen perusteella, jotka on tehty;

a) yksilöllisesti tai keskitetysti työnantajan

Voimassa oleva laki

pääasiallisena tarkoituksena on myöntää korvausta sairauden johdosta;

3) *toimintapiirillä* niitä henkilöitä, jotka voivat olla kassassa vakuutettuina;

4) *jäsenellä* vakuutuskassassa vakuutettua henkilöä, jolla on äänioikeus kassankokouksessa; henkilö, jonka vakuutettuna oleminen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta, ei ole kassan jäsen;

5) *osakkaalla* jatkuvan kannatusmaksun suorittajaa;

6) *palveluyrityksellä* yhteisöä, joka tuottaa vakuutuskassalle sen toimintaan liittyviä palveluita;

7) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

7 a) *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista;

8) *säännellyillä markkinoilla* ETA-valtiossa sijaitsevaa, ETA-valtion viranomaisen valvonnan alaista arvopaperipörssiä ja muuta ETA-valtiossa toimivaa vaihdantajärjestelmää, joka Vakuutusvalvontaviraston antamien määräysten mukaan rinnastetaan tällaiseen arvopaperipörssiin;

9) *vastuuvelan bruttomäärällä* vastuuvelan kokonaismäärää ennen 83 §:n 3 momentissa säädettyjen erien vähentämistä; lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan osalta vastuuvelan bruttomäärään luetaan myös 83 §:n 7 momentissa tarkoitettut erät;

10) *velkasitoumuksella* velkasitoumukseen perustuvaa laina- ja muuta saamista, velkasitoumukselle kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

11) *kiinteistöyhteisöllä* yhteisöä, jonka

Ehdotus

(työnantajien) ja työntekijän (työntekijöiden) tai näiden edustajien välillä, tai

b) yksilöllisesti tai keskitetysti itsenäisten ammatinharjoittajien kanssa kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden oikeuden mukaisesti,

ja jonka toiminta johtuu suoraan tästä tehtävästä;

6) *lisäeläkejärjestelyllä* sopimusta, muuta perustamiskirjaa tai sääntöjä, jossa määritellään lisäeläkejärjestelyssä myönnettävät lisäeläke-etuudet ja niiden myöntämisedellytykset;

7) *rahoittavalla yrityksellä* yritystä tai muuta elintä, joka toimii työnantajana tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tai näiden yhdistelmänä ja joka tarjoaa lisäeläkejärjestelyä tai suorittaa maksu-osuuksia lisäeläkelaitokselle, riippumatta siitä, onko yrityksen tai elimen osana tai muodostaako sen yksi tai useampi oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö;

8) *lisäeläke-etuuksilla* eläkekassan myöntämiä muita kuin lakisääteisiä etuuksia, jotka suoritetaan eläkkeelle siirtymisen tai odotettavissa olevan eläkkeelle siirtymisen perusteella, tai kyseisten etuuksien lisäksi ja niitä täydentävänä kuoleman tai työkyvyttömyyden tapauksessa tai työskentelyn keskeytyessä maksettavia vapaaehtoisia etuuksia taikka sairaustapauksessa, varojen puutteessa tai kuolemantapauksessa myönnettäviä lisätukia tai palveluja; eläkkeellä oloajan taloudellisen turvan mahdollistamiseksi näitä etuuksia voidaan maksaa koko jäljellä olevan elinajan, määräaikaisesti, kertasuorituksena tai näiden maksutapojen yhdistelminä;

9) *toimintapiirillä* niitä henkilöitä, jotka voivat olla kassassa vakuutettuina;

10) *jäsenellä* vakuutuskassassa vakuutettua henkilöä, jolla on äänioikeus kassankokouksessa; henkilö, jonka vakuutettuna oleminen riippuu toisen henkilön vakuutettuna olemisesta, ei ole kassan jäsen;

11) *vakuutetulla* henkilöä, joka on aiemman tai nykyisen ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu lisäeläke-

Voimassa oleva laki

pääasiallisena tarkoituksena on omistaa 83 j §:n 1 momentin 1—3 kohdassa mainittuja varoja;

12) *konsernilla* osakeyhtiölaissa (624/2006) tarkoitettua konsernia;

13) *takauksella* velkasitoumuksen takaajan antamaa omavelkaista takausta;

14) *biometrisellä riskillä* kuolemaan, työkyvyttömyyteen ja eliniänodotukseen liittyviä riskejä.

Ehdotus

etuuksiin lisäeläkejärjestelyn määräysten mukaisesti ja joka ei ole etuudensaaja tai mahdollinen vakuutettu;

12) **etuudensaajalla** henkilöä, joka nauttii lisäeläke-etuuksia;

13) **mahdollisella vakuutetulla** henkilöä, jolla on oikeus liittyä lisäeläkejärjestelyyn;

14) **toimivaltaisella viranomaisella** kansallista viranomaista, joka on nimetty hoitamaan ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 säädettyjä tehtäviä;

15) **ETA-lisäeläkekassalla** 14 a ja 14 b luvussa tarkoitettua eläkekassaa, joka harjoittaa vain rajat ylittävää toimintaa tai edellä mainitun lisäksi myös vapaaehtoista lisäeläketoimintaa;

16) **Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella** Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 tarkoitettua viranomaista;

17) **kotivaltiolla** ETA-valtiota, jossa lisäeläkelaitos on rekisteröity tai hyväksytty ja jossa sen keskushallinto sijaitsee;

18) **vastaanottavalla valtiolla** ETA-valtiota, jonka ammatillisia lisäeläkejärjestelyjä koskevaa sosiaali- ja työoikeutta sovelletaan rahoittavan yrityksen ja vakuutettujen tai etuudensaajien väliseen suhteeseen;

19) **siirtävällä lisäeläkelaitoksella** lisäeläkelaitosta, joka siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa ETA-valtiossa rekisteröityyn tai hyväksytyyn lisäeläkelaitokseen;

20) **vastaanottavalla lisäeläkelaitoksella** lisäeläkelaitosta, joka vastaanottaa kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuut, vakuutusteknisen vastuuvelan ja muut velvoitteet ja oikeudet sekä vastaavat varat tai niitä vastaavat käteisvarat toisessa

ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai hyväksytyltä lisäeläkelaitokselta;

21) **pysyvällä välineellä** sellaista välinettä, jonka avulla vakuutettu tai etuudensaaja voi tallentaa hänelle henkilökohtaisesti osoitettuja tietoja siten, että ne ovat saatavilla myöhempää käyttöä varten ja tietojen käyttötarkoituksen kannalta asianmukaisen ajan, ja joka mahdollistaa tallennettujen tietojen jäljentämisen muuttumattomina;

22) **keskeisellä toiminnolla** lisäeläke-toiminnan hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto;

23) **toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä** lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkekassan hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa;

24) **rajat ylittävällä toiminnalla** sellaisen lisäeläkejärjestelyn hallinnointia, jossa rahoittavan yrityksen sekä vakuutettujen ja etuudensaajien väliseen suhteeseen sovelletaan jonkin muun ETA-valtion kuin kotivaltion ammatillisiin lisäeläkejärjestelyihin sovellettavaa sosiaali- ja työoikeutta;

25) **ulkomaisella** **ETA-lisäeläkelaitoksella** ammatillista lisäeläke-toimintaa harjoittavaa lisäeläkelaitosta, joka harjoittaa ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2341/2016 tarkoitettua lisäeläke-toimintaa ja joka on rekisteröity muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa;

26) **palveluyrityksellä** yhteisöä, joka tuottaa vakuutus-kassalle sen toimintaan liittyviä palveluita;

27) **ETA-valtiolla** Euroopan talous-alueeseen kuuluvaa valtiota;

28) **OECD-valtiolla** Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön kuuluvaa valtiota;

29) **kiinteistöyhteisöllä** yhteisöä, jonka pääasiallisena omaisuutena on ETA-valtiossa sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennuksia, ETA-valtiossa sijaitsevaan

kiinteään omaisuuteen tai vesivoimaan kohdistuvia oikeuksia sekä osuuksia ja osakkeita yhteisöistä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja joiden pääasiallisena tarkoituksena on omistaa edellä tarkoitettuja kiinteistöjä ja rakennuksia ja edellä tarkoitettuja oikeuksia;

30) **konsernilla** kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia;

31) **vastuuvelan bruttomäärällä** vastuuvelan kokonaisuus ennen 83 §:n 3 momentissa säädettyjen erien vähentämistä;

32) **velkasitoumuksella** laina- ja muuta saamista ja edellä tarkoitetuille sitoumuksille kertynyttä korkoa sekä joukkovelkakirjalainaa ja muita raha- ja pääomamarkkinavälineitä, ei kuitenkaan osaketta, osuutta, johdannaissopimusta eikä sellaista sitoumusta, jolla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla sitoumuksilla;

33) **biometrisellä riskillä** kuolemaan, työkyvyttömyyteen ja pitkäikäisyyteen liittyviä riskejä;

34) **säännellyllä markkinalla** kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua säänneltyä markkinaa;

35) **monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä** kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

36) **organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä** kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua organisoitua kaupankäyntijärjestelmää.

8 b §

Eläkekassan on sijoitettava lisäeläke-toiminnan varat vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin edun mukaisesti. Eläkekassan ja sen sijoituksia hoitavan yhteisön tulee eturisti-riitatilanteessa varmistaa, että sijoitukset tehdään vain vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä 8 §:n 1 momentissa säädetään, eläkekassa voi lisäeläke-toiminnan varoja sijoittaessaan ottaa huomioon sijoitusten pitkän aikavälin

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin.

8 c §

Eläkekassan lisäeläke-toiminnan varat on sijoitettava siten, että varmistetaan sijoitusten suojaus, laadukkuus, tuottavuus ja rahaksi muutettavuus kokonaisuutena.

Eläkekassan lisäeläke-toiminnan varat on sijoitettava pääasiallisesti säännellylle markkinalle. Sijoitukset säännellyn markkinan ulkopuolelle on pidettävä varovaisuuden edellyttämällä tasolla.

9 a §

Eläkekassalla on lisäeläke-toimintaa koskevien varojen osalta oikeus käyttää varojensa hoitajina Euroopan talousalueelle sijoittautuneita omaisuudenhoitajia, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY, luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY tai henkivakuutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/83/EY mukaisesti. Eläkekassalla on lisäeläke-toimintaa koskevien varojen osalta myös oikeus käyttää varojensa säilyttäjinä Euroopan talousalueelle sijoittautuneita säilytys-yhteisöjä, jotka on hyväksytty arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin, sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun neuvoston direktiivin tai luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin mukaisesti.

9 a §

Lisäeläke-toiminnassa on pyrittävä riskien ja etujen oikeudenmukaiseen jakautumiseen sukupolvien välillä.

10 §

Vakuutuskassan voi perustaa yksi tai useampi perustaja. Perustajan tulee olla Suomen tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion kansalainen taikka yhteisö tai säätiö, jonka kotipaikka on Suomessa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa muussa valtiossa. Avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomen tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan muun valtion kansalaisia. Sosiaali- ja terveysministeriön luvalla voi muukin henkilö, yhteisö tai säätiö olla perustajana.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla perustajana.

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

2) kassan kotipaikkana oleva Suomen kunta;

18 §

Vakuutuskassan perustamisesta päätetään perustamiskokouksessa. Perustamiskokous on pidettävä yhden vuoden kuluessa siitä, kun säännöt on vahvistettu.

Kassan perustamisesta päättävät sen perustajat. Jos takuusuuden omistajilla on kassan sääntöjen mukaan äänioikeus, päättävät he perustamisesta.

Jos kassan perustamisesta päättävät yksinomaan perustajat, voidaan perustamiskokous pitää ilman kutsua. Muussa tapauksessa perustajien tulee kutsua hyväksymänsä takuusuuden merkitsijät perustamiskokoukseen perustamiskirjassa

10 §

Vakuutuskassan voi perustaa yksi tai useampi perustaja. Perustajan tulee olla Suomen tai *ETA-valtion* kansalainen taikka yhteisö tai säätiö, jonka kotipaikka on Suomessa tai muussa *ETA-valtiossa*. Avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana edellyttäen, että yhtiön velvoitteista henkilökohtaisessa vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomen tai muun *ETA-valtion* kansalaisia. *Finanssivalvonnan* luvalla voi muukin yhteisö tai säätiö olla perustajana.

Lisäeläkehoimintaa harjoittavan eläkekassan keskushallinnon on sijaittava Suomessa. Keskushallinnon sijaintipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa ETA-lisäeläkekassan keskeiset strategiset päätökset tehdään.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla perustajana.

12 §

Vakuutuskassan säännöissä on mainittava:

2) kassan kotipaikkana oleva Suomen kunta ja jos *lisäeläkehoimintaa harjoittavan eläkekassan keskushallinto sijaitsee muualla kuin kotipaikassa, Suomen kunta, jossa keskushallinto sijaitsee;*

18 §

Vakuutuskassa on oikeushenkilö, jonka perustamisesta päätetään perustamiskokouksessa. Perustamiskokous on pidettävä yhden vuoden kuluessa siitä, kun säännöt on vahvistettu.

Kassan perustamisesta päättävät sen perustajat. Jos takuusuuden omistajilla on kassan sääntöjen mukaan äänioikeus, päättävät he perustamisesta.

Jos kassan perustamisesta päättävät yksinomaan perustajat, voidaan perustamiskokous pitää ilman kutsua. Muussa tapauksessa perustajien tulee kutsua hyväksymänsä takuusuuden merkitsijät

Voimassa oleva laki

määrätyllä tavalla. Perustamiskirja, sosiaali- ja terveysministeriön sääntöjen vahvistamista koskeva päätös ja merkintäasiakirja on perustajien toimesta vähintään viikon ajan ennen kokousta pidettävä kutsussa mainitussa paikassa merkitsijöiden nähtävinä.

Perustamiskokouksessa on perustajien esitettävä 3 momentissa mainitut asiakirjat alkuperäisinä. Samoin perustajien on ilmoitettava hyväksymiään merkintöjä vastaava takuusuusien lukumäärä, takuusuusien jakautuminen merkitsijöille ja takuusuuksista maksettu määrä. Nämä tiedot on otettava kokouksen pöytäkirjaan.

27 §

Toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava Euroopan talousalueella. Lisäksi vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei Vakuutusvalvontavirasto myönnä vakuutuskassalle lupaa poiketa tästä.

Vakuutuskassan johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen vakuutuskassatoiminnan tuntemus kuin vakuutuskassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Vakuutuskassan johdon tulee hoitaa kassaa ammattitaitoisesti ottaen huomioon jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

Ehdotus

perustamiskokoukseen perustamiskirjassa määrätyllä tavalla. Perustamiskirja, sosiaali- ja terveysministeriön sääntöjen vahvistamista koskeva päätös ja merkintäasiakirja on perustajien toimesta vähintään viikon ajan ennen kokousta pidettävä kutsussa mainitussa paikassa merkitsijöiden nähtävinä.

Perustamiskokouksessa on perustajien esitettävä 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat alkuperäisinä. Samoin perustajien on ilmoitettava hyväksymiään merkintöjä vastaava takuusuusien lukumäärä, takuusuusien jakautuminen merkitsijöille ja takuusuuksista maksettu määrä. Nämä tiedot on otettava kokouksen pöytäkirjaan.

27 §

Toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava *ETA-valtiossa*. Lisäksi vähintään yhdellä hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on oltava asuinpaikka *ETA-valtiossa*, jollei *Finanssivalvonta* myönnä vakuutuskassalle lupaa poiketa tästä.

Vakuutuskassan johtoon kuuluvien on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen vakuutuskassatoiminnan tuntemus kuin vakuutuskassan toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen tai heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia.

Vakuutuskassan johdon tulee hoitaa kassaa ammattitaitoisesti ottaen huomioon jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden sekä eläkkeensaajien edut.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että johto täyttää tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitetusta selvityksestä.

6 a luku

Lisäeläkkeitä myöntävän eläkekassan hallintojärjestelmä ja sijoitusten hoito

77 a §

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan eläkekassan lisäeläke toimintaan.

77 b §

Eläkekassalla on oltava tehokas hallintojärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan vakaan ja järkevän johtamisen ja hallinnoinnin ja joka on oikeassa suhteessa toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Hallintojärjestelmässä on otettava huomioon eläkekassan sijoituspäätösten vaikutukset ympäristöön, sosiaalisiin tekijöihin sekä hallintotapaan liittyviin tekijöihin. Hallintojärjestelmää on arvioitava säännöllisesti.

Eläkekassan organisaatorakenteen on oltava tarkoituksenmukainen ja selkeä. Vastuualueet tulee jakaa ja erottaa asianmukaisesti toisistaan. Eläkekassalla on oltava tehokas tiedonvälitysjärjestelmä.

77 c §

Eläkekassan on vahvistettava riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen, tarvittaessa aktuaaritoiminnan ja ulkoistetun toiminnan järjestämistä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet ja sovellettava niitä. Eläkekassan hallituksen on hyväksyttävä toimintaperiaatteet ennakolta sekä tarkastettava niitä vähintään kolmen vuoden välein. Toimintaperiaatteet on mukautettava asianomaisen toiminnon tai alan merkittäviin muutoksiin.

Eläkekassalla on oltava tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, joka kattaa hallinto- ja kirjanpitomenettelyt, sisäisen valvonnan periaatteet sekä asianmukaiset raportointijärjestelmät eläkekassan kaikilla organisaatiotasolla.

Eläkekassan tulee tarkoituksenmukaisin ja oikeasuhteisin toimenpitein varmistaa toimintansa jatkuvuus ja säännöllisyys sekä laatia varautumissuunnitelma.

77 d §

Eläkekassan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on

ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö. Sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:

1) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;

2) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;

3) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta hoitamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettusta selvityksestä.

77 e §

Eläkekassan toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Eläkekassan hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä eläkekassan toimitusjohtajalla yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta eläkekassan järkevään ja vakaaseen johtamiseen ja hallinnointiin.

Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät tässä pykälässä säädetyt vaatimukset. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä tarkoitettusta selvityksestä.

77 f §

Jos Finanssivalvonta vaatii 77 d tai 77 e §:ssä tarkoitettulta henkilöltä selvityksen siitä, että hän täyttää mainitussa pykälässä säädetyt vaatimukset tai siitä että hän ei ole ollut konkurssissa,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Finanssivalvonnan on hyväksyttävä muun ETA-valtion kuin Suomen kansalaiselta selvitykseksi vastaavat asiakirjat kuin Suomen kansalaiselta.

Finanssivalvonnan on myös hyväksyttävä I momentissa tarkoitetuksi selvitykseksi tuomioistuimen antama rekisteriote tai, jos tällaista ei ole saatavissa, vastaava asiakirja, jonka toimivaltainen oikeus- tai hallintoviranomainen on antanut siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen 77 d tai 77 e §:ssä tarkoitettu henkilö on. Jos edellä tarkoitettut asiakirjat eivät ole saatavissa, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi vakuutus, jonka 77 d tai 77 e §:ssä tarkoitettu henkilö on antanut Finanssivalvonnalle tai toimivaltaiselle oikeus- tai hallintoviranomaiselle tai notaarille siinä ETA-valtiossa, jonka kansalainen hän on. Edellä tarkoitettun oikeus- tai hallintoviranomaisen tai notaarin on todistettava vakuutus oikeaksi.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, Finanssivalvonnan on hyväksyttävä selvitykseksi siitä, että toisen ETA-valtion kuin Suomen kansalainen ei ole ollut konkurssissa, hänen toisen ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaiselle viranomaiselle tai ammatti- tai toimialajärjestölle asiasta antama kirjallinen vakuutus.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettut asiakirjat on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa niiden myöntämispäivästä.

77 g §

Eläkekassalla on oltava palkka- ja palkkiopolitiikka, jota sovelletaan sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaviin henkilöihin, keskeisten toimintojen suorittajiin ja muihin henkilöstöryhmiin, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus eläkekassan riskiprofiiliin. Palkka- ja palkkiopolitiikkaa on sovellettava myös eläkekassan ulkoistettua toimintaa hoitaviin palveluyrityksiin elleivät ne kuulu seuraavien säädösten soveltamisalaan:

1) siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten

määräysten yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY;

2) vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY;

3) vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU;

4) oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU;

5) rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU.

Palkka- ja palkkiopolitiikan ja sen soveltamisen tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Palkka- ja palkkiopolitiikan vahvistamisen, täytäntöönpanon ja ylläpidon on sovittava yhteen eläkekassan toiminnan, riskiprofilin, tavoitteiden, pitkän aikavälin etujen, rahoitusvakauden ja suorituskyvyn kanssa. Palkka- ja palkkiopolitiikka ei saa kannustaa riskinottoon, joka on ristiriidassa eläkekassan riskiprofilin tai sääntöjen kanssa.

Eläkekassan on vahvistettava palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet, joiden ajantasaisuutta on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein. Eläkekassa vastaa palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanosta ja sen tulee hallinnoida sekä valvoa palkkoja ja palkkioita selkeästi, läpinäkyvästi ja tehokkaasti. Eläkekassan on säännöllisesti julkistettava merkitykselliset tiedot palkka- ja palkkiopolitiikastaan, jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta

henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) toisin säädetä.

Eläkekassan palkka- ja palkkiopolitiikan on:

- 1) tuettava eläkekassan turvaavaa, varovaista ja tehokasta johtamista ja hallinnointia;

- 2) vastattava eläkekassan hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen vakuutettujen ja etuudensaajien pitkän aikavälin etuja;

- 3) sisällettävä toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään eturistiriidat;

- 4) oltava johdonmukainen moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa.

77 h §

Eläkekassalla on oltava keskeiset toiminnot. Eläkekassan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden tulee voida hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja riippumattomasti.

Yksi henkilö tai organisaatioyksikkö voi hoitaa useampaa kuin yhtä keskeistä toimintoa. Mitä edellä säädetään, ei sovelleta 77 k §:ssä tarkoitettuun sisäisen tarkastuksen toimintoon, jonka tulee olla riippumaton muista keskeisistä toiminnoista.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön tai organisaatioyksikön on oltava eri kuin sillä työnantajalla, joka vakuuttaa työntekijöitään tai muita henkilöitä eläkekassassa, samaa keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö. Sen estämättä, mitä edellä säädetään, Finanssivalvonta voi eläkekassan hakemuksesta myöntää luvan suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin edellä mainittu työnantaja, jos eläkekassa antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja eläkekassassa vakuuttavan työnantajan kanssa ja jos eläkekassan toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellytä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

77 i §

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on ilmoitettava kaikki olennaiset havainnot vastuualueeltaan ja niiden johdosta antamansa suositukset toimenpiteiksi eläkekassan hallitukselle, joka päättää tarvittavista toimenpiteistä.

Keskeistä toimintoa suorittavan henkilön on, rajoittamatta oikeutta olla todistamatta itseään vastaan, ilmoitettava Finanssi-valvonnalle, jos eläkekassan hallitus ei toteuta asianmukaisia ja oikea-aikaisia korjaavia toimia, kun keskeistä toimintoa suorittava henkilö tai organisaatioyksikkö on ilmoittanut eläkekassan hallitukselle havainneensa:

1) huomattavan riskin, ettei eläkekassa noudata merkittävää lakisääteistä vaatimusta, ja tämä voisi vaikuttaa merkittävästi vakuutettujen ja etuuden-saajien etuihin;

2) toimintonsa suorittamisen yhteydessä eläkekassaan ja sen toimintaan sovellettavien lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten merkittävän aineellisen rikkomisen.

77 j §

Eläkekassalla on oltava tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintatoiminnon on edistettävä riskienhallintajärjestelmän toimintaa. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla strategioita, prosesseja ja menettelyjä eläkekassan ja sen lisäeläkejärjestelyihin kohdistuvien yksittäisten ja yhdistettyjen riskien sekä näiden keskinäisten yhteyksien säännöllistä tunnistamista, mittaamista, seuranta, hallintaa ja ilmoittamista varten. Riskienhallintajärjestelmässä tulee olla menettelyjä riskeistä ja niiden keskinäisistä yhteyksistä ilmoittamiseksi eläkekassan hallitukselle.

Eläkekassan riskienhallintajärjestelmän tulee sopia yhteen eläkekassan organisaation ja päätöksentekoprosessin

kanssa. Riskienhallintajärjestelmän tulee kattaa riskit, joita voi esiintyä eläkekassassa tai ulkoistettuja toimintoja hoitavissa yrityksissä ja sen tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) vakuutusliike ja varausten muodostaminen;
- 2) varojen ja velkojen hallinta;
- 3) sijoitukset, erityisesti johdannaiset, arvopaperistetut tuotteet ja vastaavat sitoumukset;
- 4) likviditeetti ja keskittymäriskin hallinta;
- 5) operatiivisten riskien hallinta;
- 6) vakuuttaminen ja muut riskienvähentämistekniikat;
- 7) sijoitussalkkua ja sen hoitoa koskevat ympäristöön liittyvät, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät riskit ja niiden hallinta.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat eläkekassan sääntöjen mukaisesti riskit, riskienhallintajärjestelmässä on tarkasteltava näitä riskejä myös vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

77 k §

Eläkekassalla on oltava tehokas sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen on arvioitava, ovatko sisäinen valvontajärjestelmä, hallintojärjestelmän muut osatekijät ja ulkoistetut toiminnot riittäviä ja tehokkaita. Sisäisen tarkastuksen toiminnon tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen.

77 l §

Jos eläkekassa itse takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, sillä on oltava tehokas aktuaaritoiminto, joka:

- 1) koordinoi ja valvoo vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa;
- 2) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

laskennassa käytettävien menetelmien ja mallien sekä näitä varten tehtyjen olettamien asianmukaisuuden;

3) arvioi vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa käytettyjen tietojen riittävyyden ja laadun;

4) vertaa vakuutusteknisen vastuuvelan laskentaa varten tehtyjä olettamia kokemukseräisiin tietoihin;

5) ilmoittaa eläkekassan hallitukselle vakuutusteknisen vastuuvelan laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;

6) antaa lausunnon eläkekassan yleisestä vakuutuspolitiikasta, jos sillä on käytössä tällainen politiikka;

7) antaa lausunnon eläkekassan vakuutusjärjestelyjen asianmukaisuudesta, jos sillä on käytössä tällaisia järjestelyjä;

8) edistää riskienhallintajärjestelmän tehokasta täytäntöönpanoa.

77 m §

Eläkekassan on tehtävä riskienarviointi, joka on oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon ja organisaatioon sekä eläkekassan toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienarviointi on dokumentoitava. Riskienarviointi on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein tai viipymättä, kun eläkekassan tai sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen riskiprofilissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Jos tietyn lisäeläkejärjestelyn riskiprofili muuttuu merkittävästi, riskienarviointi voidaan rajoittaa mainittuun lisäeläkejärjestelyyn. Riskienarviointi on otettava huomioon eläkekassan strategisissa päätöksissä.

Riskienarviointiin on sisällyttävä:

1) kuvaus siitä, kuinka riskienarviointi on sisällytetty eläkekassan johto-, hallinointi- ja päätöksentekoprosesseihin;

2) arviointi riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta;

3) kuvaus siitä, kuinka eläkekassan estää eturistiriidat eläkekassassa vakuuttavan työnantajan kanssa, jos eläkekassa ulkoistaa keskeisiä toimintoja edellä tarkoitettulle työnantajalle 77 h §:n 3 momentin mukaisesti.

4) arviointi eläkekassan kokonaisrahoitustarpeesta ja tervehdyttämissuunnitelmasta, jos eläkekassalla on tervehdyttämissuunnitelma:

5) arviointi vakuutetuille ja etuudensaajille aiheutuvista riskeistä, jotka liittyvät heidän eläke-etuksiensa maksatukseen, sekä korjaavien toimien tehokkuudesta ottaen huomioon indeksointimekanismit ja kertyneiden etuuksien vähentämismekanismit mukaan lukien missä määrin ja millä ehdoilla kertyneitä eläke-etuuksia voidaan vähentää ja kuka vähennyksen toteuttaa;

6) laadullinen arviointi mekanismeista, joilla suojataan eläke-etuuksia mukaan lukien eläkekassaa tai vakuutettuja ja etuudensaajia hyödyttävät takeet, sopimukset ja muu eläkekassassa vakuuttavan työnantajan antama taloudellinen tuki, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY soveltamisalaan kuuluvan vakuutusyrityksen antama vakuutus tai jälleenvakuutus tai eläkkeiden suojajärjestelmä;

7) laadullinen arviointi operatiivisista riskeistä;

8) kun ympäristö, sosiaaliset ja hallintotapaan liittyvät tekijät otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, arviointi uusista tai kehittymässä olevista riskeistä, kuten ilmastonmuutokseen, luonnonvarojen käyttöön ja ympäristöön liittyvistä riskeistä sekä sosiaalisista riskeistä ja sääntelyn muuttumisen aiheuttamaan omaisuuserien arvonalenemiseen liittyvistä riskeistä.

Riskienarvioinnin soveltamiseksi eläkekassalla on oltava käytössä menetelmät, joilla tunnistetaan ja arvioidaan riskejä, joille se on altistunut tai saattaa altistua lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja joilla saattaa olla vaikutusta eläkekassan kykyyn huolehtia velvoitteistaan. Näiden menetelmien tulee olla oikeassa suhteessa eläkekassan toimintoihin sisältyvien riskien suuruuteen, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Käytetyt menetelmät on selostettava eläkekassan riskienarvioinnissa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Eläkekassan on toimitettava Finanssi-
valvonnalle yhteenveto riskienarvioinnista.
Finanssivalvonnalle toimitettavassa yhteen-
vedossa tulee olla ainakin riskienarvioinnin
tulokset ja kuvaus riskienarvioinnissa
käytetyistä menetelmistä.*

77 n §

*Eläkekassan on laadittava ja julkistettava
vuositilinpäätös ja toimintakertomus, joissa
otetaan huomioon jokainen sen hallinnoima
lisäeläkejärjestely sekä tarvittaessa kunkin
lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja
toimintakertomus. Vuositilinpäätöksen ja
toimintakertomuksen on annettava oikea ja
riittävä kuva eläkekassan varoista, vastuista
ja rahoitusasemasta, ja siinä on esitettävä
merkittävät sijoitukset. Vuositilinpäätöksen
ja toimintakertomuksen tietojen tulee olla
keskenään yhtäpitäviä, kattavia ja selkeitä
sekä eläkekassan hallituksen ja tilin-
tarkastajan asianmukaisesti hyväksymiä.*

77 o §

*Sen lisäksi, mitä 83 f §:ssä säädetään,
eläkekassan sijoituspolitiikan periaatteita
koskevan selvityksen on katettava seuraavat
osa-alueet:*

- 1) prosessit riskien hallitsemiseksi;*
- 2) ympäristön sekä sosiaalisten ja
hallintotapaan liittyvien tekijöiden
huomioon ottaminen sijoituspolitiikassa;*
- 3) miten eläkekassa välttää yksinomaista
ja mekaanista tukeutumista
luottoluokituksiin;*
- 4) eläkekassan luottoarviointiprosessi ja
sen riittävyys ottaen huomioon eläkekassan
toiminnan koko, luonne, laajuus ja
monitahoisuus.*

*Eläkekassan on julkistettava sijoitus-
politiikan periaatteita koskeva selvitys.*

77 p §

*Eläkekassa voi ulkoistaa toimintaansa
palveluyrityksille, jotka toimivat
eläkekassan puolesta.*

Keskeisiä toimintoja tai muita tehtäviä ei

Voimassa oleva laki

Ehdotus

saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

- 1) eläkekassan hallintojärjestelmän laadun heikkenemiseen;
- 2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;
- 3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen;
- 4) vakuutetuille ja etuudensaajille tarjottavan jatkuvan ja tyydyttävän palvelun heikkenemiseen.

Eläkekassa on toiminnan ulkoistamisesta huolimatta vastuussa kaikista sitä koskevien säädösten ja määräysten mukaisista velvoitteista. Eläkekassan on varmistettava ulkoistetun toiminnan moitteettomuus palveluyrityksen valintamenettelyn ja jatkuvan seurannan avulla.

Eläkekassan toiminnan ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, jossa määritetään selkeästi eläkekassan ja palveluyrityksen oikeudet ja velvollisuudet.

77 q §

Eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa toimintojaan. Jos ulkoistaminen koskee eläkekassan keskeisiä toimintoja, johtamista tai hallinnointia, eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa. Eläkekassan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle myös ulkoistettuun toimintoon liittyvistä merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnalla on oikeus ilman aiheetonta viivytystä saada eläkekassalta ja palveluyritykseltä tietoja ulkoistetuista toiminnoista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoituksesta.

77 r §

Eläkekassalla on oikeus nimetä omaisuudenhoitajakseen ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2341 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lisäeläkelaitos tai

yhteisö sekä ETA-valtioon sijoittunut omaisuudenhoidaja, joka on hyväksytty tämän toiminnan harjoittamiseen jonkin 77 g:n 1 momentin 1—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti.

77 s §

Jos vakuutetut ja etuudensaajat kantavat lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskin kokonaan, eläkekassan tulee nimetä lisäeläkejärjestelyn 77 u §:ssä tarkoitettuun varojen säilyttämiseen ja 77 v §:ssä tarkoitettuun varojen valvontaan yksi tai useampi ETA-valtioon sijoittautunut säilytisyhteisö, joka on hyväksytty jonkin 77 g §:n 1 tai 3—5 kohdassa mainitun säädöksen mukaisesti.

Säilytisyhteisö on nimettävä kirjallisella sopimuksella. Sopimuksessa tulee määritellä säilytisyhteisölle toimitettavat tiedot, jotta säilytisyhteisö voi suorittaa sille säädetty tehtävät.

Jos vakuutetut ja etuudensaajat eivät kannu lisäeläkejärjestelyn sijoitusriskiä kokonaan ja jos eläkekassa ei ole nimennyt 1 momentissa tarkoitettua säilytisyhteisöä, eläkekassalla on oltava järjestelmä, jolla ehkäistään ja ratkaistaan sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välisiä lisäeläkejärjestelyn varojen säilyttämiseen ja omaisuudenhoidon liittyviä eturistiriitoja. Edellä tarkoitettun järjestelmän on:

1) varmistettava, että rahoitusvälineitä hoidetaan ja suojellaan asianmukaisesti;

2) pidettävä kirjaa, jonka avulla eläkekassa kykenee yksilöimään kaikki varat jatkuvasti ja viipymättä;

3) toteutettava tarvittavat toimenpiteet varojen säilyttämiseen liittyvien eturistiriitojen estämiseksi;

4) toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot siitä, miten varoja säilytetään.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettusta järjestelmästä.

77 t §

Eläkekassan ja säilytisyhteisön on varojen

säilyttäessään sekä valvontatehtäviä suorittaessaan toimittava rehellisesti, oikeudenmukaisesti, ammattitaitoisesti, riippumattomasti sekä vakuutettujen ja etuudensaajien edun mukaisesti.

Säilytysyhteisö ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi aiheuttaa eturistiriitoja, sen ja eläkekassan tai sen ja vakuutettujen tai etuudensaajien välillä, ellei se ole toiminnallisesti ja hierarkkisesti erottanut säilytystehtäviensä hoitamista sellaisista muista tehtävistä, joihin voi liittyä eturistiriitoja ja ellei se tunnista, käsittele ja valvo eturistiriitoja ja ilmoita niistä vakuutetuille, etuudensaajille ja eläkekassan hallitukselle.

77 u §

Kun eläkekassan lisäeläkejärjestelyyn liittyvät rahoitusvälineistä muodostuvat ja säilytettäväksi kelpaavat varat annetaan säilytysyhteisön säilytettäväksi, tulee säilytysyhteisön säilyttää kaikkia rahoitusvälineitä, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille tai jotka voidaan fyysisesti toimittaa säilytysyhteisölle. Säilytysyhteisön on tätä varten varmistettava, että rahoitusvälineet, jotka voidaan kirjata säilytysyhteisön kirjanpitoon rahoitusvälinetilille, kirjataan säilytysyhteisön kirjanpitoon eläkekassan nimissä avatuille erillisille tileille rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU mukaisesti, jotta niiden voidaan milloin tahansa todeta kuuluvan edellä tarkoitettulle eläkekassalle tai vakuutetuille ja etuudensaajille.

Jos eläkekassan lisäeläkejärjestelyyn liittyvät varat koostuvat muista kuin I momentissa tarkoitetuista varoista, säilytysyhteisön on todennettava, että eläkekassa omistaa varat, ja sen on pidettävä niistä kirjaa. Todentaminen on tehtävä eläkekassan toimittamien tietojen ja asiakirjojen perusteella sekä saatavilla olevan ulkopuolisen näytön perusteella. Säilytysyhteisön on pidettävä kirjanpitonsa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ajan tasalla.

Säilytysyhteisö on vastuussa eläkekassalle, vakuutetuille ja etuudensaajille tappioista, joita niille aiheutuu säilytysyhteisön velvoitteiden tahallisesta tai tuottamuksellisesta laiminlyömisestä taikka tehtävien puutteellisesta suorittamisesta. Tähän vastuuseen ei vaikuta se, onko säilytysyhteisö siirtänyt kaikki tai osan säilyttämistään varoista kolmannelle osapuolelle.

77 v §

Valvontaan nimetyn säilytysyhteisön on 77 u §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien lisäksi:

1) toteutettava eläkekassan toimeksiannot, jos ne eivät ole ristiriidassa lain tai eläkekassan sääntöjen kanssa;

2) varmistettava, että eläkekassan varoja koskeviin toimiin liittyvät maksut suoritetaan eläkekassalle yleisesti käytössä olevia määräaikoja noudattaen;

3) varmistettava, että varojen tuotot käytetään eläkekassan sääntöjen mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä säilytysyhteisölle muita valvontatehtäviä.

81 a §

Lisäeläketoiminnan osalta eläkekassan vastuuvelan laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien etuuksien turvaaminen. Vastuuvelan laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei muuttamiseen ole perusteltua syytä.

Jos eläkekassan vastuuvelan perusteita lisäeläketoiminnan osalta muutetaan, perusteita on sovellettava myös ennen muutosta jäseniksi tulleisiin, jollei heitä varten laadita eri perusteita. Jos vastuuvelan perusteita muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen

81 a §

Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuvelan on vastattava jatkuvasti sen sääntöjen mukaisten lisäeläkejärjestelyjen yhteenlaskettuja rahoituksellisia sitoumuksia. Eläkekassan vakuutusmatemaatikon on laskettava vastuuvelka vuosittain. Lisäeläketoiminnan osalta eläkekassan vastuuvelan laskuperusteet on laadittava ottaen huomioon ensisijaisesti vakuutettujen ja etuudensaajien etuuksien turvaaminen. Vastuuvelan laskennassa käytettävät muuttujat, kuten kuolemaan, eliniänodotukseen ja työkyvyttömyyteen liittyvät oletukset ja taloudelliset oletukset on valittava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyihin liittyvien riskien odotetut muutokset. Vakuutusmatemaattisten menetelmien tulee olla samoja tilikaudesta toiseen, ellei

Voimassa oleva laki

muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen vastuuelka on vanhojen perusteiden mukaista vastuuelkaa suurempi ja eläkekassan lisäeläke-toimintaa koskevat varat eivät riittäisi suuremman vastuuelan kattamiseen, voidaan vastuuelkojen erotus merkitä Vakuutusvalvontaviraston luvalla taseeseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena (vakuutustekninen katevajaus).

Vakuutusvalvontaviraston luvan myöntämisen edellytyksenä on, että eläkekassa laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkekassan arvioituun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien saatavilla.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuelan laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Vakuutusvalvontavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

Ehdotus

muuttamiseen ole perusteltua syytä. Niiden muuttaminen voi olla perusteltua, jos olettamusten perusteena oleva lainsäädäntö, väestörakenne tai taloudellinen tilanne muuttuu. Jos eläkekassan vastuuelan perusteita lisäeläke-toiminnan osalta muutetaan, perusteita on sovellettava myös ennen muutosta vakuutetuiksi tullessiin, jollei heitä varten laadita eri perusteita.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset lisäeläke-toimintaa harjoittavan eläkekassan vastuuelan laskemisessa käytettävien laskuperusteiden sisällöstä. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä turvaavuuden ja varovaisuuden noudattamisesta laskuperusteissa ja vastuuelan laskennassa käytettävien muuttujien valinnasta ja oletuksista.

81 b §

Jos vastuuelan perusteita lisäeläke-toiminnan osalta muutetaan lainsäädännön, väestörakenteen tai taloudellisen tilanteen muuttumisen johdosta siten, että uusien perusteiden mukainen vastuuelka on vanhojen perusteiden mukaista vastuuelkaa suurempi ja eläkekassan lisäeläke-toimintaa koskevat varat eivät riittäisi suuremman vastuuelan kattamiseen, voidaan vastuuelkojen erotus merkitä Finanssivalvonnan luvalla taseeseen vastaavien puolelle vastuuvajauksena (vakuutustekninen katevajaus).

Finanssivalvonnan luvan myöntämisen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

edellytyksenä on, että eläkekassa laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamiseksi määräajassa, kuitenkin enintään kymmenen vuoden kuluessa. Luvan myöntämisen ja edellä tarkoitetun määräajan pituuden tulee perustua eläkekassan arvioituun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamisesta aiheutuvaan keskimääräiseen maksutason korotukseen. Suunnitelman on oltava vakuutettujen ja etuudensaajien saatavilla.

Suunnitelmassa on otettava huomioon eläkekassan lisäeläke toiminnan varojen ja vastuiden vastaavuus, riskiprofiili, maksuvalmiussuunnitelma, eläke-etuuksien saamiseen oikeutettujen vakuutettujen ikärakenne, perusteilla olevat lisäeläkejärjestelyt sekä rahastoimattomien ja osittain rahastoimattomien lisäeläkejärjestelyjen muuttaminen täysin rahastoiduiksi.

Jos Lisäeläkejärjestely puretaan I momentissa tarkoitetun määräajan kuluessa, eläkekassan on ilmoitettava siitä Finanssivalvonnalle. Eläkekassan on laadittava suunnitelma purettavan lisäeläkejärjestelyn vastuiden ja varojen siirtämiseksi toiselle lisäeläke toimintaa harjoittavalle eläkekassalle, A- tai AB-eläkesäätiölle tai vakuutusyhtiölle. Suunnitelma on toimitettava Finanssivalvonnalle. Suunnitelman pääsisällön on oltava vakuutettujen saatavilla.

82 a §

Lisäeläke toiminnan osalta eläkekassan vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko tulee valita varovaisuutta noudattaen.

Enimmäiskoron asettamisessa 4 momentin mukaisesti on otettava huomioon pitkäaikaisten korkealaatuisten tai valtion pitkäaikaisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto.

Sen estämättä, mitä 4 momentissa säädetään, lisäeläke toiminnan vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko voidaan eläkekassan hakemuksesta Vakuutusvalvontaviraston luvalla valita 4 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa suuremmaksi vastuuvelkaa kattavan omaisuuden

82 a §

Eläkekassan on valittava lisäeläke toiminnan vastuuvelan laskemisessa käytettävä korko varovaisuutta noudattaen.

Finanssivalvonta antaa määräyksen lisäeläke toiminnan vastuuvelan laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärästä. Finanssivalvonnan on enimmäiskorkoa määritessään otettava huomioon:

1) korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen, valtion joukkovelkakirjalainojen, Euroopan vakausmekanismin joukkovelkakirjalainojen, Euroopan investointipankin joukkovelkakirjalainojen tai Euroopan rahoitusvakaussäätövälineen

Voimassa oleva laki

tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin vastuovelkaa kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin vastuuvelan kesto. Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

Vastuuvelan laskemisessa käytettävän koron enimmäismäärä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

83 §

Vakuutuskassan on katettava 79 §:ssä ja 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu vastuovelka. Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan lisäeläketoiminnan vastuuelasta voidaan tällöin vähentää 81 a §:n 2 momentissa tarkoitettun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Vastuuvelkaa katettaessa on otettava huomioon, millaista vakuutustoimintaa vakuutuskassa harjoittaa, ja tämän mukaisesti huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta.

Ehdotus

joukkovelkakirjalainojen markkinatuotto;
2) *eläkesäätöiden ja eläkekassojen lisäeläketoimintaa vastaavien varojen yleinen tuottotaso.*

Finanssivalvonta voi antaa eläkekassalle hakemuksesta luvan käyttää lisäeläketoiminnan vastuuelan laskemisessa 2 momentissa tarkoitettua enimmäiskorkoa korkeampaa korkoa edellä mainittua vastuuelkaa kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys. Tällöin on otettava huomioon myös tulevien maksujen sijoittamisesta saatavien tuottojen taso. Tuottotasoa korjataan tulevien sijoitusten tuottoa vastaavaksi siltä osin kuin lisäeläketoiminnan vastuuelkaa kattavien sijoitusten kesto on lyhyempi kuin edellä mainitun vastuuelan kesto. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä momentissa tarkoitettusta hakemuksesta.

83 §

Vakuutuskassan on katettava 79 §:ssä ja 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu vastuovelka. Lisäeläketoimintaa harjoittavan eläkekassan lisäeläketoiminnan vastuuelasta voidaan tällöin vähentää 81 b §:n 1 momentissa tarkoitettun vakuutusteknisen katevajauksen kuolettamatta oleva määrä.

Vastuuvelkaa katettaessa on otettava huomioon, millaista vakuutustoimintaa vakuutuskassa harjoittaa ja, tämän mukaisesti huolehdittava katteeseen kuuluvien varojen varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. *Sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan tai samaan yritysyryhmään kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden varoihin eivät saa asettaa eläkekassan lisäeläketoimintaa alttiiksi liialliselle riskien keskittymiselle. Kun lisäeläketoimintaa harjoittavassa eläkekassassa on useita osakkaita, sijoitukset osakkaisiin on tehtävä varovaisuutta noudattaen ja ottaen huomioon varojen riittävä hajauttaminen.*

Eläkekassa voi lisäeläketoiminnassa käyttää johdannaisopimuksia, jos ne

Voimassa oleva laki

Ehdotus

pienentävät sijoitusriskiä tai mahdollistavat sijoitusten tehokkaan hoidon. Johdannais-sopimusten kohde-etuuksien yhteismäärä saa olla enintään yhtä suuri kuin niiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden sekä osakkeiden ja osuuksien yhteismäärä, jotka ovat eläkekassan lisäeläke-toiminnan vastuuvelan katteena. Eläkekassan on johdannais-sopimuksia tehdessä vältettävä liiallista yhteen vastapuoleen liittyvää riskiä sekä muita johdannaisiin liittyviä riskejä. Lisäeläke-toimintaan liittyvät johdannais-sopimukset on luettava lisäeläke-toiminnan varoihin. Johdannais-sopimukset on arvostettava varovaisuutta noudattaen ottaen huomioon kohde-etuus.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä johdannais-sopimusten käytöstä eläkekassan vapaaehtoisessa lisäeläke-toiminnassa.

83 g §

Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltiot 83 h—83 j, 83 l ja 83 n—83 r §:ää sovellettaessa.

83 g §

ETA-valtioon rinnastetaan muutkin kuin siihen kuuluvat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) jäsenvaltiot 83 §:n 8 ja 11 momenttia, 83 h—83 j ja 83 l—83 r §:ää sovellettaessa.

83 h §

Vastuuvelan koko bruttomäärän katteena saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö tai muu

83 h §

Vastuuvelan koko bruttomäärän katteena saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtio, Ahvenanmaan maakunta tai sellainen kansainvälinen yhteisö, jonka jäsenistä ainakin yksi on ETA-valtio;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa sijaitseva sellainen kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisönä toimiva seurakunta tai muu sellainen niihin rinnastettava alueellinen julkisyhteisö, jolla tai jonka jäsenillä on veronkanto-oikeus;

3) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen talletuspankki tai vakuutusyhtiö taikka muu

Voimassa oleva laki

sellainen yhteisö, jonka Vakuutusvalvontavirasto rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteis-sijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

6) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—5 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

Ehdotus

sellainen yhteisö, jonka *Finanssivalvonta* rinnastaa edellä tarkoitettuun talletuspankkiin tai vakuutusyhtiöön;

4) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa;

5) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa ETA-valtiossa julkisen valvonnan alaisissa yhteis-sijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on ETA-valtiossa ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

6) *Euroopan investointipankin liikkeelle laskemia tai takaamia sijoituksia Euroopan strategisten investointien rahastoon, eurooppalaiseen pitkäaikaissijoitusrahastoon, eurooppalaisen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahastoon tai eurooppalaiseen riskipääomarahastoon;*

7) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—6 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

83 i §

Enintään 50 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 83 h §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään

83 i §

Enintään 70 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) velkasitoumuksia, joissa velallisena tai takaajana on ETA-valtiossa toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen muu luottolaitos kuin 83 h §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu talletuspankki tai siihen saman kohdan nojalla rinnastettu muu yhteisö;

2) velkasitoumuksia, joissa velallisena on yhteisö, jonka kotipaikka on ETA-valtiossa ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinalla ETA-valtiossa;

3) velkasitoumuksia, joilla käydään

Voimassa oleva laki

kauppaa säännellyillä markkinoilla *ETA-valtiossa* ja joissa velallisenä on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 83 h §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu yhteisö; ja

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

83 j §

Enintään 50 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) osakkeita ja osuuksia yhteisöissä, joiden kotipaikka on *ETA-valtiossa* ja joiden osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla *ETA-valtiossa*, lukuun ottamatta osakkeita ja osuuksia kiinteistöyhteisöissä;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen liikkeeseen laskemia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h tai 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut *ETA-valtiossa* toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on *ETA-valtiossa*;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa *ETA-valtiossa* julkisen valvonnan alaisissa yhteis-sijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on *ETA-valtiossa* ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h tai 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin; ja

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

Ehdotus

kauppaa säännellyllä markkinalla ja joissa velallisenä on muu kuin 1 tai 2 kohdassa taikka 83 h §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu yhteisö;

4) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—3 kohdassa tarkoitettuja velkasitoumuksia.

Mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös velkasitoumuksiin, joilla käydään kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

83 j §

Enintään 70 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista ja sitoumuksista saa olla:

1) säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita, osuuksia ja osakkeisiin rinnastuvia vaihtokelpoisia arvopapereita;

2) yhteisön, jolla on kotipaikka *ETA-valtiossa* ja jonka osakkeilla tai osuuksilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla, antamia sitoumuksia, joilla on huonompi etuoikeus kuin yhteisön muilla sitoumuksilla;

3) rahasto-osuuksia sijoitusrahastoissa, jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h tai 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin ja jotka on perustanut *ETA-valtiossa* toimiluvan saanut julkisen valvonnan alainen rahastoyhtiö, jonka kotipaikka on *ETA-valtiossa*;

4) rahasto-osuuksia muissa sijoitusrahastoihin rinnastettavissa *ETA-valtiossa* julkisen valvonnan alaisissa yhteis-sijoitusyrityksissä, joiden kotipaikka on *ETA-valtiossa* ja jotka sääntöjensä mukaan sijoittavat varansa 83 h tai 83 i §:ssä tai tässä pykälässä tarkoitettuihin omaisuuslajeihin;

5) velkasitoumuksia, joiden vakuutena on 1—4 kohdassa tarkoitettuja osakkeita, osuuksia, sitoumuksia tai rahasto-osuuksia.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään kaupankäynnistä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös kaupankäyntiin monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rahasto-osuuksien lukemisesta vastuuvelan bruttomäärän katteeseen.

83 m §

*Enintään 10 prosenttia vastuuvelan bruttomäärän katteena olevista varoista saadaan sijoittaa seuraaviin kohteisiin, kun niillä ei käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupan-
käyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä:*

- 1) osakkeisiin, osuuksiin ja osakkeisiin rinnastuviin arvopapereihin;*
- 2) sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus, kuin velallisen muilla sitoumuksilla;*
- 3) joukkovelkakirjoihin;*
- 4) muihin sijoitusvälineisiin, joilla on pitkän aikavälin sijoitushorisontti.*

83 s §

Jos vapaaehtoista lisäeläketointia harjoittava eläkekassa takaa biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, eläkekassalla on jatkuvasti oltava vakuutusteknisen vastuuvelan lisäksi riittävästi omia varoja, joilla se pystyy täyttämään 83 v—83 y §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*omien varojen vähimmäismäärä*).

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Eläkekassan 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

- 1) maksettu pohjarahasto ja takuupääoma;
- 2) sidotun ja vapaan oman pääoman rahastot;
- 3) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 4) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä tarkoitettut vapaaehtoiset varaukset; sekä
- 5) taseen omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä

83 s §

Jos vapaaehtoista lisäeläketointia harjoittava eläkekassa takaa *itse* biometrisen riskin, sijoitustoiminnan tuoton tai etuuksien tason, eläkekassalla on jatkuvasti oltava vakuutusteknisen vastuuvelan lisäksi riittävästi omia varoja, joilla se pystyy täyttämään 83 v—83 y §:n mukaisesti eri vakuutusluokkien osalta yhteenlasketun vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*omien varojen vähimmäismäärä*).

Omien varojen on oltava riskityypin ja varojen rakenteen mukaiset kaikkien lisäeläkejärjestelyjen osalta. Varoja ei saa sitoa ennakoituihin vastuisiin.

Eläkekassan 1 momentissa tarkoitettuihin omiin varoihin luetaan seuraavat erät:

- 1) maksettu pohjarahasto ja *maksettu* takuupääoma;
- 2) *vararahasto ja muut rahastot*;
- 3) tilikauden ja edellisten tilikausien ylijäämistä kertynyt oma pääoma;
- 4) kirjanpitolain 5 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla taseeseen merkitty poistoero ja mainitun luvun 15 §:ssä tarkoitettut vapaaehtoiset varaukset;
- 5) *eläkekassan hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella* taseen

Voimassa oleva laki

osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisenä.

Eläkekassan 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus;

3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;

4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä; sekä

5) johdannaissopimuksista eläkekassalle koitua mahdollinen enimmäistappio.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä kieltää eläkekassaa lukemasta 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettua erää osittain tai kokonaan osaksi kassan 1 momentissa tarkoitettuja varoja.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä; ja

2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimittamisen ajankohdasta.

83 v §

Lukuun ottamatta vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vakuutuksia, mainitussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän

Ehdotus

omaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen positiivinen erotus siltä osin kuin sitä ei voida pitää luonteeltaan poikkeuksellisenä:

6) 5 momentissa säädetyin rajoituksin, eläkekassan hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella puolet maksamatta olevasta pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä, kun 25 prosenttia pohjarahaston ja takuupääoman yhteismäärästä on maksettu.

Eläkekassan 1 momentissa tarkoitetuista omista varoista on vähennettävä seuraavat erät:

1) tilikauden ja edellisten tilikausien tappio;

2) taseen omaisuuden kirjanpitoarvojen ja käypien arvojen positiivinen erotus;

3) aineettomien hyödykkeiden hankinnasta tuloslaskelmaan kuluksi merkitsemättä jätetty osuus;

4) kaikki sellaiset taseeseen merkitsemättömät velkoihin rinnastettavat erät, joiden suoritusvelvollisuutta on pidettävä todennäköisenä;

5) johdannaissopimuksista eläkekassalle koitua mahdollinen enimmäistappio.

Edellä 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettua maksamatta olevaa määrää saa lukea omiin varoihin enintään määrän, joka vastaa 50 prosenttia omien varojen määrästä tai omien varojen vähimmäismäärästä, sen mukaan kumpi on alhaisempi.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) omiin varoihin luettavista ja siitä vähennettävistä eristä;

2) omia varoja koskevien vaatimusten täyttämistä koskevien laskelmien laatimisesta ja toimittamisen ajankohdasta.

83 v §

Lukuun ottamatta vakuutusluokista annetun lain (526/2008) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vakuutuksia, mainitussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän

Voimassa oleva laki

pykälän 2 ja 3 momentin mukaiset määrät. Vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus ja saatu tulos kerrotaan 83 x §:ssä tarkoitetulla suhdeluvulla.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nollaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus. Korkeintaan kolmeksi vuodeksi otetussa kuolemanvaravakuutuksessa osuus on kuitenkin 0,1 prosenttia ja, jos vakuutus on otettu useammaksi kuin kolmeksi, mutta enintään viideksi vuodeksi, osuus on 0,15 prosenttia. Saatu tulos kerrotaan 83 x §:ssä tarkoitetulla suhdeluvulla.

83 w §

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 3 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän pykälän 2—5 momentin mukaiset määrät.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa vastaa sijoitusriskistä, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus, ja saatu tulos kerrotaan 83 x §:ssä tarkoitetulla suhdeluvulla.

Ehdotus

pykälän 2 ja 3 momentin mukaiset määrät. Vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus ja saatu tulos kerrotaan 83 y §:n 1 momentissa tarkoitetulla suhdeluvulla.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nollaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus. Korkeintaan kolmeksi vuodeksi otetussa kuolemanvaravakuutuksessa osuus on kuitenkin 0,1 prosenttia ja, jos vakuutus on otettu useammaksi kuin kolmeksi, mutta enintään viideksi vuodeksi, osuus on 0,15 prosenttia. Saatu tulos kerrotaan 83 y §:n 2 momentissa tarkoitetulla suhdeluvulla.

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 6 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla 4 prosenttia vakuutusten vakuutusmaksuvastuun määrästä viimeksi kuluneen tilikauden lopussa. Näin saatu tulos kerrotaan 83 y §:n 1 momentissa tarkoitetulla suhdeluvulla.

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 5 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla 1 prosentti vakuutuksiin liittyvistä varoista.

83 w §

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuun henkivakuutusluokkaan 3 kuuluvien vakuutusten osalta 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärään luettava osuus saadaan laskemalla yhteen tämän pykälän 2—5 momentin mukaiset määrät.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa vastaa sijoitusriskistä, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 4 prosentin osuus.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa ei vastaa sijoitusriskistä eikä

Voimassa oleva laki

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa ei vastaa sijoitusriskistä eikä eläkekassalla ole oikeutta muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 1 prosentin osuus, ja saatu tulos kerrotaan 83 x §:ssä tarkoitettulla suhdeluvulla.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nollaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus, ja saatu tulos kerrotaan 83 x §:ssä tarkoitettulla suhdeluvulla.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa ei vastaa sijoitusriskistä ja eläkekassalla on oikeus muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten viimeksi kuluneen tilikauden hallintokuluista lasketaan 25 prosentin osuus.

83 x §

Edellä 83 v §:n 2 momentissa sekä 83 w §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden omalla vastuulla olevaa vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summaa vastaavaan summaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,85.

Edellä 83 v §:n 3 momentissa sekä 83 w §:n 4 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden kyseessä olevien vakuutusten omalla vastuulla olevaa riskisummaa vastaavaan riskisummaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

Jos jälleenvakuutus sopimusten luonne tai laatu on muuttunut merkittävästi viimeksi kuluneesta tilikaudesta, tai jälleenvakuutus sopimuksissa ei tapahdu todellista riskinsiirtoa, tai se on vähäistä,

Ehdotus

eläkekassalla ole oikeutta muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 1 prosentin osuus.

Vakuutusten, joiden riskisumma on nollaa suurempi, riskisummasta viimeksi kuluneen tilikauden lopussa lasketaan 0,3 prosentin osuus.

Jos 83 s §:n mukaista toimintaa harjoittava eläkekassa ei vastaa sijoitusriskistä ja eläkekassalla on oikeus muuttaa hallintokulujen kattamiseksi tarkoitettuja kuormituksia viiden vuoden kuluessa, vakuutusten viimeksi kuluneen tilikauden hallintokuluista lasketaan 25 prosentin osuus.

83 x §

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osuus 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärästä on 2—5 momentissa tarkoitettujen laskelmien tuloksista suurin.

Eläkekassan viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 omalla vastuulla olevasta vakuutusmaksutulosta lasketaan yhteen 18 prosenttia ensimmäisestä 50 000 000 eurosta ja 16 prosenttia sen yli menevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 83 y §:n 3 momentissa.

Jos eläkekassan viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 vakuutusmaksutuotto on suurempi kuin vakuutusmaksutulo, tehdään 2 momentin mukainen laskelma käyttäen vakuutusmaksutulon sijasta vakuutusmaksutuottoa.

Eläkekassan kolmen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja

Voimassa oleva laki

Finanssivalvonta voi vaatia, että eläkekassa käyttää omien varojen vähimmäismäärää laskiessaan suurempia suhdelukuja kuin mitä saadaan 1 ja 2 momentin perusteella.

83 y §

Vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten osuus 83 s §:ssä tarkoitettujen omien varojen vähimmäismäärästä on 2—5 momentissa tarkoitettujen laskelmien tuloksista suurin.

Eläkekassan viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 omalla vastuulla olevasta vakuutusmaksutulosta lasketaan yhteen 18 prosenttia ensimmäisestä 50 000 000 eurosta ja 16 prosenttia sen yli menevästä osasta.

Jos eläkekassan viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 vakuutusmaksutuotto on suurempi kuin vakuutusmaksutulo, tehdään 2 momentin mukainen laskelma käyttäen vakuutusmaksutulon sijasta vakuutusmaksutuottoa.

Ehdotus

2 omalla vastuulla olevasta korvauskulujen keskiarvosta lasketaan yhteen 26 prosenttia ensimmäisestä 35 000 000 eurosta ja 23 prosenttia sen ylimenevästä osasta. Tämä tulos kerrotaan suhdeluvulla, josta säädetään 83 y §:n 3 momentissa.

Jos 1 momentissa tarkoitettu 2—4 momentin mukaisesti määräytyvä omien varojen vähimmäismäärä on pienempi kuin edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä, on omien varojen vähimmäismäärän oltava vähintään edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna suhdeluvulla, joka saadaan, kun tilikauden lopun omalla vastuulla oleva vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten korvausvastuu jaetaan tilikauden alun omalla vastuulla olevalla korvausvastuulla. Tämä suhdeluku ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 1.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan muuttaa tässä pykälässä säädettyjä määriä Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston julkaiseman Euroopan kuluttajahintaindeksin muutosten perusteella. Tarkistettu euromäärä pyöristetään ylöspäin lähimpään täyteen 100 000 euroon.

83 y §

Edellä 83 v §:n 2 momentissa ja 4 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden omalla vastuulla olevaa vakuutusmaksuvastuun ja alkaneiden eläkkeiden korvausvastuun summaa vastaavaan summaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,85.

Edellä 83 v §:n 3 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kyseisen vakuutusryhmän viimeksi kuluneen tilikauden kyseessä olevien vakuutusten omalla vastuulla olevaa riskisummaa vastaavaan riskisummaan ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

Edellä 83 x §:n 2 momentissa ja

Voimassa oleva laki

Eläkekassan kolmen viimeksi kuluneen tilikauden vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettujen vahinkovakuutusluokkien 1 ja 2 omalla vastuulla olevasta korvauskulujen keskiarvosta lasketaan yhteen 26 prosenttia ensimmäisestä 37 200 000 eurosta ja 23 prosenttia sen ylimenevästä osasta.

Jos 1 momentissa tarkoitettu 2–4 momentin mukaisesti määräytyvä omien varojen vähimmäismäärä on pienempi kuin edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä, on omien varojen vähimmäismäärän oltava vähintään edeltävän vuoden omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna suhdeluvulla, joka saadaan, kun tilikauden lopun omalla vastuulla oleva vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettuihin vahinkovakuutusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien vakuutusten korvausvastuu jaetaan tilikauden alun omalla vastuulla olevalla korvausvastuulla. Tämä suhdeluku ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 1.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan muuttaa tässä pykälässä säädettyjä määriä Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston julkaiseman Euroopan kuluttajahintaindeksin muutosten perusteella. Tarkistettu euromäärä pyöristetään ylöspäin lähimpään täyteen 100 000 euroon.

84 a §

Eläkekassan on kohtuullisin väliajoin saatettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille kassan jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi voimassa olevat eläkekassan säännöt, joista käy ilmi heidän lisäetujensa laajuus, lisäetujen saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Eläkekassan on annettava jäsenille ja vapaakirjan saaneille henkilöille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan lisäeläketoiminnan osalta.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä eläke- ja muista etuuksista, joihin hän on

Ehdotus

4 momentissa tarkoitettu suhdeluku saadaan vertaamalla kolmen viimeksi kuluneen tilikauden omalle vastuulle jäävää korvauskulua vastaavaan korvauskuluun ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Käytettävä suhdeluku ei saa olla pienempi kuin 0,5.

84 a §

Eläkekassan on kohtuullisin väliajoin saatettava lisäeläke-etuihin oikeutetuille vakuutetuille sekä tarvittaessa heidän edustajilleen tiedoksi voimassa olevat eläkekassan säännöt, joista käy ilmi heidän lisäetujensa laajuus, lisäetujen saamiseen liittyvät edellytykset ja valintamahdollisuudet sekä kohtuullisen ajan kuluessa olennaiset tiedot sääntöihin tehdyistä muutoksista.

Eläkekassan on annettava vakuutetuille vuosittain selvitys taloudellisesta tilanteestaan lisäeläketoiminnan osalta.

Kunkin eläkkeensaajan on saatava eläkkeelle jäädessään tai muiden etuuksien erääntyessä yksityiskohtaiset tiedot niistä lisäeläke- ja muista etuuksista, joihin hän on oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan sekä tarvittaessa hänen edustajansa on

Voimassa oleva laki

oikeutettu. Lisäksi kunkin eläkkeensaajan sekä tarvittaessa hänen edustajansa on saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto eläkejärjestelmän sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

84 b §

Eläkekassan jäsenten, vapaakirjan saaneiden henkilöiden ja eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

1) tilinpäätös ja vuosikertomus ja, jos lisäeläkekassa vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelmästä, kunkin lisäeläkejärjestelmän tilinpäätös ja vuosikertomus; ja

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Eläkekassan jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

1) eläke-etuuksien tavoitetasosta; 2) etuuksien tasosta jäsenyyden päättyessä; sekä

3) säännöistä, jotka koskevat eläke-oikeuksien siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen jäsenyys päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien jäsenten on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutus-tilanteessa.

Ehdotus

saatava kohtuullisen ajan kuluessa tieto sääntöihin tehdyistä olennaisista muutoksista.

84 b §

Eläkekassan *lisäeläketoinnassa vakuutettujen* ja eläkkeensaajien sekä tarvittaessa heidän edustajiensa on saatava pyynnöstä:

1) tilinpäätös ja *toimintakertomus* ja, jos lisäeläkekassa vastaa useammasta kuin yhdestä lisäeläkejärjestelystä, kunkin lisäeläkejärjestelyn tilinpäätös ja *toimintakertomus*;

2) sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys.

Eläkekassan *lisäeläketoinnassa vakuutettujen* on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot:

1) lisäeläke-etuuksien tavoitetasosta; 2) etuuksien tasosta jäsenyyden päättyessä;

3) *eläkekassan* säännöistä, jotka koskevat *lisäeläkeoikeuksien* siirtämistä toiseen eläkelaitokseen siinä tapauksessa, että työsuhteen päättymisestä johtuen jäsenyys päättyy.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien *vakuutettujen* on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen lisäeläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutus-tilanteessa

84 c §

Eläkekassan antamien tässä luvussa tarkoitettujen lisäeläketoinnassa koskevien tietojen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

1) *ne on saatettu ajan tasalle säännöllisesti;*

2) *ne on kirjoitettu selkeästi käyttäen selkeää, ytimekästä ja ymmärrettävää kieltä sekä välttäen ammattikieltä ja teknisiä termejä;*

3) *niiden käsitteistö ja sisältö ovat johdonmukaisia ja tiedot eivät ole harhaanjohtavia;*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

- 4) niiden esitystapa on helppolukuinen;
- 5) ne ovat saatavilla suomen tai ruotsin kielellä;
- 6) ne on asetettu mahdollisten vakuutettujen, vakuutettujen ja etuudensaajien saataville veloituksetta sähköisessä muodossa tai paperikopiona.

84 d §

Eläkekassan on annettava vakuutetuille ja etuudensaajille riittävästi tietoja lisäeläkejärjestelyn ehdoista, erityisesti seuraavat tiedot:

- 1) eläkekassan nimi ja ETA-valtio, jossa se on rekisteröity tai hyväksytty, sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi;
- 2) lisäeläkejärjestelyn osapuolten oikeudet ja velvollisuudet;
- 3) sijoitusprofiilia koskevat tiedot;
- 4) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien rahoitusriskien luonne;
- 5) lisäeläkejärjestelyn täysimääräisiä tai osittaisia takeita taikka tiettyä etuuksien tasoa mahdollisesti koskevat ehdot tai, jos lisäeläkejärjestelyn nojalla ei anneta mitään takeita, maininta siitä;
- 6) mahdolliset mekanismit, joilla kertyneitä etuuksia suojataan, tai mahdolliset etuuksien vähentämismekanismit;
- 7) jos vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi;
- 8) vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenne järjestelmissä, joissa ei vahvisteta tiettyä etuuksien tasoa;
- 9) vakuutetuille tarjolla olevat eläke-etuuksien ottamista koskevat vaihtoehdot;
- 10) jos vakuutetuilla on oikeus eläkeoikeuksien siirtoon, tiedot tällaiseen siirtoon liittyvistä järjestelyistä.

Niissä eläkekassan lisäeläkejärjestelyissä, joissa vakuutetut kantavat sijoitusriskin ja joissa tarjotaan useampi kuin yksi vaihtoehto, joilla on eri sijoitusprofiili,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vakuutetuille on ilmoitettava ehdot, jotka koskevat saatavilla olevia sijoitusvaihtoehtoja ja oletuksena olevaa sijoitusvaihtoehtoa sekä lisäeläkejärjestelyn sääntö, jonka mukaan vakuutettu liitetään yksittäiseen sijoitusvaihtoehtoon.

Eläkekassan on annettava vakuutetuille, etuudensaajille ja heidän edustajilleen kohtuullisen ajan kuluessa kaikki lisäeläkejärjestelyn sääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat olennaiset tiedot sekä asetettava heidän saatavilleen selvitys vakuutusteknisen vastuuvelan merkittävien muutosten vaikutuksista vakuutettujen ja etuudensaajien kannalta.

84 e §

Eläkekassan on annettava lisäeläke-toiminnassa vakuutetun, etuudensaajan tai heidän edustajiensa pyynnöstä seuraavat lisätiedot:

1) vuositilinpäätös ja toimintakertomus sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskeva selvitys;

2) tarkemmat tiedot olettamista, joita on käytetty 84 f §:ssä tarkoitettulla lisäeläkkeen eläke-etuusotteella ilmoitetun eläke-ennusteen ja mahdollisen talousskenaarion tuottamisessa.

Liikkeen luovutuksen kohteena olevien eläkekassan lisäeläkejärjestelyjen toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden on saatava pyynnöstä yksityiskohtaiset tiedot karttuneen eläke-etuuden määrästä, etuuksien siirtymisestä ja heidän oikeuksistaan liikkeen luovutustilanteessa.

84 f §

Eläkekassan on annettava vakuutetuille veloituksetta vähintään kerran vuodessa sähköisessä muodossa tai paperikopiona lisäeläkejärjestelyn keskeiset tiedot sisältävä asiakirja, jonka otsikossa on maininta lisäeläkkeen eläke-etuusote. Vakuutetun on saatava pyynnöstä paperikopio sähköisesti toimitettujen tietojen lisäksi. Lisäeläkkeen eläke-etuusotteen tietojen tulee olla tarkkoja ja ajantasaisia.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on ilmoitettava vakuutetulle vähintään:

- 1) vakuutetun henkilötiedot ja eläkeikä;
- 2) eläkekassan nimi ja osoite sekä vakuutetun lisäeläkejärjestelyn tunnistetiedot;
- 3) tiedot lisäeläkejärjestelyn tarjoamista takeista ja tarvittaessa, mistä lisätietoja on saatavissa;
- 4) tiedot vakuutetun eläkeiän perusteella tehdyistä lisäeläke-ennusteista ja vastuuvapauslauseke, jossa todetaan, että ennusteet saattavat poiketa etuuksien lopullisesta arvosta sekä talousskenaarioihin perustuvien lisäeläke-ennusteiden osalta, myös ennusteen kannalta paras mahdollinen skenaario ja epäedullinen skenaario ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 5) tiedot vakuutetulle kertyneistä etuuksista tai karttuneesta pääomasta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 6) tiedot osakkaan ja vakuutetun lisäeläkejärjestelyyn suorittamista maksuista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta ottaen huomioon lisäeläkejärjestelyn erityisluonne;
- 7) erittely eläkekassan vähentämistä kustannuksista vähintään viimeisten 12 kuukauden ajalta;
- 8) tiedot koko lisäeläkejärjestelyn rahastointitasosta;
- 9) selkeästi tarkat päivämäärät, johon tiedoissa viitataan;
- 10) tietoihin tulleet merkittävät muutokset edelliseen vuoteen verrattuna.

Lisäeläkkeen eläke-etuusotteessa on 2 momentissa ilmoitettavien tietojen lisäksi ilmoitettava, mistä ja millä tavalla vakuutettu saa:

- 1) käytännönläheiset lisätiedot lisäeläkejärjestelyn vakuutetulle tarjoamista vaihtoehtoista;
- 2) vuositilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä sijoituspolitiikan periaatteita koskevan selvityksen;
- 3) tiedot olettamista, joita käytetään elinkorkoina ilmaistuihin määriin, erityisesti kun kyse on elinkoron tasosta, tarjoajan tyypistä ja elinkoron kestosta;
- 4) tiedot etuuksien tasosta työsuhteen päättyessä;
- 5) lisätietoja, jos kyse on lisäeläkejärjestelyistä, joissa vakuutetut kantavat

sijoitusriskin ja joissa jäsen sidotaan sijoitusvaihtoehtoon kyseisessä lisäeläkejärjestelyssä vahvistetulla erityisellä säännöllä.

Finanssivalvonta antaa määräyksen 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetun lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista, joita eläkekassan on käytettävä määrittäessään sijoitusten vuotuisen tuottoprosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat.

84 g §

Eläkekassan on annettava ennen lisäeläkejärjestelyyn liittymistä mahdollisille vakuutetuille, joita ei liitetä automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, sekä vakuutetuille, jotka liitetään automaattisesti lisäeläkejärjestelyyn, viipymättä lisäeläkejärjestelyyn liittämissä jälkeen seuraavat tiedot:

1) heidän käytettävissään olevat merkitykselliset vaihtoehdot, sijoitusvaihtoehdot mukaan luettuina;

2) lisäeläkejärjestelyn merkitykselliset ominaisuudet, etuuksien luonne mukaan luettuna;

3) tiedot siitä, onko ympäristöön ja ilmastoon liittyvät, sosiaaliset ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät huomioitu sijoituspolitiikassa, ja jos on, miten;

4) mistä lisätietoja on saatavilla.

Kun vakuutetut kantavat sijoitusriskin tai voivat tehdä sijoituspäätöksiä, eläkekassan on annettava mahdollisille vakuutetuille tiedot lisäeläkejärjestelyyn liittyvien sijoitusten aiemmasta tuotto- tai arvonkehityksestä vähintään viiden vuoden ajalta tai kaikilta lisäeläkejärjestelyn toimintavuosilta, jos niitä on vähemmän kuin viisi, sekä tiedot vakuutettujen ja etuudensaajien kantamien kustannusten rakenteesta.

84 h §

Eläkekassan on toimitettava vakuutetuille lisäeläkkeen eläke-etuusotteen lisäksi tiedot heille tarjolla olevista vaihtoehdoista lisäeläke-etuuksien maksamiseksi hyvissä ajoin ennen vakuutetun eläkeikää tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vakuutetun pyynnöstä.

Eläkekassan on annettava lisäeläke-toiminnan etuudensaajille säännöllisesti tiedot maksussa olevista etuuksista ja vaihtoehtoista niiden maksamiseksi. Lisäksi etuudensaajille on ilmoitettava viipymättä päätöksen antamisen jälkeen ja kolme kuukautta ennen päätöksen täytäntöönpanoa sellaisesta päätöksestä, jonka seurauksena on maksettavien etuuksien väheneminen. Jos etuuksien maksussa ollessa etuudensaajat kantavat merkittävän sijoitusriskin, etuudensaajille on annettava säännöllisesti asianmukaiset tiedot.

101 §

Milloin Vakuutusvalvontavirasto katsoo vakuutuskassan joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että kassa on purettava, Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää kassaa luovuttamasta tai panttaamasta kassan omaisuutta.

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää 9 a §:ssä tarkoitettujen omaisuudenhoitajien tai säilytisyhteisöjen hallinnassa olevien lisäeläkekassan varojen käyttämisen I momentissa mainituissa tilanteissa.

101 §

Milloin *Finanssivalvonta* katsoo vakuutuskassan joutuneen tai olevan joutumassa sellaiseen tilaan, että kassa on purettava, *Finanssivalvonta* voi kieltää kassaa luovuttamasta tai panttaamasta kassan omaisuutta.

9 a luku

Eläkekassojen lisäeläke-toiminnan ja ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen valvonta

101 a §

Tätä lukua sovelletaan eläkekassojen valvontaan sen lisäksi, mitä 9 luvussa säädetään.

Mitä tässä luvussa säädetään eläkekassasta, sovelletaan vain eläkekassan lisäeläke-toimintaan.

Finanssivalvonta valvoo, että eläkekassa täyttää sen toiminnalle tässä laissa säädetty edellytykset. Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa erityisesti, että eläkekassa täyttää vaatimukset, jotka koskevat:

- 1) 7 luvussa säädettyä vakuutusteknistä vastuovelkaa ja sen rahoittamista;*
- 2) 83 s—83 y §:ssä säädettyjä omia*

varoja, käytettävissä olevaa omien varojen vähimmäismäärää ja vaadittua omien varojen vähimmäismäärää;

3) 7 luvun sekä 8 b ja 8 c §:n sijoittamista koskevia säännöksiä;

4) 6 a luvussa säädettyä hallintojärjestelmää ja sijoitusten hoitoa;

5) 8 luvussa säädettyjä vakuutetuille ja etuudensaajille toimitettavia tietoja.

101 b §

Valvonnan tavoitteena on vakuutettujen ja etuudensaajien oikeuksien suojelu sekä eläkekassan vakauden ja hyvän kunnon varmistaminen.

Valvonnan tulee olla oikea-aikaista ja oikeassa suhteessa eläkekassan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Valvonnan on perustuttava tulevaisuuteen suuntautuvaan ja riskilähtöiseen lähestymistapaan.

Finanssivalvonnan on tehtävä valvonnan vaikuttavuuden kannalta tarkoituksenmukaisessa suhteessa tarkastuksia eläkekassan toimitiloissa ja toimenpiteitä eläkekassan toimitilojen ulkopuolella. Finanssivalvonnan on erityisesti poikkeustilanteissa tarkasteltava toimiensa vaikutuksia Euroopan unionin rahoitusjärjestelmien vakauteen.

101 c §

Finanssivalvonnan on eläkekassaa valvoessaan otettava huomioon sen toimintaolosuhteet sekä ulkoistettuja keskeisiä toimintoja ja muita toimintoja eläkekassalle suorittavat palveluyritykset. Finanssivalvonnan tulee eläkekassaa valvoessaan erityisesti arvioida:

1) täyttääkö eläkekassan hallintojärjestelmä 6 a luvussa säädetyt laadulliset vaatimukset;

2) eläkekassan toiminnan riskejä ja sen kykyä arvioida ja hallita edellä tarkoitettuja riskejä.

Finanssivalvonnan käytettävissä tulee olla stressitestejä tai muita vastaavia seurantavälineitä, joiden avulla se voi havaita eläkekassan taloudellisen tilan heikkenemisen ja seurata eläkekassan

toimenpiteitä heikkenemisen estämiseksi.

Finanssivalvonnan on vahvistettava valvontatoimenpiteiden vähimmäisaikaväli ja laajuus ottaen huomioon eläkekassan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus.

Finanssivalvonnan on julkistettava kuvaus 1—3 momentissa säädetyn valvontamenettelyn vaiheista ja yleisistä periaatteista.

101 d §

Eläkekassan, sen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden ja keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Finanssivalvonnalle sen pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat. Erityisesti on toimitettava:

1) oma riskienarviointi, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevista periaatteista, tilinpäätös ja toimintakertomus;

2) sisäiset osavuosikatsaukset, vakuutusmatemaattiset arviot ja yksityiskohtaiset olettamet, varojen ja vastuiden vastaavuutta koskevat selvitykset, selvitys sijoituspolitiikkaa koskevien periaatteiden noudattamisesta, selvitys suunnitelmien mukaisten maksuosuuksien suorittamisesta ja tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastuskertomus.

101 e §

Finanssivalvonta valvoo eläkekassan ja sen keskeisten toimintojen ja muiden toimintojen ulkoistamisesta ja edelleen ulkoistamisesta säädetyn 77 p §:n noudattamista erityisesti, kun ulkoistamisella on vaikutusta eläkekassan taloudelliseen asemaan tai valvonnan vaikuttavuus sitä muutoin edellyttää.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 1 momentissa säädetään valvottavan ja muun Finanssimarkkinoilla toimivan toimipaikassa suoritettavasta tarkastuksesta, sovelletaan myös sellaisen palveluyrittäjän toimipaikassa suoritettavaan tarkastukseen, jolle eläkekassa on ulkoistanut toimintojaan. Mitä edellä säädetään palveluyrittäjän toimipaikassa tehtävästä tarkastuksesta,

sovelletaan myös sellaiseen palveluntarjoajaan, jolle eläkekassan palveluyrittäjä on edelleen ulkoistanut eläkekassan toimintoja.

101 f §

Finanssivalvonta määrää Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:ssä tarkoitetun rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

1) riskien ja etujen oikeudenmukaisesta jakautumisesta eri sukupolvien välillä säädettyä 9 a §:ää;

2) hallintojärjestelmästä, omaisuudenhoidosta ja säilytisyhteisön käyttämisestä 6 a luvussa säädettyä;

3) eläkevastuusta, sen kattamisesta, sijoittamisesta sekä vakavaraisuuspääomasta 8 §:n 1 momentissa, 8 b, 8 c, 81 a, 81 b ja 82 a §:ssä, 83 §:n 1–2 ja 8 momentissa, 83 h–83 j, 83 m, 83 s ja 83 v–83 y §:ssä säädettyä;

4) tietojentoimittamisesta vakuutetuille ja etuudensaajille 84 c–84 h §:ssä säädettyä;

5) rajat ylittävästä toiminnasta 14 a luvussa säädettyä tai rajat ylittävistä siirroista 14 b luvussa säädettyä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rikemaksun määräämiseen sovelletaan, mitä Finanssivalvonnasta annetussa laissa rikemaksun määräämisestä säädetään.

101 g §

Finanssivalvonta voi 101 §:ssä tarkoitetussa tilanteessa kieltää eläkekassan 77 r §:ssä tarkoitetun omaisuudenhoitajan ja 77 s §:ssä tarkoitetun säilytisyhteisön hallinnassa olevien eläkekassan varojen käyttämisen.

Finanssivalvonta voi ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä kieltää Suomessa toimivan omaisuudenhoitajan ja säilytisyhteisön hallussa olevien ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen varojen käyttämisen tai rajoittaa varojen käyttämistä.

101 h §

Finanssivalvonnan on annettava tiedoksi

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eläkekassan toiminnan kieltävä tai sitä rajoittava päätös.

101 i §

Finanssivalvonta valvoo noudattaen, mitä eläkesäätiölain (1774/1995) 125 j §:ssä säädetään, että ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos harjoittaessaan rajat ylittävää toimintaa, jossa Suomi on vastaanottavana valtiona, noudattaa Suomen sosiaali- ja työoikeutta sekä vapaaehtoisiin lisäeläkkeisiin sovellettavia tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia.

Jos eläkekassa harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vastaanottavan valtion sosiaali- ja työoikeuden sekä tietojen toimittamista koskevien vaatimusten noudattamista valvoo vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen. Finanssivalvonnan on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ne eläkekassoihin sovellettavat vakuutuskassalain säännökset, jotka eivät ole Suomen sosiaali- ja työlainsäädäntöä, sekä niihin tehdyt muutokset säännöllisesti kuitenkin vähintään kahden vuoden välein.

157 a §

ETA-lisäeläkekassan muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa harjoittamaan lisäeläketointaan sovelletaan 157 b—157 j §:n säännöksiä.

Lisäeläketointaa harjoittavalla ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa lisäeläketointaa Suomessa. Ulkomaisen ETA-lisäeläkelaitoksen Suomessa harjoitettavaan lisäeläketointaan sovelletaan vastaavasti, mitä ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 1 §:n 4 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön lisäeläketointinnasta Suomessa kuitenkin siten, että 15 a—15 d §:ää ei sovelleta.

157 a §

Tätä lukua sovelletaan ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävään toimintaan.

Eläkekassa, joka myöntää vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja eläkekassa, joka myöntää sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä että lakisääteisiä eläkkeitä, voi hakea Finanssivalvonnalta lupaa toimia ETA-lisäeläkekassana. Luvun hakemiseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävää toimintaa koskevasta luvasta.

ETA-lisäeläkekassaksi muutetun eläkekassan lakisääteistä eläketointintaa harjoittava osasto ei voi harjoittaa rajat ylittävää toimintaa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

157 b §

ETA-lisäeläkekassan, jonka tarkoituksena on hoitaa toisen ETA-valtion alueella sijaitsevien yritysten tai itsenäisten ammatinharjoittajien vapaaehtoisia lisäeläkkeitä ja muita etuuksia, on haettava Vakuutusvalvontavirastolta lupa ennen toiminnan aloittamista.

ETA-lisäeläkekassan on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä Vakuutusvalvontavirastolle seuraavat tiedot:

1) sen yrityksen nimi tai itsenäisten ammatinharjoittajien nimet, joiden lisäeläkejärjestelmää ETA-lisäeläkekassa alkaa hoitaa;

2) ETA-valtio, jonka ammatillisia lisäeläkkeitä koskevaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä sovelletaan 1 kohdassa tarkoitetun yrityksen ja jäsenten väliseen suhteeseen tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin; sekä

3) selvitys ETA-lisäeläkekassalle hoidettavaksi tulevan eläkejärjestelmän pääpiirteistä.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava 1 momentissa tarkoitetun luvan myöntämisestä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

157 c §

Jos Vakuutusvalvontavirastolla ei ole syytä epäillä, että ETA-lisäeläkekassan hallinnollinen rakenne tai taloudellinen tila taikka laitoksen johtajien maine tai ammatillinen pätevyys ja kokemus ei ole yhteensopiva ehdotetun lisäeläketoiminnan kanssa, Vakuutusvalvontaviraston on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai kaikki 157 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava asiasta ETA-lisäeläkekassalle.

157 b §

ETA-lisäeläkekassan on haettava Finanssivalvonnalta lupa ennen rajat ylittävän toiminnan aloittamista ja siihen liittyvän rahoituksen vastaanottamista rahoittavalta yritykseltä.

ETA-lisäeläkekassan on ilmoitettava lupahakemuksen yhteydessä Finanssivalvonnalle seuraavat tiedot:

- 1) vastaanottava valtio;
- 2) rahoittava yritys ja sen keskushallinnon sijaintipaikka;
- 3) rahoittavaa yritystä varten hallinnoitavan lisäeläkejärjestelyn pääpiirteet.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen yhteydessä annettavista tiedoista.

157 c §

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-lisäeläkekassalla on sen hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, laitoksen johtajien maine ja ammatillinen pätevyys sekä kokemus huomioon ottaen edellytykset ehdotetun rajat ylittävän lisäeläketoiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se sai 157 b §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot, toimitettava nämä tiedot 157 b §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun valtion toimivaltaiselle viranomaiselle ja ilmoitettava tietojen toimittamisesta ETA-lisäeläkekassalle. Ilmoitukseen on liitettävä päätös luvasta aloittaa rajat ylittävä toiminta.

Jos Finanssivalvonta arvioi, että ETA-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lisäeläkekassalla ei ole 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä rajat ylittävän toiminnan harjoittamiseen, Finanssivalvonnan on evättävä 157 b §:n 1 momentissa tarkoitettu lupa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanotti 157 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

157 d §

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkekassalle niistä ammatillisiin lisäeläkkeisiin sovellettavista sosiaali- ja työlainsäädännön vaatimuksista ja sijoittamista koskevista säännöksistä, joiden mukaisesti toisessa ETA-valtiossa sijaitsevaa yritystä tai sijaitsevia itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevaa lisäeläkejärjestelmää tulee hoitaa. Vakuutusvalvontaviraston on lisäksi ilmoitettava ETA-lisäeläkekassalle niistä tiedonantossäännöksistä, joita on sovellettava 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa valtiossa jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta.

Suomessa toimiva ETA-lisäeläkekassa voi aloittaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen tai sijaitsevien itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkejärjestelmien hoitamisen, kun ETA-lisäeläkekassa on saanut Vakuutusvalvontavirastolta tiedon 1 momentissa tarkoitetuista ehdoista, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun 157 a §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettun valtion toimivaltainen viranomainen vastaanotti 157 c §:ssä mainitut tiedot Vakuutusvalvontavirastolta.

Ennen ETA-lisäeläkekassan toiminnan aloittamista Vakuutusvalvontaviraston on merkittävä ETA-lisäeläkekassa vakuutus-kassarekisteriin. Vakuutus-kassarekisterissä on mainittava lisäksi ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkekassa toimii.

157 e §

ETA-lisäeläkekassan on noudatettava rajat ylittävissä toiminnassaan 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa

157 d §

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkekassalle tieto niistä rajat ylittävässä toiminnassa noudatettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, jotka se on saanut vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta ja mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista. ETA-lisäeläkekassan rajat ylittävään toimintaan ei sovelleta tämän lain 8 luvun tiedonantoa, vakuutuskassan vastuun rajoittamisesta ja etuuden maksamisesta koskevia säännöksiä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava lupaa hakevalle ETA-lisäeläkekassalle vastaanottavan valtion toimivaltaiselta viranomaiselta saamansa tieto niitä rajat ylittävässä toiminnassa noudatettavista tietojen toimittamista koskevista vaatimuksista, jotka vastaanottava valtio on asettanut mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja edunsaajille annettavista tiedoista ja edellä tarkoitettujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Edellä 157 c §:n 1 momentissa tarkoitettun luvan saanut ETA-lisäeläkekassa voi ryhtyä harjoittamaan rajat ylittävää toimintaa saatuaan tiedon 1 ja 2 momentissa mainituista vaatimuksista tai kuuden viikon kuluttua siitä, kun vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen on saanut 157 b §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot.

157 e §

Jos vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että ETA-

Voimassa oleva laki

valtiossa sovellettavaa sosiaali- ja työlainsäädäntöä. Lisäksi 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa mainitun valtion toimivaltaisten viranomaisten vaatimuksesta ETA-lisäeläkekassan on sovellettava kyseisessä valtiossa noudatettavia sijoittamista koskevia säännöksiä niiden varojen osalta, jotka vastaavat kyseisessä valtiossa harjoitettavaa toimintaa. ETA-lisäeläkekassan on myös noudatettava kyseisessä valtiossa noudatettavia tiedonantossäännöksiä niiden jäsenten ja vapaakirjan saaneiden henkilöiden osalta, jotka kuuluvat ETA-lisäeläkekassan kyseisessä valtiossa hoitaman lisäeläkejärjestelmän piiriin.

Vakuutusvalvontaviraston on ilmoitettava ETA-lisäeläkekassalle 1 momentissa tarkoitettujen säännösten merkittävistä muutoksista, jos ne voivat vaikuttaa toisessa ETA-valtiossa sijaitsevan yrityksen tai sijaitsevien itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevan lisäeläkejärjestelmän hoitamiseen.

157 f §

Vapaaehtoisia lisäeläke-etuuksia myöntävä eläkekassa voidaan muuttaa ETA-lisäeläkekassaksi. Hakemukseen ja rajat ylittävän toiminnan aloittamiseen sovelletaan 157 b—157 d §:ää.

157 g §

ETA-lisäeläkekassan on katettava muissa ETA-valtioissa kuin Suomessa harjoittamaansa lisäeläketoihintaan liittyvä vastuuvelka kokonaisuudessaan.

Ehdotus

lisäeläkekassa ei noudata toiminnassaan 157 d §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

157 f §

ETA-lisäeläkekassan, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, on katettava vastuuvelka täysin ja jatkuvasti kaikkien sen hallinnoimien lisäeläkejärjestelyjen osalta.

157 g §

Finanssivalvonnan on merkittävä lisäeläketointia harjoittava eläkekassa, joka harjoittaa rajat ylittävää toimintaa, vakuutuskassarekisteriin myös ETA-eläkekassana. Jos ETA-eläkekassan rajat ylittävä toiminta loppuu, Finanssivalvonnan on poistettava lisäeläketointia harjoittavan eläkekassan rekisteröinti ETA-lisäeläkekassana.

Finanssivalvonnan on merkittävä vakuutuskassarekisteriin ne ETA-valtiot, joissa ETA-eläkekassa toimii.

Finanssivalvonnan on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetut rekisteritiedot Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

157 h §

ETA-lisäeläkekassan on pidettävä rajat ylittävään toimintaan liittyvät varat ja mahdolliset velat sekä tuotot ja kulut erillään Suomessa harjoittamaansa toimintaan liittyvistä vastaavista eristä.

Jos ETA-lisäeläkekassa hoitaa lisäeläkejärjestelmiä usean ETA-valtion alueella, sen on pidettävä eri ETA-valtioissa hoidettavien lisäeläkejärjestelmien varat erillään toisistaan, jos jonkin tässä tarkoitetun valtion kansalliset sijoittamista koskevat vaatimukset sitä edellyttävät.

157 h §

Ulkomaisella ETA-lisäeläkelaitoksella on oikeus harjoittaa rajat ylittävää toimintaa Suomessa siten kuin eläkesäätiölain (1774/1995) 125 h ja 125 i §:ssä säädetään.

14 b luku

Rajat ylittävät siirrot

157 i §

ETA-lisäeläkekassan säännöissä on mainittava ne ETA-valtiot, joissa ETA-lisäeläkekassa toimii.

ETA-lisäeläkekassan säännöissä on lisäksi mainittava, miten ETA-lisäeläkekassan omaisuus ositetaan ennen omaisuuden jakoa 122 §:n 2 momentin mukaisesti rajat ylittävää toimintaa koskevan vakuutuskannan ja muun vakuutusosaston kesken.

157 i §

Tätä lukua sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, sekä eläkekassaan, joka on tehnyt Finanssivalvonnalle 2 b §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen sitä seuraavan tilikauden alusta lukien. Tätä lukua sovelletaan myös eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua, jos vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva eläkekassa tai vastaanottavana lisäeläkelaitoksena toimiva ulkomainen ETA-lisäeläkelaitos ei siirron jälkeen harjoita rajat ylittävää toimintaa.

Lisäeläketoimintaa harjoittava eläkekassa voi siirtää kokonaan tai osittain lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan, joka sisältää vakuutusteknisen vastuuvelan, muut velvoitteet ja oikeudet sekä siirrettävää vastuuvelkaa ja muita velvoitteita vastaavat varat tai niitä vastaavan rahamaksun vastaanottavaan lisäeläkelaitokseen tässä luvussa säädetyin edellytyksin.

Eläkekassa, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, vastaa siirron kustannuksista.

Lisäeläkejärjestelyn osan siirtämiseen sovelletaan, mitä lisäeläkejärjestelyn siirrosta tässä luvussa säädetään. Tässä luvussa tarkoitettuun lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävään siirtoon ei sovelleta 12

HE 205/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lukua.

157 j §
Vakuutusvalvontavirasto voi rajoittaa ETA-lisäeläkekassan toimintaa tai kieltää sen kokonaan, jos ETA-lisäeläkekassa ei noudata rajat ylittävissä toiminnassa 157 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun valtion sosiaali- ja työlainsäädäntöä.

157 j §
Sen lisäksi, mitä 31 §:ssä säädetään eläkekassan hallituksen päätöksestä, 157 i §:n 2 momentissa tarkoitettu lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää, että enemmistö siirtävän eläkekassan hallituksen niistä jäsenistä, jotka edustavat toimintapiiriin kuuluvia henkilöitä, puoltaa siirtoa. Jos etuudensaajat eivät kuulu siirtävän eläkekassan toimintapiiriin, siirron edellytyksenä on lisäksi päätös, jossa etuudensaajien enemmistö puoltaa siirtoa. Etuudensaajat, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, käyttävät päätösvaltaansa äänestämällä postitse tai tietoliikenneyhteyden avulla. Etuudensaajien päätökseksi tulee ehdotus, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä.

Eläkekassan on vähintään kuukausi ennen I momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä siirrettävään vakuutuskantaan kuuluville vakuutetuille ja heitä edustaville hallituksen jäsenille sekä etuudensaajille ilmoitus lisäeläkejärjestelyn siirtoa koskevasta suunnitelmasta sekä pidettävä heidän saatavillaan toimistossaan tai internetsivuillaan tieto siirron ehdoista. Etuudensaajille, jotka eivät kuulu toimintapiiriin, on vähintään kuukausi ennen I momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä lähetettävä ohjeet edellä mainitussa äänestyksessä noudatettavasta menettelystä.

Lisäeläkejärjestelyn siirto edellyttää lisäksi, että työnantaja, jonka lisäeläkejärjestely siirretään, on antanut siihen ennakkolta suostumuksensa.

157 k §
Eläkekassan lisäeläke toiminnan 157 i §:n 2 momentissa tarkoitetun rajat ylittävän siirron edellytyksenä on vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen antama hyväksyminen, jonka se antaa sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on antanut ennakkosuostumuksensa toimivaltaisen viranomaisen sille toimittamaan vastaanottavan lisäeläke-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

laitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevaan hakemukseen.

Finanssivalvonnan on saatuaan vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta edellä mainitun laitoksen rajat ylittävää siirtoa koskevan hakemuksen arvioitava:

1) turvataanko jäljelle jäävien vakuutettujen ja edunsaajien asema pitkällä aikavälillä siirrettäessä lisäeläkejärjestely osittain 157 i §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla;

2) ovatko vakuutettujen ja etuudensaajien yksilölliset etuudet vähintään samat siirron jälkeen;

3) ovatko siirrettävää lisäeläkejärjestelyä vastaavat varat riittävät ja asianmukaiset kattamaan siirrettävän eläkevastuun, vakuutusteknisen vastuun ja muut velvoitteet ja oikeudet 7 luvussa säädetyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on kahdeksan viikon kuluessa 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen vastaanottamisesta toimitettava arvionsa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

157 i §

Kun Finanssivalvonta on saanut vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta tiedon siirron hyväksymisestä ja siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on ilmoitettava edellä tarkoitetulle toimivaltaiselle viranomaiselle niistä siirrettyyn lisäeläkejärjestelyyn sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista, joiden mukaisesti mainittua lisäeläkejärjestelyä tulee hallinnoida sekä edellä mainittujen vaatimusten merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on lisäksi ilmoitettava vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tietojen toimittamiseen mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille sovellettavista vaatimuksista sekä niitä koskevista merkittävistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus neljän

Voimassa oleva laki

Ehdotus

viikon kuluessa siitä, kun se sai tiedon siirtoa koskevan hakemuksen hyväksymisestä.

157 m §

Jos Finanssivalvonta on 157 l §:ssä tarkoitettussa tilanteessa vastaanottavan valtion toimivaltainen viranomainen, Finanssivalvonta valvoo, että vastaanottava lisäeläkelaitos noudattaa 157 l §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valvonnassa havaitsemistaan rikkomuksista vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos rikkomus jatkuu edellä tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen toimenpiteistä huolimatta tai niiden puuttuessa, Finanssivalvonta voi rajoittaa vastaanottavan lisäeläkelaitoksen toimintaa tai kieltää toiminnan Suomessa noudattaen, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 61 §:n 3 momentissa säädetään ulkomaisen ETA-sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta tai kieltämisestä.

157 n §

Lisäeläke-toimintaa harjoittava eläkekassa voi toimia rajat ylittävässä siirrossa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, jos tässä luvussa siirrolle säädetyt edellytykset täyttyvät.

Siirron edellytyksenä on, että siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn kuuluvat vakuutetut ja etuudensaajat tai vakuutettujen edustajat ja etuudensaajien edustajat ovat antaneet lisäeläkejärjestelyn siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että vakuutetut ja etuudensaajat kuuluvat eläkekassan 4 §:ssä tarkoitettuun toimintapiiriin. Lisäksi siirron edellytyksenä on, että siirrettävää lisäeläkejärjestelyä rahoittava yritys on antanut siirrolle ennakolta suostumuksensa ja että se liittyy eläkekassaan osakkaaksi.

Siirtävä lisäeläkelaitos vastaa siirron kustannuksista.

157 o §

Eläkekassan, jonka on tarkoitus toimia

vastaanottavana lisäeläkelaitoksena, on haettava Finanssivalvonnan lupa lisäeläkejärjestelyn rajat ylittävälle siirrolle. Hakemuksessa on oltava seuraavat tiedot:

1) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka sekä ETA-valtio, jossa lisäeläkelaitos on hyväksytty tai rekisteröity;

2) siirtävän ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen välinen kirjallinen sopimus lisäeläkejärjestelyn siirrosta kaikkine ehtoineen;

3) selvitys siirrettävän lisäeläkejärjestelyn olennaisista piirteistä;

4) selvitys siirrettävästä vastuusta tai vakuutusteknisestä vastuuvastaavasta ja muista velvoitteista ja oikeuksista sekä vastaavista varoista tai niitä vastaavista käteisvaroista;

5) rahoittavan yrityksen nimi ja keskushallinnon sijaintipaikka;

6) todiste 157 n §:n 2 momentissa tarkoitetuista vakuutettujen, etuudensaajien ja rahoittavan yrityksen suostumuksesta;

7) ETA-valtiot, joiden sosiaali- ja työoikeudetta sovelletaan siirrettävään lisäeläkejärjestelyyn.

Finanssivalvonnan on toimitettava I momentissa tarkoitettu hakemus viipymättä arvioitavaksi siirtävän lisäeläkelaitoksen toimivaltaiselle viranomaiselle.

157 p §

Finanssivalvonta arvioi 157 o §:ssä tarkoitettujen hakemusten perusteella:

1) onko lupaa hakeva eläkekassa toimittanut kaikki 157 n §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot;

2) ovatko eläkekassan hallinnollinen rakenne, taloudellinen tila, johtajien hyvä maine ja ammatillinen pätevyys ja kokemus aiotulle siirrolle asetettujen vaatimusten mukaisia;

3) turvataanko eläkekassassa vakuutettujen ja etuudensaajien sekä eläkekassaan siirrettyjen vakuutettujen ja edunsaajien pitkän aikavälin edut siirron aikana ja sen jälkeen;

4) onko eläkekassan vastuovelka täysin katettu siirron ajankohtana, jos siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan;

5) ovatko siirrettävät varat riittävät ja asiamukaiset kattamaan siirrettävän vastuuvelan, vakuutustekninen vastuuvelka mukaan lukien, sekä muut velvoitteet ja oikeudet tässä laissa säädettyllä tavalla.

Finanssivalvonnan on toimitettava päätöksensä hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä lupaa hakevalle eläkekassalle kolmen kuukauden kuluessa edellä mainitun hakemuksen vastaanottamisesta sekä siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos Finanssivalvonta ei anna päätöstä edellä mainitussa kolmen kuukauden määräajassa, lupaa hakeva eläkekassa voi hakea muutosta valittamalla. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan Finanssivalvonnan hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes Finanssivalvonta on antanut hyväksyvän tai hylkäävän päätöksensä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava valitusviranomaiselle päätöksensä antamisesta valituksen kohteena olevassa asiassa.

157 q §

Jos rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, Finanssivalvonnan on toimitettava vastaanottavalle eläkekassalle tiedot rajat ylittävässä toiminnassa sovellettavista sosiaali- ja työoikeuden vaatimuksista sekä tietojen toimittamista mahdollisille vakuutetuille, vakuutetuille ja etuudensaajille koskevista vaatimuksista, jotka se on saanut siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta. Finanssivalvonnan on toimitettava edellä mainitut tiedot viikon kuluessa siitä, kun se sai ne siirtävän lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaiselta viranomaiselta.

Jos rajat ylittävää toimintaa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena harjoittava eläkekassa ei noudata I momentissa tarkoitettuja työ- ja sosiaalioikeuden vaatimuksia tai tietojen toimittamista koskevia vaatimuksia, Finanssivalvonnan on yhteistyössä vastaanottavan valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa ryhdyttävä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tarpeellisiin toimenpiteisiin rikkomuksen lopettamiseksi.

157 r §

Edellä 157 o §:ssä tarkoitettu lupaa hakeva eläkekassa voi ryhtyä hallinnoimaan siirrettävää lisäeläkejärjestelyä, kun se on saanut Finanssivalvonnalta 157 p §:n 2 momentissa tarkoitetun hyväksyvän päätöksen tai jos se ei ole saanut Finanssivalvonnalta hyväksyvää tai hylkäävää päätöstä 4 kuukauden ja 3 viikon kuluessa hakemuksen tekemisestä.

Jos eläkekassan toimiessa vastaanottavana lisäeläkelaitoksena rajat ylittävä siirto johtaa rajat ylittävään toimintaan, eläkekassan merkitsemisestä vakuutuskassarekisteriin sovelletaan, mitä 157 g §:ssä säädetään.

157 s §

Finanssivalvonta voi saattaa sen ja siirtävän tai vastaanottavan lisäeläkelaitoksen kotivaltion toimivaltaisen viranomaisen välisen erimielisyyden, joka koskee lisäeläkejärjestelyn siirrossa sovellettavaa menettelyä, toimenpiteiden sisältöä tai toimivaltaisen viranomaisen toimimatta jättämistä, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1094/2010 31 artiklan toisen kohdan c alakohdassa tarkoitettuun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen neuvoo-antavaan sovittelumenettelyyn.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eläkekassa, jossa on tämän lain voimaan tullessa vähemmän kuin 100 lisäeläke-toiminnassa vakuutettua, voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että eläkekassa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

harjoittaa toimintaansa tämän lain tultua voimaan niiden vakuutuskassalain säännösten mukaisesti, joita sovelletaan sellaiseen eläkekassaan, jossa on vähintään 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua. Jos eläkekassa peruuttaa ilmoituksensa, sen toimintaan sovelletaan peruuttamista seuraavan tilikauden alusta lukien niitä vakuutuskassalain säännöksiä, joita sovelletaan eläkekassaan, jossa on vähemmän kuin 100 lisäeläketoiminnassa vakuutettua.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta vakuutuskassalain 82 a §:n 4 momentin nojalla annettua säännöstä eläkekassan vastuuvelan ja eläkesäätiön eläkevastuun laskemisessa käytettävästä enimmäiskorosta sovelletaan eläkekassan lisäeläketoiminnan vastuuvelan laskemisessa kunnes Finanssivalvonnan tämän lain 82 a §:ssä tarkoitettu määräys vastuuvelan laskemisesta käytettävän koron enimmäismäärästä on voimassa.

ETA-lisäeläkekassa saa edelleen harjoittaa sellaista rajat ylittävää toimintaa, johon sillä on tämän lain voimaan tullessa voimassa oleva Finanssivalvonnan lupa.

ETA-lisäeläkekassan hakemus rajat ylittävän toiminnan aloittamiseksi, joka on vireillä tämän lain voimaantullessa, raukeaa.

Eläkekassan, joka on ulkoistanut lisäeläketoimintaa palveluyritykselle, ennen tämän lain voimaantuloa, on ilmoitettava ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

3.

Laki

maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maksuperusteisista lisäeläkejärjestelyistä eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa annetun lain (173/2009) 4 §:n 1 ja 3 kohta, 10 §:n 2 momentti ja 19 §:n 2 momentti, sekä *muutetaan* 3 § ja 17 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan lisäksi, mitä vapaaehtoisesta lisäeläketurvasta säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn ei kuitenkaan sovelleta eläkesäätiölain 3 §:ää, 11 §:n 6 momenttia, 43 §:n 4 momenttia, 44 a §:ää, 45 §:n 2 momenttia, 88 §:n 2, 4 ja 10 momenttia ja 117 §:n 1 momenttia eikä vakuutuskassalain 6 ja 80 §:ää, 81 a §:n 2 ja 3 momenttia, 82, 82 a, 83 a ja 142—150 §:ää.

Jos vakuutetut toimivat eläkesäätiön perustajina yhdessä työnantajan kanssa, maksuperusteiseen järjestelyyn ei sovelleta eläkesäätiölain 17 §:n 3 momenttia.

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn sovelletaan lisäksi, mitä vapaaehtoisesta lisäeläketurvasta säädetään eläkesäätiölaissa ja vakuutuskassalaissa.

Maksuperusteiseen lisäeläkejärjestelyyn ei kuitenkaan sovelleta eläkesäätiölain 3 §:ää, 11 §:n 6 momenttia, 43 §:n 4 momenttia, 44 a §:ää, 45 §:n 2 momenttia, 88 §:n 2, 4 ja 10 momenttia ja 117 §:n 1 momenttia eikä vakuutuskassalain 6 ja 80 §:ää, 81 b §:n 1 ja 2 momenttia, 82, 82 a, 83 a ja 142—150 §:ää.

Jos vakuutetut toimivat eläkesäätiön perustajina yhdessä työnantajan kanssa, maksuperusteiseen järjestelyyn ei sovelleta eläkesäätiölain 17 §:n 3 momenttia.

4 §

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) **rahoittavalla yrityksellä** eläkesäätiölle tai eläkekassalle maksuosuuksia maksavaa työnantajaa, osakasta, yritystä tai muuta

(1 kohta kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

yhteisöä riippumatta siitä, onko se yrityksen osana tai muodostaako sen yksi tai useampi työnantaja tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö tai näiden yhdistelmä;

3) **vakuutetulla** lisäeläkejärjestelyn toimintapiiriin kuuluvaa henkilöä tai jäsentä, joka on nyt tai tulevaisuudessa ammatillisen toimintansa perusteella oikeutettu eläke-etuuksiin sopimansa eläkejärjestelyn mukaisesti;

(3 kohta kumotaan)

10 §

10 §

Tiedot liittyessä lisäeläkejärjestelyyn

Tietojen antamisesta on lisäksi voimassa, mitä eläkesäätiölain 49 a ja 49 b §:ssä sekä vakuutuskassalain 84 a ja 84 b §:ssä säädetään.

(2 mom. kumotaan)

17 §

17 §

Vastuuvelan kattaminen

Vastuuvelan kattaminen

Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kattamiseen sovelletaan, mitä vakuutuskassalaissa tai eläkesäätiölaissa säädetään vastaavasti vapaaehtoisen vastuuvelan tai eläkevastuun kattamisesta, jos sijoituskohteiden valinnasta päättää vakuutuskassan hallitus ja toimitusjohtaja tai eläkesäätiön hallitus ja asiamies.

Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kattamiseen *ei sovelleta*, mitä vakuutuskassalain 83 h—83 r §:ssä säädetään, jos eläkekassan sijoituskohteiden valinnasta päättää muu taho kuin eläkekassan hallitus ja asiamies. Maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn vastuuvelan kattamiseen *ei sovelleta*, mitä eläkesäätiölain 47 b—47 o §:ssä säädetään, jos eläkesäätiön sijoituskohteiden valinnasta päättää muu taho kuin eläkesäätiön hallitus ja asiamies.

19 §

19 §

Finanssivalvonnan
määräyksenantovaltuudet

HE 205/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Finanssivalvonta voi antaa määräyksiä, joilla Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) Euroopan talousalueeseen kuulumattomat valtiot rinnastetaan Euroopan talousalueen valtioon sijoitussidonnaisen lisäeläkejärjestelyn 17 §:ssä tarkoitettua vastuovelkaa katettaessa.

(2 mom. kumotaan)

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

4.

Laki

vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on
laissa 303/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

**Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset
periaatteet ja lain soveltaminen**

**Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset
periaatteet ja lain soveltaminen**

3 §

3 §

*Henkivakuutus, vahinkovakuutus ja
jälleenvakuutustoiminta*

*Henkivakuutus, vahinkovakuutus ja
jälleenvakuutustoiminta*

Jälleenvakuutustoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa on kyse sellaisten riskien hyväksymisestä, jotka vakuutusyhtiö, jälleenvakuutusyhtiö tai vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys on luovuttanut.

Jälleenvakuutustoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jossa on kyse sellaisten riskien hyväksymisestä, jotka vakuutusyhtiö, jälleenvakuutusyhtiö, vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettu vakuutusyhdistys, eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettu A-eläkesäätiö tai AB-eläkesäätiön A-osasto, vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettu lisäeläketoimintaa harjoittava eläkekassa tai ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/2341 tarkoitettu muussa ETA-valtiossa toimiva lisäeläkelaitos on luovuttanut.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .